Dictum

No. 37 OB

Crim.l Proceedings

22d. May - to x x Nov.r — 1743.

Overgel: vaartuygen [illegible] passen, Zienden,
gingen met een vaartuy[illegible]gtje dat veel
kleender was, als de Ko[illegible]nij, naar deselve
soo wel op gem: matt[illegible]ukerij als Corinne
desima zoeken, m[illegible] [illegible]kerheyd
met komende zien [illegible] [illegible]ad
Schoten, zijn de Gas[illegible] [illegible] het
vaartuygtje af, en aan [illegible] de [illegible] poort
blijven kruyssen, om het weder uytgaen
te beletten, alwaar zij [illegible]ntrent kien
uuren voorm: Konij met al zijn
kragt van binnen de [illegible] zagen
aanroeijen om des[illegible] [illegible]en
zij zulx willen [illegible] [illegible]den
zij door 't vo[illegible] [illegible]en
onder twee m[illegible] [illegible]ewa,
„pende mooren [illegible] [illegible]en naer.
alle gedagten d[illegible] [illegible]steerden een
daar van was, m[illegible] [illegible]en, en slaen
met riemen bejegen[illegible]
het vaartuygtje van
[illegible]t riemen omgestoten
[illegible]ier uytgeroeijd is, 't g[illegible]
[illegible]orijns die door
[illegible]

zijn, des anderen daags aan de
eysser, en vervolgens door kom
dem: Pagt: keer Commandeur
der kennisse gebragt zijnde, heeft
zijn Pagt: belast, wanneer den
gearresteerden te eeniger tijd w
alhier mogt komen, kom daer
aantespreeken; des dan de
met zijn wederkomst alhier,
ander Konij onder een vrij g
briefje, dat hier nevens legt
1793 [illegible]nd, heeft men ken
[illegible] [illegible]dre van welgem
agts: n[illegible] [illegible]rest genomen
In of koon al het hier
[illegible] [illegible]dergesteld de waa
[illegible] [illegible]lijft den gearresteer
zulx negeeren, zeggend
Confessie die hier nevens
[illegible]t te weeten om wat [illegible]
men kem in arrest kee
nomen. —
In dewijl denselven de [illegible]
met [illegible] Konij [illegible]
en [illegible] [illegible]nd

is gekomen, en dienvolgens onder
de tegenwoordige roeijers niet een
te vinden is, die de eerste keer alhier
met denselven is geweest, om door
dies getuijgenis kem te kunnen over-
tuijgen, en daar benevens te Sab-
corijns / die gesien hebben, dat de
Kronij waarmede denselven de
eerste reijs alhier is gekomen van
aijenpellij weder gekeert, binnen
dese revier gekomen, en weder
dien selven [illegible] is /
door de donkerh[illegible] van [illegible] wagt met
een geruste [illegible]ndientie niet in
staat zijn te kon[illegible]en [illegible]gen, en
bewaarheeden, da[illegible] gearresteerde
~~[illegible]~~
~~[illegible]~~, veel min dat hij eenige
verboden waaren heeft mede ge-
nomen; Soo verklaart den eysser
zig niet in staat te vinden, om
den gearresteerden na regten te
kunnen actioneeren, derhalven is
[illegible]en in: a[illegible]: bij dese spoeken
dat

dat den gearresteerden in desen
uijt zijn detentie cost, en schade
onder handtasting sub poene Cou[illegible]
et Convicti, mag worden gela-
geert, met restitutie van zijn
vaartuijg, en dies lading, ofte te
al zulken andere fine &a. —

Imploreerende op, en in alles &

Overgegeven in
rade van Justitie
ter Steede Corinne
op den 22: meij 1793

[illegible]

Pro fisco

9

Comparerende voor de naegen: gecommitte^de Leden
uit den agtb: Raad van Justitie deser steede, den
moor Cojamoe, woonagtig op Panani onderdaan
van den Samorijn, oud omtrend 20. Jaaren, le
derselver plaatse met vissen geneerende, thans
g'arresteerde, dewelke onder vertaaling van
mallabaarse en Portugeese Tolken, bekende wo
ende waaragtig tewesen dat nu omtrend een
maand geleden, hij confessant, met tabak en
andere kleenigheeden hier ter steede, per
mansjoum van voorn: Panani is aangekomen
de meede gebragte goederen verkogt, en vervolg
eerst de mansjoum over Zee naa Panani ver
na hebbende, benevens het contante geld over
land na huis is vertrokken; dat voor de
tweedemaal op Tannoor heeft ingekogt, eenige
mallabaars ijser aioejan, loon Pappa, kani, en
Oeleeva, en dit heen met sijn vaartuig en
geleijd briefje van Panani verseijlende, alhier
arriveerende in arrest genomen is gewo
sonder dat den Confessant weet, om
reeden.

Waarmeede den Confessant sijn vrijwillige
confessie ijndigende, betuigd derselver in
de opregte en suivere waarheijt is
helsende.

Aldus gedaan en geconfesseert binnen de stad Cochin ter ordinaris Raadcamer op den 13e maij anno 1793. in presentie van de Ps. Nicolaas Reijsen, en godefridus Weijerman beijde Leeden uit den Raad voorm., die de minute deses, nevens den confessant, Zalken en mij Secretaris hebben onderteekend:

Zwelk geluigd

Mr. Maan Klijn
Secret.

Compareerde voor de naegen: gecommitteerde Leeden uit den agtb: Raad van Justitie deser steede den confessant, in de voorenstaande confessie verm:, dewelke aan hem nu wederom ten overstaan van den Ondercoopman en fiscaal deses Commandements Nicolaas Bowijn door vertaling van de Portugeese en Mallabaarse Tolk, wel en van woorde tewoorde voorgehouden Sijnde, bleef hij bij dies inhoud ten volle persisteeren

Wijdens door den Officier aan den Confessant voorgehouden

11

voorgehouden Sijnde de naevolgende vragen, ... hij daarop Soodanig geantwoord, als hij in mond ... voor ieder is ter nedergesteld

1

antw: de tabak die ik meede gebragt had, kost ik soo haast niet verkoopen, en omme de onkosten te menageeren heb ik de Tronij vooruit na Panaij gesonden:

1

Waarom hij met de Tronij heeft kunnen vertrekken?

2

antw: ik moest eerstelijk de tabak verkoopen:

2

Of de Contanten niet beter, en secuurder over Zee sijn te vervoeren als over land?

3

antw: nog twee personen, een gent: mamoedi, den anderen Mancaar:

3

Wie den gearresteerden in sijn selfschap heeft meede genomen wanneer denselven met het genoer Sijn woon over land is getr...

9

antw: de Coelijs van het eerste vaartuig waren van Panaij, en dit vaartuig nevens de roeijers Sijn van Tannoor

9

Waarom den gearresteerde deser reijs niet met deselfde ~~reijs~~ roei... is gekomen, die hij bevorens ... had?

5

antw: neen

5

Of sulx niet is geschied, om door deselve verklikt te worden de eerste heer sluik handel ...

6

antw: het vaartuig is leedig van hier vertrokken, had ik diergelijke goederen vervoert, ik soude voor de tweede reijs niet weder Sijn gekomen.

6

Toudruit te verklaren, wat den eerste heer van hier heeft ... peper, of wilden Caneel ...

deselve genegotieert heeft?

7.

[illegible] ben maar opsienden, de [illegible]ederen die in de Kouij geladen [illegible] geweest voor dese rijs sijn mijn, [illegible] de moor Chekoetij van Tannoor [illegible] Manka en eijgenaar van 't vaartuig

7

Ofkij voor Mancakier is geweest dan wel als Coelij ofte roeijer!

Aldus genecolleert, gepersisteert, nader gevraagt ende b'antwoord binnen de stad Cochin ter ordinaris Raadcamer op den 19e maij anno 1793. in presentie van de Ed. Nicolaas Keijsen en Godefridus Weijerman, beijde Leeden mit den Raad voorm. —

gecommitt

[illegible] Keijser

Godf. Weijerman

gesteld bij [illegible] den confessant Cojamoe

mij present

[illegible] Klijn Secret.

[illegible] Stadling int portugees

[illegible] Weyts

13

Extract Criminele [illegible] gehouden voor den agtb: [illegible] van Justitie binnen de Stad Cochin

op

Woensdagh den 22e maij anno 17[illegible] 's agtermiddagh ten 9 uuren Extraor[illegible]

Dienstd den Lieutenant Daniel Bos, en Ondercooyman Johannes van Dooneslaar beijde in expeditie

Den Dijff: ex Officio overlevert in rade sijn schriftelijk dictum, en g'annexeerde confessie, mitsgaders geleijde briefje, van den g'arresteerde moor Cojamoe, en concludeert tot largatie.

Den g'arresteerde heeft niets daar tegen intebrengen, en belast ten allen tijden, genoegen wendende tesulles verschijnen.

Persistunt

Den Ondercooyman en Fiscaal deses Commandement Nicolaas Bouwijn R.O. E.

Contra

Den moor Cojamoe, van Panamij, onderdaan van den koning Samorijn, trans freeren g'arresteerde.

Over gepraesumeerde Sluikhandel, schriftelijk dictum aankooren.

Den Raad met aandagt hebbende aankoorn lesen het schriftelijk dictum g'annexeerde papieren, contra de

moor Cojamoe, soomede aangehoort sijnde
des g'arresteerdens mondeling antwoord, in
Judicio, nae rijpe deliberatie, en het
opnemen der vota

Doende regt uit name ende etc: etc:
Advoueert des Eijsers genomene conclusie
en versoek bij sijn schriftelijk dictum tot
largatie, en ontslaan oversulx den g'arresteer-
den moor Cojamoe uit sijn detentie
kost en schadeloos, onder handtasmuring
sub poena confessi, en convicti, omme ten
allen tijden des versogt ende geroepen
sijnde voor dese vierschaar weder te sullen
verschijnen, aan voorm: g'arresteerde
sijn aangeslagen vaartuig en goederen
mede liberende vrij restitueerende.

Accordeert

Moor Klijn
Secret

17

Reinicus Siersma

Commandeur en Oppergebieder der Custe
Mallabaar Canara en Wingurla.—

Handagtelijk gelesen, ende geresumeert
hebbende, een schriftelijke Dictum
door den onderkoopman en fiscaal
deses commandements Nicolaas
Bouijn op den 22: deser in Raad
van Justitie opgelevert, tegens den
moor Cooijamoe van Pannanij on-
derdaan van den Koning Sammo-
rijn, thans gearresteerden over ge-
presumeerde sluijk handel, waar
over bij diffinitief vonnis: door
voorm Raad van Justitie ten
selven dage des Rijks: conclus
tot Cargatie van gem moor g
voueert sijnde, den selven cost
schadeloos uit sijn detentie en ty
pens confessie et confecti is
slagen

„slagen ommen ten allen tijden, de noodt
ofte geroepen sijnde, voorgemelten
vierschaar weder te schrijven, desselfs
vaartuig en goederen almede vrij,
en liber aan denselven restitueerende„
„de; so ist dat wij na rijpe deliberatie
en na overwogen te hebben alle hetgene
ter sake is dienende, ons met voorm. sen„
tentie, en gewijsde hebben geconformeert
gelijk wij deselve confirmeeren, en
approbeeren bij desen, met last en ordre
aan voorsch: Raad van Justitie om
voorn: Cargatie te doen Effect sorteerende

Actum Cheremagalam den
24e Maij Ao 1743.

E. Siersma.

Ordonnantie van den
Heer Commandeur
en gemelt

J. Progh
Director g'ant Kon.

De Moor Cojamae
van Panamij

21

Register der papieren,
gehorende bij het Dictum
door den onderkoopman en
fiscaal Nicolaas Bouwijn,
reden in rade van Justitie
overgegeven rakende den
Gev: Christen Lastonijn
Bastiaan, en den mede
Gev: Christen Poelia Domingo
beijde J: op Chattangattij woon-
agtig geweest zijnde. —

La G: Schriftelijk Dictum hier voren gemeld

" H: gerecolleerde klagt depositie van den Christen mocqua
Jan Joan Mallab: Kuijmer,
opsienden der goederen in Comp:
Buijten Kuijn, de dato 18: der J:
leeden maand Julij. —

" I: Gerecolt: en b'eedigde Sklaring van den Christen
mocqua Jantje, woonagtig be-
zuijds bovengem: Kuijn, van dato
als Even —.

" K: Gerecolt: Confessie van den Christen Lastonijn
Bastiaan van Chatangatty
de dato als Even —

La

La L: gerecolleerde Confessie van den gev: Christen
Poelia Domingo van Tagan-
gattij mede van Evengem: datum

" M: gerecolleerde en b'eedigde verklaring van den
Voendrig der Lastorijns Manuel
de Cruz, woonagtig op gemelte
Tracktangattij de dato 20: der
gem: maand. —

" N: gerecolleerde en b'eedigde verklaring van den
toepasse timmerman Francisco de
Cairo van den 27: voorm: —

" O: gerecolleerde en b'eedigde verklaring van
den baas der Ruijs timmerman
Laurens Siegfried, en mees-
ter knegt derselve Willem
van dam, gedt: 31: bevorens

" P: gerecolleerde Confessie van de Christen vrouw
Minga van Padjakko, wettige
Ruijs vrouw van den gev: Basti-
aen boven gemeld in dato
3: dezer Maand. —

" Q: gerecolt: en b'eedigde verklaring van den Christen
Lastorijn Francisco, woonagtig aan
de Spruijt van de Casaer Canarij
de dato 1 dezer —

La R

23

La R: C'antwoorde en gerecolleerde articulen
door den gev: Bastiaen
voorm: In dato 31 dezer

Crim den 13: Aug: a° 1793. —

[signature]

La S: Extract criminele Rolle van 13: aug: 1793.
" T: — " — " van 23: do —

Register

geleesen den 13 augus 1743

D. Bos

Geleezen den zelven datum

Joh. van Doorslaer

d. den 19e Aug: 1743

N. Keyser

gelesen den 14 Aug. 1742 door

Gobb. Weijerman

geleesen den 19e aug. 1743

[illegible] Kolter

gelesen den 19e aug: 1743

[illegible] Lemmet

gelesen den 15e Aug. 1743.

[illegible] Zuijlen

25

Dictum

Agtbare Heeren

Uijt de gerecolleerde klagt depositie van den Christen mocqua Jan Joan Mallabaers Kuijnier, en opsienden der goederen van 's Comp.s Cuijten Kuijn, en de Eedigde verklaring van den Christen mocqua Jantje, onder L.a A. & J. desen annex sal ind. agtb. Leeuwen komen.

Eve dat den eerstgem. 15. dagen voor 't Sleeuwen van boven gem. klagt depositie, ontwaert hebbende, dat er uijt het stakketsel van het Eeck, dat om de voorsz. Kuijn gaet, 3. stx latten bij nagt tijden uijt gebrooken, en gestoolen waren, bij eenige van zijn onderhebbende Loelis, en daer onder den voorm. Jantje uijt gesonden heeft, omme daar na te soeken

Du

En dat gem: Jantje Zulx doende, en ten
huyse van den gev: Bastiaan twee
grote, en twee kleine stukken houten, die
tot een kooij gezaagt waren, gewaer wer-
dende, en daer van door hem kennisse
aan gem: Jan Joan gegeven zijnde, met
malkanderen naer het huys van gem
Bastiaan gegaan zijn

als wanneer aldaer eenlijk een kooij, die
heel klaar was, sinde staan, sonder teweetz
hoe veel stuk latten daartoe verbruijkt
waren, gew: Jan Joan aan den gev:
Bastiaan gevraagt heeft, van wien hij
gem: houtwerken had bekomen, en
waer de rest of het overschot van de
verbruijkte d°: was

En dat daar op ten antwoord krijgende,
dat van den Christen Poelia Domingo,
zijnde den mede gevangen in desen voor 3:
famus t'hebben gekogt, met bijvoeging
dat het overschot verbrand was, hij
Jan Joan voorsz: kooij door meergem
Jantje hebbende laten opnemen

vervolgens

vervolgens hier van rapport aan den Ed:
agtb: heer Commandeur, en opperg: bieder
deser Custen, volgens pligt gedaan heeft.

waar op het onderzoek van dese zaeke
door zijn Ed: agtb: aan den Fiss: gedeferreert
gelaten zijnde, en door denselven eerstel:
aan den gev: Bastiaan, voor twee gecom-
mitteerde leeden deser agtb: vergadering
vragende van waer, of van wien hij gew:
houtwerken had bekomen, heeft den
gev: geconfesseert.

Dat omtrent een maand voor het verleenen
van zijn confessie, 't gunt op den 18: der J:
leeden maand Julij is geschiet, den Christen
Poelia Domingo met 3: stx latten bij hem
komende, deselve te koop aangebooden
en op zijn gedane vrage hoe hij daer aan
gekomen was ten antwoord gegeven hebbende,

Dat deselve uijt het huys van Manico waren
bij wien hij diende, met malkanderen de
koop voor 3: fam: geslooten hadden, en den
gev: in steede van deselve een koper kalkdo
aan gem: Domingo gegeven heeft. —

en

En dat hij confessant uit twee der gem:
houtwerken een hooij gemaekt, en deselve
in zijn huijs opgehangen hebbende, den
Huijnier van 's comp: buijten huijn aan zijn
huijs komende, gevraagt had, waar die
houtwerken had gekregen

Waar op door hem g' antwoord zijnde, deselve
van den Christen poelia Domingo t'hebben
gehogt, gem: Huijnier de hooij en het res-
teerende hout heeft laten weg brengen.
Vide confessie geq: L^a K:

Dog bij dies recollement alteerende segt, dat
uijt alle drie latten een hooij heeft gemaekt,
en de rest bestaande in 3: kleene stuckjes
verbrand had, en dat voorm: Huijnier de
hooij alleen uijt zijn huijs heeft gehaelt.

Voorts seijde denselven op de aan hem voorge-
houdene 6: vrage van gem: recollement, naer
dat hij op de 1. 2: en 4: vrage op zijn zeggen
van dat voorsz: Domingo hem 3: stx latten
off hout soude gegeven hebben, t'hebben blijven
persisteeren. In deser voegen

Domingo

Domingo heeft mij niet meer als 2:
stuckken hout gebragt, uijt het een
heb ik 2: stuckken gehapt, tot een hooij,
terweeten uijt de sijde stuckken en het
ander stuck heeft den toepas. francisco
stuckend gesaagd tot de dwars bomen
van voorm: hooij. Ik heb nooijt iets
uijt de reijning gebroken.

Gem: Domingo, zijnde een Christen poelia,
toebehoorende den Cannarijn Cammottij, mede
gev: in desen, almede invoegen voorsz:
gehoort zijnde, heeft denselven beleden

Dat het houtwerk 't welk hij aan boven
gem: gev: bastiaan, naer voorgaande
versoek heeft gegeven, t'hebben bestaan
in een stuck gezaagd tecken hout,
lang omtrent 5: cobidos, en int vier-
kant dik 5: duijmen, en

Dat hij gem: stuck bekomen heeft van den
vaendrig der lascorijns Manico, of
Manuel de Cruz, nu 5: jaren geleden,

wanneer

wanneer hij bij hem diende; breed
sprakelijk blijkende bij desselvs confessie
onder L.a L. hier leerende —

Waarbij hij gev: bij 't recollement van
deselve, en op de voorgehoudene vragen blijvend
persisteeren, is hem de gemaakte kooij,
bestaande in 9: stukken aan hem getroond,
en in deser voegen gevraagd geworden
Leweten
of 't geen hem thans vertroond werd, 't selve
niet is, 't welk hij gev: aan hem Bastiaen
heeft verkogt —?
waer op denselve antwoorde seijde: Ja
die 2: lange stukken, die aan mij vertoond
werden, is een stuk geweest, maer het is
nu stukkend gezaagt, en geschaafd, en de
2: kleine stukken, heb ik aan Bastiaan
niet gegeven —.
Onderwijl voorm: Manuel de Cruz bij zijn
verleende verklaring ook getuijgt en met
eede bekragtigt heeft diergelijke onbe-
„schaafde ko werken aan hem Domingo"

Le

Hebben gegeven, en
Den timmerman Francisco Cairo, door
wien gem: kooij is gemaakt, op 't vertoonen
van deselve almede verklaert en insgelijks
met eede gesterkt heeft, dat de twee lange
stukken, nooijt gebruijkt, maer enkel
nuw gezaagt waren, toen deselve hem
gegeven zijn, om gem: kooij te maken,
en dat hij deselve geschaaft heeft
Soo komt daer uijt, en uit 't zeggen van
den baas, en meester kregt den Ruijs timmerl
bij hunne verleende verklaring van de twee
lange stukken, niet van het Stakketsel
zijn, ten vollen te blijken, dat deselve van
het geheel stuk is dat Domingo zegt
van ouergem: Manuel de Cruz bekomen
hebbende, nu aan den gev: Bastiaen
gegeven heeft —.
Dus dan de presumptie der 2: groote stukken
van dat deselve uijt het stakketsel soude
zijn, weggenomen zijnde, heeft den Rijss:

om

om regt Lemogen weeten of de 2: kleine
Stuchen, die voorm: baas, en meester
heeft bij gem: Eerste verklaring Legge
in dikte, en breete met die van gem:
Eek over een tehamen, door Domingo
aan Bastiaen gegeven, dan wel door
Bastiaen selfs daer uijt gebrooken Zijn;

De Huijsvrouw van gew: Bastiaen met
wien den timmerman Bairo Zegt, dat de
3: latten Eem toegesonden Zijn geworden,
laten roepen, en haer gevraagt Zijnde
waer van daen Zij het stuk lat, dat tot
de dwarsstuchen van de gemaekte
kooij is gebruijkt geworden, gekreegen
heeft.

heeft Zij geconfesseert, ende beleden dat haer
man hetselve stuck uijt het huijs van den
opleeden winkelier stuurman wanneer
hij in desselfs kuijn gewerkt heeft, gebragt
heeft, get: VE: agtb: wijdlopiger sal
gelieven te beschouwen uijt de confessie
geq: L: P: hier Verkand.

Waer

Waer bij gevoegt Zijnde den Inhoud van
de Eedigde verklaring van den Christen
lascarijn Francisco, die nevens gem:
Bastiaen in voorsz: huijs, of kuijn
heeft gewerkt, mitsgaders de antwoorden
die desen Bastiaen op de aan hem
voorgehoudene articulen verleent heeft.

Soo komt daer uijt te volgen, dat geen
van beijde de gevangens aan't uijtbreken,
en wegbrengen van de gemiste 3: stx
latten der meergem: stokketsel, schuldig
is.

Als blijkende Zulx nog klaerder uijt de
Eedigde verklaring van meergem: timmer
man Francisco de Bayro, alsoo daer bij
te bevoogen is, dat voorsz: latten ofte
houten Eem tot 't maken van de kooij
20. à 22: dagen eerder Zijn toegebragt
geworden, als de 3: latten van het Eek

volgens

Volgens Zeggen van voorn. Jan Joan bij Zijn klagt depositie Soude absent Zijn geracht.

Derhalven is den Rijsse met veel onderdanigheijd.

Versoekende, dat beijde de gevangens hiervoren gemeld door uwe agtb. onschuldig mogen werden verklaard aan dese presumptive diefte en vervolgens uijt hun detentie Cost en schadeloos Dlar„geeren, ofte Een alsulken anderen fine &c.

Implorando opende in alles &c.

Overgegeven in rade van Justitie der Stedt Crim op den 13 aug. des Jaers 1793

[illegible]

La G

Dictum van den onderkoop-
man en fiscaal Nicolaas
Bowijn, Rakende de gevang.
den Christen lascorijn bastiaen,
en den ende gev. Christen poelia
Domingo.

37

Comparerende voor den aan gen. de gecommitteerde
leden uit de agtb. raad van justitie deser steede, den Chris
mocqua Jan Joan mallabaarse thuinier en op sein
den goederen in Comp.s buiten thuin, dewelke onder ver
thoning van de g'arresteerden Christen lascorijn bas
tiaan, en Christen gewor[illegible] poelia domingo, onder
vertaling van de tolken, klaagende wijse tekennen
gaf hoe dat hem vijftien dagen geleden, hij ontwaert
dat er uit het stakketsel van het hek, dat om de
voorm. thuin gaat, drie latten bijde nagt gebroken
waren, hij eenig volk en onder anderen den Christen
mocqua Jantje heeft uitgesonden omme daer nae
te soeken, dat deser jantje terug komende aan den de
posant verhaalde hoe in het huijs van Bastiaan
de gem. 3 stuks latten had gevonden, sijnde twee daar
van gekapt tot een kooij en het derde was nog in sijn
geheel, dat den deposant sulx horende in persoon
na het huis van Bastiaan gaande het selve bevonden
heeft, so als hem jantje had verhaald, sijnde de kooij
reeds van de twee gekapte latten klaar, dewelke
hij deposant opneemende en aan bastiaan vragende
van wien hij d.o houtwerken had ontfangen, ten antw.
kreeg: den Christen Poelia domingo deselven voor 3 f.
aan hem had verkogt, waar op hij deposant hier van
aan sijn EEagtb volgens pligt heeft rapport gedaan

Waer

Waar mede den deposant deze sijne verleende klagt depositie eijndigende betuigd derselver inhoud de suiverre, en opregte waarheid te behelsen; —

Aldus gedaan, en gedeposeerd binnen de stad cochim ter ordinaris raadcamer op den 17e Julij 1793 in presentie van d'Ed. Johannes van Doorslaar, en Jan Jansz Lemmet beijde leden uit den raad voorm:, die deminute deses, nevens den deposant, Tolken, en mij secretaris hebben onderteekend; —

Welk getuigd

Mr. Maan Klijn
Secret.

Compareerde voor de volgen: gecommitteerde Leden uit den agtb: raad van Justitie deser steede, de deposant in de voorenstaande klagt, depositie gem:, dewelke aan hem nu wederom ten overstaan van den Ondercoopman ende fiscaal deses Commandements Nr. Boxijn onder vertaling der tolken, en in presentie van de

de ges: bastiaan en Domingo, van woorde te woorde voorgehouden sijnde, bleef hij bij derselver inhoud ~~ten volle~~ persisteeren met dese alteratie nogtans; dat den deposant in het huis bastiaan komende, simpel een hooij die heel klaar was heeft gesien sonder teweeten hoeveel stuk latten daartoe verbruikt waren, dog aan bastiaan vragende, waar de rest van de verbruikte houtwerken sij. heeft denselven gantwoord, dat de overschot had verbrand.

Aldus gedaan, gepecolleert, en gepersisteert, binnen de stad Cochim ter ordinaris Raadcamer op den 17e Julij anno 1793 in presentie van de Ed. Johannes van Doorslaar, en Jan Jansen Lemmet, beijde Leeden uit den Raad voorm:

Res gecommitt

Joh. van Doorslaar

Jan J. Lemmet

Door de Staling

Dr. Weijts

Jh. Vaz

geteekend Jan / + / 15 / bij Jan

mij present

Mr. Maan Klijn
Secret.

L.o H.

4'

Compareerde voor den aangen gecommitteerde leeden uit
agt raad van justitie deser steede den Christen Mocau
Jantje woonagtig besuiden Schoonpt thuin, dewelke onder
verthoning van de g'aanresteerde bastiaan, en domin
go die hij verklaard wette kennen, en de lijgenste te
wesen, van dewelke in dezen is sprekende, door verte
ling van de tolken, terrequisitie van den ondercoop
man, en fiscaal deses commandements Nicolaas
Bowijn verklaarde waar, en de waaragtig te wesen
dat nu omtrent 16 dagen geleden, hij attestante
door de Mallabaarse thuinier, en opsiender van Schoon
buiten thuin Jan Joan uitgesonden wordende, om
eenige latten en houtwerken na te speuren, die bij
tijden nagezuit de hijning of stakket van gem: buiten thuin
uitgebroken en gestolen waren, in het huis van den
Christen bastiaan 3 stuk heeft gevonden, sijnde twee
g'afdeerd om een kooij daar van te maken, en het
derde nog in sijn gekeel, dat den attestand sulx
sienden, van daer is weggegaan, en aan de voorm: op
sienden heeft rapport gedaan, waar nae gem: thui
nier benevens den attestand nae het huis van Bas
tiaan gaanden, de gemaakte kooij en derde latte daer
uitgehaald hebben, en bastiaan ondervraagt sijnde
hoedanig aan die latten is gekomen, heeft g'antwoord
deselve gekogt te hebben van den Christen poelia do
mingo voor 3 fanums;

Wagn

Waarmede den attestant deze Synd gegevene verklaring
bijndigende, betuigd derselver inhoud de suivere, en opregte
waarheid te behelsen gevende voor reden van weten-
schap het gene voorz. staat, in persoon gesien, ge-
hoord, en mede bijgewoond heeft, oversulx bereid
blijvende de Sijn g'attesteerd, ten allen tijden
des moods zijnde, met Eede gestand te doen; —

Aldus Jodaan, en g'attesteerd binnen de stad
Cochim de ordinaris raadcamer op den 18 July
1793 in presentie van d'Ex. Johannes van Doore-
slaer, en Jan Jansz Simmet, beijde leden uit
den raad voorm:, die deminute deses, nevens den
attestant, tolken, en mij Secretaris hebben onder-
teekend; —

Welk Getuigd

[signature]

Compareerde voor de volgen: gecommitteerde
Leeden uit den agtb: raad van Justitie deser stede
den attestant, in de voorenstaande verklaring gem:,
dewelke aan hem nu wederom ten overstaan van

den

den Ondercoopman en fiscaal deses Commandements
N: Bouwijn, in presentie van de gev: Bastiaan
en Domingo, door vertaling der tolken
van woorde tewoorde voorgehouden Synde,
bleef hij attestant, bij derselver inhoud ~~ten volle~~
persisteeren, mits alteratie, dat in het huis
van Bastiaan komende, voor de eerste heer, twee
groote, en twee kleene stukks houts, die hem
trans vertoond werden, en die tot een hooij
gesaagd waren, heeft gesien sonder teweeten, of
deselve uit twee of drie latten was zwaardigt,
en de tweede heer met de Kruimer Jan Joan
daarna toegaande hebbe hij de gemaakte hooij
uit het selve huis gehaald, maar geen derde
stuk gesien.
Mijders heeft den attestant den inhoud van
Sijn voorenstaande verklaring en recollement,
nader met Eede bevestigd, door het opleggen
Sijner regter hand op het heijlige Evangelium
St. Johannis, en het uitspreken deser woorden,
Ik sweere op het heijlige Evangelium St. Johannis,
dat al 't geen in desen getuigd heb, de opregte
en suivere waarheijt is behelsende.
Aldus gerecolleert, gepersisteert, g'attereerd,

ende

L.o J.

ende met Eede Solemneel bevestigd, binnen de stad Coorum, ter ordinaris Raadpamer op den 27.e Julij anno 1793. in presentie van de Ed.e Johannes van Doorslaar en Jan Jansen Lemmet, beyde Leeden uit den Raad voorn:

Als gecommitt

Joh.s van Doorslaar

J. J.s Lemmet

voor de Staling

P.s Wijts

Jh.s Vaz

getekend / + / bij Jantje

mij present

Mr. van Klijn
Secret.

45

Compareerde voor den ondergeteekende gecommitteerde leden uit den agtb. raad van justitie deser steede, den gev.e Christen Lascorijn Bastiaan van Chalkangattij dewelke vrijwillig geconfesseerd, en de Leden heeft door vertaling van de tolken dat nu omtrent een maand geleden den Christen Poelia Domingo met [illegible] bij hem Confessant komende, deselve een koop heeft aangeboden, dat den gev.e vragende wiens houtwerken het waren, en hoedanig aan deselve sij gekomen, denselven had ten antwoord heeft gegeven, de houtwerken uit het huis van Manico waren, bij wien hij diende, dat voorts met Malkander accordeerende hij confessant de houten heeft overgenomen voor 8 Danums, gevende in steede van deselve een kopen kalkdoos je aan Domingo, dat voorts den Confessant uit twee der gem.e houtwerken een kooij maakende, en deselve in het huis opgehangen hebbende, de thuinier uit Scomp.s buiten thuin aan sijn huis komende, en vragende van waar die houtwerken gekregen had, met een seggende dat het hout sij uit Scomp.s thuin, den confessant heeft geantwoord, deselve van den Christen Poelia Domingo gekogt had, het welk den thuinier hoorende de kooij, en 't resteerende hout heeft laten wegbrengen, sijnde den confessant vervolgens meede in arrest genomen geworden, —

Waarmeede den Confessant deze sijne vrijwillige Confessie eijndigende, betuigd derselver inhoud de suivere, en opregte waerheid te behelsen; —

Aldus

Aldus gedaan, en geconfesseerd binnen de stad Cochin ten ordinaire audiencien op den 11.e July 1793, in presence van de E.E. Johannes van Doorslaer, en Jan Jacob Lemmet Buijsleden uit den raad voorn.

die dezelve als dese, nevens den Comptestant, Tolken, en mij Secretaris hebben geteekend;

Welke getuijgd

Broun Klijn
Secret.

Compareerende voor de Raeden Gecommitteerde uit den agtb. Raad van Justitie desen staede de 11.e: in de voorvallende confessie gaan, denselve aan hem nu wederom ten over staan van den Ondercoopman ende Fiscaal deses Commandements W.m Bruijn door vertaling van den Jongstok van Waande te Waande voorgelooden Zijnde, Bleef Hij daarbij ten vollen zaakfiseeren: mits alleenlijk, dat uit alle 9 Lotten een hooij heeft gemaakt en dezelve bestaande in 5. Fleese stijcken verbrand; mits gadeen dat de Mannen de hooij alleen uit Zijn huis heeft gehaald, en wijders niet weet als voorts aan den geen: door den Officier voorgeleijdende de navolgende vragen heeft Hij

Daarop

2.76

47

Daarop Sa. Louis gantsoon, als voorn. heden in

ten reden gestaald.

1.

autus: zijn vrouw Lazde aan Domingo
ene eik stuk klazyns hout gevraagd, tot een
hooij, en Domingo antwoordende, een stuk
Lekkenhout daartoe had, is na verloop van
10 dagen met 8 Lotten van Lekkenhout aan
zijn huis gekomen, zijnde daarvoor 8 Lammen.

2.

autus: Domingo heeft de 8. stukken hout des
negts outrent 12. uuren van zijn huis gehaalt
ik hoor een meisje, of het hout Roodhout
was, waar Domingo heb ik antwoord dat
het Lekken hout aangekogt was geweest,
en ook nimmerlangs de hoogten afgesprongen
ik aan Domingo vragende of het geen Loemp
hout was, en waar het selve had gehaalt
is gantwoord, dat het houtwas uit de Mauna
van den voorsz. Jan Domingo, maar
gebuurt had. Zijnde voorts 8. stuk
hoy, en raaden dese het andere, rond
en hoftreken.

3.

autus: niemand als zijn vrouw en
een kleen Kind.

4.

autus: Lecha toegaf op Crabbangattij
woonagtig, en Francisco Pieters gent:
heeft van alle 8. stukken een hooij voor
mij gemaakt.

5.

autus: Ik heb niet gemerkten dat het ge
stolen waar van de Comp.: -

Dewijl Sa. Louis gantsoon, als voorn. heden in

1.

Of den Caffre Tolia Domingo
de 8 stuk latten na aan zijn
Gaande gevoed van den ge
niet heeft gehaalt?

2.

Of den geen niet heeft kunnen
Zien dat deselve uit de heijning
of Stakket van Comp.: zijn
hoeslaat of den [illegible], en spie of
kuevent is gepaalt waarmeen
voorz. Tolia deselve bij
hem gebragt, en te koop aan
gebooden heeft?

3

Wie den geen is die uit twee
den geen stukken hout een
hooij voor hem gemaakt heeft,

4

Of den geen niet moet bekenn
dat den heeden Zondat Maafs
is, als den stukken,

6

L: K

autes: Douinyo heeft mij niet meer
als twee stukken hout gelevert, uit het
een leb in twee stukken tot
een hooy, te weeten tot de
stukken, die het aan de
den Laere Francisco stukken
gesolgd tot de twaalf roomz van
de voorm: hooy. als leb zoo uit
uit de keyning gebroken.

en een vijl voorm Joelia zegt
Dat hij aan den geen Greve:
latten, maar een stuk gesaagd
kant ontrent 6 lob: lang, en
ent vier kant 4 Duijm dik
heeft gegeven de woord den ge
een maand, met waar voor
den te segger, die hem poor
latten heeft gegeven, dan wel
of hij selve uit de keyning
van Hom stthuijs heeft gebroke,
gevaardigt, maar geraad

Oudt genecollent
Tartie aan Timmen de stad Coslin, ter ordinaris Raad
camer, op den 27: July anno 1743. in gresentie
van de Heeren Johannes van Doonslaar, en Jan Jansen
Als gecommitte Leemet. beijde Leeden uit den Raad voorn:

gestelt / + / bij bestian

mij present

van Klijn
Secret:

Joh: van Dunstant
Chr: Timmet.
Voor de Extraditie
L: Weijts

Comparande voor den ondergeschrevene Gecommitteerde leeden
uit den Agtb: Raad van justitie deser Stede den Christen
Delia Domingo van Cabbamatty Slaave van den Lanna
rijn Carnolij, maar dienende bij den waan dig den Lan
conijn Manicongo, den [illegible] door vertaling van de tolken
onderrigt gerecht staend en beleden heeft, dat nu ontrent
5 jaren geleden sijn heer Manicongo aan den Confessant
belastende, een huisje in de Selve thuin op te maken
en hij Confessant eenig hout op soekende bij hebbenen
dag een stuk gesaagd te hebben hout lang ontrent 6 lobdas
en int vier kant dik 5 Duimen, heeft gevonden, twelk
den confessant tot een dwaas Calk heeft gebruikt dog
na Cuijaan Gelevert heeft, sijn kaid afbrekende en in
sijn huis Staende en de thuin van Manuel Lopez
[illegible] ontrent Drieeken geleden bij den
Christen Lasconijn Bastiaan heeft gebragt, een vijl om
een stuk tot een hooy van dien selven te vervoegt wierden en
dat Bastiaan aan den Confessant in vergelding een koper
Kalkoentje heeft verehrt bevindt Recht gisteren en door sijn
Ed: Agtb: Lasconijns in annexi genomen, en binnen de
Raad gebragt, —

Waarmede den Confessant de sijne vrijwillige Confes,
sie sijn gedane belang dienselven in Rond de sijn ene, en
Oprechte waarheit te bekennen, —

Aldus gedaan en vrijwillig geconfesseert, binnen
de stad Cochim, ter ordinaris Raad camer, op den

18th July

11e Juli 1773, in presentie van d'Ed. Johannes van Doorslaar en Jan Jansz. Lemmet beyd leeden uit den raad voorm: die de minute deses nevens den Confessant, Tolken, en mij Secretaris hebben onderteekend; —

Welk getuigd

Klijn
Secret.

Compareerde voor de volgen gecommitteerde Leeden uit den agtb: raad van Justitie deser steede, de gez: in de voorenstaande confessie gem:, dewelke aan hem nu wederom ten overstaan van den Onderkoopman en fiscaal deses Commandements Nr. Bouwijn, door vertaling van de tolken van woorde tewoorde voorgehouden Sijnde, bleef hij bij denselven inhoud ten vollen persisteeren,

Wijdens door den Officier aan hem gez: voorgehouden werdende de volgende vragen heeft hij daarop soodanig geantwoord, als voor ieder is ter nedergesteld.

1. of hij gez: 't stuk houd, waer van hij bij zijn Confessie spreekt, naar voorgaand versoek van den Christen Cascorijn

antw: Bastiaan aan mij klagende dat tot 't verwaardiging van een hooij de twee Sijden houte manqueerden heb ik gesegd, dat een stuk hout had, welke daartoe bequam hij, en hebbende versoek, het selve aan hem gegeven.

2. antw: ik heb het stuk hout, aan Bastiaan gegeven, sonder van eenig prijs te dingen, en hij heeft mij een hoyer, doosje daarvoor gegeven.

3. antw: neen.

4. ik weet van geen latten die uit de kijning van de Comp: thuin gebroken ofte: gestolen zijn

5. antw: hiervan weet ik niet met al.

6. Sovends om 8 uuren heb ik aan

51

Bastiaan bij hem heeft gebragt, dan wel sonder daarom te verspreken, bij hem te koop gebragt heeft?

2. of hij niet meer als voors: stuk hout aan gem: Bastiaan heeft gegeven of verkogt?

3. of den gez: niet moet bekennen 3 stuk latten bij Bastiaan gebragt, en hem deselve te koop aangeboden heeft,

4. en dat deselve door den gez: uit de kijning of stakket van Komp: thuin bij nagt gebroken zijn,

5. of hij sulx alleen heeft gedaen dan wel in geschelschap van iemand anders, wie deselve is geweest, en waar weede de gem: latten afgebroken zijn; 6

wie of present is geweest

wanneer

aan hem het stuk hout aan bastiaan
zijn huis gebragt, niemand was er
present.

L.a L.

wanneer, en hoe laat op den
dag mitsgaders toen hij Gev.
voorsz. stuk hout aan gem.
bastiaan heeft overgegeven,

of 't geen hem thans verthoond
wend 't selve niet, is dat hij Gev.
aan hem bastiaan heeft gekogt;

antw: Ja, die Lwee [illegible] stukken
die aan mij vertoond werden, dat
was een stuk, maar het is nu stuk
hard geslagen, en gescraaid. [illegible] de
Lwee kleene stukken heb ik aan
bastiaan niet gegeven, [illegible] het
gev.de stuk na mijn best ontrond
5. cobidos lang ofte iets langer.

Aldus geaccolleert, en gepersisteerd, en aden gevraagd
en b'antwoord binnen de stad Cochin ten ordinaris
Raadcamer op den 27.e July anno 1793. in praesentie
van de D.s Johannes van Dorneslaar, en Jan
Jansen Lemmet, beyde Leeden uit deze Raad
gesteld bij [illegible] domingo.

Als gecommitt.s

Joh. van Dorneslaer

J.n J.a Lemmet

voor de vertaling

L. Weijts

[illegible]

mij present

Maan Klijn
Secret.

53

Compareerde voor de naegen. gecommitt.de
Leeden uit den agts: raad van Justitie deser
steede, den vaandrig der Lasconijns Manuel
de Cruz, woonagtig op Chachangattij, dewelke
onder vertooning van den gel.s bastiaan ende
Domingo, die hij betuigd wel tekennen, en
den laatsten den ijgensten te zijn, van
wien in deser is sprekende, ter requisitie
van den Ondercooperman en fiscaal deses
Commandements Nicolaas Bowijn, door
vertaling van de J.o tolk, verklaarde maar
ende waaragtig te wesen, hoe dat nu
8 Jaaren omtrend geleden, den Cannanijn
Cammottij aan den attestant negen slaven
en slavinnen, uit vriendschap bijgeset heb-
bende, omme te dienen, (onder dewelke de
voorm: Domingo mede was) hij attestant
een nieuw huis opmakende, de overschot
van de houtwerken, bestaande in areeks,
klappus en Lekkenhout, op het versoek van
bovengem: 9. slaven aan hen lieden heeft
gegeven, tot een kleen huisje; 't welk in

des

des attestants Kuin voor haar vervaardigde.
Dat nu omtrend vier Jaaren geleden hij attestant
in de expeditie gaande, voorsz: lijfijgene
aan haaren lijfheer Commottij heeft overge-
geven, dewelke vertrekkende, het opgebouwde
huisje afgebroken en de materialie en hout,
werken hebben meede genomen, sonder dat
den attestant weet, waar deselve gelaten,
of wat daarmeede gedaan hebben.

Waarmeede den attestant sijn attestatie
ijndigetede, betuigd derselver inhoud de suivere
en opregte waarheijt is bekeesende voor
reden van wetenschap gevende dat al
't geen voorschreeven staat, in persoon
uitgevoerd ende bijgewoont heeft, blijvende
oversulx bereijd sijn g'attesteerde des noods
sijnde met solemneelen Eede te bevestigen

Aldus gedaan, en g'attesteerd binnen de
stad Cochin, ter ordinaris Raadcamer
op den 20e Julij anno 1793. in presentie

van

van de E: Jan Jansen Lemmet, en Stephanus
van Zuilen, beijde Leeden uit den Raad
voorm:, die de minute deses nevens den
attestant, J: tolk en mij Secretaris hebben
ondertekend.

Z Welk getuigd

Mr. van Klijn
Secret.

Compareerde voor de naegen: gecommitt.de
Leeden uit den agtb: Raad van Justitie deser
stede den attestant in de voorenstaande Schrijving
gem:, dewelke aan hem nu wederom ten over-
staan van den Ondercoopman en fiscaal deses
Commandements N: Bouwijn in presentie van
de gev: Domingo door vertaling van den J: tolk
van woorde tewoorde voorgehouden sijnde,
bleef hij bij derselver inhoud ten volen persisteeren,
wijders door den Officier aan den attestant
/onder vertkoning van de gepraesumeerde ge-
stolene houtwerken/ die in 't huis van bastiaan
gevonden sijn/ gevraagd werdende, of dat het
hout is, dat van Domingo heeft gegeven omme

tot een

Lot een Timmerhout tegenwoordig, een afbij
geen kennis aan de Contracten hadt, gaf
hij ten antwoord; dat voor hem onmogelijk is
trouw die Contracten te tekenen, nadien deselve
neen bestraft, en strikken hij gesneeden
en de Contracten, die aan Dominigo en de
andere Caelijk gaf allemelijk gesaagd waaren.

Voorts heeft den attestant, de voornoemde verkla-
ring, en derselver recollement met Dede Solemneel
Eede, door het afleggen hijner regter
hand op het Heijl: Evangelium S.t Johannis, en
het uitspreken deser woorden: Ik Swere op
het Heijlige Evangelium S.t Johannis, dat al het
geen in deselve getuigd leed, de Waarheid, en geregte
waarheijd is Bekrachtigde

Aldus gerecolleert, gepersisteerd, maden gesaagd
en Geattesteerd, Mitsgaders uit Dede Solem,
neel Bestaftigt, binnen de stad Coburg ordi,
narid Raadcamer, op den 27.e July anno
1793. in presentie van de Ed.e Joh.s van Doorneslaan
en D.r Jacobus Lemmet beijde Leden uit den Raad
voornn:

als gecommitt.

J. van Doorneslaan

J. Lemmet.

door de vertaling
D.r Weijts

gesprek bij + den vaandrij
manitio.

mij present
Schuijn
Secret.

Soo fisco

5

Compareerde voor de respec. gecommitt.de
Leeden uit den agtb.re Raad van Justitie desen
fiscaal den toegadde Timmerman Francisco de
Bains, woonagtig op Chahangotti, dewelke
onder vertrouwing van den gesw.n Bastiaan
diene hij verklaard niet te tekenen, en den
ijgenden tersaten van roden in desen in
sprekende, ter requisitie van den Ondercoop.r
man en fiscaal deses Commandements N.r
Borsije, door vertaling van den Jongtolk
verklaarde aan ende waagragtig tersaten,
dat nu een maand geleden, ofte op den
20.e Juny jl.o raakten, den gesw.n Boomgaard,
door sijn vrouw, drie stukken Lattes bij
een attestant Leedende, om een kooij daarin
te formeeren, hij op den 27.e daaraanvolgende
deselve verbaandigt, aan Bastiaan die selfs aan
den attestant Dominigo gaaf het overgeleverde
die voor de daaraan gedane moeijte, aan
den attestant vier Coolinse Pannen betaalde.
verklarende den attestant, dat het een stuk rot

rood

raad was, 't welk ook niet heeft geschaard,
maar wel de twee andere stukken, die
nooit gebruikt, maar enkel nuus gesaagd
waaren, sijnde in het voorm: roode stuk
6. spijker gaten, aan ieder ijder ijnde drie
die hij attestant met hout toegemaakt heeft, soo
als thans nog kan gesien werden, in het
meerm: stuk hout, 't welke aan hem tegen
woordig werd vertoond, en 't welk het
ijgenste is.

Waarmeede den attestant sijn verklaringe
ijndigende, betuigd derselver inhoud de suivere
en opregte waarheijd is, bekelsende, gevende
voor reden van wetenschap, dat al 't gheene
in desen verklaard in persoon gesien
bijgewoont en uitgevoerd heeft, oversulx bereijd
blijvende sijn g'attesteerde des noods ofte
daartoe versogt werdende, met solemneelen
Eede te sullen bekragtigen.

Aldus gedaan en g'attesteerd binnen de stad
Cochim ten ordinaris Raadcamer, op den

27e

27e Julij anno 1793 in presentie van de
Ed: Johannes van Doorslaar, en Jan Jansen
Lemmet, beijde Leeden uit den Raad voorm:
die de minute deses, nevens den attestant
Jongtolk, en mij Secretaris hebben onderteken

't welk getuigd

Maan Klijn
Secret

Compareerde voor de naegen: Gecommitte
Leeden uit den agtb: Raad van Justitie deses
steede, den attestant uit de voorenstaande ver-
klaring gem:, dewelke aan hem nu wederom
ten overstaan van den Ondercoopman ende
fiscaal deses Commandements Nic: Bouwijn,
door vertaling van den Jo: tolk, in presentie
van den gez: Castiaan van woorde tewoorde
voorgehouden werdende, bleef hij daarbij ten
vollen persisteeren.

Wijders heeft den attestant, de voorenstaande
verklaring nader met Eede solemneel bevestigd
door het opleggen sijner regter hand op het

heijl,

La. N.o

Heyl: Evangelium St. Johannis, en het uit
Sprechen deser woorden. Ik Sweere op het
Heyl: Evangelium St. Johannis, dat al 't geen
in desen getuigd heeft, de Suivere en opregte
waarheyd is behelsende.

Aldus gerecolleert gepersisteerd, ende met Eede
Solemneel bevestigd, binnen de stad Cochin
ten ordinaris Raadcamer op den 1.e aug.o anno
1743 in presentie van de E.e N.e Kuijser, en
H.r W. Koller, Leeden uit den Raad voorm:

Als gecommitt:

gesw.d bij fran.o + cisco de baino

N.e Kuijser

Wm. Koller

voor de vertaling.

Nij present

Maan Klijn
Secret.

Ed. v. d. Linde
Jr.

Pro fisco
Mann

61

Compareerden voor de naegen: gecommitt.de Leeden
uit den agtb: Raad van Justitie deser steede, Lourens
Siegfried van Breedsteed, Baas, en Willem van
Dam van Gorcum, Meesterknegt der Stuis Lim-
merlieden, dewelke ter Requisitie van den
Ondercoopman en fiscaal deses Commandements
N.e Bouwijn, tesamen verklaarden waar ende
waaragtig te wesen, dat nu 6.e dagen geleden
Sij attestanten ten ordre van Sijn E.E. agtb:
na Scomp.s buiten Kuin gesonden werdende, omme
eenige latten, (die gepresumeerd wierden te Sijn
gebroken en gestolen uit het stakketsel dier Kuin)
Legens de resteerende te confronteeren, ende be-
sigtigen, na genamene accurate inspectie hebben
bevonden, dat de twee korte stukken in dikte
en breede accordeeren, maar niet in de lengte,
Sijnde het koofd ofte de kop van boven, als het
principaalste merk der in het kek staande latten
door het afsagen ofte afkappen absent: en dien-
halven met waarheyd niet seggen, speel
door Solemneele Eede Sullen konnen bevestigen,
dat dese latten de ijgenste Sijn, die uit het voorm.
stakketsel Sijn gebroken, nadien alhier in Scomp.s
binnen Kuin en elders diergelijke latten meede
werden gevonden; waarbij nog komende, dat er

rects

needs nieuwe latten in stede van de uitge-
broken Lijn aangebragt, en nieu om die reeden
niet uitte sifteren, en overzulcken kan: of de
Lijnen gaten van de gezuiverde gesloe
latten, met de Lijnengaten in het lek accoor-
deren dan niet, nadien het heene stuk mede
stukken is gebragt en gehoogd; verklaarende
de attestanten verders, dat de lange Linie stukken
niet van het Stukketel Lijn.

Waarmede de attestanten haare verleende
attestatie ijndigende, Getuigen derselver inhoud
de oprechte en Suisene waarheyt is Bekelsende
voor reden van Notentijka gesende, dat al
't gene in deser getuigen uitt haare dogen
gesien, selfs accuraat gesifteerd ende onderzocht
hebben, overzulx Benevens blijvende haar g'attesteerde
Leu alle tijds der noodt ofte daartoe gevorgd
zijnde na den letter te fulle door Dese
Solemneel gestand te doen.

Aldus gedaan en g'attesteerd binnen de stad Cochim ten
ordinaris Raadzaalen op den 31e Julij anno 1793.
in presentie van de Ed. Johannes van Doorslaar,
en Jan Jansen Lammert, beyde Leeden uit den
Raad voorn: die de minute deser nevens de
attestanten en mij Secretaris hebben onderteekend.

Voorts getuigd

Jan Klijn
Secret

Als gecommitte

P. Keijser.

H. Iffen Koller.

Comparerenden voor de naigen: gecommitte
Leeden uit den agtb: Raad van Justitie deser
stede de attestanten in de voorenstaande ver-
klaring gem:, dezelve aan hen in wedenaam
ten overstaan van den Ondercoopman ende
Fiscaal deses Commandements A: Borgijn
door mij Secretaris wel ende
duidelijk in presentie van de gel: Bastiaan, en D:
mijne voorgeloofden verandende, bleeven bij dien
inhoud ten volle persisteeren, sonder uitt daarbij
ofte aftedoen.

Behragtigende den inhoud van haar verleende
verklaring nader uitt Eede Solemneel door het
uitspreken der navolgende woorden, en het op
spreken der twee voorste vingers van de regter hand,
een eyaart gedaan. Soo waarlijk helpt mij
god almagtig.

Aldus gerecolleert gepersisteerd, ende uitt Solemneelen
Eede bevestigd, binnen de stad Cochim, ten ordinaris
Raadzaalen, op den 1e aug: 1793. in presentie van de
Ed. Nicolaas Keijser, en H. Wendelin Koller
Leeden uit den Raad voorn:

L. Siegfriedz

W v doorn

mij present

Jan Klijn
Secret

L.a O.

Pro fisco

65

Comparerende voor de naegen: gecommitt.de
Leden uit den agtb: Raad van Justitie desen
steede de Christen vrouw Minga van
Padjakko, wettige huis vrouw van den gel:
Lasceriju Bastiaan, dewelke door vertaling
van de Jongtolk vrijwillig confesseerde ende
verklaarde waar ende waaragtig te
wesen, dat haar man voorm: omtrend den
tijd van vijf maanden, bij den Winckelier
Stuurmanff Zal: in desselfs Kuin gewerkt
hebbende, op seeker dag is geschied, dat een
stuk latte meede na huis bragte Savonds,
omme deselve tot 't mistdragen na de voorm:
Kuin tegebruiken, op de afvrage van de
confessante van waar het selve hout had gekregen
gantwoord heeft; gem: heer 't selve aan hem
had geschonken, om dat het van de Ramada
afgebroken wesende op de grond lag: dat
eenige dage daarnae de confessante, dit stuk
latte, nevens nog een ander stuk Lekkenhout,
dat van den Coelij Domingo, aan haar man,
voor 3. Jammers was verkogt, sijnde omtrend
5. cubidas lang, gedragen heeft nae het huis

van

van de Toepasse Zimmerman de Bairo, om een hooij daaruit tevervaardigen, en aan denselven na 't klaarmaken voor sijn moeijte en maakeloon vier Fanums heeft betaald.

Waarmede de confessante haar vrijwillige confessie ijndigende, betuigd derselver inhoud de opregte en suivere waarheijd is behelsende.

Aldus gedaan en vrijwillig geconfesseert binnen de stad Cochin ter ordinaris Raadcamer, op den 8e aug.s anno 1793. in presentie van de E.e N.e Keijser en H.k Wendelin Koller, beijde Leeden uit den Raad voorm.; die de minute deses, nevens de confessante Jongtolk, en mij Secretaris hebben onderteekend;

Welk getuigd

Maan Klijn
Secret.

Compareerde voor de naegen: gecommitt.de

Leeden

Leeden uit den agtb: Raad van Justitie deser steede de confessante in de voorenstaande confessie gem.; dewelke aan haar nu wederom ten overstaan van den Ondercooyman ende Fiscaal deses Commandements Nicolaas Bowijn, A.O. Cyss. door vertaling van den mallabaarse tolk, en in presentie van de gev: Bastiaan ende Domingo van woorde tewoorde voorgehouden sijnde, bleef sij bij derselver inhoud ten vollen persisteeren.

Wijders door den Officier aan de confessante voorgehouden sijnde de navolgende vragen, heeft sij daarop Laadanig geantwoord, als voor ieder is hieronder gesteld.

1. Hoe lang het nu geleden is, dat haar man voorm: lat heeft schuis gebragt?

antw: 5. maanden omtrent

2. Soo ook wanneer zij gem: lat bij den Zimmerman Bairo heeft gebragt?

antw: een dag na St. Jans dag.

3. Of haar man 't stuk Lekkenhoud, dat van de Poelia Domingo heeft gehagt, selfs aan twee stukken niet heeft gecapt, of gesaagd, voor dat het aan

gem:

L.a C.

gem: Cairo is gegeven geworden,
tot het maken van een hooij.

Aldus gerecolleert, gepersisteerd, nader gevraagd ende
beantwoord, binnen de stad Cochin ter ordinaris Raad
camer, op den 12.e aug.t anno 1793. in presentie
van de D.s Nicolaas Keijser, en H.k Wendelin
Koller, beijde Leeden uit den Raad voorm.

Als gecommitt.

N. Keijser

gesteld bij + / Minga

J. M.n Koller

mij present

voorlezenthaling

W. D. Ende

J. M. van Klijn
Secret.

Pro fisco

69

Comparerende voor de naegen: gecommitt.d Leeden
uit den agtb: Raad van Justitie deser steede, den
Christen Lasconijn, Francisco, woonagtig aan
de Spruit van de Casaar Cannanijn, dewelke
onder verkoning van den gev: Castiaan, die
hij betuigd wel tekennen, en den ijgensten te
wesen van wien in desen is Sprekende; ter
requisitie van den Ondercoopman en fiscaal
deses Commandements N.s Bowijn, door vertaling
van den I.o Tolk, verklaarde waar ende
woonagtig te wesen, hoe dat na Sijn best
onthoud, nu omtrend 3: a 4. maanden geleden,
hij attestant, nevens den voorm: Castiaan
in de tuin van de overledene Winckelier
Stuurman, als Coelijs werkende, met mest
te dragen, en op seeker dag verlegen Sijnde,
om een stuk kout tot 't aanbrengen van d.o
Huiluis, Castiaan, Savands omtrend 4 a 5. uuren
aan voorm: heer om een stuk lat, dat in
de voorm: tuin van de Ramada, los ende
op de grond lag, versoekende voorsz: Winc-
kelier het selve aan hem toegestaan hebbende
Castiaan na huis gaande het voorm: latte

heeft

heeft meede genomen.

Waarmeede den attestant Sijn verklaring ijndi-
gende, betuigd derselver inhoud de suivere en
opregte waarheijd is bekelsende, voor reden
van wetenschap gevende dat al het geen
in desen getuigd, in persoon meede aangesien
gehoort en bijgewoond heeft: blijvende oversulp
bereijd Sijn g'attesteerdes met Eede Solemneel
te Sullen bevestigen.

Aldus gedaan en g'attesteerd binnen de stad
Cochin ten ordinaris Raadcamer op den 1e
aug. anno 1793. in presentie van de Ed.
N. Keijser, en H. Wendelin Koller, Leeden
uit den Raad voorm:, die de minute
deses nevens den attestant Jo. tolk, ende
mij Secretaris hebben onderteekend.

Z. welk getuigd

Mr. van Klijn
Secret.

Compareerde voor de maegen: gecommitteerde
Leeden uit den agtb: Raad van Justitie deser steede

den

71

den attestant in de voorenstaande verklaring gem:
derwelke aan hem nu wederom ten overstaan
van den Ondercoopman, en fiscaal deses
Commandements N. Bowijn, door vertaling
van den mallabaarsen tolk, van woorde
tewoorde voorgehouden Sijnde, in presentie van
de gl. bastiaan en Domingo, bleef hij daar-
bij ten vollen persisteeren.

Wijders heeft den attestant den inhoud van de
voorenstaande attestatie, nader met Solemneelen
Eede bevestigd door het opleggen Sijner regter
hand op het Evangelium St. Johannis, en het
uitspreken deser woorden. Ik Sweere op het
heyl: Evangelium St. Johannis, dat al het geene
in desen getuigd heb, de Suivere en opregte
waarheijt is bekelsende.

Aldus gerecolleert, gepersisteerd, ende met Eede
Solemneel bevestigd binnen de stad Cochin ten
ordinaris Raadcamer op den 12e aug. anno
1793. in presentie van de Ed. N. Keijser ende
H. Wendelin Koller, beijde Leeden uit den Raad
voorm:

gesteld bij / + Francisco

Als gecommitt.

N. Keijser

Jhn. Koller

mij present

Mr. van Klijn
Secret.

voor de Staling

Wd. Linde

Comparerende voor de
naegen: gecommitt.d Leeden
uit den agtb. Raad van
Justitie deser steede den ge.
in de nevenstaande articulen
gem; dewelke aan kan, ten
overstaan van den Ondercooyman
en fiscaal deses Commandements
N.o Bowijn Cijss.r ex Officio, door
vertaling van den Bougtolk
van woorde tewoorde voorge,
houden sijnde heeft hij daarop
Laadanig g'antwoord, als voor
ieder is teruedergesteld.

Articulen opgesteld, ende
overgegeven aan twee gecom,
mitteerde Leeden uijt den
Agtbare Raad van Justitie
deser steede, door ende van
weegen Nicolaas Bowijn
onderkoopman, en fiscaal
alhier, omme daar op gevraagd
ende g' Examineerd te werden,
den Christen Lascorijn Castioen
J.o op Charkangattij woonagtig
geweest, kans sheeren gevangen,
mitsgaders desselfs tegevene
responsiven in margine deses
voor ijder vrage ter neder te
stellen. —

1

antw. Ja.

1.

Of den ge.: bij den overleden win,
kelier Stuurmans ooijt voor
koelij gewerkt heeft? —

2

antw. met de Christe Lascorijn
francisco

2.

Soo ja, of hij alleen, dan wel
Jmand meer nevens hem daer
gewerkt heeft; en wie deselve
is geweest? —

3.

3.

antw: Ja.

3.

of den christen Lastorijn Francisco, woonagtig aan de Spruijt der Bazaar Cannarijn daer in 't huijs van gemelte winkelier ook gewerkt heeft?

4.

antw: 4 à 5 maanden geleden hebbende de Kuijn klaar gemaakt

4.

hoelang het nu geleden is, en waar in 't werk bestaan heeft? —

5.

antw: Ja

5.

of het onder anderen niet heeft bestaan in 't dragen van mist ten dienste van de Kuijn der gem: wooning? —

6.

antw: Ja.

6.

of het niet waar is dat den gew: op een seekeren dag gelegen sijnde, om een stuk hout tot 't dragen, of aanbrengen van gem: mist, gew: heer winkelier om een stuk Lat vande ramade, dat in de Kuijn Lag, daer toe gesogt heeft? —

7.

75

7

antw: deen met het dragen van de mist gedaan hadde, heeft hij mij deselve geschonken.

7.

of gem: winkelier gem: Lat aan den gew: tot voorsz: dienst toegestaan hebbende, denselven 't selve des nademiddags naar huijs gaande, niet heeft meede genomen? —

8.

antw: de latte mij geschonken sijnde, heb ik deselve niet weder gebragt.

8.

Soo ja, of den gew: 't selve heeft weder gebragt? —

9

antw: ver dat stuk en nog een stuk hout dat ik van de Poelia Domingo voor 3. fanum gekogt had, heb ik laten een kooij maken

9.

Indien van neen, waar hij het gelaeten heeft? —

10

antw: ~~[illegible]~~ uit vrees van gestraft te werden, heb ik gesegd dat beijde stukken van Domingo gekogt heb.

10.

en soo hij mogt seggen, dat gem: Lat, 't selfde is, dat tot de dwars stukken vande kooij, bij sijn confessie gemeld, is gebruijkt; als dan te vragen, hoe, en waarom hij dan bij gem: confessie, en dies recollement, heeft voorgegeven, dat al de gebruijkte hout tot de kooij, door des christen poelia Domg: aen hem gew: sijn gegeven? —

11.

11

antw: Ja, maar ik heb sulx enkel uit vreese gedaan.

11.

of den gev: niet moet bekennen dat hij gem: Domingo valschelijk beschuldigd heeft? —

12

De vreese voor straffe.

12.

Soo ja, tevragen, de reeden, die hem gev: daar toe gemoveerd heeft? —

Aldus gevraagd ende geantwoord binnen de stad Cochin, ter ordinaris Raadcamer op den 3e aug: anno 1793. in presentie van de Ed: Nrs Keijser, en Hr Wendelin Koller beyde als gecommitteerdens

N. Keijser

Jhn Koller

voor de vertaling

Wd Linde

Cochin den 3e aug: 1793. —

J. Bonijn

Leeden uit den Raadvoorm:

gesteld / + / bij Castiaan

mij present

Maan Klijn
Secret

Compareerde

77

Compareerde voor de nalgen: gecommitt: Leeden uit den agtb: Raad van Justitie desen steede, de gev: in de voorenstaande articulen gem:, dewelke aan hem nu wederom, nevens de daarop vleende antwoorden van woorde tewoorde, ten overst: van den Ondercooyman, en fiscaal deses Commandements Nr Bonijn, door vertaling van den Jr tolk voorgelesen sijnde, bleef hij daarbij te vollen persisteeren.

Aldus gerecolleert, en gepersisteerd binnen de stad Cochin ter ordinaris Raadcamer, op den 12e aug: anno 1793. in presentie van de Ed: Nrs Keijser en Hr Wendelin Koller, beyde Leeden uit den Raad voorm:

Als gecommitt

N. Keijser

Jhn Koller

gesteld bij / + / Castiaan

mij present

Maan Klijn
Secret

voor de Maling

Wd Linde

79

Register der Papieren

dienende ten processe van den onderkoopman, en fiscaal deser Commanderije Nicolaas bowijn Ex of: Eijsser

Contra

Den moor Marcaar van Carnapolij, onderdaen van den ko: van Calicoilan, en den Coijlans Christen mocquà Manúel Inwoonder op Pagodinjo buijten deser stede, en onderdaen van d'Ecomp:, thans 's heeren gev.s en ged.s —

den eerstgem: over't Schoppen van vrijgeborene menschen, en den laastgem.d op 't Schoppen van deselve. —

N.o 51: Eijsch en conclusie door den Eijss.r Contra de gev.s bovengemeld, heden in rade opgelevert.

" 52: geretolleerde klagt depositie van de moorse promplieden athinama, en haer Dogter Virama geboortig van Calicoilan, en onderdaen van den ko aldaer, dato 18: maij j.o leden

N.o 53

N°. 53. den collende Confessie van den overgeg: dez:
Mancaan dato als boven

" 54. N°. " van den Laasten dez: Manuel, Slav,

" 55. " " en Eedigde verklaring van den
Christen naijman Ontong,
Cemeene Oppers-Luijtenant
Lenestina en de vaije vrouw
Francisca, gedateert 29: den
voorgaan: maand

" 56. " " N°. van het hoofd der Coijlanse
negotiaije Francisco de Cruz,
dato als boven.

" 57. 2. Transfaten van gelijk getal malabaarse
Laafbaare olaba

" 58. Extract Octroij der Casteele Batavia dato 21. 8bre 1710.-
Actum den 20: Juny a°1743.-

[signature]

59. Extract Criminele Rolle van d. 9 July
60. " " "

Register der papieren
dienende in de saak van de
gevangens den moor
Marcar van Carnapoly,
en den Coilans Christen mocqua
Manuel Inwoond: op pagodmjo
geleesen den 3: July 1743.
D. Bos.

Geleezen
Joh: van Doorellaer
gelesen den 10e July 1743
N. Kuijser

gelesen den 6. July 1743
Godefr. Weyerman

gelesen den 8 July 1743
G. Wholler

gelesen den 9: July 1743
H. F. Lemmet

den 11e July 1743 gelesen
W. Buijten

den 12e July 1743
Roan Klyn

83

Criminelen Eysch,
en Conclusie gedaan maken
en aan den Eheer Corijn
Stevens opperkoopman,
en secunde van Mallabaer
mitsgaders President, ne-
vens de Leeden van den
Agtb. raad van Justitie
te deser Steede overgegeven
door en de van wegen den
ondercoopman, en fiscaal
deser Commanderije
Nicolaas Bowijn &c
off: Eyssr.
contra
den Moor Marcaar van
Carnapoly onderdaan van
den koning van Calicoilan,
en,
den Coijlans Christen Mocqua
Manuel woonagtig op
Pagodmjo buijten deser steede
onderdaan van d'E Comp:,
beijde gev: en ged:

den

den Eerstgem. over't vercopen
van vrijgeboorne menschen,
en den laatstgem. over't ko-
pen van deselve; —

Agtbare Heeren

Baldus, dien hoog vermaarden doctor
inderegten getuijgd niet alleen dat het
straffe der delicten, en misdaden
de gemeene welvaard raakt, maer
het is daar en boven zo notoir als
eene saeke ter wereld bekent kan
wesen, dat het principaalste but
daar af, altijd geweest, en nog sij
dat andere menschen haar daer
aanspiegelende,
daar door de misdaden souden leeren
mijden, gelijk S: den Damhouder
ook Elders met heel veel Ernst, ende
nadruk leerd seggende,
dat daarom de misdaden te punieren
sijn, op dat de straffe van den eenen soude
mogen wesen de vreese voor veelen, Ende

ofschoon

Ofschoon het verleyden, stelen, vervoeren,
en verkopen van vrijgeborene menschen
soo kragtdadig bij de goddelijke als
wereldlijke wetten, ordonnantien, en
placcaten verboden, —

Ja te meermalen in verloop van eenige
weijnige jaaren hier ter steede, aan ver-
scheydene, met er dood gestraft is gewor-
den; —

Soo schynt het nogtans, dat sulke ge-
denkwaerdige Exempelen, geen genoegsame
indruk hebben konnen maken op de
gemoederen van de gev. moesen,

En wel voornamentlijk op die van den laestgem.
gev. manuel dewelke een Christen, en onder-
daan van d'Ecomp. wesende, en daer bene-
vens even buyten deser steede wonende
voorts wetten, en ordonnantien behoorde
te weeten; —

Want het is sulx, dat de moorse vrouwlieden
atchenama en haerdogter Mirama geboortig
van Calicoelan en onderdaenen van den
koning aldaer

uit

uit armoede geresolveerd hebbende haer geboorte plaats te verlaten, en Cochim waarts te vertrekken, om haar kost te soeken;

Is ter selver tijd den Eerstgem. gev. Marcaer van Sijn geboorte plaats Carnapolij op gem. Calicoilan gekomen, en vervolgens van voorsz. vrouwlieden Estaande dat Sij genegen waeren na Cochim te gaan; —

heeft aan deselve gesegt, dat goede occagie voor haerlieden wist, na dien meede voorgenomen had over Rivier Kerw.ts te varen, met bijvoeging

dat op Cranganoor Sijn Broeder is wonende aan wien hij nirama Soude uit huwelijken, bij aldien daer toe genegen was,

Desen voorslag door gem. vrouwlieden Gaccepteerd Zijnde, Zijn Zij Gesamentlijk met Een vaartuig van daer gevaaren, en op betemine komende aldaer aan land gegaan om kost klaar te maeken, en tenuttig

In

In welker tijd meede daer ter plaatse van Coilan overland Quamen te verscheijnen, den tweeden gev. Manuel nevens deffelvs Cousijn inname anthonij versoekende aan den Eerstgem. gev. Marcaar ende gem. vrouwlieden met voorsz. vaartuig meede naar Kerw.ts te mogen varen;

Ogunt aan haer toegestaan Zijnde wierd'er voor hun vertrek van daar tussen den Eerst, en Laestgem. gev. over 't verkopen, en kopen van bovengewaagde twee Moorse vrouwlieden gehandelt; —

En Eyndelijk met den anderen eens werdende is de koop voor 19 ropias gesloten; en "bij een aldaar wonende St. thomas Christen vervolgens", hun bij naemen onbekent, de koop ola geschreeven, en 2C. Dan.s door den laestgem. aan den Eerstgem. gev. op de koop ter handen gesteld Zijnde, van daar vertrokken,

En komende digt voor de Spruit den basaer Cannarijn, heeft den Eerstgem. gevangen alle de moorse vercierfen uit de ooren, en van de hals van voorsz. vrouwlieden /: die

in

in Eenige Coopere ringetjes, en Steentjes bestaan/: als meede haar baaÿtjes afge„ noomen, alleen aan deselve overlatende de onderkleetjes,

En aangem. Spruÿt g. arriveerd zÿnde, braagt delaestgem. gev. deselve van daar omtrend 9 uuren in den morgen stond, in de Schag„ gerije op de vlakte buÿten deser Steede en bleef aldaar tot voordenmiddag ten 10: uuren,

Als wanneer den Eerstgem. gev. die dus lange in 't vaartuig had gebleeven, op 't roepen van des laestgem. gev. Manuels Cousÿn Anthonÿ meede ter gem. Schaggerije comende om Sÿn geld te ontfangen,

En voorts vrouwlieden hem moor aldaen siende, en wel wetende dat Sÿ door denselven tot Slaven verkogt waren, hebben Zÿ hem lelÿk uitgescholden, Zeggende hoeren Kind Waarom hebt gÿ ons bedrogen, en aan de Christenen verkogt;

Dog denselven hier op Stilswÿgende, de oudste morin

morin haar dogter bÿ de hand vattende met den anderen al weenende, en Schreeu„ wende uit dat taphuis is gelopen, onder 't Seggen is er dan geen justitie op Cochim op welk Schreeuwen verscheÿde Menschen toelopende, en onder anderen een kleen jongetje tegens deselve Seggende,

Wat doet gÿ Menschen aldus te kermen en geweld te maeken, gaat met mÿ, Ik Sal u brengen bÿ het hooft der coÿlansemorquasen, alwaer kond gÿ over het aangedaan ongelÿk klagtig vallen; Zÿn Zÿ met dat Jongetje bÿ gem. hoofd gegaan; —

Aan dewelke Sÿ haer nood geklaagt, en bekent gemaakt hebbende, hoe den Eerstgem. gev. haar lieden van Calicoilan onder beloste van de morin Mirama aan Sÿn jongste Broeder op Cranganoor wonende, te Sullen uit huwelÿken, herw: gebragt, en aan de laastgem. gev. had Ekogt en ook reets de koop olas gepasseerd wa„ ren; —

heeft

heeft den selven ijlens den Eerst en laest gem:
gev:, nevens des laastgem: Cousijn Antho„
nij uit voorsz Schaggerije bij hem laeten
halen; —

dog de uitgesondene gem: anthonij niet vinden
de, en den Eerst gem: gev: onderweegs uit
gem: taphuis te rug komende opgevat,
nevens den laastgem: gev: bij gem: hoofd
gebragt geworden sijnde,
hebben sij hunne misdaden, aan denselven
in sodaniger voegen bekent, gelijk even„
gemelte Morinnen hem te kennen ge„
geven hebben, met bijvoeging

dat door den laastgem: gev: op 't sluijten
van dit Contract 25 Fanums aan den
Eerstgem: gev: gegeven zijnde hij die
ook ontfangen heeft; —

waar op door denselven gem: Moor
sijnde den Eerstgem: gev: en Moorinnen
binnen deser Steede gebragt, en hier
van kennisse aan den welgebiedende
EE: agtb heer Commandeur gegeven
sijnde; —

heeft

heeft sijn EE agtb behaagd deselve ver
volgens aan den Eijssr ter Examinatie toe
te senden; —

den welken daar op voorsz Manuel meede
in hegtenis genomen hebbende, en onder„
soek van de saek doende, deselve sodanig
bevonden heeft gelijk hier voorwaarts
is ter neder gesteld; vide de Documenten
onder een appart register hier bezijden
gevoegd; —

uit dewelke sullen UE agtb bij de confessie
van den Eerstgem: gev: marcaar geq: No: 53:
aangehaald vinden dat denselven quasi
tot sijn verschoning is allegeerende;

dat den laastgem: gev: en sijn Cousijn An„
thonij op Betemine komende, en met
meergem: vrouwlieden in een discoersje
geraakt zijnde onder anderen aan de
selve gevraagt hebben

of wel genegen waaren bij hen lieden
te blijven nadien zij wel sien kosten dat
sij arme menschen waren, die gene

vrunden

vrunden hadden
en d.o vrouwlieden na de reeden van deselve
luysterende, en daar meede te vreden we-
sende,
door denselven daer op 19 ropias voor de-
selve g'eyscht, de koop gestoten, en een
ola door een Santhomas Christen,
hem bij name onbekent geschreeven
geworden zijnde,
op de koop 23 Janums die hij bij recolle
ment van gem. Confessie altereerende
segt 25 te weesen, van den laastgem.
gev. ontfangen heeft, onder Conditie
derest op Cochim te voldoen; —
Willende alsoo daer meede te staan geven
dat vermits gem. vrouwlieden genegen
waren of gethoond hebben genegen te
zijn bij den laastgem. gev., en zijn Couzijn
te blijven, hij dier halven haerlieden
aan deselve verkogt heeft,
en of sulx hem Eerstgem. gev. Eenigsints
tot sijn gepretendeerde onschuld kan
strekken, den Eyss.r in uE agtb. prudent
oordeel

oordeel g. deferrerd laetende, sal
overgaan tot den laastgem. gev.,
Den welken allegeert almeede tot sijn
verschoning bij de verleende Confessie geq.
no. 50 dat den Eerstgem. gev. de 2.
voorw. gem. vrouwlieden nevens een
kind van eenige maanden oud, te koop
aangepresenteerd hebbende hij daarop
soude gesegt hebben, wel genegen te sijn
deselve te koopen, bij aldien zij slaven waren,
En vermits den Eerstgem. gev. het selve
met ja bekragtigde, de koop g'accordeert
is voor 19 silvere Ropias, en vervolgens
een koop ola door seker S.t thomas Chris
ten, hem almeede bij name onbekent
geschreven zijnde 95 Janums aan den
Eerstgem. gev. ter handen gesteld had,
Voorts aan gem. vrouwlieden vragende
wie die moor zijn, te weeten den Eerstgem.
gev., en door deselve g'antwoord zijnde, het
is onse Broeder, hij aan d.o moor gesegt
of

of gevraagt heeft hoe kunt gij de vrouw-
lieden verkopen, sij seggen dat gij haar
broeder bent.

Maar de moor ter contrarie betuijgende
gem. vrouwlieden slaven te zijn, heeft
denselven daar op stilgeswegen, en Ene-
lijk in antwoord gegeven,

't is goed zijn het uwe slaven komt dan
meede na Cochim, aldaar sal het res-
teerende gett aan u voldaan worden,
als oft hem, vermits den Eerstgem. gev.
bleef persisteeren, dat die vrouwlieden
zijn slaven waren gepermitteerd was, de-
selve te kunnen afkopen,

Dog siende dat gewaagde reeden hem in
tegendeel quam te verswaren, geeft
denselven voor, bij 't recollement van
voorm. Confessie op art 9: en 6:

dat so haast hij hoorde, de gem. vrouwl.
geen slavinnen waren, hij zijn uitgescho-
tene Vanuus van den Eerstgem. gev.
weder soude g' eyscht hebben, in tegen-
stelling

stelling van zijn gedane Confessie, waer
bij hij bij recollement blijft persisteeren,
en op art: 15 soekt denselven 't hoofd der
mosquasen tot een leugenaar te maken
seggende: daar bij dat hij aan denselven
niet gesegt heeft, gewaagde vrouwlieden
te hebben gekogt, maar dat hij deselve
heeft willen koopen,

maar aangesien denselven bij zijn
voorm. Confessie die hij, naar dat hij
door gem. hoofd is ondervraagt gewor-
den, voor uEagtb gecomm. lieden
heeft verleent, beleden heeft, gem.
vrouwlieden te hebben gekogt, en
voorts, dat niet tegenstaande van
gew. vrouwlieden verstaan had dat
se geen slavinnen waren Egter op het
seggen van den Eerstgen. gev. deselve
zijn slavinnen te weesen, niet an-
ders aan denselven ten antwoord
had

had gegeven, als Eenelijk
't is goed, Sijn het u Slavinnen komt
dan meede op Cochim, aldaar Sal het
resteerende gett aan u voldaan worden
en bij recollement van deselve blijft hij
daar bij persisteeren,
Soo vermeent den Eijsser, met onderwer-
ping aan uE agtb doorsigtigen oordeel,
dat het voorgegevene, door hem bij 't
recollement, hem in geenen deele kan
patrocineeren,
te meer dewijl hij op art 6: van gem: Recol-
lement Selvs bekent, dat So geen heelder
was, geen Steelder wesen Sal,
derhalven Sal den Eijsser overgaan om
uE agtb: aan te thonen, aan wat straffe
den Eerstgev: Sig in desen heeft Schuldig
gemaakt,
dat men geen gewin mag drijven met Een Mensch
Subx leert Mozes Deutern: Cap: 29 vers 7:
waar hij Segt daer bij uitdrukkelijk, dat
dierget

dierge lijk gewin drijver Sterven moet,
Waarmeede volkomentlijk over Een Stemmen
de keijserlijke Statuijten, alwaer op het
227 blad duijdelijk geschreeven Staat,
dat hij die een mensche welke niet lijfeijgen
is aan een ander verkoopt, Sijn lijf & beurt
heeft, en met den Swaarde Sal gestraft
worden,
den regts geleerde Adamus Strufius van
menschen diverije tracteerende, Leerart
aldus,
Wanneer iemand een mensch Sondergeweld
(als in Cas. Subject:) wegvoert, en voor gett
verkoopt, om in Slavernije te brengen
den sodanige moet Capitael gestraft
werden, agtervolgens dewet Fabia de
plag: cap: pag: 2 quaestio 3,
Item Joh: Pomerschie Lib 9: tit: 18
blad 627 citeerd, dat uit kragte der
Land Vreede gedagte Crimen met de
dood Gestraft werden,

het

het placcaat op den 19 maart 1670 hier
ter steede gemaneerd statueerd wel uit
drukkelyk, en 't welk op den laast gem.
gev. meede applicabel is,
Soo wie bevonden ofte agterhaald werd eenige
vrymensch, of menschen gestolen, doen
steelen, gekogt, verkogt, ofte daar toe ge-
holpen te hebben, d'een so wel als de
ander sonder genade als menschen dieven
sullen gestraft worden,
Insgelyx is bij het Placcaet der hoge Regee-
ring van India tot Batavia dato 2 Nov.
1688 de straffe des doods tegens dit crimen
gestatueerd ende in den jare 1710 den 2 Nov.
ber nader verclaard, en bevolen,
dat niet alleen sodanige Kopers van vrijgeborene
menschen met de straffe des doods te straffen
maar ook degene die deselve wetens ge-
kogt heeft,
breeder, en klaarder blijkende bij het Ex-
tract uit de generale resolutie des Casteel
batavia

99

Batavia genomen in Rade van India, op
dato voorsz, en hier nevens om kortheyts
halven onder No. 58: bijgevoegt,
Waar nevens door den vermaerden regts ge-
leerde J. D. Damhouder in sijn praex: crim:
cap: 117 handelende van gestolen goed te koo-
pen ten lasten van den laest gem: gev: gesegd
werdende, dat men de afkopers van ge-
stolen goed met ter selver pijne als de
principaalste dief soude punieeren
So is den Eijffer, naar Wagtb versogt te heb-
ben 't manqueerende in desen uit hun
nobili officie te willen bijvoegen,
Concludeerende dat
de gevangens in den hoofde deses
gemeld door uEagtb diffinitive
vonnisse zullen werden Eklaard
om met ordinaire geregts
plaats alwaar men hier
gewoon is criminele senten-
tie te executeeren gebragt
en aldaer aan den scherpregter
over

overgeleverd zijnde door den
selven den Eene voor, en den
andere na aan de galge met
de koorde gestraft te werden
dat er de dood navolgt, wij-
dens de doode Lichaamen
na het buijten geregt gesleept,
en andermaal ten Exempel
van anderen aan de galg
opgehangen, omme aldaer
in voegen voorsz: te verblij-
ven tot dat door de Lugt
en vogelen des hemels zul-
len wesen verteerd, Cum
Expensis, dan welden Eerst-
gem: gev: Marcaer als
een onderdaen van den Coning
van Caricoilan zijnde UEdgtt
sulx believende volgs goedvinden
van d'hage overigheid deser Custe
tot Conservatie van vrund-
schap aan zijn wettigen
heer

101

heer, en competenten Regter
ter straffe overgegeven te werden,
voorts dat de g'arresteerde
aanklaagster atchenama
en haer Dogter Nirama
kost en schadeloos uit haer
arrest mogen werden ont-
slagen, ofte ten al sulken
anderen fine als &a;

Impl. op en in alles &a.

J. Exhibeert in raade
voorm: ter steede Cochim
op den 28e Junij 1792

[signature]

N:o 51

Eysch en Conclusie

contra

den moor Marcaer van Cannapolij, en den Coilans Christen Moqua Manuel

Ges: en Ged:

Pro fisco

103

Compareerden voor de naegen: gecommitt: Leden uit den agtb: Raad van Justitie deser steede, de moorse vrouwlieden Atchenama oud 90. en haare dagter Nirama, 19. Jaaren, geboortig van Calicoilan, en onderdaanen van dien koning, dewelke onder vertoning van de moor Marcaar, en den Christen moqua Manuel van Pagodinjo, dewelke Sij betuigen de ijgensten tewesen, over wien in deser Sig sijn beswaarende, door vertaling van de Mallabaarse tolk, klagender wijse tekennen gaven, hoe dat nu 12. dagen geleden, Sij beijde met malhanden uit armoed genesolveert hebbende Calicoilan te verlaten, en Cochinwaarts tevertrekken, om haar kost tesoeken, de moor Marcaar voorm: van Cannapolij op Calicoilan, en bij haarlieden is gekomen en verstaande, dat genegen waren na Cochin te gaan, tegens de deposanten gesegt heeft, dat goede Occagie voor haarlieden wist; nadien meede voorgenomen had over revier derwaarts tevaaren, en op Cranganoor sijn broeder Sij wonende, aan wien hij, Nirama Soude uitkuwelijken, bij aldien daartoe genegen was. Dat de deposanten deser voorslag aannemende, met gem: moor van Calicoilan in een vaartuig sijn vertrokken, en op Betemeni arriveerende, aan land gegaan,

en

en kost klaar gemaakt hebben, in welker tijd, mede twee Coilancaans tenselven plaatse aan quamen, aan de Moor en haar deposanten versoekende, om met het selve vaartuig na de stad te mogen vaaren: het welk ingewilligt sijnde, en sij met malkaar digt bij Cochin komende, hebben de deposanten gekoont, dat de Coilancaans, met voorm: moor accordeerden, de deposanten te verkopen, en dat met den andern over de prijs eens werdende de voorm: moor van de deposanten, alle moorse vercierselen, uit de Oren en van de hals (in eenige Copere Ringetjes, steentjes;) soo, mede de moorse baaitjes heeft afgenomen, aan haar de onderkleedjes alleen overlatende; haar 's morgens heel vroeg brengende in de Schoggenije op de vlakte buiten desen steede: alwaar de twee Coilancaans, omtrent de middag verschijnende, aan de deposanten een bla vertroonden, seggende, dat verkogt ende slaven waaren: dat de deposanten sulx hoorende, hebben geweent, en geschreemt, onder het seggen: is er dan geen Justitie op Cochin: op welk schreeuwen verscheijde menschen toeloopende, en onder andere een kleen

Jongetje

Jongetje, die seijden tot de deposanten: Wat hoeft gij menschen aldus te kermen, en geweld te maken! gaat met mij, ik sal u brengen bij het hoofd der Coilanse Mocquasen, alwaar gij over het aangedaane ongelijk hout klagtig vallen. 't welk voorts in 't werk gesteld werdende heeft voorm: hoofd de deposanten nevens de moor binnen de stad bij Sijn EE: agtb: en Sijn EE: agtb: welgem: wijders om dese saak te ondersoeken aan, de fiscaal gesonden.

Waarmede de deposanten haare klagt depositie ijndigende, betuigen denselven inhoud de opregte en suivere waarheijt is behelsende.

Aldus gedaan ende gedeposeert binnen de stad Cochin ten ordinaris Raadcamer op den 18e maij anno 1793 in presentie van de Ds: N: Keijser en Godefd: Wijerman beijde Leeden uit den Raad voorm: die de minute deses nevens de deposanten, zalken, en mij Secretaris hebben ondertekend.

't Welk getuigd

Moor Klijn
Secret:

Compareerden voor de naegen: gecommittde
Leeden

Leeden uit den agtb: raad van Justitie deser steede de deposanten, in de voorenstaande klagt depositie gem: dewelke aan hem nu wederom ten overstaan van den ouder coopman en fiscaal deses Commandements N: Bouwijn, in presentie van de gev: moor Marcaar, en Christen Mocqua f Manuel, door vertaling van de Jo: tolk, van woorde te woorde voorgehouden, en te verstaan gegeven sijnde, bleeven sij bij dies inhoud te vollen persisteeren.

Wijders aan de deposanten door den Officier de navolgende vragen gevraagt werdende hebben sij daarop saadanig geantwoord, als voor ieder is ter neder gesteld. ——

antw: Digt voor de Synuit van de Casaar Cannanijn.

1.

Ter welkers plaats den gev: moor haer oorciersels en baatjes heeft afgenomen; —

antw: Manuel, en nog een ander Christ, ons onbekend, hebben ons na de schaggerije gebragt, de moor is agteraangehouden, kort na ons.

2

of de gevr: door den moor Marcaer naar de schaggerije is gebragt geworden dan wel door den Mocqua Manuel en Anthony?

3

3.

antw: Ja.

3

of omtrent de middag den gev: moor meede daerkomende en sij hem ziende hem niet gescholden ongesegt hebben gij Eerekent, waerom hebt gij ons bedrogen, en aan de Christenen verkogt,

antw: Ja

4

of hij gev: daer op stil swijgende, sij de schaggerije niet sijn uitgelopen,

antw: aan de Coelijs die ons van Calicoilan gebragt hebben.

5. Tuig toe

Wie het vaar komt, waar meede sij alhier sijn gekomen;

Aldus gerecolleert, gepersisteert nader gevraagd ende beantwoord binnen de stad Cochin, ter ordinaris Raadcamer op den 20: Junij anno 1793. in presentie van de Ed: Dr: Bos, en Steph: van Zuilen, beijde Leeden uit de raad voorn:

Als gecommitt:

D. Bos.

gesteld bij / Atchenaar

~~voorgelezen~~

Nirau

mij present

voor de staling uit portugees en wallabaar

Dr: Weijts.

Pro Fisco

Comparerende voor de naegen: gecommitteerde Leeden
uit den agtb: Raad van Justitie deser steede, de Moor
Marcaar, van Carnapolij, Onderdaan van den Koning
van Calicoilan, dewelke vrijwillig geconfesseerende
beleden door vertaling, van de Mallabaarse tolk,
dat nu 12 dagen geleden, hij confessant van Car-
napolij na Calicoilan vertrekkende, en terselver
plaatse aankomende, van de moorse vrauliedeu
Atchenama, en haare dogter Nirama, heeft verstaan,
dat genegen waaren haar na Cochim te begeven,
en aldaar de kost te zoeken; en hierop tot een
lieden seggende, Ik gae ook over Revier nae
Cochim, gaat dan met mij, ik heb een broeder
op Cranganoor wonende, aldaar kont ghij
blijven, en Nirama kan met mijn broeder
trouwen, in het welke gem: vrouwlieden
inwilligende, met malkaar gevaaren sijn
nae Betemeni, terwelker plaatse aan de wal
stappende, en iets kost uittigende, in die
tusschentijd twee Coilancaars meede aldaar
sijn gearriveert, de eerste Manuel, en de tweede
antonij, die met meerm: vrouwlieden in
een discoursje rakende, en onder andern aan
deselve gevraagt hebbende, of wel genegen waren
bij heulieden te blijven, nadien sij wel sien kosten,
dat sij vrouwlieden arme menschen, die geene

vrunden

vrouwen hadden; dat de vrouwlieden, nae
de reden der Christe luisterende, en daarmede
te vreeden sijnde, voorm: Coilancaans, het selve
aan den Confessant hebben bekend gemaakt, die sulx
hoorende, en Regentrien Silvere Kopias, voor
deselve afijschende, de hoopis geslooten, en een
hoopola door een St. Thome Christe, den Confessant
bij name onbekend geschreven geworden, ontvangende
hij Confessant op de hoop 23. cochinse Famins
onder conditie, dat de Christe de rest op
Cochin aan hem souden voldoen. dat
uit vervolg op Cochin komende, en op
de Casaar Kawarijn aangelegt hebbende, smorgens
de Coilancaans na de ~~Casaar~~ Skroggerije van de
Vlakte, met d°. vrouwlieden gegaan, en hij
Confessant in het vaartuig verbleeven sijnde, kort
daarnae den Coilancaar Antonij, bij hem is
gekomen, seggende laat ons ook na de Skroggerij
vervoegen, wij sullen de Rekening effen maken,
en de Confessant sulx willende nakomen,
onderwegs aangevat, en na het hoofd der
Mocquaas, en voorts met de twee vrouw-
lieden in de stad is gebragt geworden.
waarmede de Confessant sijn confessie ijndigende
betuigd derselver inhoud, de opregte en suivere

waarheyt

waarheyt is behelsende.
Aldus gedaan en geconfesseert binnen de Stad
Cochin ter ordinaris Raadcamer op den 10. maij
anno 1793. in presentie van de Ds. N.s Keijsen
en Godefridus Weijerman, beijde Leeden uit den
Raad voorm: die de minute deses, nevens de
Confessant tolquen, en mij Secretaris, hebben
onderteekend

't welk getuigd

Maan Klijn
Secret.

Compareerde voor de naegen: gecommitteerde
Leeden uit den agtb: Raad van Justitie desen steede
de ges: in de voorenstaande "confessie" ~~[illegible]~~ gem:, dewelke
aan hem m.r wederom ten overstaan van de
Ondercooperman, ende Fiscaal deses Dommen,
dewelke N.s Bouwijn, door vertaling van den J.o tolk
van woorde tewoorde voorgehouden en te verstaan
gegeven sijnde, bleef hij bij derselver inhoud als nog
persisteeren, met dese alteratie dat geen 23. maar 25. Famins
heeft op de hand genomen, en uit de Skroggerije terug komende
onderwegs, opgevat, bij het hoofd der mocquaas, en voorts
na sijn agtb: binnen de stad is gebragt geworden.
Wijders door den Officier aan den Confessant
voorgehouden sijnde de navolgende articulen heeft hij
daarop Laadanig geantwoord, als voor ieder
is teruedergesteld.

1

antw: over Land te voet

1

of de Coijlancaars, Manuel, en Anthonij te voet dan wel met een vaartuig op Betemine bij hem is gekomen; —

2

antw: het vaartuig gehoort aan de Collijs die meede gekomen Sijn.

2

wie het vaartuig toekomt, waer meede den gev met voorn vrouwlieden alhier aan voorm spruit is gekomen; —

3

antw: Ja.

3

of de voorm twee personen met 't selvde vaartuig van Betemine alhier gekomen Sijn; —

4

antw: Ja.

9

of de twee vrouwlieden omtrend 9 uuren des Morgens met de Coijlancaars naar de schaggerij op de vlakte gegaan Zijnd, den gev omtrend 10 uuren mede naer derwaerts niet is gegaen;

5

antw: Ja.

5

of dito vrouwlieden hem al, daer Siende, hem niet hebben uitgescholden seggend hoere kind waerom hebt gij ons bedrogen; — In aan de Christenen verkogt; —

6

6

antw: Ja.

6

of den gev daer op Stilswijgende, Zij de Schaggerij niet Sijn uitgelopen; —

7

antw: Ja.

7

of kort daar op den gev: en voorsz Manuel na het hoofd der Mocquissen niet Sijn Gebragt geworden; —

8

antw: Dat heb ik neets bij recollement g'amylieert, en g'alteneert.

8

Zo ja, hoe hij dan bij Syn confessie heeft voorgegeven dat Anthonij hem uit het vaertuig geroepen heeft en naer de Schaggerij gaande onderwegen is opgevat, en by het hoofd voorm gebragt geworden?

9

antw: aan de Collijs.

9

Aan wien hij 't vaartuig wanneer naar de Vlakte ging in bewaring heeft overgegeven; —

10

antw: neen nooit heb ik geen negotie nog van vrije nog van Slaven gedreven, dat is de eerste maal.

10

of den gev meermaals vrijgeboorne Menschen tot Slaven niet heeft verkogt, dan wel of dit de Eerste keer is; —

11

antw: vast Soude ik tegen hebben.

11

of denselven niets tegen soude hebben wanneer men hem meede tot slaven quam te

Scopen

vercopen; —

12

antw: ik heb vrunde op Calicoilan

12

ten welken Eynde hij gev: van Carnapoly tot Calicoilan is gekomen; —

13.

antw: Ja.

13

of 't waar is dat hij aldaer is gekomen, met intentie sig Cochim waarts te begeven; en dat hij op Cran ganoor een broeder heeft,

19.

antw: Ja ik heb van de vrouwlieden deselve afgenomen, en ook weder aan haar afgegeven.

19

of den gev: de corciercels en baetjes van gem: vrouwlieden niet heeft afgenomen; —

15.

antw: Digt voor de Spruit van de Cannaryuse bassin

15

waer en wanneer Sulx is geschied; —

16

antw: op Betevenis.

16

waar de coop gesloten end

Ola

115

Ola is Geschreven; —

A dus gerecolleert geperisteert g'altereert, g'amplieert nader gevraagd ende Cantwoord, binnen de Stad Cochim ter ordinaris Raadcamer op de 21e Junij anno 1793, in presentie van de Ds. Dr. Bos, en Stephanus van Zuijlen, beijde Leeden uit den Raad voorn:

gesteld bij de / 21 / maar Marcaar

Als gecommitt

Dr. Bos.

[illegible]

voor de Staling uit portugees

Lt. Weyts. [illegible]

Mij present

[illegible] Klijn

Secret

No. 53.

Pro fisco

117

Comparerende voor de volgen: gecommitteerde Leeden uit den agtb: Raad van Justitie deser steede den Christen Moqua Manuel, woonagtig op Pagodinjo, denwelken onder vertoning van de Moor Marcaar, die hij betuigd wel te kennen, en de ijgenste te wesen, van wien in deser is Synekende, door vertaling van de mallabaarse en Portugeese Lolquen, vrijwillig confesseerde, waar ende waanagtig te wesen, hoe dat nu omtrend 19 dagen geleden nae Sijn best ontkoud, hij met Sijn Cousijn antkonij, van Coilan op Betimeni aankomende, de moor Marcaar voorm: aan den Confessant ten coop heeft aangepresenteerd twee moorse vrouwlieden, wiens een kind oud eenige maanden: dat den Confessant daarop seggende wel genegen te wesen voorm: vrouwlieden te koopen, bij aldien het des moors Slaven waren, en de moor het selve met de bekragtigende, de koop gaccordeert is voor negentien Silvene Souratse Kopias, en de moor een ola heeft laten schrijven door seker St. Thome Christen den Confessant bij name onbekend, het welk gedaan Sijnde de Confessant aan de moor heeft ten hand gesteld 95. Jammus Cochinsse, en voorts aan de vrouwlieden vragende, wie die moor Sij, hebben gem: vrouwlieden gantwoord; het is onse broeder; het welk den confessant horende, heeft hervat, en tegens de moor gesegt. hoe kont

gkij

gelij de vrouwlieden vancoyen, Zij Legden dat
zij kaan broeder Cent: maan de moor Ten com,
trarie gen: vrouwlieden Zijn Reden tesyn be
tuigende heeft den confessant seldgehoegen, meelijk
antwoordende, t'is goed, Zijn het mee Reden
komt dan meede na Curaçao, aldaan Sal het
repareerde geld aan hi voldaan worden.
Dat ijndelijk met den anderen over Reden zijn de
Commanijse Lenit Curitz deze saecke aangevangt heb
bende, hij confessant neevens de moor, en Twee
vrouwlieden, naa de Skaggenije van de skakte
villende gaan, gen: moor onderweegs? afbreekende
hij confessant eyken de vrouwlieden in gen: Skag,
genije gebragt heeft, Dog bevelse aldaan groot
gehalij makende, zyden voorgaan, dat men kaan
ten Curacyten log verkogt, bevelse van daan
na het hoog der Eilande Moquaa Sleep laten
brengen, vervolgende neevens andere personen
den gemelten moor die agtenkaal Lynde
mede rendt na het voorm: koopt den moquaa,
en vijden door dezelven Cumen de Stad
bij Zijn E: agtb: is gebragt gewonden
voorde hij Confessant Landens dages Per
ordre van den Fiscaal mede na Cumen
gebaalt.

Aanmerke de Confessant Zijn Confessie judigende

Getuigd

Getuigd derselver inhoud de opregte en Zuivere
waarheijt in Beliefende

Aldus gedaan en vrijwillig geconfesseert Cumen de
Stad Curaçao ten ordinaire Raadzaale dezen 18 maij
anno 1743. in presentie van de E.E.V.: Heijden
en gedeputeerde Heijenman, beijde Leeden uit
den Raad voorn: die de minute dezes neevens
den Confessant Zoeken, en mij Secretaris heb,
ben ondertekend.

J. welk getuigd

Jean Heijn
Secret

Comparerde voorde naegm: gecommitteerde
Leeden uit den agtb: Raad van Justitie dezen steede
de confessant jnde voorgaande confessie gen:, de
zaeke aan hem in audientie ten overstaan
van den Ondercoopman mi Fiscaal dezes
Commandeerende N: Borbijn door Ylaring
van de N: Sch, van woonde tevooren voorgehouden
in te zien gegeven Lynde, Bleeft bij die niet wilde
ten volle gerdisteers.

Gedaan door den Officier aan den ge-

voor

voorgehouden Sijnde de navolgende vragen, heeft hij daarop Soodanig g'antwoord, als voor ieder is ter veldergesteld.

1

antw: over land.

Eerstelijk te vragen of den gev en Zijn Couzin Anthonij te voet of met vaartuig op betemine Sijn aange„ komen; —

2

antw: op betemeni.

waar of op wat Plaats de Coop gesloten, en de Slaafbare ola van voorm 2 Moorse vrouwlieden nevens 't kind is geschreven of gepasseert,

3

antw: terselven plaatse.

waer den Schrijver van gem. ola woonagtig is,

9

antw: Zoen ik hoorde, dat Sij geen slaven waren heb ik mijn uitgeschote Sommes van de moor weder g'ijscht, maar die gaf ter antwoord, dat geen Sommes meer had.

Enterwijl gem vrouwlieden op des gev: afvragen betuijgd hebben geen Slavinnen te Sijn hoe Sij dan deselve van dien moor heeft konnen Copen,

5.

5

antw: Dat weet ik wel.

of den gev niet moet bekennen dat So er geen heelder was, geen Steelder wesen Sal; —

6

antw: neen want Soo haast ik hoorde de vrouwlieden geen Slaven waren, heb ik mijn geld weder g'ijscht.

En dien volgens denselven So wel Strafbaar is als voorm: Moor.

7

antw: aan eenige caelijs van Cali„ coilan, die met ons gekomen Sijn,

wie het vaartuig toekomt waar meede Sij met den ande„ ren van Betemine vertrok„ ken en aan de Spruit de Cana„ rijnse basaer aangekoomen Sijn; —

8

antw: hij is meede op Tochim ge„ komen, en Sandern daags weder na augin Strohkes Sijnde aldaar getrouwd.

of Syn Couzin Anthonij met haar lieden en gem vaar tuig niet meede gekomen is of waar hij is gebleven; —

9

antw: Ja.

of het op een Sekeren Vrijdag smorgens omtrend quuren niet is geweest, datse met malkanderen aan voorm Spruijt Sijn aangecomen,

10

10.

antw: Ja.

11.

antw: Wij hebben hem laten opsoeken en na de Kraggerije brengen.

12.

antw: Ja.

13.

antw: Ja.

of den gev: ten selven tijd gem: twee vrouwlieden uit 't vaartuig meede genomen hebbende in de Schaggerije op de vlakte niet heeft gebragt; —

11

of voorm: Moor in 't vaartuig blijvende des voormidds: omtrend 10 uuren meede in dat huis niet is verscheenen; —

12

of gem: vrouwlieden hem siende, hem seer leelyk niet hebben uitgescholden, seggende de hoerekind waarom hebt gij ons bedrogen; — en aan de Christenen verkogt

13

of de moor daar op stilswijgend de twee vrouwlieden uit dat huis Direct na Pagodinla niet sijn gelopen; —

19

antw: Ja.

15.

antw: ik heb niet gesegt, dat ik se gekogt had, maar heb willen hoopen, en dat 95 fanums op de hand heb gegeven, ook een bla heb laten passeeren.

16.

antw: Soo als ik bij mijn confessie heb opgegeven blijf ik nog persisteeren het is de waarheijt.

19

of kort daar op den gev:, en voorm: Moor door het hoofd der Coilanse mocquas niet is geroepen geworden; —

15

of den gev:, op 't afvragen van gem: hoofd niet heeft bekent gem: vrouwen van de moorte hebben gekogt, en 25 fanums op de hand gegeven; —

16

hoe hij dan bij sijn voorm: confessie heeft beleden dat wanneer sij te samen na de Schaggerij gingen meergem: Moor onderwegen sig g'absenteerd hebbend door den gev: nevens andere personen agterhaald en bij voorm: hoofd gebragt is geworden;

Aldus genecolleert gepersisteert, nader

gevraagt

No. 59.

gevraagt en beantwoord, binnen de Stad Cochin, ter ordinaris Raadcamer op den 21e Junij anno 1793, in praesentie van de Ds. Ds. Bos, ende Stephanus van Zuilen, beijde Leden uit den Raad voorn: gesteld bij / / Manuel.

Als gecommitt

Ds. Bos.

[illegible]

Mij present

[illegible] Klijn
Secret.

Voor de Staling uit portugees
[illegible]

125

Pro Fisco
[illegible]

Compareerde voor de nagen: gecommitteerde Leden uit den agtb. Raad van Justitie dezer stede den Christen vrijman Outong, benevens desselfs huisvrouw Senaphina en de vrijvrouw Francisca alle woonagtig in de Schaggerije buiten dezer stede op de vlakte, dewelke onder verkoninge van den geb: Moor Mancaar, en Christen Moqua Manuel, benevens de moorse vrouwlieden Atchenama, en Ninama, die sij comparanten seggen wel te kennen en de ijgenste tewesen van dewelke in dezen sijn sprekende, ten requisitie van den Ondercoopman en fiscaal dezes commandements Nicolaas Bouwijn, door vertaling van de Jongtoch consonant getuigden en verklaarden; dat nu veertien dagen geleden, bij seekeren vrijdag smorgen omtrent 9 uuren, iemand aan de Schaggerij voorn: aanklopende, op de afvrage, wien het was? bevangen: Christen Moqua sig heeft bekend gemaakt, versoekende voor een fanum arak apij; dat de deur open gemaakt wordende, met de twee moorse vrouwlieden voorsz: is binnen getreeden

ende

ende gesmeekt heeft, dat t'samen met de
vrouwlieden aldaar magt verblijven, tot
den dag aanquam, 't welk g'accordeert
sijnde, is omtrend 's voordemiddags ten
10 uuren, in dat Lapkuis meede verschenen
de moor Marcaar; denwelken van de twee
vrouwlieden gesien sijnde, hebben sij denselve
eelijk uitgescholden, seggende, koerenkind,
waarom hebt gij ons Lieden bedragen,
en aan de Christenen verkogt? maar
dat de moor hierop stilswijgende, de oudste
moorin, sijnde de moeder haar dogter
bij de hand vattende, met den anderen
uit het huis, direct na Pagadujo sijn
geloopen. verklarende de attestanten
dat kort daarnae van Pagadujo, een
Christant, ken attestanten bij name onbe-
kend, door het hoofd der moquaas wierd
gesonden, die de voorm: Mocqua Manuel
en Moor Marcaar, uit de Schaggerije nae
Pagadujo heeft afgehaalt.

Waarmede de attestanten haare verklaringe
eindigende, betuigen derselver inhoud de

Suivere

127

Suivere en opregte waarheijt is behelsende
voor reden van wetenschap gevende, dat al't
geen in desen is teruedergesteld, de attestanten
alle drie tesamen in persoon, meede aange-
sien, gehoort, en meede bijgewoont hebben, ende
oversulx gereed blijven haar g'attesteerde
des noods, en daartoe versogt wordende
nader met solemneelen Eede te sullen
bevestigen.

Aldus gedaan en g'attesteert binnen de
stad Cochin, ter ordinaris Raadcamer op
den 29e maij anno 1793. in presentie van
de Ds. N. Keijser, en Godefd. Weijerman
beijde Leeden uit den Raad voorm.
die de minute deses, benevens de
attestanten, Folcq, en mij Secretaris
hebben onderteekend.

't welk getuigd

Moon Klijn
Secret.

Comparerenden voor de naegen: gecommitteerde
Leeden uit den agtb: Raad van Justitie desen steede
de attestants in de voorenstaande verklaringe gem

Dav

Dewelke aan hen nu wederom ten overstaan
van den Onderhooyman en Fiscaal deses Commande
ments Nr Bowijn, door vertaling, en in presentie
van de moor Marcaar, en de Christe Mocqua
Manuel [illegible] benevens de moorse vrouwlieden
Atchemana, en Nirania van woorde te
woorde voorgehouden sijnde, bleeven sij bij dies
inhoud ten volle persisteren.

Wijders door den Officier aan de attestante
gevraagd sijnde de navolgende vragen, hebben sij
daarop soodanig q antwoord, als in margine
is tevredengesteld.

antw: Neen

Of de moqua anthony, consijn
van Manuel niet meede met
gem: Moorse vrouwlieden in de
Schaggerije is gekomen

antw: hij is aldaar verbleven.

Of d: manuel naar 't brengen
van die vrouwlieden ergens is
geweest, dan wel daar gebleven
tot de comst van de moor?

Wijders hebben de attestanten haar gegeve
attestatie, en nadere bantwoorde vragen
nader met Eede solemneel bevestigt, door
het oplegge hunner regter handen op het heijl E.
vangelium St. Johannis, en het uit spreeken
deser woorden, door ieder op ont gedaan.

Ik

129

Ik sweere op het heijlige Evangelium St.
Johannis, dat al 't geene in desen getuigen heb,
opregte en suivere waarheijt is bekelsende.
Aldus gerecolleert, gepersisteert, nader gevraagd
ende bantwoord, mitsgaders met Eede so
lemneel bevestigd, binnen de stad Cochin, ten ordi
naris raadcamer op den 20: Junij a°. 1793. in
presentie van de Ed. Dr. Bos, en Stephanus
van Zuilen, beijde Leeden uit den raad voorn.

gesteld bij / + / Antony

— do / + / Seraphina

— do / + / Francisca

Als gecommitt

Dr. Bos.

[illegible]

voorde Italiaan

Dr. Weijts

[illegible]

Mijn Praesent

[illegible] Elijn
Secret

Pro fisco

131

Compareerde voor de voegen: Gecommitteerde
Leden uit den agtb: Raad van Justitie des
steeds Francisco de Cruz, Opperhoofd van
de Coilangse mocquaas woonagtig op Pago
Duijo, denwelken onder verkoning van
de twee moorse vrouwlieden Atchemana
en Ninama, benevens de gev: moor man
caar, en Christen Mocqua Manuel, dewelke
hier personen den comparant verklaart
wel te kennen, en de ijgenste tewesen
waarvan in desen sal spreeks, ten
requisitie van den Ondercoopman, ende
fiscaal deses Commandements N: Bouwijn,
door vertaling van de La quen, getuigde
en verklaarde waar ende waaragtig
tewesen: Dat in veertien dagen ge-
leden, op seekenen voordemiddagh, de
bovengem twee moorse vrouwlieden,
door een kleen Jongetje aan des attestants
huis gebragt wendende, [illegible] gehlaagt, hebben
dat men haar lieden ten onregten wilde
verkopen en om die reeden gekomen
waaren haare nood te openbaaren

en

en ons Regt te verfachten. Dat den
attestant aan haar vragende hoe Lily toe,
gaat, de moninnen verhaalt hebben
dat Jacken moer op Calicoelan bij haarlieden
komende, had vrij gemaakt, dat de moninnen
Ninama, aan Syne Soogenen Graeden op
Craeganoor Domende, hadde uitlandigheden
en dat zij lieden aan Syne Leggen gelaof gesonde
en met hem van Calicoelan dit heen waren,
trouhens Sijnde, zij moer, haar lieden, aan
Jacken Christen Maoqua Manuel had verkogt,
en ook reeds een hoop ola gepaffent. Dat Den atte Staut, de moninnen
moer, en Chris Staut, uit de Schaggenje
hebbende latum naeyen, aan de moer
kept gevraagt, hoe hij de moninnen
hadt verhoopen, waarin aan de Jongste
belooft had, haar aan Syne Graeden uit,
te trouwelijken, en hiv een hoop ola
had uitgesaandigt, annue Seijde moninnen
aan den Christen Manuel te verhoopen.
Dat de moer aanstonds alles bekennende,
daarbij kept gevraagt, dat natte vijftentwintig
Famins vijf de hoop had ontfangen.

Maanmaal

Maanmaal den Christen Manuel, werd
door den atte Staut, na de Maanleijt van
die Saak ondervraagt Sonende, kept den
selven mede beleeden, dat de moer
voorm: moninnen aan hem had verhaalt
een ola gepaffent, en op de land 25
Cocknife ontfangen. Dat den atte Staut
dit alles aangekoont hebbende, hiervan
kennis kept gegeven aan de Overigheijt
deser Stede, en de moer en twee
moninnen tegelijk mede binnen
de stad Syne gesonden geworden.

Maanmaal den atte Staut Syne
verklaringe gindigende, bevestigde denselven inhoud
de oprechte en Suivere Waarheijt te Celebende
voor reeden van Wetenschap gevende, dat
al't gene in deselve is vermeld gepasseerd, in
persoon mede aangekoort, ende selfs
uitgevoert kept, blijvende bevestigt Syne g'attestatie
door Solemneelen Eed te Sullen Doen
Stand gedaan en g'attestert, binnen de stad Cocknife
ten Ordinaris Raadcamer op den 29: maij anno 1793
in presentie van de Ed: Vr: Heeren ende gedeputeerde
Heijeraan, Seijde Leden uit den Raad
zoonde, die de minste deser reeden

den

den attestant, Jongtolk, en mij Secretaris hebben onderteekend.

Z welk getuige

Mr. Klijn
Secret.

Compareerde voor de naegen: gecommitt.de Leeden uit den agtb: Raad van Justitie deser steede de attestant in de voorenstaande verklaringe gem:, dewelke aan hem nu wederom ten overstaan van den Ondercoopman en Fiscaal N.s Bouwijn door vertaling in de mallabaarse ende Portugeese Taal, en in praesentie van de gec: moor Marcaar, en Christen mocqua Manuel, van woorde te woorde voorgehouden Sijnde, bleef hij bij desselfs inhoud ten volen persisteeren.

Voorts door den Officier, aan den attestant voorgehouden Sijnde de naevolgende vragen, heeft hij daarop soodanig geantwoord, als voor ieder is ter nedergesteld.

1.

antw: Ja.

of den gec: moor Marcaer en den mocqua Manuel te samen in de schaggerije Zijn geweest wanneer den Gevr. haer liet

135

2.

vervalt

3.

antw: de uitgesondene persoon, seijde dat anthonij niet was in de schaggerije.

antw: Dat weet ik niet, ik heb hem niet gesien.

Liet roepen dan wel [illegible]

2

of hij gevr: d: moor [illegible] anders heeft laten halen

3

of den mocqua anthony van Sijn van gem: Manuel present is geweest; —

9

waer gem: anthonij hem toe bevind; —

Wijders heeft den attestant, Sijn verklaringe en Cantwoorde vragen nader met Eede Solemneel bevestigd, door het opstek leggen Sijn regterhand op het heijlige Evangelium S.t Johannis en het uitspreken deser woorden: ik sweere op het heijl: Evangelie S.t Johannis, dat al 't gheen in deser heb getuigd de opregte en suivere waarheijt is behelsende.

Aldus gerecolleert, gepersisteert nader gevraagd Cantwoord, en met Solemneelen Eede bevestigt, binnen de stad Cochin, ter ordinaris Raadcamer op den 20.e Junij anno 1795 in praesentie van de Ed.e D.r Bos ende Stephanus van Luile, beyde Leeden uit voorm: Raad.

Als Gecommitt.

D. Bos.

[illegible]

voor de vertaling uit portugees
[illegible]

gesteld bij / + / Francisco de Cruz.

mij present

Mr. Klijn

137

Sommieren Inhoud
van een mallab.s slaafbare ola

Int jaer Coylan 918: in de maand medam m:s:
Zijnde naer onze reeq: a.o 1743: in de maend april
is dese slaefbaare ola gesch: en gepasseert,
en tekke bittiel pore eddetiel markaer Zoon van
Camber Inwoonder van Carnapoly om de
Zuyd, heeft de dogter van Zijn gekogte meyt
Cadia in name patte voor de prijs als
vier perzoonen haer waerdig g'oordeelt hebben
verkogt, aan, en ten behoeve van Manoel
Soon Christoffel Inwoonder van Pagodinjo, en
daer 't geld opgenoten, 't oirkonde is dese
Loopola gepasseert in presentie van de
getuygen Coenja Ippi van Carnapoly, en
Francisco, gesz: bij mamenaan mamenam
van Coylan de Sima, en getek: soo 't Schijnt
van den Schoper

Een ander

Int jaar 918: in de maand medam m:s: ofte
a.o 1743: in de maand april is dese slaefbare
ola gesch:, en gepasseert, en Tekkebittiel pore
eddetiel markaer Soon van Camber Inwoonder

van

van Carnapolly om de Linje heeft de dogter
van zijn getrogte meijt Bibi in name Wirambi
voor de prijs als 9: personen haer waerdigh
g'oordeelt hebben, vertrogt, aan, en ten behoeve
van Manoels Zoon Christoffel Inwoonder van
Pagodinjo, en daer het geld op ontvangen,
't oirhoude is dese Loopola gesz: en gepasseert
in presentie van de getuijgen Coenja
Ippi van Carapolij, en Francisco gesz: bij
manenam manenam van Coijlan de Sima
en gets soo't schijnt bij den Stroper

Voor de translatie van het
een en ander
Corinn den 15: Junij 1793. —

Vr Beecheren Gsrauser.

No. 57.

139

Extract uyt de generale Resolutie des Casteels Batavia genomen in Rade van India op —

Dingsdag den 21: october 1710. —

Op het ingediende geschrift van den agtbare raad van justitie deses Casteels, ende daer bij vertoonde Consideratien over het begrip van 't laeste articul van ons placcaat van den 21: october 1688: sprekende van het stelen van menschen, versoekende daer omtrent onse Elucidatie, is verstaen tot haar agtbare verligtinge bij desen te verclaren, dat niet alleen alle de gene, welke ter zee, of te lande eenige menschen, 't zij vrije, of lijffeijgenen van hier vervoeren, of stelen, die straffe des doods van het gemelte placcaat incurreren, onaangezien sijlieden daarin gestuijt verhindert, of betrapt mogten zijn, maar dat ook alle de gene, welke moet willens, en wetens hare hulpe daar toe gecontribueerd, ofte mede gewerkt

mogen

mogte hebben, 't zij door verleijdinge van
soodanige vervoerde menschen; item
huijsvestinge, of verschuijling van deselve
ten versoeke, dienste, en adjude der
steelers, ofte vervoerders, gevolgelijk
ook die willens, en wetens daar toe
eenige vaartuijgen, ofte andere hulp,
middelen gecontribueert hebben; soo
mede die geene welke tot 't stelen
van menschen last, en ordre geven, ofte
wel de vervoerders daar toe verlokt,
g'induceert, ofte g'instigeert mogte hebben,
soo ook die geene welke soodanige
vervoerde menschen wetens gecogt, ofte
voor reeks: der steelders vercogt mogten
hebben, welke alle de straffe des doods
van 't gemelte placcaat incurreren,
onverminderd het officie, en prudentie
van den regter om na gelegentheyd van
de omstandigheden, personen, als anders
ook wel een mindere straffe te mogen
decerneeren, soo als denselven in

Conscientie

Conscientie sal bevinden te behoren. —
Oog wat aangaat het geene bij de statuten
van Batavia onder den titul van
slaven, of lijffeijgenen art: 12: gesegt
werd wegens het debauckeren, opheitsen,
en aanhouden, ofte huijsvesten van
eens anders slaven, dat 't selve 's staan
moet werden van vagebonden slaven
of die om andere redenen latiteren,
soo als dat ook bij de roomse regten,
als ijts anders begrepen is geweest,
(geteekt) J: de groot Secret: (lager) accordeert
(was gets) J: Spits Sec: (onderstond)
accordeert (was geteekt) J: Thivart Ex: Clerq,
nog lager accordeert, G: Franckimont
(lager) accordeert geteekt Wm Feling
Nte Clerq (nog lager) accordeert (was gets)
Aij D'Jong Secret: —

Accordeert

Maan Elijn
Secret

No. 50

143

Extract criminele Rolle gehouden voor den agtb: Raad van Justitie, binnen de Stad Cochin

op

Dingsdagh den 2e Julij anno 1793.
's morgens ten 8 uuren

Alle Present

Den Eijsch: ex Officio levert in Rade over sijn criminelen Eijsch: fiscaal deses commandements en verdere papieren, concluderende als in fine.

D: Ondercaapman en N: Boxijn Eijsch: ex Officio, contra

Den geo: Moor Mancaar voor mondeling antwoord segt. van Cannapolij, onderdaan dat alles steld aan het believen van de Koning van Calicoilan van de Raad

De Moor Mancaar

de 2e geo: Manuel segt, dat de Anisz Manuel voor sooveel quaad niet heeft gedaan, agtig op Cochin de Lima om daarover opgehangen te wenden beijde Heeren geo: en gedn: nadien de Moorse vrouwlied niet verwacht, maar enkel op het aanbieden van Mancaar

Omme over het verhoor

leep willen hopen en verhopen en hopen van
met beter gewetten, dan vrije menschen Dijck ad
dat deselve lijfsgene waaren mortem te aanhooren

Den Raad etc. etc: leep goed gevonden
de Stukken ter resumptie nood tesende
aan de Dr. Leeds.

Recordeent

Maan Elijn
Secret.

59

147

Extract Criminele Rolle,
gehouden voor den agtb: Raad
van Justitie binnen de Stad
Cochin,

op

Dingsdag den 16e Julij anno 1793.
Smorgens ten 8. uuren

Alle Present

Na het uitgesprokene gebed, de Proces
papieren van den Ondercoopman en fiscaal
deses Commandements, Nr. Bouwijn Eijffr. E. O.,
contra de Gev: moor Marcaar van
Cannapolij, onderdaan van den Koning
van Calicoilan en den Gev: Christen Macquá
Manuel van Pagodinjo, onderdaan van
de E: Comp:, over het verkopen ende koopen
van vrije menschen, in de vergadering gere-
sumeert, daarover met aandagt gedelibereert,
ende op alle het geene gelet wesende,
wat in desen ter Saake was dienende;
is na 't colligeeren der vota, uitgesproken
de navolgende Sententie.

Den

Den Raad met aandagt etc,
Doende Regt uit name ende van Wegen
Haar Hoogmogende, de Heeren Staaten Generaal
der vrije vereenigde Nederlanden, onse
wettige en Souveraine overigheyt, Con-
demneert den 1e: geo: den Christen Manuel,
omme gebragt Sijnde, ter ordinaris geregts-
plaatse, alwaar men gewoon is crimi-
neele Sententien te executeeren, aldaar
aan den Scherpregter overgelevert, aan
een paal gebonden, strengelijk gegeseet,
gebrandmerkt, en voorts voor den tijd
van vijftien Jaaren in de ketting ge-
klonken tewenden, omme gedurende
dien tijd voor de kost teerbeijden
aan Scoup, gemeene werken, Sonder loon;
cum expensis, met ontsegginge van des
Eijss: verders ofte anders gijsilte
cas subject tegens hem Manuel gedaan
ende genomen. en

Advoueert wijders des Eijss: E. O. conclusie

ende

ende Eijsche jegens den 1e: geo:
den Moor Marcaar genomen, en con-
demneert oversulx denselven, om met
het believen der hooge Overigheyt deser
Custen, aan Sijnen Wettigen Heer
en competenten Regter, den Koning
van Calicoilan, volgens den teneur
der Contracten, ter straffe overgeven
tewenden.

Ontslaat ijndelijk de aanklaagsuyer
Atchemana, en haare dogter Nirama
kost ende schadeloos, uit hunne detentie.

Recordeert

Maan Elijn
Secret

Register der Papieren dienende ten processe van den onderkoopman en fiscaal deser command.e Nicolaas Bowijn ex off. Eiss.r

Contra

De Gevangene Oosterlingen den bouginees en Sergt. Caroie Poejoe, den mateijtsen Corpor.e Roemelan en d.o Soldaet Lelo Herwie gedaagdens.

	Schriftelijk dictum door den Eiss.r te gens de ged.s bovengem. reeden in rade overgelevert	
L.a A.A.	Gerecolleerde Confessie en g'annexeerde artikels van den Sergt. Eier bovengem. de dato 19. maert 1793.	
" B.B.	~	d.o als boven van den Corp.e Roemelan de dato als boven
" C.C.	" "	van den soldaet Lelo Herwie dato als boven
" D.D.	" "	en b'eedigde Sklaring van den Corp.e Frans betrul benevens de soldats Simon quast, Jan Coenraed Focxen Hendrik utting de dato 1. maert 1793.

L.a

Lit. CC. gerecolleerde en beedigde Sklaring als boven door de maleytsen soldaeten Capa masia, Bapa Java, Cadoe Candam, Cassie, Candoe Baroe, en Tohoc malayo de dato als Even

" FF. do. do. als boven van den Bouginesen Corp.l Doela benevens de soldaten Salinaja, abdul Panjin ayer Carim, en Casim alim, de dato 10. maert 1793.

" GG. " " " van den maleytsen soldaet Item Cantjer de dato 16. maert 1793.

" HH. Gerecolleerde en beedigden verklaring van den Bouginesen Lieutent. Dam Talesar en Vaendrig der Baliers Cassim Campon de dato 19. maert 1793.

Cochim Den 26. april a.o 1793.

[signature]

J. J.

153

JJ. Extract criminele Rolle van 26. april 1793.
KK. do. do. van 11. Juny do.

Register der passie-
ren dienende ten laste
van den Bouginesse Sergt.
Caroje poeja, den ma-
leitsen Corpl. Roemelan
en do. Sold. Belo Oterwie
gevangens en gedes.
geleesen den 5 Junij 1743
D. Bos.

Joh. W. van Dorrelaar

Ontfang. den 27e April en geleesen 29 do.
" 29 do. 1743
A. N. Keyser

ontvan: den 9 May 1743 & Sonden
den 15 — W. Stuermans

ontfangen den 16 maij des middags
omtrent 12 uuren, en ten vijf uuren
van dien selvigen dag & der voort ge-
sonden door G. Weyerman

geleesen den 18e maij 1743
J. W. Zuijlen

do. do.
J. M. van Klijn

155

Dictum

E. Agtb. Heeren

Eet is uwe agtb. niet onbekent, dat nu kortelings
van Toilan alhier ter scherper examen op-
gebragt is, seeker balise soldaet in naeme
ahad de batavia, die gebragt heeft zig
fugatief te stellen, en sigter sulx aldaer
niet heeft willen bekennen.

Indat denselven alhier sonder het daartoe
te laeten aankomen, zijn misdaed voor
uwe agtb. vrijwillig bekent hebbende,
weder naer derwaerts is gesonden
geworden.

Denwelken aldaar door den krijgsraad ter
dood gevonnist, en onder de sorge van de
wagt hebbende oostersche officieren in
bewaring overgegeven zijnde, aan eerst
daags de welgediende straffe te doen
erlangen.

Eeft

heeft denselven op den 22: der 7e: leeden
maand febr: des morgens een weijnig voor
9: uuren zig absent gemaakt,

waardoor de geslagene sententie door voorsz:
krijgsraad Illusoir gemaakt zijnde,

heeft den trainsfiscaal hendrik wendelin
koller van zijn pligt geagt te ondersoeken,
door wiens toedoen, of sorgeloosheyd voorm:
ahad uijt de boeij is geraakt, en de wel
gediende straffe ontgaan.

Tgunt dan geschiedt zijnde, heeft denselven
de hier nevens gevoegde papieren gem:t
van La A.A. tot H.H. dien aangaande
ingewonnen.

Waaruit salus agtb ten genoegen komen
te consteeren, dat zulx toegekomen is, door
pligt versuijm, en sorgeloosheyd van de gev:
in desen, zijnde den bouguiresen Sergt:
Caroje poejoe, den maleijsen Corporaal
Roemelan, en d: soldaet Lelo Eterwie

Want de confessie, en de b'antwoorde
artijkelen

artijkelen van den eerstgem: gev: geq:t
La A.A. nagaende, vind men niet eens
daar bij ter nedergesteld, dat denselven
eenige de minste ordre gesteld heeft,
om den gev: ahad in goede verzekering
te houden, en denselven gevlugt zijnde,
de allerminste beweging te hebben gemaakt
om hem weder in handen te krijgen.

Maar wel ter contrarie dat hij zig als of
hem die saeks niet en raakte, gehouden,
en tegens den tweeden gev:, die hem de
vlugt van voorm: ahad had bekent
gemaakt, gesegt hebbende, Dat gaat
mij niet aen, niet eerder wegens gem:
vlugt rapport aan zijn hoofd officier
gedaan heeft, als ten 1/2 7: uuren, niet
tegenstaande hem zulx door den tweeden
gev: des morgens ten 9: uuren is
gedaen.

En bij die van den tweeden gev: geq: La
B.B. vind men almede niet, dat hij de
moeijte eens waerdig g'agt heeft, om
de

de sleutels van de boey, waer in voorm:
ahad is geslooten geweest, bij zig te houden,
veel min bij 't sluijten en ontsluijten
van denselven present te weesen, maer
wel te hebben gelaeten ter discretie
van de bijwagt

Blijkende voorts uijt die van den laestgem:
gev: geq: L.a CC: dat hij des morgens om
½ 9: uuren op het versoek van voorsz:
ahad, hem uit de boey heeft geslooten
sonder van den wagthebbende Corporaal
ordre daar toe te ontvangen, of ymand
anders daar bij te roepen, zeggende bij
zijn Confessie op de speciale afvraag
van voorsz: fiscaal of hij een gev:
konde losslujten, sonder voorkennisse
van den wagthebbende Corporaal,
Wat heb ik met den Corp.e van doen,
Ik heb reets de sleutel van de boeijen bij
mij gehad

uijt welke rare gedoentens, en schuijm

ten

ten overvloede komende te blijken, dat sij
haren schuldigen pligt niet na behooren
waargenomen, maar moedwilliglijk
versuijmt, en verwaer loost hebbende,
daar door voorm: ahad ontagie
gekreegen heeft de wel dienende straffe
des doods te ontgaan

Soo vermeent den Fiss.r met onderwerping
aan uw: agtb: wijser, en voorsigtiger
oordeel, dat de gev: schuldig zijn te
ondergaan, de straffe, die den krijgs-
raad heeft goedgevonden, aan den ge-
vlugten ahad te doen appliceren, na
de opinien van Joost den Damhouder,
te vinden zijnde bij zijn praxis: Crim:
Cap: 17: n.o 1: 2: 3: en 9: luijdende aldus: —

De gevangenen staan ten lasten, pericule,
ende andere fortune van den Cipier van de
uure dat sij hem gelevert zijn

Zoodat indien eenig gev: dood vonden
waar in den karkere of gevangenisse,

ende

ende dat men niet en wiste hoe hij
gestorven ware, men soude de dood leggen
op den Cipier, ten ware dat hij hem
daar af excuseeren, ende ontschuldigen
Coste; waar 't ook dat een gev: van
Crime bij den roekeloosheyd, negligentie
ofte dronkenschap van den Cipier, ofte
Zijne lieden uitbrake, den Cipier
soude moeten verantwoorden met Zijnen
lijve ende staan in 't gesag van den
weglopen, Criminelijk. of Civilijk ter
discretie van den Juge, ende en soude
de roekeloosheyt van den sluyter ofte
dienaar, ofte van Zijnen lieden geen
excusatie ofte onschuld doen, brand,
ruijne, merkelijk accident oft fortune
overgekomen in de vangenisse sonder
de schuld van den Cipier soude hem
van der weglopinge of uijt breekinge
van den Crimineus oft misdadigen
excusatie oft onschuld mogen Zijn,
maar waert dat hij hem liet lopen

uijt

uijt malitie, fraude of corruptie,
soo waer hij Lijvelijk te punieren

Het 26: art: van haar hoog mog: artic:
brieff luijd aldus: Die sijn wagt, ofte
eenige dienst hem bevolen, sal schuijmen,
sal metter dood gestraft worden.

En Papius Zegt bij Zijn annotatie in 't
selfde art:e dat Codex henrici Lib: 20:
tit: 32: wil hebben, dat men se door
de spitse sal jagen, met bijvoeging
dat dit een van de grootste militair
delicten is, dat altijd Capitael geweest is,

Dog dewijl Mr: S: V: L: bij Zijn R: H: R:
het 9: boeke, 39: deel Zegt dat de straffen
der misdaden / om de veranderlijke
omstandigheeden, dewelke de straffen,
die andersints Zeker Zijn of schwaren,
of verligten / veel aan de bescheydenh:
van den regter werden gelaeten.

Soo sal den Dijsser, naer uw: agt

schogt

versogt te hebben, 't manqueerende
in desen nijt kun nobile officie kunn
bijtevoegen —

Concludeeren dat de
gevangens in desen gemeld,
door ons Agtb: sullen werden verklaert
Zedert kun detentie ter fortresse
Toilan dat geweest is den 23:
Febr: J: leden geen gagie
van d'Ed: Comp: gewonnen te
hebben, en vervolgens gecon-
demneert, om ijder 3: malen
op, ende neder door een ordi-
nair Battaillon oosterlingen
agter 2: sergeants met ge-
cruijste kelmbaarden, de
Spitsguarde te passeeren, cum
expensis, ofte ten aesulkes
andere fun: als &a: —

Imploreerende op, en in alles &:

Schrijn

Geprobeert in rade voorm:
ter stede Cochin den
20: april 1743

Dictum

Contra

Den bouginesen sergeant Caroie poejoe, den maleis Corporaal Roemelan en d° soldaat Lelo Eterwie ge gedaagdens gemerkt

Compareerde voor de Vaartenoemen Ge-
committeerde Justitieele leden, binnen de fortresse
Coilan, den bouginesse sergeant Caroie poe-
"joe oud 13 Jaren Machometaan, bescheiden
"gewerkt" onder de Comp van den lieutenant Dain
telesan, dewelke ter requisitie van den
onderkoopman, en trains fiscaal Hendrik
wendelin Koller, en onder Ethoninge
van den maleijdsen Corporaal Roemelan
en dito soldaat Lelo Eterwie, op de speciale
afvrage van gem trains fiscaal, Roedanig
den gev mede maleijdse soldaat Arad de
Batavia uit de boeien is weggeraakt, en
of hij daar den oorsaak niet van was, soo
heeft den confessant door Stalinge van
den mede bouginese sergeant adjudant Bac-
"chus Surieinne vrijwillig geconfesseert
"en beleden, dat hij Confessant gisteren de wagt
heeft gehad, nevens den voorn Corporaal
Roemelan, so mede in arrest den maleidse
soldaat Arad de Batavia, dat heden mor-
gen om ses uuren gem Corporaal hem
Confessant heeft gerapporteert, dat voorsz
Arad de Batavia uit de boeien absent
was, dat den Confessant daarop heeft
gevraagt wie heeft sonder mijn kennis
de slattel van de boeien aan den bijwagt
overgegeven, gem Corporaal heeft gerepli-
ceert, 't is mijn schuld; wijders dat den
"Confessant van het voorgevallene ten
Dersten aan den wagt hebbende lieutenant
Dain telesan voorm heeft kennis ge-
"geven

Waarmede

Waarmede den Confessant deze sijne vrijwillige Confessie Eindigende betuigt, dies inhoud de suivere en opregte waarheid is behelsende

Aldus Gedaan ende Geconfesseert binnen de fortresse Coilan op saturdag den 23 february anno 1745 in presentie van de vendrigs Jan Christoffel thomas en Jan Hendrik Bovenhuijsen beide leden uit den raad voorn. die de minute dezes Nevens den Confessant voorts sergeant Bacchus en mij gesw. scriba hebben onderteekend.

Twelk Getuigt

J. W. Meeuwen
Gesw. scriba

Compareerde voor de Naarstige Commissie Justitieele bedenkende de fortresse Coilan den gen. in het hoofd Bovenstaand artykelen gemelt, dewelke hem door Staling van den Bouginese sergt. adjudant, door den gesw. scriba wel en duydelijk voorgelesen en ter staan gegeven zijnde, heeft hij daarop zodanig geantwoord als in margine van ieder artikel blijkt

Artijkelen gedaen maken, om me daerop, ter requisitie van den onder Coopman, en Trainsfiscaal deser Expeditie Hendrik Wendelin Koller voor twee Gecommitteerde Justitieele Leeden gehoort, en ondervraegt, mitsgaders de daer op te gevene antwoorden in margine deses gestelt te werden, van den gedetineerde Bougineese Sergeant Caria Loeja.

art. 1.

Of des gedetineerdens naam niet is, als in den Jaarlijkse deses, soo ja, waer van daen, hoe oud, van wat religie, wanneer, en ter wat plaetse hij in Comps: dienst is gekomen, waer voor, en met hoe veel gagie per maand, soomeede wat hij present is winnende?

antw. mijn naam is Caria Loeja van Batavia geboortig oud 43 jaren, mahometaan, in 't Jaar 1719 tot Batavia in dienst aangenomen als sergt. met rd. 5. Lermaand gunt. Ik als nog ben gewinnende.

2.

antw. onder de Comp. van den Bouginese Lieutenant Tain Talesan.

2.

onder wat Comp: hij voor sijnde detentie alhier beschijdt is geweest?

art. 3.

Art 3.

antw: ja!

3.

of hij dien ijgenbr niet is, die hij sedo 23 dez gepasseerde maand februarij sijn dorij villige Cantoor is op Baca, Leiding van den Interrogant bekent heeft?

4.

antw: Ja Edele Groot geagt, de vraagt van Ed. Achtb. Heer Coup.e Roemdam opgegeven, als Zeker Getuigt, dat mij dronagt Lonkhout, om iets te gaan winkelij is Dat den Coup.e Toen moest oppassen.—

4.

of de Corporaal aan den gemaakte niet op dat was" meent een stuk Laken van dubbeld baajer bij malkaar geslagten heeft verbonden, en gemaakt Kamot, van waar het was afgenomen?

5.

antw: Soo haast den Coup.e van malan van rapport heeft gedient, soo heeft hij (d' morgend) sijn mening de Overhand gehaden.—

5.

Ook heel is gewees, dat den vaagt gebleeven Corporaal Roemdam den gemaakte rapport is komen doen, dat ahad uijt de baejen gestaten, en Soolang gesuigt was?

6.

antw: Ja, Coup.e woensdag heeft smorgens voor 4 uuren van

6.

Of ge Ste Corp.e den gemaakte diesen morgen voor vier uuren

van rapport gedient dat ahad afgaat was?

7.

antw: d' Coup.e heeft mij zelfs sodanig een stuk Laken Kamot gewaarschuwt, dat ik dus op dit stuk soud moeten passen, dat hij ahad sig niet afgaat heeft

7.

niet noodig gemaakt, als Remisse heeft gegeven, dat ahad de Batavia afgaat was?

7.

of de Corporaal aan den gemaakte niet op dat was" meent een stuk Laken van dubbeld baajer bij malkaar geslagten heeft verbonden, en gemaakt Kamot, van waar het was afgenomen?

8.

antw: Ja Edele Groot den Coup.e gelast, Edele sijn wagen eenige manschappen mede nemen, en den gevluchte op te soeken.—

8.

Of hij gemaakte aan gedagte Corporaal niet heeft tot antwoord gegeven, Dat gaat mij niet aan, de bijvaagt moet Sulke Saken weeten?

9.

antw: om dat den Coup.e nagt uijtgesonden om den gevluchte op te soeken, soo heeft hij op Coopen dat ahad sal gehaalt worden, niettegenstaande mijn officier Remmis gegeven, als de morgend aan sijn.

9.

Waeraan hij gede soen op. stands geen allaam gemaakt, en aan d' Corpdwagt, en des gede officier daeraan Remisse heeft gegeven?

art 10

10.

antw: althoos heeft het den Corp.l in bewaring gehad —

art.l 10.

Wie den sleutel van de boeien dien nagt bewaert heeft?

11.

antw: ~~antw~~ Ja, Zulx is wel waar, maar ik heb dien nagt niet gespeelt

11.

Of het de gewoonte niet is onder haer oosterlingen, dat sergeant en corporaal, schoon deselve de wagt hebben, des nagts gaan spellen, en slaepen en de wagt wagt laaten blijven?

12.

antw: Ik heb te 12: uuren de wagt aan den Corp.l afgelaten, en weet niet of de bijwagt ordre van den Corp.l heeft gehad om de klokken 5: uuren de onder officiers wakker te maken,

12.

Of de bijwagt voor 't geweer niet telkens ordre heeft kun ne onder officieren des morgens ten 5 uuren te porren?

13.

antw: Soo ik iets gepecseert heb of gedaan heb, soo sloeg ik pardon,

13.

Of Zulx verantwoordelijk is en waer voor zij lieden de wagt hebben?

14.

antw: smorg.s tot 5: uuren

14.

Eer laat het is geweest, toen den gev.de de vlugt van Ahad aan den Lieutenant Dain Telesan bekend heeft gemaekt?

art.l 15.

15.

antw: neen, te vijf uuren heb ik mijn Luytenant Tain Telasan bekend gemaakt dat Ahad is gevlugt, en dit Lieutenant heeft daar van te 5 uuren aan den wagt hebbende europese officier kennis gegeven —

art.l 15. 171

Of hij gevraagde niet eerst dien morgen ten seb uuren en naa 't openen der poorten aan dien officier het voorgevallene bekend heeft gemaakt

16;

antw: Ik heb geen kennis daar van gehad, en indien ik geweten had dat Ahad die wel in de boeijen geschort was, soude vlugten, soo had ik de wagt volgens gewoonte niet aan den Corp.l afgegeven, en selfs zijn gaan slapen.

16.

Of men daar uijt niet op moet maken, dat hij moogelijk wel kennisse gehad heeft, dan wel ten minste sig te vreede heeft gehouden, dat Ahad ontvlugt was?

17.

antw: Ik heb Zulx niet geweten,

17.

Of hij gev: niet heeft geweeten, dat Ahad door den regter ter dood was veroordeelt?

18.

antw: Ik heb daar niets van geweten. —

18.

soo ja, waerom hij dan soo sorgeloos is geweest, om denselven wel te bewaaren?

19

antw: Zulx is de waarheit

19.

Of al 't geene wat de getuijgen in desen successi-

velijk

veelijk ten Laste van Eenige
gec.te Lebben getuigt, ende
niet Lesse gesterkt, niet de
naakte waarheijd is.

art.e 20.

Of hij dan ook niet waert
oordeelen een rigoreuse straffe
te Lijden

21. Wat hij nog Secretel Zegge
Verschoonings waert, of hare
inbrengen

Teilan Den 18.e Maart 1793.

Albus Verstaegt
ende C'antrooven
Criminele Rechtsdag
Teilan op de 18.e maert 1793. in Tegenwoordigheijd
van den Raadsheer Alexander Thamm
Ridder Lucas Selman ende Eedt uit de
raad vroon.

dit is bij
ger. plak 72 der
ordre.

als de Commissaris

Thamm

Lucas Selman

voor de Schaking
dit is
Thai
ger. plak
bij Eedt
vrouw plak
ger. plak.

Ter mijn Klercq

J. Wm. Cleerbos

Compareerde nogmaals voordraagen en Commissarissen de Heeren Teilan, den
Raadsheeren Congrieff Lieutenant Cairn Borgt
en het Hoofd der voornoemde Compagnie
van artillerij hare woonplaatsen te voorschijn
Eerwaarde Heijt Claand; welken Compagnie
Eerwaarde Heijt Sleendt Responsis op de artikulen
hare woonen gemeldt hem te Wederom te
de Caen aande Ouden Coopman en Eerwaarde
Heer Carel Hendrik Veridelin Hollen,
en in Presentie van den meede op 'aanstaande
Capt. Roemslan daar mij Egtre hare woonplaats
aanwoond Lest woond zoo en dijdelijk
door Schaking van de Compagnie Sergeant
adjudant Jacobus Juriaensz Tholaan gegeven
Heijd, Heijt Claand de Compagnie Daardie te perfecteeren
onder de altwaalid noopstaat, dat den
Luitenant van voorsz. Heijt Compagnie
benevens dito g. 19. en 16. artie: Heijdu
andwoorden Dat den Heijtenant Jan Lalesan
draagt niet Recht gedaan maan voor den
zending den Edelachtb Casteel Campoon, Loen der
Hoogt. Stad Batavia niet Vlaggen te groeten
toonde Dat hij Capitein niet Vlaggen, gelijk
hij doonen Recht Schuldig, maar Recht Plaats
Heer op 't ordinaire Rapport der Heeren
aan voorsz. zending Campoon Casteel van
Heijt van Stad rapport gedaan
en Kort Daarop, daar Zijn meest gekomen
Heijd, de voornoemde aan Zijn Luijtenant
Jan Lalesan Graat Recht, toonde dat het
Andwoord niet is Dat den Capt. Roemslan
nog voor 9. uijren 's morgens den Heer
waarheen gemaakt, en van al de
Heijt rapport

Comparerend voor de Raad tenouemen
gecommitteerd fiskaale leden, Cimmz
de fontreffe Coilan, den maleidse Corporaal
Roemelan, oud naar aanzien 26: Jaaren
naar oude aan, Cepleid, onder de Comp:
van den lieutenant adjn doega benevens
ten requisitie van den onderkoopman, 3e
transportaal Hendrik wendelin Koller
en onder Schouings van den Corporaal
Jeage Cavoie Boejoe, 3e maleidse soldaat
lelo Cavoie op de special afroaging van
gen transportaal, raadsaing deegen med
maleidse soldaat aan de Batavia
de Caiende voegevaakt, en off hij
Comparant den oorsaak wist van was, soo heeft
de Comparant voor verklaring van den
Corporaal Jeagean adjudant Cactus
Linieuns vrijwillig geconfesseert, en
Geleden, dat hij Comparant negens den
voorn Jeagean Canoie Boejoe gisteren
wagt heeft gehad, dog dat den Comparant
smorgens ontrent half vier uuren
heeft geslapen, als wanneer den bijwagt
lelo Stanvielem Comparant heeft op
gewekt, en Seggende dat deegen soe
daar aan de Batavia lag Signaal had
gestelt, dat den Comparant daarop soo
aan voorts wagthebbend Jeagean op
sprong heeft bekent gemaakt, en Geen
Jeagean toen heeft gesegt, dat gaat mij
niet aan, de bijwagt moet soo regant

Voorden

Dag dat hij hulp onder sig heeft gehad tot
het staan zijnen, en dat hij daarom den
negten om Pardon van sijn Hoogheid onder
betuijging dat hij hulp sonder dag
heeft gedaen.

Vervolgens door den Raad gevraagt zijnde
wat onderrigt hij van sijn officier Caspin Cumpes
heeft ontfangen, en offenbaart hij aan den
Jeagt niet gedurende heeft om volk op
sijn tijden te sonderen, sonnen naa hij als wagt
hebbend Jeagt: niet te water gaan en
poort den gevangen arrest heeft laten op sijn
end dienstlijk raadsaing hij Jeagt:
hem saa toeverd, Dat hij naar niet ontfan
sig rapport van de Corp: aan den schaf
lijks ordinarijk ander: heeft sonnen gesch
Dus ten: niet gaat mij niet aan en naar
hun gnoegen heeft sig fait Hondt in
stud: Dat hij allaam had moeten maken,
en aan de Corp: wagt Lakens water
naar de gaande maak, den Hond dien
gevangen sult immediaat - De soldaten
heeft hij op sig een ander als Dub gantwoord,
Als het geen ordre van den wagt hebbend
Jeagt: ontfangen, noch Dus heeft niet
na ontfangen van rapport niet gelaat
om volk op sijn tijden te sonderen, en altoos stoutig,
Als het Zulpoon niet gedaan, maar de
Corp: vermeen heeft volk den voorn: Enid
sijn gaanden weijdens Zoo ik kandan om dat
sig een ander Doen omaskrijd is gehuid, is
dat mij niet het bijgewoont.

Albus

waarden; Confesseerende den Confess.t
verders gem. Sergeant toen geen Ieder
beweging te hebben gemaakt, maar dz
confessant heeft dese morgens om 5 s
uuren de maleidse soldaaten Cadoe
Bandam, Cassie Candon baroe, dz Toloc ma-
laijo buiten de poort gevonden om arad
de batavia op te soeken.

Waarmede den confessant dese sijne vrij
willige confessie eindigende, betuigt
dies inhoude de suivere, en opregte waar-
heid te behelsende.

Aldus gedaan ende geconfesseerd
binnen de Fortresse Coilan op saturdag
den 23 februarij a° 1763 in presentie
van de vendrigs Jan Christoffel Thomas
en Jan Hendrik Boxenhuijsen beide
leden uit voorm. raad die de minuut
dezes nevens den confessant voorsz.
sergeant adjudant Bacchus, dz mij gesw.
scriba hebben onderteekend.

Twelk Getuigt.

J. W. Meeuwen
Gesw. scriba

Compareerde voorn. vaargen. gecomm.de Justitieele leede binnen de fortresse Coilan, de gearresteerde in 't hoofd der nevenslaande artijkelen gemeld, dewelke hem van woorde tot woorde door schaling van den bangi nese sergt. adjudt. Bachus hierinne door mij gesw. schriba wel en duijdelijk voorgehouden en te beslaan gegeven zijnde heeft de gearrest. daarop zodanig geantw. als in margine van ieder artl. blijkt.

Artijkelen gedaen maeken omme daerop ter Requisitie van den ondergeteekende Trains fiscaal voor twee gecommitteerde Justiticele Leeden gehoord, en g'examineert te werden Den Maleise Corpl. Roemelan, mitsgaders sijne te verleene responsiven in margine voor ijder artijkel te stellen.

Artl. 1.

antw: Ik ben Roemelan gen: oud 21. Jaren, mahometaan, 1737. tot batavia in dienst aangenomen als Corpl. met rd. 4. 't gunt ik nog gewin.

Of den gevd. niet is genaemd als in den hoofde deeses, soo ja, hoe oud, van wat religie, wanneer, en waer in Hoogs. dienst is gekomen, waervoor, en met hoe veel gagie, ook wat hij teegen woordig wint?

2.

antw. ja

2.

Of hij dien ijgenste niet is denwelken op den 23. febrij passd. sijne Confessie in cas

van

Van den geslagten ahad de Batavia heeft afgelegt?

3.

antwo: afgad Wolaart mijnt in den Hoek en ik weet niet of hij aan Cabo Stuurt gepasseert is.

art: 3.

Of geduyte ahad Dan gesag Dan Wel den vrede zij en respect de soldt Cabo Eterwie in den Hoede bestaat?

4.

antwo: Ik weet niet of iemand elkuis onder den aleijn Zig bevind dit ahad in den Hoek Wolaart.—

4.

Joo veer, of ahad onder de vaccaciers Adieu gaan Hoek Wolaart Dan heeft?

5.

antwo: ja.

5.

Of Dan geduyte op Dan 22 Febri gaff de wagt niet heeft gelaad?

6.

antwo: 1/2 Uur Hoek gesweet en de waarin mijn ad Thoms Ik houd niet langer waarbij Cabo Jacobs bij ik gaan slaps, en Dat als Ik Wel nog de bijwagt en ward niet opgebragt.—

6.

Joo ja! of Hij Dien gelesen Dag, en wagt Doen in persoon de posten op Field wagt, en bijwagt heeft gelaadt?

7.

antwo: Hilg is de pligt van een wagtHebbend Corporaal

7.

Of Hilg niet d' absolute pligt is van een wagt hebbend corporaal?

8.

antwo: t ib mijn ongeluk soagloosheijt, ik Bid om genad.—

8.

Waar aan Hij gestrd: Dan Daar aantreft nalaatig ik geweest, en soo soargeloos heeft Hunnen gaan slapen, Dan reets de wagt Dan aanbevaalen was?

9.

antwo: ja

9.

Of Dan gevange ahad de Batavia niet aan sijn gepraegden bewaaring ihaan betrouwt geweest?

10.

antwo: inlanders van de Bijwagt volgen gelijk andere Rus ook beliggen maar de Bijwagt kan geen apro: autlijgh Houden noten van den wagthebbend Corp.

10.

Onder wiens bewaaring de sleutel Dan Cabo Jeen telkens heeft geweest?

11.

antwo: Ik Hilg inwagt Cabo Jacobs autlijgh Houden noten van den Jongt; maar de bijwagt heeft de gelo: uijt Hoek gelaten Houden mijn notis.

11.

Of Hij Corporaal bij dag, Cabo staan bij wagt Hilg inwagt, en waarnemende een Criminel gevange uit, de Cabo te Dan sluiten, sonder special Ordre Dan sijn wagthebbend officier of sergeant?

art: 12

12.

antw: Ik heb geen klanten
oait ontfangen, maer
dikwijls ongaems Dolus

art[e] 12.

Soe Hij dan liefst kunnen
beeden de kleedt der Coy,
te laaten in handen der Hy.
wagt, met laft aen den ge-
te ontfluiten sonder Sware
Remisse, als Hij wilde
op de baly varen?

13

antw: Ja, —

13.

Of die gesonden, alvier door
d'oeden officiers in syne
gesag gedaen waagt gedurig
niet ab ondersoeken?

14.

antw. Ja. Selfgelooven

14

Of Sulp ook Schijde aan
den gesaagden Syge sulden
ten ii den gesaagden pre-
sentie niet hebben getuigt,
en de waerheyd aan dien
niet Heb bevraagtigt?

15.

antw: Syndt dit nagt
heb ik hr ongelijk
gehad dat in slaap
gemaakt. —

15.

Soo wierde dat de corporaals
den nagts de poorten niet op
braegen, maar nemen de
sleutels gerijt gaan slaapen, en
smorgens ten vijf uuren

gepart

16.

antw: Ik heb nooijt schelt
ondervonden —

gepart macken worden?

art[e] 16.

Of Hij gesonden ook niet moet be-
komen Dat den waenagt
voornaamelijk aan den
wagtlebbend corp[e] inkome
beert, en de voor wagt aen
den sergt, niets dat den corpl
altijd de posten moet op
braegen?

17.

17.

antw: ik heb gevonden de
Dorpij Bloemlyke scriptuere
en gebooden, mitsg[s]
afgod niet bejdt Beeld
daarin pittured. —

Of Hij gesonden de woorden de
Salomon voet, en
Salvoorlijk gesignifieert, en soe
daenig Hij die bevonden
heeft?

18.

antw: Nadmaal de Lorus
Leenhout den afgod Chuchs
naab, heb ik gedagt dat
afgod mijn Heer Chulp
van gedw Lorus mijn heer
komen vergonnen, daarom
heb ik Hulp bij mijn Confessie
mijn opgegeven

18

Nacom Hij gesaagde Hij
syne Confessie van het
Lorus niet heeft ge proeven,
dat den salig[e] Heer Cantzier
van de pinct matere en
laag gebragt, en aan sijne
Hoont recht?

19.

antw: Ik ben vaan dat Hulp
mijn Heer ik, maenda
Hij om een genadig
Hoofd. —

19

Of Hij niet moet Believen
deel daar syne Jonge Loosrijs

den

den gev: ahad is ontvlugt, en de welgediende straffe onthouden

20.

antw: Ik is mijn schuld, maar ik bid om een genodig straf.

art. 20.

Of den gec: daar om niet ten hoogsten straf voor is?

21.

antw: niets als dat ik om gend bid, wijl ik een jongpersoon ben, ik heb hoven niet gedaan

21

Wat hij tot zijn schooninge weet in te brengen?

Aldus gedaan gevraagt ende b'antwoord binnen de fortresse op den 18e maert 1743. in presentie van de Zoekmijnmeester Alexander Thamm en Sergt. Lucas Selman beyde leeden uijt den raad voormeld. als gecommt.

Coilan den 18e maart ao 1743.

Jffen Kolleren

dit is selfs { [illegible] } bij arrest gestelt

A. Thamm

Lu. A. Selman

voor de Staling.

dit is [illegible] { [illegible] } bij bachus uw selfs gestelt

In mijn kennis

[illegible]

Gesp. Scriba

Compareerde andermaal voor de naarten gecommd. Justitieele leeden binnen de fortresse Coilan, den maleijdse Corpl. Roemelan in het hoofd der voorenstaande Confessie en articulen hem voorgehouden en door hem b'antwoord zijnde staande, welke Confessie benevens zijne steende responsien op den articulen hier voorn. gemelt hem nu wederom ten afslaan van den onder Coopman en Trains fiskaal hendk. Wendelin Koller, en in presentie van de mede gearresteerd. den Sergt. Carie Poejo en Serg. Lelo Stervie door mij gesw. Scriba van woord tot woord wel en duijdelijk voorgehouden en door Staling van den bouginese Sergt. adjudant Bachus Surienne te Solaan gegeven zijnde, bleef den Confessant daar bij volkomentlijk persisteeren, sonder eenige de minste verandering te begeeren.

Wijders door den officier gevraagt zijnde, of hij Confess. bij ontvangen hij van rapport aan den Sergt. Carie Poejo heeft gedient dat ahad de Batavia was gevlugt, gesegt heeft Ik is mijn schuld heeft den Confess. daar op g'antwoord, ja Ik heb sulx gesegt, en de bijwagt heeft mij niet gewaarschouwt toen hij ahad wilde uijtsluijten.

Aldus gerecolleerd ende gepersisteerd mitsg. nader gevraagt ende b'antw. binnen de fortresse Coilan op den 19 maert

L. B. B

maert 1793. in Presentie van den
Pabringhoudster Alexander Thamm
en Serg. Lucas Delman beide
leeden uyt den Raad voorn.

als Gr. Comm.

dit is Confess. selfs { [illegible] } bij den Lant gestelt

A. Thamm

Lucas Delman

voor de Schalinge

dit is Suri ge { [illegible] } bij Bachus [illegible] selfs [illegible]

In mijn bezwaar

[illegible]

Gesw. Scriba

187

Compareerde voor de Naartenoemde Gecom-
mitteerde Justitieele leeden binnen de fortresse
Coilan den maleijdse soldaat Lelo Eterwie
bescheiden geweest sijnde onder de Compagnie
van den lieutenant adju doega, oud naar
aanzien 40 Jaren, mahometaan, dewelke
ten overstaan van den onderkoopman en
tramsfiscaal Hendrik wendelin holler,
en onder schooninge van den maleijdse Corpo-
raal Roemelan, en boug: sergeant Caroie poe-
joe, op de speciale afvraag van gem. trams
fiscaal, toedanig den ger. mede maleijdse
soldaat Arad de batavia uit de boeien is
weggeraakt, en of hij daar den oorsaak
niet van was, so heeft den Confessant door
schalinge van den bougmeese sergeant ad-
judant Bachus surienne vrijwillig
geconfesseert, en beleden, dat hij gisteren
nagt ten twee uuren de bijwagt heeft
opgenomen van den soldaat Bappa Java,
nevens de sleutel van de boeij; dat gem:
Arad de batavia om half vuur uuren
willende sijn gevoeg doen, hij confessant
den ger. heeft uitgesloten, dat den ger.
daar op sig op een loopen heeft geset, en
den Confessant kem heeft vervolgt rondom
binnen de fortresse, tot dat hij confessant
in de nieuw opgegraven Geut is gevallen,
alswanneer den ger. uit sijn gesigt is ge-
raakt; voorts dat hij confessant vant
vorenstaande ten Eersten aan den gem.
maleitse Corp: Roemelan, die toen de
wagt had, van Rapport heeft gedient, dat

dito

dito Corporaal daar op in den wagt heeft
rond gesien, sonder eenige verdere bewe-
gings te hebben gemaakt.

Laatstelijk confesseerde den confessant
op de speciale afvrage van den voorsz. fis-
caal, of hij een gev. hond los sluiten son-
der voorkennisse van den wagthebbende
Corporaal, ~~[illegible]~~ wat heb ik met den
Corporaal van doen, ik heb reeds de sleutel
van de boeien bij mij gehad.

Waarmede den Confessant de sijne vrij-
willige Confessie sindigende, betuigt dus
in houde de suivere, en op regte waarheid
is bekelsend.

Aldus Gedaan ende geconfesseert
binnen de fortresse Coilan op Saturdag
den 23: februarij a° 1713 in presentie
van de vendrigs Jan Christoffel Thomas
en Jan Hendrik Bovenhuijsen beide
leden uit den raad voorm. die de minuut
de sz. nevens den Confessant voorsz.
sergeant adjudant en mij Gesw. Scriba
hebben onderteekend.

Twelk Getuigt

[illegible] Meeuwen
Gesw. Scriba

Comparerende voor de naar-
tenoemde gecommitteerde
justitieele leeden binnen
deze fortresse, den g'arresteerden
in den hoofde van neven-
staande artijkelen gemelt
dewelke aan hem g'ar-
resteerden, door mijn
gesw: schriba en Stolinger
van des bouginesen
sergt: adjudant Bacius
soerienne voor gelesen en
tesslaan gegeven zijnde,
heeft den arrestant
daar op zodanig g'ant-
woord, als hier onder
ein bezijden ijder artij-
kel g'annoteerd staat.

Artijkelen gedaen mae-
ken, en aan twee gecom-
mitteerde leeden van
justitie opgegeven, door,
ende van wegen den onder-
coopman, en traind fiscaal
Hendrik Wendelin Koller,
omme daar op ter zijner
requisitie gehoort, en onder-
vraagt te werden den
Malaijse gedetineerde soldt.
Lelo Eterwie, mitsgaders
zijne te gevene responsiven
in margine deses voor ijder
artijkel te stellen.

1.

Eae des gedetineerdens naam
is, waar van daan, Eae
oud, van wat religie, item
wanneer, en ter wat plaetse
soo mede met wat besol-
ding ter maand zij in
's Comps: dienst is aange-
noomen geworden?

2.

onder wat Comp: zij gede-
tineerde voor sijne detentie
beschijden is geweest?

art: 3.

antw: geen te zijn Lelo Eterwie, geboren
te padang, Ik weet niet hoe
oud ik ben, maar ik ben
ben ik van religie, nu agt
jaaren geleden ben ik te
Batavia in dienst aange-
noomen met 3. rd: s maands.

antw: onder de Comp: van den
lieutenant adjudanga

Of Hij dien ojgenste niet ib die fiab dato 23. Den gepaste Leede maand Februarij een vrijwillige confessie op & aenleijding van den — geinterrogeant heeft gedaen?

antwo: ja.

1

antwo: jah heb alb ghejoaept — Soo ja, waaraen Hij gedeti
Oflwittel bij mijn gerad, neerde den gevange ahad de
en hulp ib altoob de Batavia uijt de Cooje —
manier bijaeb. —— heeft geflooten, sonder kennisse
van sijn meagtebbende over-
joraat?

2.

antwo: Jhb Den gevange ahad, soo
immediaat naar het outfluij-
ten het aen een laopen heeft
geset?

6.

antwo: Legenb ad deposant — Soo ja, op wat plaetse inde
bij de Compagnieb hoej, weegt dien gevange heeft ge-
in de Camp heeft voorn seeten, en of 'er een geen lamp
den sergeiantes hoojden heeft gebraud?
gebraud. —

7.

antwo: Soo wanneer den gevange Doe het dan mageliph ib, dat
heb outfloten, en en ib dien gevange soo ommeteel
daarij op de grond setted, lijk heeft kunnen absenteeren,
soo sprong den geb: ahad op, en
lijf weg. ——

en et op een Loopen Bettaa
Daer immers Hij gedetineerd
dijt bij heen voer?

8.

antwo: Ej ad ib dno neept — Wat weg Den gevange Ahad
Zijtelen Jo-olepeb weept — Waegt is uijtgeloopen, en
na debaij poort gloopeb waer naa toe?

antwo: Jhb Den ahad alboo — 9.
nagloopen, sonder pruij- Of Den gedetineerde niet
tmaks. —— dadelijk gerigt gemaakt,
en wie Den gev: ahad
buite dien gedetineerde
meer Soolgt, en waegelet
heeft Of?

10.

antwo: Jhb heb de Corporaal Den gedetineerde Jeept, dat
eprvaarpront dat ih Hij den gevange ahad roud
ahad uitnaglopen, aan dese fortresse heeft nae
en in dejent den geset, dierhalve voord hem
graallen, soo sprong de afgevraagt, of Hulp &
Jman. — waerlijk ib?

antwo: Jhb den weegt uijt — 11.
na de pikmiab en soofo Soo ja, of dan Hij gedetineerde
weegt gloopen, soon den en ahad met de wallaise
rib in de gent graallen. picquenniers Waegt, benoens
de Loofd waegt hebben maeken
saffeeren? Buitenanden meer?

12

art.l 12.

antw: Ik hoort niet gelijk loopen en schreeuwen.

Waarom den gevraagde dan aldaar geen gerugt gemaakt, en de schildwagten voor dito corps de guarde staende heeft gewaarschouwt?

13.

antw: Neen, mijn rug doet mijn nog seer.—

Of het niet onwaarachtig is, dat hij gevraagde, gedagte ahad, soo als bij sijne Confld. sie staet, Svolgt hebbende, in de nieuw opgegraevene geut is gevallen?

14.

antw: had ik geweten dat ahad soudt vlugten, ik had soo ook niet geweest hem uijt de boeijen te sluijten.

Maar dat hij voorm. ahad met studie uijt de boeijen gelargeert, en vrij gelaeten heeft?

15.

antw: Niemand heeft mijn daar toe gezogt en ik heb ook niets daar voor gebragt.—

Of den gevlugte ahad hem gedetineerde niet Sogt heeft, om hem vrij te laaten loopen, dan wel wie, en wat den gedetineerde voor belooning daarvoor genooten heeft, en door wien?

art.l 16.

art.l 16. 195

antw: Ik heb Zulx niet geweten.

Of hij gedetineerde geweeten heeft, dat ahad wijnige dagen daar aan, volgens vonnisse, soude hebben moeten sterven?

17.

antw: Neen.

Soo ja! waervan hij Zulx heeft geweeten, en of hij ook mogelijk uijt Vreedelijden dien doodschuldige, heeft lob gelaeten?

18.

antw: de Corporaal heeft toen geslapen, en de sergeant heb ik niet gesien.

Of den wagthebbend Sergt. Coeroje poejac, en corporaal Roemelan waerlijk hebben geslaepen, toen hij gevraagde de boeijen g'oopent, en ahad het op een loopen geset heeft?

19.

antw: Savonds te 6 uurs brengt den corp.l de schildwagten op, en na 5 uurs gaan sij rusten.

Of dan Zulx altijd de gewoonte is, dat de wagthebbende onder officiers des nagts gerust gaan slaepen, en of den corp.l niet alle twee uuren de schildwagten op haare posten brengt?

art.l 20.

antw: altijd heeft des bijwagts de sleutel van de boeijen bij zig. —

art.l 20.

Of dan de bijwagts van gearresteerde persoonen die in de boeijen bewaert werden, altijd de sleutel van dito boeijen onder haere bewaaringe hebben,

antw: wij geven malhanderen de bijwagt en sleutel af, sonder den Corporaal daar in te kennen. —

21.

Of zij ook malhander ofgeven, om den gevange uijt, en weeder in te kunnen sluiten, sonder voorkennisse kunnen onder officiers?

antw: die zulke ordres gegeven heeft, weet ik niet, maar zulx is ingebruijk bij ons oosterlingen. —

22.

Wie sulke ordres heeft gegeven, d'officiers, dan wel d'onder officieren van des gevangen conijs, en wie deselve zijn bij naame op te geven?

antw: Neen ik heb geen order daar toe gekregen

23.

Of zij gevange geen ordre heeft gehad bij aldien den gevange ahad uijt de boeijen moest wesen, om sijn beloef te doen, kennisse daervan aan sijn corporael te geven?

art.l 29

197

antw: Neen.

art.l 29.

En of de voorige bijwagten sulx niet altijd gedaan, en als dan nog een man uijt kun wagt bij haer hebben gekreegen, als ahad, dan wel een ander gevange, heeft willen agter gaen, en ontslooten is geworden?

antw: om dat ahad gevlugt is, heb ik schuld, anders soud ik onschuldig wesen.

25.

Of den gevange dan niet moet bekennen, dat hij of met studie, en moedwil, dan wel uit een onsantwoordelijke sorgeloosheid oorsaak heeft gegeven, dat ahad gevlugt, en de welverdiende straffe des doods is ontkomen?

antw: Ik weet niemand op te noemen.

26.

Op te geven, wie buiten hem gedetineerde aan ahads vlugt meer schuld heeft?

antw: ik ben te dom geweest, en heb nooit gedagt dat ahad soud vlugten en mijn ruijst bedriegen want had ik sulx geweten soud hem ahad nooit los hebben geslooten, dagten zoekijk een genadige straffe en mijn slaffe en onnoselen

27.

Of den gevange niet moet bekennen, dat hij door dit sijn swaar sbrechen sig aan een swaare straffe schuldig gemacht heeft?

art.l 28

art.l 28.

antw: Soo draa ik in de geest ben gevallen en wederom gekomen, heb ik den Corp.l van 't gepasseerd gerapporteert

Of hij gevange kort naar dat ahad ontkomen was, sijn corp.l heeft wacher gemaekt, dan wel wanneer?

29.

antw: Ik heb den Corp.l van de vlugt van ahad gewaarschouwt, toen heeft den Corp.l in de wagt rondgesien, en ik heb hem geen verdere bewegingen sien maken."

Of hij gevange gesien heeft, dat dito corporael den wagt hebbend Sergeant heeft wacher gemaekt, soo ja, hoe laat, en wat den Sergeant aan hem corporaal voor antwoord heeft gegeven?

30

antw: Ik weet hier niets van.

Of gedagte onderofficieren wel daadelijk werk hebben gemaekt, om den gevlugte naa te Zetten, wie hem al naa geset heeft, en of den wagt hebbend officier daar van terstond meede kennisse heeft gehad?

31

antw: den vendrig Casim Campan, die binnen de fortresse zig heeft bevonden. —

Wie van d'officieren dien nagt de wagt heeft gehad, en of denselven ook wel binnen de fortresse is geweest?

art.l 32.

art.l 32.

antw: Ja: ik heb de waarheit gesprooken, en weet niets tot mijn onschuld intebrengen, als dat ik een dom mensch ben, Zoeke derhalve een genadige straffe en pardon.

Of den gevange in allen desen de waerlijd heeft gesprooken, en wat den Zelven tot sijn Schooninge weet in te brengen, hier bij te voegen?

Coilan den Eerste maart 1793.

J. W.n Koller E.o.

Alsoo gedaan, gevraagt ende b.t andw.t binnen de fortresse Coilan op den 1.e maart 1793. in pr. sentie van den vendrig Jan Christoffel Hartman en de sergt. Lucas Eelman. beijde leeden uijt voorm: raad.

dit is arrest { [illegible] } bij den gestelt

Als gr. Comm.t

J. C. Hartman

Lucas Eelman

voor de Staling

dit is [illegible] { [illegible] } bij bachus [illegible] gestelt

Op kennis van mij

J. W. Meeuwen
Gehoscriba

Comparerende andermaal voor de Naarte noemende gecommd. Justitie Ele leden binnen de Fortresse Coilan, den maleijdse soldt. Selo Etrawie, in het hoofd der voorenslaande confessie en articles hem voorgehouden en door hem b'antw: smelt slaande, welke confessie benevens zijne sleend responsie op d'articuls hier vooren gemelt hem in wederom ten aanslaan van den onder coopman en Tramis fiscaal Hendrik Wendelin Kolber, en in presentie van de mede g'arresteerde den sergt. Carie Paejoe, en Corpl. Roemelan door mij gesw: scriba van woord tot woorden wel en duijdelijk voorgehouden en door Skalinge van den bovengemelde sergt. adjudt. Cacchus Surienne te Solaan gegeven zijnde, bleef den Confessant daar bij volkomentlijk persisteerd, sonder eenige de minste Sandering te begeven. —

Wijders door den officier gevraagt zijnde waarom hij Confessant aan den wagt hebbende Corpl. Roemelan gen. Kennis heeft gegeven dat alsad de Batavia wilde uijt gesloten zij om naar de balie te gaan alzoo hij daar ten complete onder heeft gehad heeft de Confessant g'antwoord, Ik heb den Corpl. daar in niet gehaat, alzo ik de sleutel van de baaij onder mijn Sandwoording heb gehad, ik heb gepresenteerd den Schoolsquiffenis. —

Eldus

Eldus Gerecolleert en Gepersisteert mitsgs. nader gevraagt en b'antwoord binnen de fortresse Coilan op den 19e. maart 1793. in presentie van den pakkuijsmr. Alexander Thamm en sergt. Lucas Elman beide leeden uijt den raad voornm.

als Gecommd.

A. Thamm

Lucas Elman

Dit is bij selfs { } C { des Confessie gestelt

voor de Skaling

dit is suiaan { } Mij { bij bachus selfs

gestelt

In mijn kennis. —

[illegible]
Scriba

La C.C.

Compareerde voor del Vaartenoemen Gecom-
mitteerde Justitieele Leeden binnen deze vesting
Frans Bertrul van Spaa Corporaal Simon
Quast van Corrim Jan Coenraat Focx van
Somerhausen en Hendrik Utting uit 't graaf
schaaplip alle drie soldaaten, mitsgaders den
Lascorijn Laurens Cabrael dewelke te samen,
en een ider van haar in 't bijsonder ter
requisitie van den onderkoopman en trains
fiscaal Hendrik Wendelin Koller
en onder Stroninge van de maleijtse soldaten
Radoe Bandang, Cassin Candoe Baroe, en
tohoc malaiho, die sij verklaarden deselve
te sijn waartegen de attestanten in desen
sijn getuigende, attesteerden en verklaarden
waar en waarachtig te wesen, gelijk sij
attesteeren en verklaaren bij desen, —
Eerstelijk de vier Eerste attestanten Frans Ber-
trul, Simon Quast, Jan Coenraad Focx
en Hendrik Utting, dat sij nevens nog eenige
Lascorijns laatstleden Saturdag sijnde den
23e deser, door den Capitain Jacob Kinder-
man sijn geordonneert geworden den
uit de boeijen gevlugten maleijtsen soldaet
Arad de Batavia te gaan opsoeken, dat de
attestanten gemelte bevel pareerende sig
langs de linie, en volgens uit bos sijn ge-
gaan den absenten gesogt, en denselven
niet gevonden hebben mitsgaders als
toen nog niet so genaamd ~~[illegible]~~ Matavarinja
sig

sig bevindende aldaar gesonden hadden
de voorste drie oosterse soldaaten Radde
Bandang, Cassij Candoe Banae, en Tobot
malairo. —

Wijders zij blaken de tweede Turkse attestants
Hans Beatrik en simon quast dat sij
toen geen drie oosterlingen hebben ge„
vraagt waar sijna toe wilden, sij geant„
woord hadden, door haren Compagnie
dien selven morgen te sijn ingesonden om
gen raad de batavia te gaan soeken, dat sij
een na veel aangenend moeijte niet
hadden gevonden derhalven weder bin„
nen int fortuin wilden gaan, —

Voorts getuigen de vier laste attestanten
dat geen drie oosterlingen daarop nadat
haar Luiten waren afgenomen door drie
manschijn binnen de vesting gelaten ge„
worden. —

Laastelijk is de raad den vijfden attestants
Lainers gebraad dat sij morgen op saturdag
morgen door den Capitain is gesonden met
sig nader sig natuijs Limite begeren, en
alle de Lascarijns en Lainos te waarschou„
wen dat meer geen raad de batavia was
geslagt, en dat sij derhalven den selven
voens sinden moeten setten en binnen
brengen, dat den attestant toen is nae

Buiten

Buiten gegaan en gekomen sijnde aan
de Galeij waan aldaar gevonden heeft
de voorste maleijde soldaaten Radde dan„
dan Cassij Candoe Banae, en Tobac ma„
lairo, denselven gevraagt sijnde wen„
waarts sij wilden gaan, geantwoord
„hadden gen: raad de Batavia waards
soebend. —

Eindigende de attestanten hiermede hunne
gegevene verklaring dienstig bethuijgende dat sij„
wenen in regte waarheid is bevindende, ge„
wend voor reden van boete en straf alles
geen voorste staat in vragen voor om
gesien, gloort sij niet te hebben mis„
dadens raan sulx voor wenende sijn,
en sulx bidden de attestanten beneden
den voorste sij noods, sij daartoe
plagt wenende nader met solemnele
eed te bevestigen. —

„Aldus gedaan en geattesteert bin„
nen 't fortresse Cotian op den 25 feb
„1743 in presentie van de wendaige —
Jan Christoffel Thomas en Jan
Renonis Covenhuijsen beide leden uit
den Raad voorn die de minute met
wenen de attestanten en wij ge„
teekend hebben en dezelve

„Welke getuigt

J. Wenneuissen
Gesworen Schrijver

Compareerd andermaal voor de naarten
gecommitteerde leeden uijt den Justitieelen
raad binnen deze vesting, de attestanten
in de voorenstaande verklaring gemelt,
dewelke haar wederom den opslaan van
den ondercoopman en Crains Fiscaal
Hendrik Wendelin Koller, en in presentie
van de drie maleijtse soldaten Kadoe
Bandang, Cassin Candon Baroe, en
Tohoc Malaiho, mitsg.s de drie gearres-
teerden, den sergiant Carijo Waijo,
Corporaal Roemelan, en soldaat
Lelo Etenwe, door den gesw: Scriba
wel en duijdelijk voorgelesen en
tegenstaan gegeven zijnde, bleeven de
attestanten daar bij den vollen persisteeren
sonder eenige deminste verandering
te begeeren, bevestigende voorts al
't voorenstaande een ider voor zo veel
hem aangaat met solemneelen eede
op de navolgende wijze, dweten

den 1: 2: en 6: attestant op de roomsche
wijze, door 't opleggen een ider in 't
bijzonder, van zijn regterhand op 't
heilig Evangelium Johannes soomede
den derden en vierden attestant door 't
opsteeken der twee voorste vingers
van hunne regterhand, mitsgaders alle
de

de gesamentlijk getuijgen door 't uijt
spreken deser woorden

Soo waarlijk helpt mij
god Almagtigh

Aldus gedaan, gerecolleert, gepersisteert en met solemneelen eede
bevestigt, binnen de Fortresse
Toilan op heeden den 1: maart
a.o 1749. in presentie van den
vendrig Jan Christoffel Hartman en
sergiant Lucas Kelman beijde
gecommitteerd en leeden uijt voorm: rad.

als gecommitteerd
J. n. C. Hartman
Lucas Kelman

Frans Bertrul
Simão Quast
Johann Conrad Fuchs

voor de Stekelinge aan de maleijtse soldaten en de gevangenen
dit is soeriemen { [illegible] } bij Backus gestelt

dit is bij uitting { + } Hendrik Hoffs gestelt
dit is bij rens { [illegible] } Lau Cabraël gestelt.

In mijn kennis
J. M. Meeuwen
Gesw: Scriba

211 4
209

Lad. D.

Compareerde voor de Naartenoemde Gecom-
mitteerde Justitieele Leeden binnen de fortresse
Coilan de maleijdse soldaaten Bapa masia,
Bapa Java, Cadoe bandam, Cassie Candon baroe,
en Tohoc malaijo alle bespreiden onder den lieu-
tenant Adje doega, dewelke te samen, en een
ieder van haar int bijsonder deze Requisitie
van den onderkoopman en Prins fiscaal Hendrik Wen-
delin Koller, onder Stroninge van de gar-
resteerde sergeant Carcie Poejoe, Corporaal
Roemelan, en soldaat Lelo Sterwie, die zij
voor deselve sijn houdende waartegen zij
getuigen, en door Stalinge van den bouginese
sergeant adjudant Bacchus Soerienne
attesteerden, en Sklaarden waar ende waar-
agtig te wesen, gelijk sij attesteeren en Sklaarden
bij desen, Eerstelijk den Eersten attestant
Bappa masia dat hij vrijdag avond sijnde den
22: deser de klocke 10 uuren de bijwagt heeft
gehad tot de klocke 12: uuren, als wanneer
hij zijn wagt nevens den ger maleijdse sold:
akad de batavia, en de sleutel van de boeij waar
in hij met beide beenen ingesloten was, heeft
opgegeven aan den 2de attestant, in desen
den soldaat Bappa Java, denwelken mede
Sklaard de bijwagt van Bappa masia nevens
den ger akad de batavia, en de sleutel van de
boeij snagts te 12 uuren opgenomen, en desel-
ve gehouden heeft tot des morgens ten 2: uu-
ren, en als toen de bijwagt nevens den gem-
ger, en sleutel opgegeven aan den kans gear-
resteerden soldaat Lelo Sterwie met seggen
hij Lelo Sterwie des morgens om vijf
uuren den Wagt hebbende sergeant, en Corp.
soude wachter maaken. —

Wijders Sklaren de drie laaste attestanten
Cadoe bandam, Cassie Candon baroe, en
Tohac malaio, dat sij op laatst leeden satur-
dag morgen, de klocke voor ses uuren door

den

den Corporaal Roemelaar sijn geordonneert
sig buiten de poort Oden Vesting, te na bij
te te begeven, om den geslagten gedaan
gen maleijen soldaat aan te roepen
op te soeken, dat sij attestanten dit aan
passende na buiten sijn gegaan, en sijn
de signaattijs kinnen bevonden te sijn
sonder gen Lantaarn die toen aldaar op
schildwagt stond, te Oben gevraagt of sij door
aan de Batavia aldaar niet had sien aan
komen of passeren gen last sonder
gen plietsen van Neen, dat de attestanten
daarop langs de linie sijn opgegaan tot de
laagste Oost, dag de gene en geslagten aan
de Batavia niet gevonden te Oben te kennen
na binnen sijn gekeert, alwanneer de
attestanten een knapsack Corporaal, 3
eenige manschappen die mede uitgesonden
waren om de geslagtigen te agterhalen: heb
den antwoort niet de selve te hebben
sij, binnen gekomen

Vaartelijks blaken de gesamentlijke attestan
ten dat het onder de opstandelingen nooit in
de Banda is geweest dat een wagt hebbende
Corporaal van kinnen wagt de kleine vaand
body heeft bevaart, maar dat sodanigen
kleine altijd Banda heeft in handen van
de bijwagt, en dat dito bijwagt afgelost
wierden de kleine aanstijnders aangen de geest
sonden dat den Corporaal daarvan kennis
dend gegeven

Eindigend de attestanten kidsamen kinnen
gegeven de klaring, die sij betuigen de sijn
ware en oprechte waarheid te bevelen
bevinden aan reden van welke kap alle het
geen voorts staat in voegen voor an de sijn

Bijgevoond

Bijgevoond, de Saigt te Oben uitgedaan
laan wedervaren te sijn, als sulx blijkt
de attestanten bevind kinnen gegeven klar
ring nader met Red op de naakomen aanp
dit te bevestigen

Aldus gedaan en Gattestreerd
binnen Batavia ter Comptoire Coilan op saturdag
den 15 februarij 1723 In Tegenwoordigheid van
de seergeagte Jan Christoffel Thomas
en Jan Hendrik Boskenkuijsen beide
leden uit den raad voorn die dezelfde
dag zijn de attestanten voorn: sergeant
adjudant en sij getuijgen schriba te Oben
ook de te kend.

J. Welk Getuijgt.

J. Meeuwen
Geschriba.

Comparaissend andermaal voor de naarben
de Committe Publicque leden binnen
dese vesting de attestanten in de voren
staand verklaring gemelt, den selven aan
leden den opstaan van den onder koopman
Jan Frans Pitcaar Hendrik wendelin Rollers,
in sijn en den aanhoore van de dato
gemelt steenden, den seng: Canijo poejo,
Comp: soldaat, en Jacob Teli Javaan door
de geschr: schriba rede en sijn Edele ver
taling van den Bongijnse Engt adjudant
Paulus

L. C. C.

Cachet servirende voorgedrukken en te
verbaan gegeven zijnde, blooven de
attestanten daar bij volkomentlijk —
persisteerende sonder eenige diminutie of veranderinge
te begeeren.

Voijders hebben alle voijde attestanten
naar dat sij hunne handen daaronder
gedaan, als getuigen daarop de
waarheijt aanden voijde naderen verklaringe
door het opleggen eenider in't bijsonder
van sijn wegen and als der alderen
en het uijt spraken ofte verstonden —.

Ten fine en bij gode almagtig en bij
de waarheijt van welcke dat al
te geen ik in dezen hoog
op tijgt de sijn over de waarachtige
waarheijt is. —

Aldus gedaan Batavia, op presidente, en met
eed gedeclareert binnen 't Fortwijk Batavia
op den 1: maart 1755 in presentie van
den weledig Jan Christoffel Kaufman
en heijt: Lucas Delman beide leden uijt
voorn: raad. —

als op Comm:
J. C. Kaufman
Lucas Delman

voor de stukken
dit is
de merk
van
Jan Mariapoel
ter
ge
versoek
van mijn heer
[illegible]

Aantekening
der
Zijn
bij
attestanten
ter
versoek
van
elkaar

Profitoo

215

Comparerende voor den Raade ordinaire Justitieel tot Batavia
den baingineesen Corporaal Doela, uijtgaande
maleijdse soldaaten Salinaja, Abdul Ranjie
aijer Caim, Raffin alim, dewelke te samen
en eenpaarden van haar uijt Bijsonder ten Requisitie
van den ondercoopman en Fiskaal
Hendrik Wendelin Rollen ondergetekende
Vergaandereedens den baingineers Sergeant Carie
Poeja uijtgaande maleijdse Corporaal Roemelan
en de soldaaten Lelo Etambie, en Item Cantje
door vertalinge Vanden mede baingineese ser-
geant ondertekent Bacchus Juriens attestanten
en Schaadeloos, waarachtig te zeggen
gelijk sij attestanten en Schaaden bij desen onder
presentatie van Eed Namentlijk

Den eersten attestant Doela Schaadeloos segt
dat hij op Saturdag sijnde den 23 den 7de dese
verleden maand feb: 55 dien selfden Dag
dat de gesegde maleijdse soldaat Abdul
Batavia uijt de boeien is absent geraakt, hij
attestant des morgens omtrent 9 uuren is voor
den gouverneur, is toen met sijne eigene oogen
gesien heeft, dat voorn: gesaunsteende Corp:
Roemelan die toen dienstdoende was aan de
gesegde sergeant Carie poejoe de kroon heeft
een stuk touw van ruijm een vaam lang,
sonder nogtans te hebben gesien wat voorder
gem Corporaal Roemelan met sergeant
Carie poejoe als toen heeft gesproken, alsoo
den attestant te doen daar van daar in
geseeft. —

&

Dezen laatsten attestanten salina ja abdul
panjil aijen caxim, z Casim alias Salaen z
een paasiglyk, dat sij op den selfden morgen
d'Heer Schout vier uuren, te Oben gerooad t gesien
dat Corporaal Roemelaar onder Straaning
van een en twintig aan voorsz Jongeant Cario
poejoe heeft gerapporteerd dat d'raad de batavia
uit de boeien is geslagen.

Ginsgenoemde d'attestanten hebben d'eerste gemelde
gesien Schaaning die sij betuigen d'sijnen
en oprechte waarheid te bekennen, gesonde
voor redenen van ouderdaal geen voordt
staat, also in persoonen uit eigenen oogen
boven gesien en gerooad te Oben, derhalven
benevt Blijven z een ider voor sooveel aan
gaat d'noodt endaan te gevangt worden"
d'naden op de marquetaanse wijse mdt
"solemneelen Eed te bekragtigen

Actum Gedaan en Gepasseert Batavia
d'Casteele Corlandt den 8e Maart 1743:
In presentie van den gesworen Meester
Alexander Hamm, en Sergt Lucas
Cabeau, beijde leeden uijt den raade voor
undt, die d'minuta d'Acte mede
d'attestanten en mij gesw. Notaris
ondertekend

Joseph Getuijgt

J. W. Meeuwen
gesw. Notaris

J. W. Meeuwen gesw.

27

Comparanten dienaangaande voor
naamtn. getammitte Publiekelijk beedt
de attestanten in d'voorsz saak Schaaning
gemelt, dewelke hunne redenen van
wetenschap van den onder koopman en
transp fiscaal Hendrik Swendelin Rollen
in sijn qualit van de gesamentlijke Compagnie
te Lengt Cani poejor, maleijtse Capte roe,
mekan en foldt Celo Straaning mitsgs
den foldt Ytem Cantjin, door Schaaning
van den Compagnie Lengt adjudant
Carlub Straaning, doen mij gesw Notaris
van woord tot woord rede en duijdelijk
voorgehouden en te gemoet gevoert
Waarop d'gesamentlijke attestanten daar
bij volkomentlijk persisteerden mits dese
ampliatie nogtans doen d'eerste attestant
attestants dat sij geen anderen Oben
gedagt noch Lang noch Louw in geen
nog ook uit gekoord wat andersoord den
burgvaart Cani poejor aan Corporaal
Roemelaar gegeven.

Wijders hebben den attestants in dezen
als voren, als hier voorenstaand naa
dat sij kunnen Sanden Caddy gevaadt
op d'Majoorsaansche wijse naden
Eedt gedaan dat sij aldaar kunnen
wegtwijsen op den albaan geen andere
Cingen voor d'Oben, mits sij niet persoonen
Oben woonde in sijn Cantoor doen en elders
in 't bijsonder.

Ik Roeend bij God Almagtig
van dese Mart van Maksumtz dat
al 't geen ijk in dezen Krijgt
getuijgt. Dezuijvers en oprugte
waarheit is Bezeeld.

Actum gen Colleend en Gepeapsteend
uitg: mtz Solemneldt Eed Dinagtigt
binnz Dfontaine Calan op den 10:
Maart 1815 in Dntentie van den
Edelmijgeb Heer Alexander Hamm
Capt: Lucas Lehman Eerd Eedz uitt
den Raad vaarmeldt

als Gz Comm:

A: Thamm

Lucas Lehman

voord Praling
Cadet
Lucas Lehman

Gez mijz Lorenz
Dfficier
Gepasseerd

1

Dpaficho

Compareerd voor den Raad vaarmeldt Gezam,
mitteerd Publiecke Leeden binnz de Forteresse
Calan den maleijtsz Soldaat
Jean Lantjes oud vaan dagelijks 25 Jaaren,
en bepleidt, aan den Comp: van den Lieutenant
adjudant Dogenbeeten regimentz van den
Heer Generaal en Inspecteur Kendrick
wedde in Rollen, aan den Kooninge van de
Groot Brittanden den Eerdgin dezen jegenwoor
dige maleijtsz Corporaal Roeme
Eerz, maleijtsz Soldaat Lelo Stanvie, die den attes
teert voor Dezelfde Eenmaal waarheen
gelingt attesteerd en schreeven waarheen
te zijn, gelijk hij attesteert, dij
schreeven bij dezen, door Dtaling van den
Eedgenoot jegenwoordige adjudant Cachet
sticeert, dat op denzelfden dagen, toen
hij met maleijtsz Soldaat Gradde Ja
kaia uit de Boeien is geslagt, voor de Comp:
woonplaan, die toen de wagt had, des morgens
na gissing half vijf uuren een attestant
Leeft waarheen gemaakt, en gelast der bij
wagt in dewagt optepassen, en Dommeeren
de dezelfden bijwaagt Lelo Stanvie Corp:
gemelt, voorts acht tegaan te slaeben, te
doen na twee andere salbaaten waarheen
gemaakt, en Eenn bezet gelast in dewagt
te blijven, en den attestant bevalen aand
tegaan sien of meenn: achtig is verbeter
stoken had, dat hij attestant volgens de
trapen maakt Kapelraad Jobwaning is
opgegaan, en alsdaan gevanden de bijwagt
Lelo Stanvie, die na Gracht was beheyd,
dat den attestant toen nu dat de Leeft
Raad gsien, dz aan dewie Cadet Lelo

Canon

Caien gezonden een eenstaine vast gemaakt
sijnde een dikke Caie bij malkaar ge-
draait dik den attorant op de aanmaning
van voorsz Heer Procureur Fiscaal gemaakt
ennevens Heer Procureur Fiscaal aan gem
Compagnie voornoemd aangedingt; Alwijders
getuigt den attorant dat hij met sijne
ooren en ogen gehoort ingesien, heeft dat
gem Compagnie Paarden aan opstandt waren
den voorsz hebbende Sergeant Carie paeja
heeft genaapporteerd, dat alle de Batavia
met de Caien is gevlugt uitgedaen voornoemd
sijne verklaring.

Waarmede den attorant d'selve sijne gege-
vene verklaring stantigende getuigde,
dies versocht d'selve een en paegte voor
hem is bekleedende persoon van qualiteyt
wetenschap als te gaan voor de staat als voo
met eigen ooge gesien te hebben met
ooren gehoort en in persoon mede en onder
schreven te hebben, op welke eedt den attorant
verseid dat sijne g'opposeerde Heer, alsoo tijdse en
de voorsz naderen met Commando sijn
op Serra Comma aan te sijne te bevaagtige
Actum Batavia, en de Gesworen Cimmer
der fortresse Cornelis op heden, den 8 maart
1743 in presentie van de eenvoudige Jan
Christoffel Hartman en Johan Carma,
mede Klerken bij desen dit dienaar
voornoemd die dese mede uijt dese mes ende den
attorant voorsz Sergeant adjudant
en mij gesw Secretaris onderteekend

Was getekend

J. Vermeeuwen
Secretaris

[illegible]

21

Compareerde aan ende voor de Vaandrigh
de Comm: Judicieel leeden hiervoor Gequalificeerd
Corbaan den attorant in de voorsz Saak
Gedaning gemeld, dese selve heer nu voordeser
Een Volgen van den onder Coopman
en Caiemeester Hendrik Vandelin Collega
in sijn van de g'aanteekende den Boogij
meester Leng: Carie paeja, malkander Compa-
reerden en soldaat lelo Steenvin, voor
"door Stalinger van de Borgerij der Leng: Bagijs Inwoonen
van gesp: Cariba" met de Burgerlijke van
woond tot voorsz voorgehouden en te beklaagen
gegeven sijne Eedelijke attorant Daarbij
volkomentlijk te procederen, sonder eenige
dermaalen Dagvaarding te hebben

voorsz verzoek sijne attorant sijne Cliente
weg na de plaats waar de sijne Cliente
Crimen heeft gedaan, en of hij de waagh
van de Cariba, mitsg: de voorsz "is gepas"
seert en gevaren heeft gevonden, en of hij de waagh
met de Lang Ed: tonne is gevaren dat
aan Ed: tonne naar gebonden, en of sijne
op de minste Rand heeft gehangen affirmt
heeft den attorant g'antwoord, dat hij
niet weet nog lelo Steenvin heeft
gebuigt, maar dat de tonne die hij aan
de wal aant Canon heeft gevonden, na
het ontbinden ongeveer een Daam lang is
geweest, sijnde de selve "gebroken gevaren,
niet en drijven langen, maar binnen de
Oostkreeg.

Hij Ed: heeft den attorant in persistentie
als voren al Ed: voordaan naar
dat hij sijne Rand Raad gevaren op de
maand daarop volgende nadat Ed: Lagbrgh
door sijne waarheid

op

op den alboraan en het onderbrijgen
voorden [illegible], mitsgt. 't uijt spreken
deser woorden in substantie

Ik sweere bij God Almagtigen
dese wet van Mahomet dat alle
t'geene ik in desen heb getuijgt
de suijvere en opregte waarheit
is bevelsende.

Aldus, gerecolleerd en gepersisteerd
mitsgt. nader gevraagt, beantw:
en met solemneelen Eede bekragtigt
binnen de fortresse Coilan op den 16e. maert 1743 in presentie van den
pakhuijsmeester Alexander Thamm en
sergt. Lucas Eelman, beide leeden uit
den Raad voornoemt.

als ge Comm.

dit is attestatie | bij den staat gesteld

A. Thamm

Lucas Eelman

voor de Skaling

dit is fini | [illegible] | bij baccus [illegible] gesteld

Ten mijn kennis
[illegible]
gesw. scriba

Pro fisco

223

Compareerden voor de Naarten: ge Committ.de
justitieele leeden binnen de fortresse Coilan
den lieutenant der Bouginesen Jan Talesan
en vendrig der Baliers Cassim Campon,
dewelke te samen en een ieder van hun in
't bij sonder ter requisitie van den onder Coopman
en Trans fiscaal Hendrik Wendelin Holler
onder 't koning van den g'arresteerden sergeant
der bouginese Carie Poejoe, die zij voor de selve
erkennen waar van zij in desen zijn
spreekende, door 't Skaling van den bouginese
sergt. adjudant Bacchus Durienne attesteerd
en 't Claarden waar en de waaragtig te weten
gelijk zij attesteeren en Claren bij desen,
Namentlijk

Den tweeden attestant Campon Cassim
getuijgende segt dat op den 22e. der gepass.de
maand feb. hij attest. als officier der
oostelingen de wagt binnen deze fortresse
heeft gehad, dat den 23e. des morg. de blokk.
halve seven uuren op 't ordinaris
rapport der sergeanten den bouginese
sergt. Carie Poejoe hier bovengemelt,
hem attest: is komen rapporteeren
dat den gev: Ahad de Batavia dien
Nagt sonder seker uur te bepalen
gevlugt was, dat den attestant hem
daarop gevraagt heeft, hoe is 't
mogelijk

mogelijk en Loovaanig is te Loovegegaan, dat
den Luyt: Daan op heeft g'antwoord Dat hij
vaagt heeft van lob gestaks en naan de
Calie Legaan, dat den attwlant gendsli,
geend heeft, lob Jeij en den vaagt hebbend
Corp: daaraan geen kennis gehad, en
t'antwoord van Neen. Dat op 't vaagt
heeft dat op Dijn Dijgen woning gedaan,
en mij de Corp: dienst kennis gegeeft
om den gem: lob Pflichtig en dat hij
attw: Daan op d'klokke Leeuwenig Daan
van aan den Capitain Jordeman
heeft Rapport gedaan.

Den een en Tenors attw: getuigend vagt, dat op
dien Vagt dat afgad d'Batavier gelijk is
hij attwlant d'vaagt Niet heeft gehad maar
dat hij Dagten Thijsen in d'Lijgen woning
vaan uijt afgad d'Batavier hij gaben,
leept heeft, dat den attwlant van Lijn
volagt in't heeft gevaagt, al een end Leve,
nend den Luyt: Cain Paijon d'klokke aan,
twint Lean uuren van't Rapport —
komend aan den — Tenoben attwlant
Zulks hij attagin heeft gezaan stoomt;

Waenmee de attwlants hunne zegeman
Claing — Eindigend d'getuijgen Dit
Lijnd d'Lijnjaar en opvagt staaket
is d'Gehoord, gevend voor reden van
wat

Vervolgt

Was tenspraak al't geen voorst: Claat
al Zo mijt d'munt van Luyt: Cain
Paijon op d'Lijgen w: Zijd gehoord en
Declaan te hebben, of Zulks Lijn Dattw:
breijt een idereen't Lijn naden uw
Lelaandhij Edw op. d'malom staan hier wijtw
de Luyt: Cain.

Alzo Declaan end: Attwlant binnen d'
opgestelde Cotan op den 18: maart 1793. in
Dagelijks Caan — den Luyt: Cain
Alexander Hamm in Luyt: Cain Jacob Elman,
Beed leeden uit't midden vaan Cet —
die d'Caimist d'lob wegens de attwlants
en mij gestie Scriba hebben onderteekend.

Tavelik Gestijgt

J. W. Hemmen
Gesw: Scriba

Comparceerde — andermaal voor d'
vaan: gekommitteerd Jústitieele Leden
de attwlants in d'voormelde Caan d'een
Klaaring gemelt, dewelke hun nu nedren
den Declaan — van den onder Caapiman

en Fraijns Fiscaal Hendrik Wendelin
Koller in bijsijn van den g'arresleerden
Bouginesen Sergt. Carie Poejoe en
door Skaling van den adjudant der
Bouginesen den Sergt. Bachus Surienne
door mij gesw. Scriba van woorde tot
woorde welken duijdelijk voorge-
houden en te Solaan gegeven zijnde
bleeven de attestanten daar bij vol-
komentlijk persisteeren, sonder eenige
de minste Sandering te begeeren.

Wijders aan den Tweeden attestant gevraagt
zijnde wat ordres hij heeft gesteld om den
gevlugten op te soeken, soo daar hij gehoort
heeft dat denselven absent was, heeft
hij daar op g'antwoord, Ik heb geen ordre
gegeven tot 't een of ander, maar den Capi-
tain Hinderman, heeft gesien dat de Sergts. aan
mij hebben Rapport gedaan, en heeft mij
kort daaraan geroepen en gevraagt
wat er te doen was, waarop ik hem
bekent maakte dat Akad gevlugt was
en heeft mij ordre gegeven om de bijwagt
in arrest te setten gelijk ik ook op zijn
ordre heb gedaan.

Duijdelijk hebben de attestanten al 't vooren
staande, met Ed. behagtigt op de
mahometaansche wijse door het op leggen

van

van hunne regterhand door een ieder
in 't bijsonder en 't uitspreken deser
woorden,

Ik sweere bij Godalmagtig en
dese wet van mohomet dat
al 't geen ik in desen heb
getuigt de suijvere en opregte
waarheit is. —

Aldus, Gene Collect ende gepersisteerd
mitsgs. nader gevraagt, b'andwoord
en met solemnele ed. behagtigt
binnen de Dortresse Coilan op den
19 maart 1793. in presentie van de
pakhuijsmeester Alexander Kamm
en Sergeant Lucas Eelman,
beide Leeden uit den raad voormelt

als Gecommt.

A. Kamm

Lucas Eelman

de Ca-
tens
bij de
wol-
ten

[illegible]

gesteld. —

Voor de verstaling
dit is
suri

[illegible]

bij Bachus
[illegible]
gesteld. —

In mijn kennis

[illegible]
Gesw. Scriba

L.a H: H: —

Gerecolleerde, en b'eedigde attestatie van den bouginees Lieutent Dain Talesan, en vaendrig der baliers Cassim Campon de dato 19 maart 1793.

Extract Criminele Rolle gehouden voor den agtb: Raad van Justitie dezer Steede

Vrijdagh den 2.e April anno 1793.
Smorgens ten 8. uuren

Dentro de Cap: Jan Dink van den Bruggen
en Ondercooper Johannes van Dooneslaar
bijde door Indispositie

Den Diffr: ex Officio overleent Sijn schriftelijk Dictum, en verdere papieren ten laste van de drie gev: ingevoerden, en concludeert als in fine

Nicolaas Bowijn
Diffr: ex Officio

Contra

Den Seng.t voor mandeling antwoord versocht om vergiffenis.

Den Corporaal versocht meede om Pardoon.

Den Soldaat smeekt almede, alle drie verdens haare onnoselheijt voorwendende.

Den Bouginees Seng.t Canoeje Poeja,

Den Maleijtse corporaal Roemelan,

en d.o Soldaat Lelo Etenwie

alle 3. J.o op Coilan beschrijden geweest Sijnde, thans Skeenen gev.s en ged.ns

Omme over pligt versuim op haar wagt, schriftelijk Dictum te aanhooren

De Stukken Rond Senden

Accordeert

Moan Klijn
Secret

I. I.

Extract Crimineele Rolle gehouden voor den agtb: Raad van Justitie binnen de Stad Corlim

op

Dingsdag den 11e Juny anno 1793.
Smorgens ten 8 uuren

Alle Present

Yndelijk nog met aandagt ende attentie gebesoigneert Zijnde, over de crimineele Papieren van den Ondercoopman en fiscaal deser Commanderije Nos Bowijn Bijss: Ex Officio, tegens de gew: bouginese Sergeant Caracja Beja, d° corporaal Raemelan, en bouginese Soldaat Lelo Etenwie over pligtversuim op haar wagt, soo wierde na 't versamelen der Stemmen, gesententieert als volgt

Den Raad met aandagt etc

Doende Regt uit name ende van wegens haar hoog Mogende, de heeren Staaten generale der vrije vereenigde Nederlanden, onse wettige en Souveraine Overigheijt, Con

demneert

dewelcke den voorm. Bouginese Sergeant
Canoeja Pacija, Esedent Sijn detentie, dat
geweest is den 2.e febr: Jo Leeden geen gagie
van de E: Comp: tehebben gewonnen, en
voorts voor 2 maanden Sonder gagie
geschuspendeert te wenden. Condemneert
mede den 3.e gev: den Soldaat Lelo Etenwie
Esedent Sijn detentie ofte van 23.e febr: voorm:
geen gagie van de E: Comp: tehebben gewonnen,
en wijdens om door een Ordinaris Catallion
Oostenlingen van 108. man de Spits gaande
driemaalen heen, en weder te passeeren,
en alle beijde, in de kosten en misen
van Justitie. Ontslaat verders
den 2.e gev: Sijnde de Bouginese Corporaal
Raemelan, kost en Schadeloos uit Sijn
detentie; met ontsegging van des Dijffs
anders geijschte tegens den 1. en 2.e gev:
in cas Subject gedaan ende genomen.

Accordeert

[illegible]
Secret

K K.

24

Register der Papieren
dienende ten processe
van den onderkoopman
en fiscaal deser Com-
manderije Nicolaas
Bossijn R: o: Rijsser

contra
Soldaten Ferdinandus
Ritter uijt de palts int
Jaer 1712. gerit schip tols-
duijn met 19 permaend
int land gekomen, en

Samuel Rust van Karscherode
int Jaer 1737. met 't schip
Hilversbeek, en 19 permt. in
India aengeland, thans
winnende 11 guldens

La Ii: schriftelijke dictum, reden door
den Rijsser in Judicio ge-
produceert

" Kk: gerecolleerde klagt depositie van den
scheepstimmerman Claas
Fugen van Amsterdam
de dato 24e 8ber: Jo: leden

" Ll: ——do —— do van den do Abraham
Leendertsz: de dato als boven

" Mm: " en b'eedigde Klaringh van den
provoost Willem Ellenbos.
van Spijcarspel van den
28e der voorsz: maend.

La

La Nn: chirurgicale Sklaringh vanden apperchi-
urgijn van 's comp: hospitaal
Louis quintijn martinsart
gedateert 2mo 9ber: Jorsten

" Oo: gerecolleerde, en beëdigde Sklaringen van
den Zergt: Sijmon passeval
corpe Jan adrianus bruijnen-
burgh, nevens de soldaten
Jan victor Kleeman, Jan
barent Klem, Jan hendrik
franken, en fredrik schuurman
de dato 2e der Voengem: maend

" Pp: gerecolleerde confessie vanden soldt: Jacob
smit van dato 18e deser

" Qq: beantwoorde, en gerecolleerde articulen
vanden garrestie, en gedn:
ferdinandus Ritter vanden
16e deser.

" Rr: —do —do van den do Samuel rust, de
dato Voengem:

Cochim den 31e Xber: Ao 1793.

J. J. Bowyn

I. I. Extract criminelle Rolle van laatste Xber 1793.

Register

245

Dictum

Agtbare Heeren.

De reden waarom de soldaten Ferdinant Ritter, en Samuel Rust, zijnde de gedaegd: indeesen in arrest zijn genomen geworden, sal V.E. agtb: wijdloopigh beschreven vinden, bij de hier nevens leggende klagt deposities vande timmerlie„den Claas Fugen, en Abraham Leendertsz: geq: L.a Kk: en LL: dog bij die vanden laestgem: niet alsoo wel als bij die vanden eerstgem:te soorsacht door dien hij, wanneer deselve heeft sleend, ten vollen bij zijn sinnen, en stand niet was gekomen, gelijk op de 9: vrage vandies recol„lement te b'oogen is. —

Ende hoewel de ged:s zulx bij de door haer b'antwoorde articulen ten eenemael komen te negeeren

met

niet te seggen, dat zij dien avond
uijt kun bescheijden wagt niet
zijn geweest. —

Egter blijkt genoegsaem uijt de om-
standigheden van de saeke, dat door
niemand anders, voorsz: timmer-
lieden geslagen zijn geworden,
als door de gedaegdens indeesen
gemeld

want off schoon deselve, 't scheuren
van 't kembd van Claas Fugen, waer
of denselven haer aensprekende, quas-
tie is voorgevallen, blijven ont-
kennen,

soo is 't nogtans seeker, en word bij de
gedaegd: niet ontkent, dat zij 's daegs
tevooren met den mede soldaet
Jacob Smit, gebaekelijt hebbende,
gem: timmerlieden, onder 't scheijden
van deselve, de sijde van gem: Smit
getrosen hebben vide 't antw: van
den 2e gedaegde op art: 7: en 13: soo
mede bij de 3e vrage van dies recolle-
ment

Waer door dan kromende te volgen, dat
de gedaegd: haer opgevatte wraeklust
tegens gedagte Jacob Smit (: om dewelke

te

te voldoen, sij haer 's daegs tevoren
voorde deur van 't huijs van het soo
genaemde Vederlands vleesch, waer
in gem: Smit was; hebben laten
vinden; en gewagt tot dat hij daer
uijt quam :/ door tussen kroning
van meergem: timmerlieden,
naer hun wensch, en begeerte niet
hebbende kronnen uijtblusschen

Is niet te swerpen, dat zij gedaegd: om
die reden 's daegs daer aen met scherp,
en knuppel uijt hun wagt gegaen
sijnde, na gem: Smit aendeloeke
van de prince straet, hebben staen
wagten, met gedagten zij hem
Smit aldaer 't zij int uijt, off
ingaen van zijn bescheijden post,
sijnde de boomwagt, alwaer hij toen
bescheijden was, te zullen vinden

En dat zij hem juijst niet vindende,
en de voorsz: timmerlieden bij geval
daer voorbij gaende, en op de repa-
ratie off betalingh van het 's daegs te
vooren gescheurde kembt van Claas
Fugen, aensprekende, onder bedrij-
ging van een klap aen haer te

sullen

sullen geve[illegible]; Zij haer opgevatte
wraekluist [illegible]gens voorsz: Smit aen
gem: timmerlieden geblust hebben
temeer dewijl den Zold: Jan Victor
Kleeman die aende Baaij poort van
Sestat agt uuren voort geweer op
schildwagt heeft gestaen getuijgd
gezien te hebben dat de g'arresteerd:
in desen, tussen 7 en 8 uuren van
dien Tijgensten avond, dat de tim-
merlieden zijn geslagen geworden
vande wagt af onder de boomen
deur vande kant van't artillerij
huijs haren wegh hebben vervolgd.
en bij 't recollement van zijn
Sklaringh. —

Dat na dat hij afgelost was voor de
baaij poort huijerende, de g'arresteerd:
onder 't klokluijden van 9 uuren
onder de boomen deur langs de cor-
tine van gem: poort, heeft zien
weder komen.

dogh aengezien naer de opinien der
Sscheijde regtsgeleerdens, de presumptie
in lijffstraffelijke saken, hoe waer-
scheijnelijk deselve concludeert,

niet

niet kragtigh genoeg is, om Jmand
vande begane misdaed te kunnen
optuijgen, en ware deselve onder-
steunt wierde met een oogh getuijge,
vide merulg tit: 68. cap: 1. N: 5. —

Soo sal den Fijsser bij gebrek van dien
zig niet inlaten om verder aenteroe-
ren hoe ver de presumptie ten
lasten vande twee eerstgem: gedaagd:
in cas subject is strekkende, maer
het hier vooren g'allegueerde eenelijk
laten dienen tot Flucidatie van
desaeke in questie, en voortgaende
seggen. —

Dat de g'arresteerd: des ongeagt, niet
ten eenemael vrij vande straffe kunnen
zijn, en blijven, en zulx ter oorsake
zij sdaegs bevorens, niet alleen tot
kleen agtingh van den art: brieff,
die aen 't guarnisoens volk alle
3 à 4 maenden werd voorgelesen
sonder consent van hun officie-
ren, uijt hun bescheijden wagt
gegaen zijn; maer ook omdat

Zij

Zij daer en boven voorde deur van
't huijs van voorsz: Vaderlands Vleesch,
bij na een diergelijke straetschende-
rije gepleegt hebben. —
want 't blijkt uijt haer Tijgen be-
kentenisse bij de aen haer voorgehou-
dene articulen geq: L: q.q: en R.r:
desen annex, dat Zij 's daegs voor hun
arrest des Savonts ten 8 uuren
den mede soldaet Jacob Smit,
/die almede dien avond uijt Zijn be-
scheijden post, wesende de boomwagt
sonder consent van de wagthebben-
de officieren gegaen Zijnde, door
de overigheijt deser custen reeds is
afgestraft geworden gelijk Zulx
stadkundigh is:/ voor voorsz: huijs
bejegent hebbende, hem eerst in
Zijn aengesigt geslagen, en
vervolgens aerit plukhairen ge-
raekt Zijn. —

En hoedanigh Zij onder dat bak-
kelijen hem Smit mishandelt
hebben, sal uw agtbare uijt de

Confessie

confessie van voorsz: Smit, des ge-
lievende kromen b'oogen, namentl:
dat terwijl den eerstgem: doende was
hem Smit geslaen, den laestgem:
de beenen van hem vastgehouden
heeft. —

En indien gew: Smit om die reden
om hulp niet had geroepen, en daer
op de voorsz: timmerlieden te voor-
schijn komende, hem uijt hunne
klauwen niet hadden gereddet
twijffelt den Eijsser niet, of Zij
souden denselven wel half dood
geslagen, en daer gelaten hebben
/gelijk uijt de circumstantien van
de Zaeke blijkt, dat Zij derneergem:
timmerlieden dusdanig gedaen
hebben / en daer na voorgeven,
dat Zij uijt de wagt niet Zijn
geweest, veel min Zulx gepleegt
te hebben. —

Om welke reden, en tot voorkomingh
van diergelijke straetschenderije, smeen
den Eijsser, onder UE: agtb: wijser

gevoelen

gevoelen dat de g' arresteerd: ten
exempel van anderen moeten
werden gestraft. —

Aengaende het eerste staet bij den
art: brieff van haer hoog mog: hier
voorengem: articul 30. aldus.
Die hem absenteeren sal uijt de Corps de
garde of wagthuijsen, boven 2 uuren
's daags, of sonder verlof van sijn Corporaal
of rotmeester, of NB: des nagts eenigsints,
sal aan't leven gestraft werden. —

Cinuzzi D. lib. cap: 52. No 26. voegt daer
bij: dat sij ook om geen oorsaak ter wereld
alwaart andersints een wettige oorsaak,
sig mogen sonder verloff absenteeren. —

In belangende het tweede staet bij het
placcaet door den Edele heer gou-
verneur generael Cornelis Speelman
tot batavia in den Jare 1682. g' ema-
neert, art: 3. —

Soo wie Jmand slaet off werpt met een
vuijst, rottingh, stok, kranne, steenen
ofte eenige andere Jnstrumenten,
geen geweer zijnde, sonder bloet te
ritsen, sal sbeuren 3 rijxd:, dog den
gequesten bloed latende 6 rx:, wel
sstaende, dat soo de moetwille groot

bevonden

bevonden word, dat dan deselve
naer exigentie van saken, en
circumstantie ook swaerder aen
den Lijve gestraft werden. —

Art. 17. maer soo Jmand een ander sradelings, off sonder eenige voorgegane
krakeel, off questie komt te quetsen,
soo sal sodanige moetwillige en vegter
daer van ofstuijgt werdende, almede
sonder figuure van proces met de
coorde ter dood, off na bevindinge
van saken in sware lijffstraffe, en
eeuwige kettingh banden gedoemt
werden. —

bij den scheeps art: brief 14. titel art: 110. —
werd alle oflast, en geweld sboden
op peene van aenden lijve gestraft
te werden

volgens het sentiment der hedendaagse
doctoren, soo is de straffe van gewelt
gelijk in desen arbitraire, vide S: V: L:
R: K: R: Lib: 4, deel 36. No 1. en meer
andere doctoren daer bij aengehaeld;

Derhalven smeent den Fijsser, naer
V.E: agts: sjogt te hebben, het man-
queerende in desen ex nobile

officie

offici lier bij te voegen, gefondeert
en b'voegd te wesen, om te kunnen,
en mogen

Concludeeren dat
de g'arresteerdens, en gedaagd:
indesen, door Nagtbare
diffinitive vonnisse sullen
werden gecondemneert,
om drie malen ijder, op,
ende neder door het groot
batailjon de spitsgarde
te passeeren, Cum Expensis
ofte ten alsulken anderen
fine als &c.

Imploreerende op en in alle &c.

G'Exhibeert in rade
van Justitie ter stede
Cochim op den 31e 8ber:
anno 1743. —

N. Cowyn

255

La J.i.

Dictum

Compareerde voor de naergenoemde ge-
committeerde leden uijt den agtb:
raed van Justitie deser steede, Claas Su-
gen van amsterdam a:o 1790 met schip
de Phenix als mattroos met f 7. voor de
camer Amsterdam, hier te lande ge-
komen, thans scheepstimmerman
bescheijden op 's Comp:s timmerwerf
alhier, denwelke onder schoning van de
gearresteerde soldaten Ferdinandus
Ritter uijt de palts, en Samuel Rust
van harsscheroode, die hij betuijgt wel
te kennen, en de sijgenste te wesen waer
van in desen sijn sprekende, klagender
wijse te kennen gaff, dat hij gisteren avond
met zijn maet Abraham Leendertse,
van de boomwagt komende ten negen
uuren onder het klokluijden, de
revier poort passeerende om na haer
logie te gaen, op de hoek van de prince
straet komende den gequesten Abra-
ham Leendertse bovengen:d heeft gesegt
daer staense, waer op hij deposant ant-
woordende, sal ik haer lieden vragen

off

off zij het gescheerde komt willen laten
repareeren off betalen. en Abraham zulx
goet gevonden, hij deposant den Zold: ritter
om reparatie off betalingh heeft aen-
gesproken, die daer op repliceerde
wat, sal ik u voldoen? heeft hij depos:
hervat; dan sal ik wel maken, dat
Sgoedingh Irlange, drijgende aen ritter
een klap tegeven, dat op dat moment
gem: ritter zijn hartsvanger die on-
der het camisool sborgen hielt, ge-
trokken en daer mede eenige steken
naden deposant gevende die agter uijt
retireerende met de linker kant ab-
pareerde; en nogh een teken daer van
op de vinger heeft, dat zijne maet
het woord hervattende onder het
seggen is dat manier, dat gij met
een bloot zijt geweer op mijn maet
afkomt? Samuel rust met een
knuppel off stuk hout dat mede onder
zijn rok sborgen was, aen Abraham
Ierstelijk een slagh op de linker zijde
des hoofts en hij Abraham daer van
neder

neder vallende nog scheijde d:o op de linker arm
en dijeheeft toegebragt, dat ter selver
tijt den provost vande mattrosen solder
Willem Ellenbos daer toekomende en dit
spulletje door bekulp van een aenge-
stoken flambouw, die seeker slave songen
vanden ondervoorm: H: W: Koller in een
der koekkuijsen had opgestoken ont-
warende, gew: Abraham heeft ontzet;
op welkers aennaederingh gem: soldaten
het op een lopen hebben geset, en hij
deposant weder te voorschijn komende
den op de aerde leggende Abraham heeft
opgeheven, en naden stads meester
Brouwer, en voorts na 't hospitael
heeft gebragt; sklarende den deposant
wijders, dat reeds daegs van te vooren,
omtrent agt uuren des avonds met
de twee voorm: soldaten of eenderde
dito in name Jacob Smit die doende
waren voort huijs van eene soogenaem-
de Vaderlands Vlijs, met den anderen
te bakkelijen, en sijlieden de bakkelijers
uijt malkanderen hebben wilde rugie
gehadt

gerad, dat [illegible] alstoen is gesch[illegible]
geworden,

Waarmede de Eg[illegible] sijne klagt
Egrofitid [illegible]digende Verthuijgt de,
selve inhoud Verzuijsend nogmaals
waarreijt is Verbeseerd

Aldus gedaan en gedagofeert in de stad
Cochim binnen 's Comp: hospitaal
op den 21 8ber 1793. in Egrefentie
van de H. Nicolaas Keijser en
Reynard van Zuijlen beijde leden
uijt den raad voornd: oid de minuts
dese, mesne de Egofaant, en uijt
gesworen Erica Lubbe en dit thent

Twelk ik Getuijge.

Egrefo: Erica

Comparerende voornd: naergeb: gecommi-
tteerden uijt de agtb: raad van Justitie
deser stede en de Egofaant in de voorm:
staende klagt Egrofitid gem: de welke

aen

aen den [illegible] in Egrefentie
van de g'arrd Ferdinand
ritter, en fiscaal [illegible] en assessor
vanden ondr coopman en fiscaal
dese Commandrijd Nicolaas Bowijn
door mij gesw: Erica van woond te weerde
wel ondrijse plichte voorgehouden Zijnde
bleeff hij daer bij al nog verschijnende
mits ampliatie, dat de g'arrd: sijne pointen
Zoude dat ik praatte Zoude en dat hij
van de wagt waren gelaest
wijders vanden officier te off: aenden
Egofaant voorgehouden Zijnde dese
verstagende vraagde Zoude hij daer op
g'antwoort als in margine van
dien is ter weder gestelt

Ad 1to: Zij Zoude den Sold: smit
voor een Canailje gekent hebben en
gesegt als dat hij t bij vaderland bij Zijn Egrofitid vernielt
Zoude Zoude en voor Zijn Loon staende met malkander
gebruijkte, maer na dat hij gebakeltwelijk Zoude hebben, en
Zoude meerdere hoonder, Zoo Zoodanige hij met Zijn
Zoude de g'arrd: Zoude
na Zijn gedagten, veel met maet abraham Leendertsz:
toegegeven: vaderland vlijt daer bij is gekomen, en
gebleven, en als dat hij gedaan dit in Zijn verdedigde,
dat de rustie door dien gaen en niemd Zoude
instructie is Voorgelezen aen stukeknegt gesch[illegible]
en wij in dijn van vaderland bij
koffij drinkende Zoude als dat [illegible] de
dat ik de mijns maet abraham daer na toe twee
daer van malkander gekeken en alzoo geschijdt, en daer
is mijns Zoude aen stukeknegt gesch[illegible] voor de
ritter

aen

aldus gedaen gecolleert, geperfisteert galtereert, nader gevraegt en b'antwoort binnen deftig Cochim terord: raedkamer op den 9e xber 1743 in presentie van de Ss Daniel Bos en Jan Klijn beijde leden uijt den raed voorn:

Klaas Fugen

als gecommt:

J C Bos.

Jan Klijn

my Present

D Graaff
G. Secr.

L.a K.k.

Compareerden voor de naergen: gecommitteerde
Eden uyt den agts: raad van Justitie deser Steede
Abraham Leendertse, van Leeuwarden
a.o 1740 per 't schip Streefkerk voor de kramer
Jubkuijsen hier te lande gekomen, als scheeps-
timmerman met /11 permaent, thans soo-
danigh op 's comp: timmerwerff alhier bescheijde;
en in 's comp: hospitaal ter brooij leggende
onder verthoningh van de g'arresteerde solda-
ten Ferdinandus Ritter uyt de palts, en
Samuel Rust van Karsscheroode, die
hij betuygt wel te kennen, en den eerste
de eygenste te wesen, die hem de slagh in de
nek heeft toegebragt, klagender wijse
te kennen gaff; dat gisteren avond onder het klok
luijden van Negen uuren op de hoek van de
Prince straet, komende van de boomwagt om
na huijs te gaen, in geselschap van sijn maet
den mede scheepstimmerman Claas Fugen,
de twee voorm: g'arresteerde aldaer ontmoetende,
den eersten g'arrest: zijn hartsvanger ontblootende,
daer mede een slagh op 't hoofd van Claas
heeft gegeven die het toen op een lopen
sette, gem: ritter voorts den deposant
heeft aengevallen, gevende aen
hem 's scheijde slagen met 't platte der
hartsvanger in de nek, op de linker boven
arm, en linker dije, tot sijndelijk is ter
aerde gevallen, dat voorts door behulp
van sijne maet Claas Fugen voormelt,
naert huijs van den stadsmeester Brou-
wer en van daer naert 's comp: hos-
pitaal is gebragt geworden, en niet
weet waer op zulx is geschiet, want nooijt
met gem: ritter rusie, off questie heeft gehadt

waer

waer mede de deposant sijne klagt de-
positie sijndigende, betuijgt derselver in-
houd de suijvere en opregte waerheijt is be-
kelsende

Aldus gedaen en gedeposeert binnende stad
cochim in scomp: hospitael op den 24 oc-
tober 1743 in presentie vande Fr. Nicolaes
Keijser en Stephanus van Zuijlen beijde
leden uijt den raed voormelt, die de
minute deses, nevens den deposant, en
mij geswoore clercq hebben onderteekent

Twelk ik Getuijge.

L. Graaff
gesw: Clercq

Compareerde voorde naer gen: gecommd:
leden uijt den agts: raed van Justitie
deser steede, den deposant in de voren-
staende klagt depositie gem: dewelke
aen hem nu wederom in presentie
vande g'arresteerde soldaten vooren-
gem: en ten offstaen vanden onder-
coopman en fiscael deser Commanderije
Nicolaas Bowijn door mij gesw:
Clercq van woorde tewoorde wel en
duijdelijk voor gehouden zijnde
bleeff hij daer bij als nog persisteeren

wijders

267

wijders doorden officier ex officio aen
hem comparant voorgehouden werden
de dese onderstaende vragen heeft hij
daerop g'antwoort als in margine
van dien voor ider is ternedergestelt

1. 1.

Antw: Ja. off den deposant met zijn
maet Claas fugen vande
boomwagt komende, en
de g'arresteerde soldaten
Ferdinant Ritter en Samuel
Rust op de hoek vande
prince straet sijnde staen,
hij deposant tegens gem:
fugen niet heeft gesegt
Daar staande

2. 2.

antw: Ja. off hij fugen daerop hem
deposant niet heeft ge-
vraegt, off hij haer vragen
soude, off zij het gescheerde
hembt willen laten repa-
reeren dan wel
betalen

3.

3.

antw: Ja. maar ritter
Gerbt Wan g' antwoort
ik Sal u betalen met
mijn Lonwaar, en Rij
ook uijttrocken

4.

antw: Ja. met't Zeggen
ik Sal u met mijn Lonwaar
betalen

5.

antw: Ja.

6.

antw: Ja.

3.

off en dreosant Lidgenoot
vinden, Rij Sugen, en
Sodaant ritter, om reparat
tid, off betaling van
gen: Lonbt niet Lerbt
ongeSegroken

4.

off als ritter daerop niet
Lerbt georaagt: wat Sal
ik u betalen

5.

offoz dat Seggen Sugen
Wan ritter niet Lerbt te
gemoet gevoerd: dan Sal
ik wel maken dat ik rec
goedinge Erlange, en
doorrijninge Wanwen Pleg
te Sullen geven.

6.

off en gen: drijgemuit, gen:
ritter Zijn Lantvaugd, en
dr Let eamisool Sborgen Lerbt
niet Lerbt uijtgetrocken, en
daer met en Zijn maet Sugen
eenigh Starken, te dragt

7.

antw: Ja.

8.

antw: Ja.

9.

antw: ik Lerb niet gesworen,
wat gesegt Lerb, maer als
ik het Soo wel gewetig had,
als nu aan Lerbt ik het
ook wel anders gesegt Lerb,
Ben

10.

antw: d'Lant van Samiré
wonde mijn Rijken; en toen
Lerb ik na de Lant. geslagen
en daerop Lerb ik van den
Samiré Sheidde Slagen
gedragen, als oock Lerbt, armen, Lijff, en Leven, Sander
Soo dat als ik op wilde Staen ik wederstont
werd den grondt

7.

antw: Ja.

8.

antw: Ja.

9.

Den dreijt alt geen Wan
dr dreosant Lier voren is
gevraagd geworden, Soo
dan is gegeven: word
Wan gevraagd, waerom
Rij Zijn Bij Zijn
Lerbt Sworgen

10.

ende Wan dr dreosant war,
volgens Sheidde Slagen
met't platte der Lantz
Sander
Soo dat als ik op wilde Staen ik wederstont
werd den grondt

7.

off Sugen agter uijt retiree,
rond gen: Starken met
Zijn Linkerhand niet Lerbt
afgeworrt, en daer door
een Kleen quetsure op
de finger bekomen

8.

off en dreosant het Starken
van de ritter na Zijn maet
Sugen Zijnde, Wan niet
Lerbt gevraagt: is dat
manier dat gij met u
bloot Zijde geweer op mijn
maet affront

9.

Den dreijt alt geen Wan
dr dreosant Lier voren is
gevraagd geworden, Soo
dan is gegeven: word
Wan gevraagd, waerom
Rij Zijn Bij Zijn
Lerbt Sworgen

10.

en ritter Wan dreosant war,
Sander
Soo dat als ik op wilde Staen ik wederstont
werd den grondt

wangen inde mits, off d'Vlinker
Boom arm, en linker Dij
toebrengende, daer door ik
wraeck gevallen; daer den
Soldaet Samuel Rust den
Overste Lieut mit een
knuppel, off een stuk Lout
hout gedaen.

11

Antwo: dat weet ik niet waer
of Lieut is gestorven, en Jan
Lieut ook niet seggen

11.

doorts word den Overste
gevraegt, God Lij Jan
Seggen niet woorden waer
of Lieut is gestorven

12.

Antwo: ik Ldb ook geen ruttich Loo ook, dat nooijt met soo
met Landlieden gelag, maer Ruiters ruijn, off zuijtsch ge-
boren gehoort en Lager dan Ldb Hooft, daer Lij Overste
van malkander t'scheijden en Lijn met Vuysten, daegs
en Ldb ook Landlieden Soo een
Teenige ald dat Lij met malkander
voor den Lijn gevaen, waer
op ritter en richt mijn Ldbens Hoge
ald dat ik vogt Spil Sonder Swijgen
en niet rechtoor maken ald dat
Lij bij avontuijt van de wagt Lijn
gevlogt

12.

Antwo: ik Ldb ook geen ruttich Loo ook, dat nooijt met soo
met Landlieden gelag, maer Ruiters ruijn, off zuijtsch ge-
boren gehoort en Lager dan Ldb Hooft, daer Lij Overste
van malkander t'scheijden en Lijn met Vuysten, daegs
en Ldb ook Landlieden Soo een
Teenige ald dat Lij met malkander
voor den Lijn gevaen, waer
op ritter en richt mijn Ldbens Hoge
ald dat ik vogt Spil Sonder Swijgen
en niet rechtoor maken ald dat
Lij bij avontuijt van de wagt Lijn
gevlogt

van 't Soogvaendel Vader
Landslijf met vonnis
ritter, en richt, off Lot
bakkerslijden van de Schut
met den mede Soldaet
Jacob Smit zuijtsch
geslagen Ldbben

13.

13

Antwo: waerop Lij gebakkelijt
Ldbben dat en weet ik niet
maer t'is Soo als ik daer Jan
gehoort Ldb

13.

omstandigh t'verhalen
waerop geen: ond Soldaten
met malkanderen gebak-
kelijt Ldbben, en rondom
nigt t'Soe in Lijn werk
is toegegaen

14.

antwo: Claes Lugen Lijn
kumbt —

14.

Soo wyd wijnen Ldbbt bij
dat gwaal geseijdt is off aen
Jan kumt gevraegt

Alons gedaen, gewoollvert, gezegelt en
naer gevraegt en Laetsvoort binnen
de Stad Cadiux den 9 Octo: 1749 in presentie van de H:
Daniel Bos en Jan Klijn beijde Ldbbers
Lijf den raed voorn:

alsgenoemd:

D. Bos.

Jan Klijn

gestelt bij (†) abraham
Leenderts

Mij Present

P. Graaff
Gesworen

Compareerde voor de Vroedgenoemde Gecommitteerden & Leeden
uit den agtb Raad van Justitie d'heer & Willem Ellenbroek
oud schepen als Procureur Generaal mattroos Polder als blijk.
deselve te negotieren van den ouden Korporaal en sie
caal d'heer Commandeur Nicolaas Bouricius
ouden Catalogus vande geaccordeerde Soldaaten Fredi
nando Ritter en Samuel Rust beneffens bij
gebragt wettig Testimonij waar in sijn Conscientie
mits te Eedigen & Plegtig dat het die geene sijn souden
die in desen sijn Testimonij genaamd, een blaauw Oogen en
een aagtig Neus sijn gelijk bij een blaauw bij d'heer

Dat in sijn dagen geleden of woensdag 5 aanstaande Oc
dese het Collegie Luiden van negen uuren bij attestant
van sijne Praesentie souden aanmaken mattroos
Polder tegenwoordig Gecommitteerden Praeses ijlings
roepen, Praetenderende mijn God almagtig ik he
b immers niets gedaan, helpe, helpe, dat sij ge
praesenteerde Eedens Broed, dat ca imand op slagen
soude, en dat het Collegie Luiden van 't galgs beloo
nend Brod soude dat en twee Cinnaperen
Cooky en in een Cannetjoe, en de andere sineen
uit een Bol, soudden bij een presenteeren
Corte als dagvaard lag, en dat dit in Cannetjoe
aanden Heer Medenleggende Schreef soodaan se
gen na Smaed uit een kaart Hoedragt, dat
attestant Dat dit een Bijbel Luiden Commend, in
het dat een Cooper een Hoed een gesett, en dese een bij
een Broad Broed heeft opgenomen, souden dese
den attestant weet wat het was, nadien sijne
Tongen dienst een Baanden Flamand Vin
den attestant ende negen maal Broad, en
haar C: om dit redenen Heer dese een heeft Be
dat voorts den op de gaand leggende Schelfende dit
naar Claar Cligen uit een Hoek steed ten Bo
bij is gekaamd, enden gedurende naderhand
heeft gebragt, gaand bij attestant sijne weegen
de mattroos Polder voorn.

Waaruit de attestant dese sijne gedane
ning Synodigende Betuigt dese Cora sijne
sijne een morgen waarheid is Schelfende, voor
redenen van Eedens praesenteerde, alle het geene voo
staat in persoon Eedens gebeden, gesien geloofd
Bijgevoegt, en sijne blijft bij attestant be

Dit

dit sijn Gattesteerd des noodoffte daartoe sogt
werdende, nader met Ede solemneel bekragti-
gen

Aldus Gedaan en Gattesteerd binnende
de stad Cochim Ter ordinaris Raad Camer
op den 20e October a° 1713 in presentie van
de Ed. Nicolaas Keyser en Stephanus van
Zuylen beyde leden uit den Raad voorn. die de
minute deses nevens den attestant en my Gesw.
Clerq hebben onderteekend

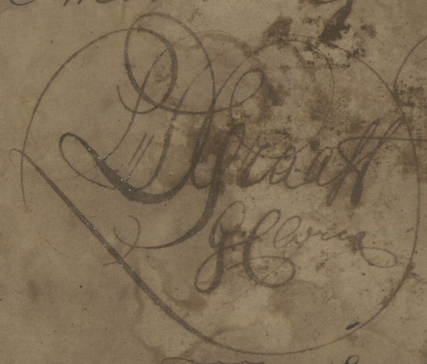

Twelk ik Getuige

D. Graaff
Gesw. Clerq

Compareerde voorde naergen. gecommitteerde
leden uyt den agts. raad van Justitie
deser stede, den attestant in voorenstaende
Sklaringe gem. dewelke aen hem nu we-
derom in presentie vande gearresteerde
soldaten Ferdinant Ritter en Samuel Rust
ten opstaen van den onderhoopm. en fiscaal
deser commanderije N. Bowijn door mij
gesworen clerq van woorde te woorde
wel en duydelijk voorgehouden zijnde
bleeff hij daer bij als nog persisteeren

Wijders heeft den attest. den inhoud van
de voorenstaende Sklaringe met Ede
solemneel bekragtigt door opsteeken
sijner twee voorste vingeren der regter-
handt, en 't uyt spreeken deser woorden
"Soo waarlijk helpe mij god almagtigh

aldus

275

aldus gedaen, gerecolleert, gepersisteert
mitsgaders met Ede solemneel bekragtigt
binnende stad Cochim ter ord. raad Camer
op den 18e 9ber 1743 in presentie vande Ed.
Daniel Bos en Hendrik Wendelin
Koller beyde leden uyt den raad voorn.

Willem Ellembos

als gecommitteerd

D. Bos

Wm Koller

L.a A.m.

277

Aan Den E: E:gltb: Heer
Reinicus Siersa Commandeur
en Oppergebieder De Custe Mallabaar
Cannara en Tringuir &a &a=

22 Julij

Ick ondergestr: opper Chirurgijn Louis Quin Martinsart
bekennen en verklaare bij Desen dat op 29 Ober: Snagts
omtrend alf thien uure Wirt in Hospitaal gebragt een
Scheps timmerman genaemt Abraham Lentz: die ick opstonde
in Presence van Dese fiscaal Nicolaes cijn en De gecommi
tteerdens Heb ick Geinspecteert en bevonden een [illegible] op sijn Hooft
met een Contusie regt op de Parietalis en [illegible] Linker Seijde Wrangh
met een Swaare [illegible] van den Linke Dije en Seij Lagt buijten
Sprack twaelf Duimen lang ha'l bog [illegible] Dijn [illegible] Dijn [illegible] Dijn

279

g'Eerd bevel, desen besluijten met Zigh in alle Eerbiedt te
hoemen; ——

E: E: agtb: Welgebiedende Heer

Uwe E: E: agtb: Gansch Onderdanige
Gehoorsaam Dienaer

L: Q: Martinfart:

Dn.

Compareerden voorde naergen: gecommd: heden
uijt den agts: raed van Justitie deser steede
Symon Passeval van Salthausen, sergeant, Jan
Adrianus Bruijnenburgh van uijtrecht Corpor:
nevens de soldaten Jan victor Kleeman
van Zapen, Jan barent Klem van Kranen-
burgh, Jan hendrik Franken van dannenberg
en Fredrik Schuurman van Zutphen
alle aend Baijpoort alhier dienst doende
dewelke ter requisitie van den onderCoop-
man en fiscael deses Commandements
Nicolaas Bossijn en onder stooning
van de gearresteerde soldaten Ferdinandus
Ritter uijt de Palts, en Samuel Rust van
Karsschenode, Sklaerden waer ende waer-
agtigh te wesen, gelijk Zij Sklaren bij desen

den eersten attestant, Sklaert dat op den 23e:
8ber: Jl: ledende wagt aende baijpoort
heeft gehad, als wanneer de gearresteer-
dens bovengend: die hem kans stoont
Zijn, savonts ten Ses, en ook ten Negen uuren
na het klokluijden, toen de rol gelesen
wierd aende wagt waren, maer off
deselve bevorens van de wagt Zijn gewagt
off niet, is hem att: onbekent: maer dat door
den commandeerende Luijtenant des
Snagts tusschen Alff en twaelf uuren
is gordonneert geworden, bovengem:
gearresteerdens in de boeijen te laten sluij-
ten, gelijk hij attestant Zulx ook heeft
volbragt:

den tweeden attestant Confirmeert Zigh
ten vollen met de getuijgenisse van den
eersten attestant, op wiens order hij Sklaert
voorsch: twee gearresteerd: door den tam-
boer in de boeijen heeft laten sluijten
als hebbende op voorsz: dagh en dato
de wagt als Corporael gehadt

den

Den 3de Watchstant: Skeavrt dat Hij op voorst: dato
"de avondt van 10 tot 11 uuren onder Blaij-
"coart voort gevaren op Schildwagt hebbe
"gestaen, dat tusschen 7 en 8 uuren diens-
"gaens, dat Hij afstaft: gezien hebbe dat de gjar-
"resteerde Rivo voorengers: aan de wagt
"onder de Bomen aende nae de kant
"van artillerij huijs hadden weggeholpen
Zeyl, Zijnde gelijkwel gevaerft met lare
Ordinaire Kaninoolen: Hoogh dat Hij afst:
niet van Zuyger wat wagende Zij hebben
bij haer gehad, om dat Hij voor de donker,
Huijt de wagt Zulex niet hebbe kunnen
onderscheijden: ook Skeavrt Hij afstaft: dat
gedurende Zijne Jacht wagt, en nadat
Hij reets afgelooft was, op Zijden avond voorst
gjarrest: niet weder aen de wagt hebbe
Zijen komen.

Den 4de afstaent getuijgende Zwagt, dat Hij den derde
afstaent inden voorst: dato Jaeuarij den
Thuren voor het gerucht aende Loodswagt
hebbe afgelooft, dat Hij tot tiens thuren
dito Zoo gehouden, maer in diens tijt de
gjarrest verd Rivo voorengers: niet hebbe
van off aende wagt Zijen gaen

Den 5de afstaent getuijgt, dat op voorst: dato
Hij binnen de Blaijcoart bij het thuijgh
de avondt van 10 tot agt thuren de Bijwagt
hebbe gehad en niet gezien dat de gjarre-
teerde voorens: binnen dien tusschen tijt Hij
aende wagt hebben gj abfenteert dan
wel weederom in de wagt Zijn gekomen

Den 6de afstaent getuijgende Skeavrt dat
Hij den vijfden afstaent Zoo Roengens: onder
gelijke dato Jaeuarij den agt thuren binnen
de Blaijcoart hebbe afgelooft en de Bijwagt
gehouden tot tot thuren, dat den wagen
huijs en het Klokhuijs aen en het Sluijs

aan

Dat Pelinket Hij afstaft: Zig voor de wagt
hebbe gevogt om Zijn dienst waerteekening
dat toen de Vlot binnen de wagt volgens
afantiek geweesen, en dat Hij afstaent
niet kan Zuygen, dat Hij de gjarrestee-
"rde in den Kaeff de Pot smelt op dien
"tijt van Zijn Bijwagt, dan off aende wagt
hebbe Zijen gaen. veel min kan Zuygen
off de selve ook rollesen gepleent Zijn
gewerft daermidt. e.

Waermede de Watchstanten de Kinne
Skeavrt Skearingen Zijndigende, be-
"huijgen de selven in Kracht de huijdige
en ongeregte waerheijt te bevestigen
voor reden van verbintenis gezond
al t geene voorst: staat ingeschoven
bijgewoont en gesien hebben, blijvende
ofte bevrijt en ider Zijn gjarresteerde
de noodt ofte dadt tot Kloogt worden
nadt met de solemnede tebstraf-
"tigen

Alsoo gedaen en gjarresteerd binnen de
Stad Cochim by ordinaire raedt Cam-
er den 1e: Xber: 1793. in presentie van
de E. E. Godefriedt Wijerman en
Hendrik Wendelin Koller beijde
leden uijt den raedt voorn: in de
minute der resens de afstanten
en mij geschr: Clercq hebben onderteekent

Twelk ick Getuijge

Graaff
Clercq

Comparueerde voor de naargenoemde
gecommitteerden uijt den agtb: raad van
Justitie alhier gestelt, de attb: aanden in de borg-
"tocht staande klaring gemelt, verklaarde van
"nu voordoen ten overstaan van den ander
"comp: den fiscaal dese Comma demandt
"Nicolaas Bossijn voor mij gestoffeerde
aan wonder bekoomd, wel eindelijk klijn
voorgehouden, alwaar Zij aan hij nogtans
"gestaan worden; mits affaltratie van den 2: attb:
"te dat hij afgelast was voor de Baijpoort Rijswijk
"gearresteerd te worden voor d'eerste
"te verschijnen voor den Edele
"Heeren Schout van de Baijpoort, offtewel alsdan onder
"Heeren Schout van Rijswijk
Voorts de voornoemde offitie: ter officio aan de
ondergenoemde attb: aanden voorgehouden
de navolgende vragen, hebben Zij daarop
antwoort als voorider in margine is
te worden gestelt

Aanden Corporaal Jan Adriaansz, van
uijtrugt Zijnde den 2: attb:

1.
auctio: Neen ik Ref: Raad
aende wagt niet gd"
"sien

1.
off den gew: tusschen Kalbagt
en nagten alhier voorm:
gearresteerden in de wagt
heeft gesien, als Zij op Laan
Kooijen seggende, dat sij
regts ander

2.
"Neen ik Ref: Raad niet
gesien, maar Zij hebben
Ref: Raad naar gaucto:

2.
off het waar is dat den gew: Raad
Ref: gezeit, ons Comma na
"mon op het rollessen van
"gelooven te Saatwoorden
dan wel off Zij toen wachter
Zijn geweest. —

3

tusschen 10 en 11 uuren

3.

Ref: Raad Ref: gevraagt is, dat
Zij Raad Ref: gezeit.

Aanden 5: en 6: attb: Jan Hendrik
Franken, en Fredrik Schuurman

den 5 attb: ik Ref: Raad niet
niet gesien

den 6: attb: ik Ref: Raad niet
gesien

off Zij de gearresteerden
tusschen den gelooven in de
wagt Ref: aan gesien
dan wel op Laan Kooijen
"gaande; off regts
ander. —

Wijders hebben de attb: den inhoud van
Raar Klaarings met de solemnele woorden
de Zij Recollement ordelend antwoord
verbindtigt, door het opsteken der twee
voorste vingeren van Raar regterhand, en het
uijtspreken deser woorden voor ider van
hen apart gedaan So waarlijk helpe mij
God almagtig. —
alsdus gedaan gerecollecteert "gearresteert"
gearraigt en Cant-woont Rijswijk stadsdim
ter ord: raad Camer op den 24: 8ber: 1774
"present van de H: Daniel Bodel en Stephl: van Zuylen
Zijde leden uijt den raad voorm:

Simon Pasfetal

Jan Berrands Braynenberg

alsgroumm:

J. B. S.

Jac. Zuijlen

gepeld + x + x

bij de 4 laatste attestanten

bij Present

D. Graet
Pleit

L.o O.

Compareerde voor den aergend: gecommd: leden
uijt den agts: raed van Justitie deser steede
den Sold: Jacob Smit van groot lip d.o 1739
met 't schip Bethlem voor sold: met 19 Pnt:
int land gekomen, thans sodanigh dienstdoende
op de punt Vriesland, denwelke vrijwillig
confesseerde en beleed, dat nu omtrent
een maend geleden, hij confessant aen
de boomwagt als toen beschijden zijnde.
des wonts of seven uuren nadat de hooft
ronde gepasseert was, een wijnigh onpasse-
lijk zijnde, naer het huijs van den stads
meester Brouwer is gegaen, dogh den
selven niet hebbende thuijs gevonden
hij confessant voorgenomen heeft om
een halve kretel thee te gaen drinken,
en gaende na thuijs van eene soo genaemde
Vaderlands Vleesch aldaer een halve kretel
thee heeft g'eijst, onder 't drinken van
dien, is opgestaen, en naer buijten gegaen
onder de bomen, loosende zijn water, daer
op de g'arresteerde soldaten Ferdinandus
Ritter en Samuel Rust te voorschijn
zijn gekomen, gem: Ritter tegens hem
confessant heeft gesegt, Bent gij daer
wat gaat gij praten van mijn, gij bent een
Canailje, dat den Confessant hem ritter daer
op heeft te gemoet gevoert, wat segt gij
daer, als gij wat tegens mijn hebt teseggen
komt dan aen mijn wagt, off gaet
of mijn klagen, gem: ritter hem Confessant
een slagh heeft gegeven; den kondt van gem:
Rust alstoen meede toeschietende hem
confess: in 't been heeft gebeeten, en
voorts met boven gem: ritter is land gemeen
geraekt, scheurende hem confessant 't hals-
boortje van zijn hemt aen stukken waer

door

door een goude knoopje, die int selve was is
slooren, en onder dat bakkelijen gem: rust
hem confessant de beenen vast hielt
terwijl ritter hem besigh wos te slaen, hij con-
fessant om hulpe heeft geroepen; de timmer-
lieden Abraham Leendertsz: en Claas Huge
die mede in voorengem: huijs zaten thee te drinken
dit hoorende te voorschijn zijn gekomen
en haerlieden van den anderen hebben
geschreijden, dat hij confessant daerop binnen
thuijs voorengem: is gegaen, zijn thee water
heeft betaelt, en immediaet naer
zijn wagt is getreden,

Waer mede den confessant deze zijne vrijwillige
confessie sijndigende, betuijgt derhalven
inhout de opregte en suijvere is bekelsende

Aldus gedaen en g' confesseert binnen de stadt
Cochim ter ordinaris raed cantor op den
18e xber: 1743 in presentie van de Sr. Daniel Bos,
en Hendrik Wendelin Koller beijde leden uijt den
raed voorm: die de minute deses nevens den
confessant en mij gesw: Clercq hebben
ondertekent

'Twelk ik Getuijge

D. Graaff
Gesw: Clercq

Compareerde voor de naargenoemde
gecomm: leden uijt den agtb: raed van
justitie deser steede, den confessant inde
bovenstaende confessie gem: dewelke aen
hem nu wederom ten afstaen van den
onder coopman en fiscaal deser Comman-
derije Nicolaas Bowijn door mij

gesw:

gesw: Clercq van woorde te woorde wel en duij-
delijk voorgehouden zijnde, bleef hij daerbij
alsnog persisteeren

Wijders doorden off: Ex officio aenden compa-
rant voorgehouden deze navolgende vragen
heeft hij daerop g' antwoort als voorider
in margine is ter neder gestelt.

1.
antw: Neen

1.
off des confessants uijtgangh
naden stadsmeesters geschiet
is met voorkennisse van
de wagt hebbende onderoffi-
cieren

2.
ik heb niets van hem
gesproken, teg: andere

2.
wat heeft den confessant
van ritter tegens andere
gesegt, dat hij hem heeft
gevraegt, wat gaat gij van
mijn praten, enz:

3.
antw: Ja omtrent een maend
langh

3.
~~off den confess: nevens voorsz:~~
ritter, en rust bij vaderlands
vleesch niet hebben geschaft

4.
dat weet ik selfs niet

4.
waerop in vijandschap geraekt

Articulen op

Compareerd voor de
navolgende gecommitteerde
Leden uijt den agtb: raad
van Justitie alhier staande, den
gearresteerden in de weeg
staande articulen gevolgt
dewelke aen hem door
mij gesus: fiscq articulen
Latim Zijn voorgelesen
werde Zij hem opgedraagen
woort als voorsiedraar,
ticule in margine staat
medergestelt, te weeten

Compareerd voor de agtb: raad van Justitie alhier staande, den gearresteerden in de weeg staande articulen gevolgt dewelke aen hem door mij gesus: fiscq articulen Latim Zijn voorgelesen werde Zij hem opgedraagen woort als voorsiedraar, ticule in margine staat medergestelt, te weeten

Compareerd voor de agtb: raad van Justitie alhier staande, den gearresteerden in de weeg staande articulen gevolgt dewelke aen hem door mij gesus: fiscq articulen Latim Zijn voorgelesen werde Zij hem opgedraagen woort als voorsiedraar, ticule in margine staat medergestelt, te weeten

Articulen op

met wat schip, voorhoe-
veel guld: p: maent Jut
land is gekomen, soo me-
de de present winnende
gagie

3

antw: Ja.

3.

off hij voor zijn arrest sijn
dienst aende baijpoort
als rondegangers niet
heeft gepresteert

4.

antw: Ja.

4.

off den g'arresteerde en
sijn maet Samuel rust
s'daags voor hun arrest
des avonts ten Buuren
voor 't huijs van eene soo
genaemde Vaderlands vleesch
met den sold: Jacob Smit
niet hebben gebakkelijt

5.

antw: Ja.

5.

off de scheepstimmerlieden
Abraham Leendertsz:, en
Claas fuge haer vanden
anderen niet hebben ge-
scheijden

6.

antw: dat weet ik niet

6.

off bij die occagie 't hembd
van claas fuge niet is
gescheurt

7.

7.

antw: Neen, hij is mijn
voor dat huijs bejegent

7. 295

off den g'arresteerde, en gem: zijn
maet voor de deur van gew:
huijs kromende, en voorsz: Smit
die de gem: twee timmerlieden
in gesellschap had, in gem: huijs
siende, hem buijten 't selve
niet hebben geroepen

8.

antw: Ja

8.

denwelken buijten gekomen
sijnde met malkanderen
niet hebben gebakkelijt

9.

antw: Ja

9.

off voorsz: timmerl: zulx
hoorende, mede uijt dat
huijs niet zijn gekomen
en haer vanden anderen
gescheijden

10.

antw: ik heb van mijn maets
gehoort als dat voorm: Smit
mijn drijgde, en toen ik hem
daer na vraegde, scholt hij
mijn voor een canailje, daer
op ik hem bij de Cop vatte

10.

waer op is gew: rusie, off
questie ontstaen

11.

antw: ik heb met vaderlands
vlees nooijt iets tedoen ge-
had, als dat ik daer geschaft
heb, en mijn Cost gelt steert
heb,

11.

off het niet is toegekomen
op een soort van Jalouzij
tussen gew: Smit, ende
g'arresteerd:, omdat den
eendagte, dat den an-
der meer bij bovengem:
vaderlandsch vleesch ge-
agt, en bemind wierd

12.

12.

antw: wij Zijn alle vijff zaterdaags binnen gegaan, maar ik ben mijn maat Lijn ten verste naar de waagt ge„ „gaan

12.

antw: ik ben bij Lijn gebleven, tot dat Lijn gegaan, en tot hed laat daar ge„ „bleven is.

13.

antw: ik ben bij Lij geweest met Smit te bakhuijsen maar mijn maat is daar niet bij geweest, en als toen Lijn de timmerlieden daar bij gekomen, en van malkanderen gescheijd

13.

off geen timmerlieden sonder tijden daar geweest: en Lijn maat Hannes boorst: Smit daar waren te bleven, Lij radden de Lijde van de Smit Lig's niet te doen soogt

14.

antw: waarom Lou ik dat doen, Lij hebben mijn daar niet laten geen quaat ge„ „daan

14.

off de gijaerstieden verdal„ „den niet hebben voorge„ „komen, daar Lijde de„ „tanto te staan.

15.

antw: diren avond heb ik des „gaags tot dat de hoofd rond de/ de straat gingen en daar naar heb ik mijn te slagen gelegt, gelijk ik ook door de konjor: gedaan ben, en als toen na tooj tafel genoten, daar ik eerst gehoord heb, te gelegt: ik ben ook niet gelijk ik ook mijn naam Lijt schrijven kan voort heb te gehouden

15.

off Lij de andren daags asantos ten huijse waaren: een kuttel thee, off koffij gedronken. — geen mijn te laat te weten diren avond van de waagt gewe- 16.

16.

antw: daar weet ik niet aff, ik ben diren avond van de waagt niet afgeweest

off Lij daar verstond, daar door Jemand niet te gelegd geworden, dat voorm: tim- merlieden: naar de boomwaagt gegaan Lijn off daar Louden wesen

17.

17.

antw: ik gaa de asantos met off waanneer den gijaerstieden mijn Camisool dog sonder Lartouwagen.

de asantos niet de waagt gingen, niet gewoon naar met Lijn Camisool te gaan, en Lijn Lartouwagen, die Lenn thans staant voord, met timmeren

18.

antw: daar weet ik niet van, ik ben diren avond de waagt niet geweest

daar weet ik niet aff.

18

off Lij de hele ook niet op diren avond heeft met genomen. —

dit naat Lijnde heeft Lijn maat de stoke, die Lenn al mede nie staant voord, mede genomen.

19.

antw: ik ben diren avond niet aan de waagt afgeweest

19.

daar Lij al weer geweest Lijn de kalven te huijs aan- komst: Vaderlands kleeden en Lij naar de waagt gingen

20.

antw: daar weet ik niet van, ik ben diren avond niet aan de waagt geweest

20.

off waanneer Lij op de hoek van de grimed straat stonden voorwelke timmerlieden aan de kant aan de wijven gaat komende, Claastje: Leendertje: niet heeft gesegt; daar staanse

21.

21

antw: als vooren

21.

off Claes daer naer bij hem genadert zijnde, om repa-ratie, off betalingh der voor-"stkreve kembd niet heeft aengesproken

22.

antw: als Sven

22.

off den g'arrest: daer op hem niet heeft g'antwoort wat Salik uvoldoen.

23.

antw: als vooren

23.

off gem: Claas daer op niet heeft geregte dan Salik maken dat vergoedingh erlange; met bedrijgingh van een klap tegeven

24.

antw: als boven

24.

off den g'arrest: op dat moment zijn harts vanger, die hij onder zijn camisool sborgen hield, niet heeft uijt getrokken, en daer mede eenige steken aendenselven gevende, hij al die steeken agter uijt retireerende met zijn linkerhand niet heeft affgepareert. —

25

25.

antw: als vooren

25.

off abraham leendertsz: zulx ziende, en seggende: Is dat manier, dat gij met een bloot zijtgeweer op mijn maat affkomt. Samuel rust hem met voorm: kruup-"pel eerst een slagh op de linker seijde des hoofts niet heeft toegebragt. —

26.

als Sven

26.

waer door gem: leendertsz: zo neder gevallen zijnde, gem: rust nog 8 schijde slagen, op de linker arm, en drije niet heeft gegeven

27.

adidem

27.

off op dat moment den provoost vande matrosen, soldier Willem Ellenbos, daer bij komende en dit spulletje aensiende, gem: leendertsz: niet heeft ontset, ende g'arresteert 't op een lopen geset

28

utsupra

28.

off zulx niet is geschied onder 't klokken geluij van 9. uuren. —

29.

29.
antw: daer weet ik niet aff.

29.
off wanneer zij weder aende wagt kommende, den soldaet Jan barent klem voort ge„weer op schildwagt niet „heeft gestaen

30.
antw: ik heb van de wagt niet afgeweest

30.
off haer uijtgangk niet is ge„weest tussen 7. en 8 uuren

31.
antw: dat weet ik niet

31.
off de rondegangers meer privilegie hebben als de sol„daten. —

32.
antw: Ja.

32.
dan wel, off de rondegangers alsoo wel aenden Inhoude vande krijgsarticulen, die alle 3. à 4. maenden aen't guarnisoens volk werden voorgehouden, schouden zijn als de soldaten, en andere,

33.
antw: Ja.

33.
off bij gem: articul brieff het gaen, en komen uijt de wagt„ploets sonder sloff vande officieren op sware straffen niet is schoden

34.

34.
antw: ik ben geweest om een halve ketel thee te drinken

34.
Soo Ja. wat hem dan ge„moveert heeft, gem: schod tot klijn agtigg derselve te ostreeden. —

35.
antw: Neen.

35.
off zulx niet is geschied met gedagten, dat hij nu een rondegangers wesende, daer door vrij vande daer toe staende straffe zoude blijven. —

Aldus gedaen ge„vraegd en b'antwoort binnen de stad Cochim ter ordinaris raedcamer op den 16e xber: 1743 in presentie van de Ss. Da„niel Bos en Hendrik Wendelin Koller beijde leden uijt den raed voornd:
als gecommitteerd.

Cochim Den 16e xber: 1743

C. Rowyn

Ferdinand Ritter

D. Bos.

Mij Present

Wm Koller

D. Graaff
G. Clerca

Comparerde voor de Naargenoemde Gecom,
„mitteerde leden uijt den agtb: raad van Schiedam
„der Stadt, den g'arreft: inde voorstaande actie
„en gem: dronkte aen den, mitsg: d'Selffgegde
„sind reflexiven na voorlesen den acte
„vanden ondergroegmaen ingelaste d'Selfde Comman
„dements Nicolaas Borrijs soon mij Gerho
„dus g actieslatim Zijn soon gekonden, Selffde
„lij aen Zij als nog gronden

Nadien vanden officier Le officier aen den g'arre:
voorgeleiden worden de ondergestaende vra,
„gen heeft lij aen g'arreest als voor
„en in maniere volgt.

1. Vrijwillig
Actio: dat weet ik niet gelijk
verdaen ik ook niet van „daten. —

1.
Vraagt dat den g'arre:
en weet dat 't Schuit
staet Vlugen gelijkelijk als
dan weet lij niet Raen te brengen
den naem 't Bakkerijen Zulx
gelijken bleeken, maakt daer
van gelegenheden te Zijn

2. Actio: dat weet ik selfs
niet

2. om wat reden heeft Jacob
Smit den g'arre: gedreigt

3. Actio: dat weet ik Selfs Smit waer in gem: Vijgenwinkel
Hebben Gesproken

4. Actio Neen.

4.
Of Zijn maet den g'arre: niet
Hebben gesegt, waerom lij Smit
den g'arre: gedreigt heeft

dat weet ik niet regt te Segg.
„gen

5.
Zeid 't Raen Zijn dat Zijn maet
voor, en naer 't Bakkerijen daer
Lij 't gewerkt, mondr 't Bakke:
„Lijen niet. —

6. Neen.

6.
offondr 't Bakkerijen vanden
g'arre: den Smit, Niet Smits Baas
niet heeft dat gekonden

7. Ja.

7.
offden g'arreft 't Dorps Stadt
den Smit niet heeft gegeven

8. Dat weet ik niet van

8.
off al staen de Lond van rust
met te Schrijven, gem: Smit
niet Beden niet heeft gebeden

9. Dat weet ik niet

9.
off 't Laet Boertje van Smits
Lands, onder 't Bakkerijen aen
Buikhuis gemaakt Zijnde, daer
voor den gaide huoog niet is
weggemaakt

10. Navol den g'agiveerden Soldaet tusschen reiden Kooij de Zijne Staet
nijmaen, en ondervraed waeron lij indewagt Zig te
Schoon

Lagerd Lijt

11

dat kan ik niet weten

11.

wie vant wagtsvolk den ge„arr: van 8 tot 9 uuren in de wagt heeft gezien, off met wien indie tusschen tijt gesproken

12.

dat kan ik niet seggen want ik weet het niet regt

12.

hoe laet, den corp: van de wagt kom g'arr: heeft g'port nat hospitael tegaen

13

niemand heeft mijn geport

13.

wie kom ten negen uuren heeft geport om zijn naem op't rolleschen te Santwoorden

14.

daer weet ik niet van ik ben van de wagt niet afgeweest

14.

off de kond van zijn maet rust met haer niet is mede ge„gaen, wanneer zij uijt de wagt gingen, gelijk 's daegs bevoorens

15

adjdem

15.

off om dat deselve den tmm: abraham leendertsz: wilde bijten hij na deselve slaende gem: rust, kom leendertsz: daerop niet heeft geslagen

16.

als boven

16.

off als toen de jongen van den ondercoopm: koller met een brandende flamb: daer niet is gekomen

17.

17.

als vooren

17.

wat het geweest is, dat den g'arrest: nat slaen van gem: tmmerm: wellende lopen vande grondt heeft opge„nomen

18.

hij heeft die aen straat gevonden, toen het moorse vaartuijg gebleven is, en hij heeft deselve tot zijn brooij„wellen gebruijken

18.

waer des g'arrest: maet, de kruijpel die kom is stoont ge„worden, heeft gekregen en waer toe hij deselve ge„bruijkt. —

Aldus gedaen gerecolleert, geperfisteert nader g'vraegt en b'antwoort, binnende stad cochim ter ord: raed camer op den 24e 8ber 1743 in presentie vande S: daniel bos en Stephanus van Zuijlen beijde leden uijt den raed voornd:

Ferdinand Kitts

als gecommt:

D. Bos

J. van Zuijlen

mij Present

L. Graaff
Gesw. Clerc

L^a. A 9.

309

Articulen opgestelt

Compareerde voorde naergemelde gecommd: leden uijt den agtb: raad van Justitie deser stede, den g'arresteerden in de nevenstaende articulen gem: dewelke aen hem door mij gesw: Clercq articulatim, van woorde tewoorde wel en duijdelijk voorgehouden zijnde, heeft hij daer op g'antwoort als in margine van dien is ter neder gestelt, teweten

en aen twee gecommd: leden uijt den agtb: raad van Justitie deser stede, opgegeven, door den onder Coopman en fiscaal deses Commandements Nicolaes Bouwyn ommedoer op gevraagd, en g'examineert teverden den g'arresteerden soldaet Samuel Rust van Karscheroode, mitsgaders deselfs tegevene responsiven in margine deses voor ider articul neder te stellen; als

1.

antw: Ja

1.

Derstelijk tevragen, off den g'arr: niet is genaemt soo als in hoofd deses staet smelt

2.

antw: Karscheroode, 27 Jaren oud, 1738 voor sold: met 't schip Hilversbeek en 9 guld: smaends int land gekomen en thans winnende / 11 p^r. m^t.

2.

Soo Ja te smemen naer deselfs geboorteploets, ouderdom religie, wanneer, waer voor met wat schip, voor hoe veel guld: p^r maent int land is gekomen, soo mede de present winnende gagie

3.

antw: Ja.

3.

off hij voor sijn arrest zijn dienst aende baijpoort als rondegangen niet heeft gepresteert

4.

4.

antwo: Rotter heeft met
hem gebakkelijt, ik heb
er niets mede doen
gehad

4.

offdeen g'arri: en sijn maat
ferdinant ritter Baarg voor
hun arres des avonds
ten Huisen voor huijs van ouds
Soogenaamd Vaderlands Vleesch
met den Sold: Jacob Smit, met
hebben gebakkelijt

5.

antwo: Ja.

5.

offdeegt met liedren Abraham
leendertsz: en Claas Huige door
dien andren met hebben
gesteegen,

6.

antwo: dat kan ik niet
seggen, ik ben voorgaan
als Zij hebben gebakkelijt

6.

offdij die occasie met Claas Huige niet gesteurt

7.

antwo: Smit heeft onder de
Commen gestaan, daar wij op kwamen
aangaan, en als toen heeft de
ritter, Smit aangesproken, en
gevraagd of dat hij soon paartjes
machte, daar op Smit heen de gem: twee timmerl: in de
ritters, doen een canailje uijt Volkrap tot ingem: huijs Sinde
markted, daar en ritter met heen bedijen dat Vlees niet hebben
heen Smit Zijn Handgemeen
gemaakt, en daar op Lijn de twee gevogten
timmerliedren huijsen gekomen, en den ritter en Smit en Volk
den Saar van malkander

7.

offdeen g'arri: en gem: Zijn maat
voorde deur van gem: huijs
Komende, en voorts: Smit die
met twee timmerl: in de
ritters, doen een canailje uijt Volkrap tot ingem: huijs Sinde
markted, daar en ritter met heen bedijen dat Vlees niet hebben
heen Smit Zijn Handgemeen
gemaakt, en daar op Lijn de twee gevogten
timmerliedren huijsen gekomen, en den ritter en Smit en Volk
den Saar van malkander

8

Soalt.

8.

Den volken huijsen gekomen
Zijn met malkanderen
niet hebben gebakkelijt

9.

9.

offdeen g'arri: en sijn maat
ferdinant ritter Baarg voor
hun arres des avonds
ten Huisen voor huijs van ouds
Soogenaamd Vaderlands Vleesch
met den Sold: Jacob Smit, met
hebben gebakkelijt

10.

dat weet ik niet

11

antwo: ik heb met dat huijs
mijn rijst en Riet gedaan
gegeven, en daar heb ik
van gedaan, en voorts
weet ik daar niet af.

12.

antwo: wij Zijn alle wijf daar
in gegaan, en ik heb
gebeden tot Huisen, en den
heen met ritter naar de
waagt gegaan

13.

antwo: Ja.

9. 3/11

offvoorsz: timmerl: Zuijdoos,
rend, met huijs dat huijs met
Zijn gekomen, en daar van
den andren gesproken

10.

waar of ik gen: ruim, offaan
tie ontstaan

11.

offdat met is toegekomen
of den Soort van Galoutzij
huijsen gen: Smit en de gjarres,
tweeën, en dat den een
sagte dat den andre moet
bij Boedingen: Vaderlands
Vleesch gaat, en bemind
worde

12.

naar de Zeijden van dat
Bakkelijden, wil van daar
wijden in dat huijs gegaan
en tot dat dat laat daar gd,
Bleven ik.

13.

offgen: timmerl: Sinde
dat den g'arri: en Sijn maat
Samen voorsz: Smit daar
waren te staan, Zij daar de
de Zijde van de Smit niet
gevoegt hebben

14.

14.

antw: Neen.

14.

off de g'arresteerd: derhalven niet voorgenomen hebben haer sulx betaelt te setten

15.

antw: daer weet ik niet van, ik ben van de wagt niet afgeweest

15.

off zij des anderen daegs avonts ten huijse voorsz: niet zijn geweest en een hetel thee, off koffij gedronken

16.

antw: daer weet ik niet aff, ik ben van de wagt dien avont niet geweest

16.

off zij daer wesende, haer door jmand niet is gesegd geworden, dat voorm: timmerlieden naer de boom wagt gegaen zijn off daer zoude wesen.

17.

antw: ik heb nooijt een knuppel bij mijn gehad en waerom zoude ik die bij mijn dragen

17.

off wanneer den g'arresteerd des avonts uijt de wagt gingh niet gewoon was met zijn camisool te gaen, ende knuppel die hem thans stoont word mede te nemen

18.

antw: ik ben van de wagt niet afgeweest

ik heb mijn maet dien avont niet gesien als onder 't rolleten van negen uuren

18.

off hij deselve op dien avond ook niet heeft mede genomen

ten wat dijnde heeft zijn maet de hartsvanger die hem almede thans stoont wort mede genomen

19.

19.

antw: ik ben van de wagt niet geweest

19

waer zij al meer geweest zijn behalven 't huijs van voorsz: vaderlands vleesch eer zij nade wagt gingen

20.

antw: ad idem

20

off wanneer zij op de hoek van de prince straet stonden voormelte timmerlieden van de brant van de revier poort komende claes tegens leendertsz: niet heeft gezegt. daar staende

21.

antw: als vooren

21.

off claes daer naer bij ritter genadert zijnde, om de de reparatie, off betaling van voorsz: hembd niet heeft aengesproken

22.

als boven.

22.

off ritter daer op niet heeft g'antwoort wat, salik u voldoen

23

ut supra

23.

off gem: claes daer op niet heeft gerepeteert, dan salik maken, dat vergoedingh erlange, met bedrijgingh van een klap te geven

24.

24.

antw: wat weet ik daar
aff, ik Ed Ridder, dien
aanval niet gedaen

24.

off Ridder oft dat moment
Zijn Lantknaapen, die hij
onder Zijn commando, door
„gen Lieden, niet Edelluijt
„getrocken, en daermede
eenige Steden ondersloegen
gewonnen, hij als die Steden
aen hijt retireerende, met
Zijn linke Lant met Edelluijt
afgepareert

25.

antw: ik den aen de waegt
niet geweest, ik Ed ge-
„legen aen t Pleegden

25.

off Abraham Leendertsz:
Lijf Lieden, en liggende
Edat manier dat hij met
een Bloot Zijtgeweer op
mijn maet afkomt.
den g'arr: den niet voor:
Lundegijl, eerst den Plaats
op de linker Sijde de Roode
niet Edelluijt doorgebraght

26.

antw: daer weet ik niet
aff, ik Ed gelegen aen
t Pleegden

26.

antw: daer door geen Leendertsz:
medegesellen Zijnde, geen
den g'arr: den noch
Edelijde Plaatsen, op de linker
arm, den Sijde niet Edelluijt
gegeven

27.

antw: als Boven.

27.

off oock dat moment den
Proban[illegible] aen de matroos
Pieter Willem Ellenbos daer

bij

Bij Kommando, en dit Gevecht
aenstonds, geen Leendertsz:
niet Edelluijt ontlet, noch
gaen: en Zijn maet t ogen
togen geslet

28.

wat weet ik dat aen
ik Ed gekomen te Plaatsen,
oft Raen ik daer daer wat

28.

off Zulx niet is geschiedt onder
het Pleechtengelijk aengeregt
Luiden

29.

antw: wat weet ik dat off
ik Ed gelegen aen te Plaats
en den doorden Corporael Jan Barent Klem voort
gaet aen mijn Plaatsje, geweer op Schild wagt niet
„komen de matroos dron „Edelluijt gesprongen
„dgangers naer t Loopdak
Luiden en Pleechten met Pleijden gekomen, maer waer
off, weet ik niet

30.

antw: ik den aen de waegt
niet geweest

30.

off daer uijtgang niet is geg:
„Edelluijt tusschen Zen Luiden

31.

antw: Neen

31

off de roudgangers mede
gewapend Edebben als de
Soldaten

32.

antw: Ja.

32.

dan wel off de roudgangers als
„soo wel andere Inlandse aende
Krijgsartickulen, die alle
„Zijn gemaend en niet gaen
„nisoen oock worden
voorgelesen Sbonden
Zijn als de Soldaten, en
andere.

33.

antwo: Ja.

33.

off bij geen: art: Cinff dt gaat
en kromen nijt de vraagtolaat
sonder Sloff vande officie
ren en swaare straffen niet
te Sbodie.

34.

antwo: terwijlt geen beSlot
waagt, en ic en ik niet
opgebragt dit, Soo kan ik noodigt, hebt, geen: Sbod
boshe niet afbrengen, tot Sijn agtinge dit Slot
vijven, gewoonte om een laloot
Little Mee, of Koffij te drinken te Stroden.

35.

Neen, ik dit geen meer
voorwigt als mijn matte

35

off Sulk niet is gebleken
met gevaagten, dat hij de
rondgangen in Sode dit,
dat door mij vande daar
toe staande straffe Zoude
blijven

Cochim den 16 Sbre: 1743.

Aldus gedaan, gevaarge
en beantwoort binnen de
Stad cochim ten ord: raade
kamer op den 16 Sbre: 1743
in presentie van de Sda
niel Bod, en Ht: W: Koller
Bijde leden nijt den raad saamvelt
als getuigen:

Bod.

Wm Koller.

Samuel Rust
mij Present.

Graaf
Gleraka

Comparerde voor de Naargen:

gecommd: leden nijt den agtb: raad van
Justitie alhier Sode, den g'arrestbord ind:
voorvotavidt articulen gend: dueldt
aan den en wedroom de overstaan van
den ondercoopman en fiscaal dito
commandeurdt Nicolaes Bowijn
door mij gesw: Clerca van voordt te voordt:
Sijn voorgehouden Blevft hij bij Sijn gedane
antwoorden als nog gedroidtwden

Wijdt doorden officier Ko: officio aenden
gedaant? voorgehouden worden, de navol,
gende vragen, hebt hij daar op g'antwoort
als voor ider dezelve in margine
te weten gestelt

1.

antwo: Neen.

1.

off den g'arrest: niet matt
bekommen, dat dit door den
gegeven antwo: op dit 6: art:
in dezigent is Sstaande

2.

antwo: ik dit 'er gisteren gevaart
toen Sijlieden bogommen
te bakkelijen, maar toen
Sijbesig waren den ik daar
van dan gegaan, en ook nimit
eerder daar bij gekomen, dan toen
dat Sij gSchijden waren.

2.

Soo wahr, wie de den gevaarge, dat
't Kan Sijn, dat hij ondit Bakkelijen
van Sijn matroosen, en smit is
weggegaan; daar hij op art: 7. met
Sbloden, waar op Sij den dit gelibe
Antwo: twee timmerlieden
vanden anderen Sijn gSchijdz

3

3.

antwo: dat ick by Zijn, dat Zij sr van malkanderen scheyden Zij sr toen overgh Zij liggen daer ook avondt Zijde van smit

3.

Ja indien Zij is voorgaen als Zij gebakkelijt hebben, daer Zij dan op art: 13: heeft gheseyt dat gen: binnenlanden niet scheyden vandt bakkelijden daer avondt Zijde van smit gevaren hebben

4.

antwo: Ja Zij weeg hem bijdt kop off over dwers slag van smit niet heeft te segghen

4.

5.

antwo: dat weet ick niet ick heb it niet gesien

5.

off als voren dat gen: Zoudt moeten seggen dat gen: smit niet heeft gedaen

6.

antwo: ick ben voorgaen als Zij niet bakkelijden waren daer ick Kan ick hem de beenen breken, niet heeft gesacht" dan sacht gh Konden hebbe Konden

6.

offen gen: onder t bakkelijden van rotten en smit, de laet gen: hoe Kan ick hem de beenen breken, niet heeft gesacht" dan sacht gh Konden hebbe Konden

7.

antwo: dat weet ick niet maer Zij heeft in t Zuijden van vaderlandt elff off twaelff daegen aen Zulck gheseyt

7.

off t Raedtboertje van smit heeft onder dat bakkelijden aen Gatkheut gemaeckt Zijnde, daer doen een goudt huoogje niet voorgemaeckt

8.

antwo: ick heb gehoort dat sr twee daegen voor dese daegt en ick was daer van hem niet off

8.

Indien den g'anc: nog Zijn maet hier volgende aen dit daegt niet is gegaen, soo t dan Kondt dat Zij gen: Zijn maet niet eens heeft gesien als onder t rollopen van g hebben

g

9.

Neen.

9.

offer g'arrest worden en Zijn maets Kooij niet naer malkanderen staen

10.

antwo: na dat sr Zijn afgeseylt rondt om de Caep gevaren Zijn voorgaen onder t Pilotbrijden ick den van mijn Pilotagie gestaen Zoudt dat mijn maet gedaen

10.

waerom dat Zij is gaen leggen slagen, waerom anderen slaegh voorgaen, dan ook door mij gedaen.

11.

antwo: na dat andriesen onder Zijde soo saet t omtrent als hem gedaen, en nae Caep gevaren, gedaen Ben

11.

waerom heeft den Capt hem gedaen, en nae Caep gegaen,

12.

antwo: ick ben van mijn Pilotagie opgehouden, door t Zijden van t Pilotschip

12.

mij hem gedaen heeft, en t rollopen van Negen huijs Zijn naem te Zantvoorden

13.

antwo: ick heb gelogen onder slagen, hoe Kan ick dan niet inmand anders gelogen hebben

13.

mij aen t waghaelen den g'anc: t hoofden en gehoort, niet waer heeft gesien, of niet mijn in dit hoofden tijt gelogen,

14.

ick weet vandt Land niet ick heb Cook niet gesien ick heb gelogen onder slagen

14.

offer g'arr: Land, met Caer niet is niet gegaen, waerom Zij niet gewaegt gingen gelijk voorgh beseynd

15.

9.

ik Ben van dr waght niet afgeweken, ik Heb geen Slagen ontfangen, wat voor 1 ik daervan.

16.

adidem

17.

als boven

18.

toen het moorste aantuijg vanden gearresteerde Stuurman ik gestraft, Heb ik hem daer Een Hoek gebrogen, die Hem op straat gevonden, en mij Laest ik staant gevonden Te gemoren, ik Heb van die Slagen wade tot hij die Hoek gebruijkt tot mijn Hoog gebruijken, maer ik Heb hem Geen Slagen en hij is dan ander Leggen gebleven

Actum gedaen Sewe allevert, ten Presidente gecommitteert van de Baetus: Cunnerde Grad Cochim te ord: raed Camen op den 21: Octr: 1743 in presentie van de Ed: Daniel "Bol en stopel: van Zuijlen Beide Leden uijt den raed voorn: alg: tamm:

Samuel Rust

Mij Present

J. Bol

Pro Deo Luijten

Graat Clerck

Extract Criminele

Roll gehouden voor den agtb: raed van Justitie

Dingsdagh den 31ste Octr: A:1743.

Smorgens ten 8 uuren

Alle present

Den Lijfs: Fiscaal Schwart in raede sijn gebruijkelijk Ampt doende" Den ondercoopman en Fiscaal aengeeft dat voor dese ter laste van de gearresteerde Soldaet Ferdinand Ritter Lijfs: R:O: en Samuel Rust van Cartagena" Rood, aende Baijpoort dienst

Contra

De gearresteerde Soldaet Ferdinand Ritter Lijfs: Regte, en Samuel Rust van Cartagena" Rood, aende Baijpoort dienst

Den 1e gearr: Segt dat hij gedaen Hebbende aende wagt niet Afbreuk gedaen Heeft, dat voor sijn eijgen Een qualijke waere Schuldigt en Sodt meedoen en Barbaarse soude.

Den 2e gearr: Segt mede dat hij gedaen Hebbende omme dat het absenteeren van Laste Geselijden goet Bij avond tijt; en gelijkwel straffelijk Strafbaer Schrifftelijk dictum te adsteren

Den raed het Schrifftelijk dictum, en aen Bij genomen concludeert de Lijfs: Fiscaal ten effecte tegen de gearresteerde Soldaten Ferdinand Ritter en Samuel Rust Gehouden worden te sijn, te moeten aen"

"gloort

geloort sijnde het mondelingh antwoord der
gearresteerd: in Judicio uijtgesproken
na rijpe deliberatie en het colligeeren
der vota. —

Regt doende uijt name ende van
wegen haer hoog mogende de heeren
staten generael der vrije feenigde
nederlanden onsen wettige en
souveraine overigheijt, condemneert
de gearresteerde soldaten Ferdinandus
Ritter uijt de palts en samuel rust
van karchigerode, om den een voor
den anderen na, driemalen op en
neder door het ordinair bataillon
de spitsgarde, te passeeren; cum Ex-
pensis

accordeert

Joan Klijn
Secret

S. S.

825

Reinicus Siersma

Commandeur en Opperbieder der Custe
Mallabaar Canara en Wingurla

Aandagtelijk gelesen ende geresumeert
hebbende het schriftelijk Dictum
door den onderkoopman en fiscaal
der Commandeurije Nicolaas Bouwij
R. S. Pijss. onder dato 31: xber: lestle-
den in Raad van Justitie overgegeven
tegen de gearresteerde Soldaaten
Ferdinandus Ritter uit de palts
en Samuel Rust van Kartsigerode
jongst aan de Braaij poort dienst ge-
daan, over het absenteeren van haar
bescheiden post bij avond en gepleegde
straatschenderijen, waarover bij diffi-
nitif vonnis door voorm. Raad
ten selven dage gevelt gecondem-
neert sijn, omme den een voor, den
anderen na drie malen op en neder
door het ordinair bataillon de
spitsguarde te passeeren, cum expensis
soist

Soist, dat wij na Rijpe deliberatie, en
naoverwogen te hebben, al't gene
ter sake is dienende ons met voorm
sententie, en gewijsde hebben
geconformeert, gelijk wij deselve
confirmeeren en approbeeren bij dezen
met last en ordre aan voorm Raad
van Justitie om met de executie
van deselve op morgen voortte vaar

Actum Corum
den 3 Jan[illegible] 1744

[illegible]

Hieronymus

Ter ordonnantie van den Ed. agtbeeren
Commandeur en opperbieder in dezen
gemelt

[illegible]

Register der Papieren,
dienende ten processe van
Nicolaas Bowijn onder
koopman, in fiscaal deser com-
manderije A. O. Eijssr

Contra

Den Christen Lascorijn Cas-
tiaen alias Baadjen van
Caramoehoddij gelegen in het
Land van Paroe, thans s'heeren
gev. en ged.

A. O. [illegible]
den in A.

Sig. L. Eijsdeeg de lusie van den Eijssr, Contra den
gev. bovengem. heeden in rade
van Justitie overgelevert.

Lª L. translaat ola, door den Koning van Paroe aan
den Ed. agtb. heer Commandeur
en opperbieder deser Custen
Renicus Diersma gedsz.
alhier ontvangen den 18. April
Jo. leeden

1 M. gerecolleerde klagt depositie van de vrouw Isabell
Pereira, wed. wijle den toexas
Fernandes de Lima de dato
17. Junij Jo. wijlen

Lª N.

La N: C'antwoorde, en geretolleerde vraagpoint-ten van gem: Isabella Perera, de dato 25: der gen: maand Juny

" C: verklaring, en d'g'annexeerde geretolleerde en c'eedigde vraagpoint-ten van den toepas Salvadoor Rebello de dato 26: der evengem: maand, en 16: aug: Jo: leeden —

" P: geretolleerde, en c'eedigde verklaring van den araatja Andre Vaz, en de lastoryes antij van Mattan Kerij en Tharangatty Corrido, de dato 20: July Jo: leeden

" Q: geretolleerde confessie van den gen: voornoemd gedateert 9: der Jo: verschoene maand april

" R: geretolleerde articulen van den felsen, van den 26: der voorsz: maand Juny

" S: translaat attestatie van den Regt Chem bogatheny Itticora, getranslat: den 26: deser —

Corrim den 27: 7ber A: 1793. —

C. Bonyn

F. Extract uit de criminele Rolle van 27: 7br 1793

La U Extract criminele Rolle van 16: 8ber 1793.

329

Register der Papie-
ren dienende ten processe van
den onderkoopman en Fiscaal
Nicolaas Bowijn R:O: Eijss^r

Contra

Den Christen lascorijn
Bastiaan alias Baadjen
van Caramoekoddij gelegen in
het Land van Paroe, staan
skeeren gev: en ged:

geleesen den 28 7bre 1743.
J. de Bos

Geleezen den 30 Dito 1743
Joh: van Doorslaer

Ontfangen 4e October 1743. en
gelesen
N. Kuijser

den 5. Ober: ontfangen gelesen
en voortgesonden door
G. Weijerman

den 5: d^o ontfangen, gelesen
en voort gesonden door
A: W^c Koller

den 5 d^o ontfangen gelesen
en voortgesonden door
J. J^n Lemmet

gelesen den 6 Octobr 1743.
J. Zuijlen

331

Crimineelen Eijsch,
en conclusie gedaan maken,
en aen den E: Heer Corijn
Stevens opperkoopman, en
secunde van Mallabaer
mitsgaders President nevens
de leeden van den agtb: Raad
van Justitie te deser Steede over-
gegeven door en van wegen
den onderkoopman en Fiscael
deser commanderije Nicolaes
Bowijn R: O: Eijss^r

Contra

Den christen lascorijn
Bastiaen alias baadjen van
Caramoekoddij gelegen in 't land
van Paroe, oud 28: jaren,
thans skeeren gev: en ged: —
over moord. —

E: Agtbare Heeren —
't Sal niet nodig weesen de: agtb:
lang

Lang opte houden met een vertoog
aangaande het crimen, bij den gev. in den
hoofde deses vermelt, begaan

Aangesien den eijsser niet en twijffeld, off
het sal ind. agtb. mits resumptie der
stucken, door denselven hier nevens onder een
appart register geproduceert evident houden
te consteeren

Dat den gev. bij zijne confessie, en het daer
op gevolgde recollement sub L.a 9:
eijgenwillig en volmondig beleijd

Hoe dat mi omtrent 12 jaren geleeden
bij de suster van den toepas Bartholomeus
de Lima, op Carancoerij woonagtig
geweest zijnde, van haer ouders, en broeders
ten huwelijk versogt, en het ja woord
van deselve bekomen hebbende

Na verloop van eenigen tijd, gemelte
ouders, en vrunden hun anders resol-
veerende, aan hem gev. een goede dragt
slagen in steede van zijn bruijd gegeven
hebben

dat

Dat den gev. hier over bij de oom van
de bruijd Pedro rebello, thans opleeden,
zijn beklag doende, ten antwoord had
bekomen: hebben zij u geslagen, doet dan
weder u best, wanneer gij kunt

Dat na dato voorsz. zijn bruijs, met
een ander verlooft zijnde, om te trouwen,
en voorm. Bartholomeus deselve nevens de
verdere familie na Paloertij, om aldaer het
bruijloft feest te celebreeren gebragt, en
weder gereverteert zijnde, om't een, en
ander te hopen, en na gem. Paloertij te
brengen.

en bij gev. bij die occasie hem Bartholomeus
ter gemelte plaatse, savonts omtrent 6 à 7:
uuren in seker huijs aan de voordeur
jets staande te eeten sneede,
een sneet geweer heeft opgevat, en daer
mede op de straat gaande, na gem. Bartho-
lomeus heeft aangelegt, en

en dat niet tegenstaande het geweer
de eerste keer weijgerde voor de tweede
maal hem soodanig geraakt heeft,

dat

dat hij aanstonds is ter nedergevallen
voorts dat na het gepleegde feijt in de binnen
Landen van angetaijmaal gevlugt, en
van daer na verloop van een Jaer in't
Land van den Berkencoerder vertrocken,
en verbleeven is, tot in de maand
maert Jo. leeden

Als wanneer weder in't Land van
Paroe komende op seeker plaats aan de
voordeur van een Corombins huijs aanklopende,
en niemand ten voorschijn komende, tegens
de deur met force heeft aangestoten
en vermits deselve niet geslooten was
open ging, en den gev: daer op binnens
huijs had getreeden
door eenige daarin sittende Corombins
opgevat en na den Ko. van Paroe is
gebragt geworden, onder voorgeeven dat
hij gev: nelij en Lout had gestoolen
ontkennende dus den gepleegde diefstal,
waer over denselven door den Koning
van Paroe, onder geleijd van een
ola, waer van het translaat, onder

Ka. L.

Ka. L. desen annex, herwaerts is gesonden
met een vrijwillige Confessie van de
moord door hem voor 12. Jaren gepen-
petreert.
tot des Lemeerder Elucidatie van dien voegde
den gev. op de gedane vragen van den eijsser
bij't recollement van Zijn Confessie,
de volgende antwoorden te weeten

op art. 11. dat hij niet eerder van voornemen
geweest is, gem: moord te begaan,
dan naer dat hij de slagen had ont-
vangen
" " 6. dat de vader, en de 2. broeders van
de bruijt de geene Zijn, die hem
geslagen hebben.
" " 13. en 14. dat hij voor't begaan van gem:
moord aan verscheijde menschen
gesegt heeft, daartoe genegen te wesen,
omdat hij soo geweldig met
besems, en stocken geslagen is
geworden, maer dat hun namen
hem thans onbekent Zijn
" " 15. en 16. dat hij aan de Regos Chem-
bogatherij Ilicomena, en Coenje
Coren mede een dag Levooren Zulx
bekent gemaekt heeft.

op

op artl. 9. dat de snaphaan, waermede hij dit feijt heeft begaan, den Cannarijn Nanoe toegekomen heeft

" " 10. dat hij deselve op dat selfde moment, of op dien eijgensten avond van de begane moord, geladen heeft met kruijt, en een kogel

" " 12. dat niemand gezien heeft, wanneer door hem de schoot is gedaan

" " 7. en 8. dat gem. moord geschied is aan de voordeur van 't huijs van den Christen Barrido, twee huijsen bezuijden het huijs van den mede Christen Fernando, gelegen 5. huijnen ver van des gevangens huijs.

" " 26. en 18. dat hij na het begaan van gem. feijt nog 8. dagen op Caramoekodij vertoeft en de snaphaan verkogt heeft, eer hij in de binnen landen van angecaijmaal, baijkam, en berkencoer is vertrocken.

" " 20. 21. en 27. dat hij gewoon was, van berkencoer alle maanden eens, en ook wel twee keeren

int

int land van parroe te komen, om zijn huijs, vrunden, en bekende te sien, en hunne houden, bij de twee naijrost van zijn bekende

Zie daar b. agtb. heeren een eijgene vrijwillige en ronde bekentenisse van de tegenstrijdige partij in desen.

Dus volgens de gemeene regten alle andere bewijsen verre overtreffende, ende van dat effect is dat de soodanige, die in regten jets bekent heeft als veroordeelt gehouden, en naer zijn eijgene sententie gevonnist werd.

Waer van breeder kan werden gezien bij Mr. S. V. L. in zijn B. H. R. 5. boeks, 21. deel, num. 2. pag. 609.

Item int tractaat g' intitulert proces Crim. 3e deel, num. 1. en 2. zie mede pieterbort in zijn tract. of het gebruijk van appel in Crim. zaken 5. deel, en de DD. aldaer int lange aangewesen; voorts Consult. en advisen 3. deel Consult. 89. num. 8. en 9.

Zijnde

Zijnde buijten, en bekalven uijt de gedane
vrijwillige Confessie van den gev:, uijt de
omstandigheeden der hier nevens gevoegde
papieren, die den Sijss:r Zig in staat heeft
gevonden intewinnen, genoegsaam op te
maken dat den gev: waerlijk den moor-
denaer is van voorm: Bartholomeus de
Lima: —
want den toepas Salvadoor segt, onder
anderen bij de aan hem voorgehoudene
vraagpoinctien op de 16: vrage dat den
vermoorden voor zijn overlijden, klaert,
en gesegt heeft, dat den gev: de geene is,
die hem geschoten heeft.

Indentrego Itticora; dat den gev aan hem
gesegd heeft: soo bij aldien den toepas
Fernando /: zijnde de vader van den vermoorden
Bartholomeus /: zijn dogter met hem
niet liet trouwen, dat sij sondag het
huwelijk feest souden houden, en dat hij
op Donderdag voor het huwelijke, hem
Fernando / een vaten ter schenk souden
senden, vide translaat, Sklaring
geq: Cta S.

Waer

waer bij nog komt zijn vlugt terselver
tijd dat meergem: Bartholomeus is vermoord
geworden, want Mr W. van aller segt, dat
de vlugt een sekere Judicie is, van het
gecommitteerde Crimen gelijke bij Mr
S.V.L. in zijn R. H. R. 5: boek, 22: deel
No 2: ook gesegt word. —
Nu soude alleen nog resteeren tot lasten
van den gev: Intebrengen, het geene den Zo
van Paroe bij voorbe: ola geq: Cta L
komt te poseeren, namentlijk
Dat den gev: de kuijsen van de Corombins
van Paliakel gebrooken, gespoljeert,
en alles daar uijt gestoolen, mitsgaders nu
en dan nog andere onrebbelijkheeden
bedreven heeft —

Waer over den gev: door den Sijss:r aan
gesprooken zijnde, heeft denselven zoodanig
beleeden, als hier vooren op art: 12: 13:
en 14: staat ter neder gesteld, met bijvoeging
op art: 23: van't recollement van zijn
Confessie

Dat het stooten van het kuijs van sekere
Corombin.

Corombin, en 't daar in treden, soude
geschied wesen, met gedagten, dat een
van zijn bekende nayers, die voor des
in dat huys gewoont heeft nog daer in
woonden —

en aangesienden voorm. ragia bij de
meergem. ola niet komt te specificeeren,
waerin het gestoolene door den gev. heeft
bestaan, en zoodanige onrebbelijkheeden
hij soude bedreven hebben, veel min —

de bestoolene, ofte eenige andere personen
tot 't geven van eenig ligt, of getuygenisse
der waerheyd deser aangaande lesenden
als alleen dat men volgens 't zeggen
van den toepas salvadoor rebello
op de 35 vraage van de aan hem voor
„gehoudene vraagpaincten verstaan heeft
dat hij gev. uyt 't huys van seker
Corombin nelij, en kleedjes zoude gestolen
hebben —

Zoo vind den Dijss.a zig tot à present
verlegen, den gev. overde door voorsz.
ragia ten lasten gelegde feijten te

ontruijgen

overtuijgen als niet wetende waer van
daan hij dies blijkbaarheeden soude kommen
krijgen

Vermits deser ragia door gem. rebello
op 't voorgaande requisit van zijn Ed.
agtb. welgem. mondeling in presentie
van den hoofd Coltz van Meeckeren en
den Cijsser aan zijn Ed. agtb. heeft laten
weeten, dat hij alles bij de voorm.
ola had bekent gemaekt, wat hij
schrijven moest, en dat hij den getuijge
Cambagaskerij Itty Cora herwaerts
niet konde senden, dewijl denselven
door de kinderpokjes bevreest was —

den Calvensal denselven uit vervolg
deses eenelijk gaan demonstreeren aan
wat straffe den gev. over des begane
moord zig schuldig gemaekt heeft —

Alle moedwillige doodslag, ofte moord
dan, die, gelijk in dit geval, met opset
geschied is, mis haagd God de heere
Soo seer; dat de gantsche republique,
in dewelke dit fait begaan is

neffens

neffens, ofte omtrent god schuldig zij aan het onschuldig vergooten bloed: ten ware zake deselve de misdadiger vervolgde, ende dese misdaad, kan anders niet uijtgewischt worden

Dan door het bloed der geener, die het onschuldig bloed vergooten heeft, gelijk den text Numeri Cap: 35 vers 33 klaar, en duijdel leert, zie wijders het geene staat Deut: 27 vers 29

waer in, en op, de wereldlijke wet gefundeert, mitsgaders in de hijserlijke statuijten te vinden is, vide Damh: in zijn prax: Crim: tit: van doodslag Cap: 67 pag: 190 &

met wien nevens alle andere regtsgeleerden ook overeenstemt, den vermaarden Mr J.V.L: in zijn R.H.R: 9: boeks, Cap: 39 num: 1 pag 57

alwaer hij nog dese uijtdrinkinge doet, dat in het straffen van den doodslag, wel gelet moet worden, hoe in wat wijse van wie, en aan wie, dat die is geschied: om te onderscheijden

of

of deselve ordinair of extraordinair, dat is, meerder of minder als met de gemeene straffe, bekoord gestraft te werden, en pag: 952 gaat hij voort met aantewijsen

dat de extraordinaire, en bijsondere straffe tweederkande, ofte meerder, en grooter, of minder zijnde, de grootere straffe plaats heeft, in alle doodslagen, daer (gelijk hier) moord, en louter geweld me gemengd is; zie hiebens hedendaags regtsgeleerdheijd 2: deel, 3: boeks, Cap: 13: num: 31

Want den gev: de snaphaan op dat selve moment, en met een voorgaande quaden opset geladen hebbende, heeft daer mede dit bose stuk werx bij donkere avond verrigt

en dat wel aan een persoon, die met jets leuttigen besig wesende, in het alderminste op of tegen dusdanige onvermiteijt niet ydagt konde wesen

Ed

het eenigste, dat den gev: in cas subject
tot zijn verschoning heeft gesogt, of gemeent
te konnen inbrengen, waer door hij tot
dese gruwel daad is getreeden.

Soude eenelijk wesen de vader en broeders
van om dat den vermoorden hem gevangen
in steede van zijn bruijt een goede dragt
slagen gegeven hebben.

maar aen gesien zulx geschied is, om dat hij
maer een Christen lasconijn wesende,
de Kardiesse had zig te roemen, en rugt,
baer te maken, dat hij met die dogter
soude trouwen, gelijk te sien is bij de
gerecolleerde klagt depositie van de
moeder van den voorden Bartholomeus
de Lima, en de verklaring van den
toepas Salvadoor Rebello onder
Ca. O: hier annex te vinden

en dat hem daer op niet vrijstaet dier,
gelijke moord te begaan, maer wel indien
Jemand daer door ongelijk te zijn
geschiet, aan den regter klagtig te
vallen

Zoo

Zoo vermeend den Eijsser onder de agtb:
wijser gevoelen, dat dese dekmantel
van voorgewend slaan; den gev:
in desen geensints patrocinieren kan.

Veel min hem verschoonen, nog bevrijden
van de wel verdiende straffen, die volgens
de goddelijke en wereldlijke wetten,
hier vooren g'allegeert, tegens soodanige
gruwel daad, zijn gegeven, en gestatu-
eert.

Hoon den gev: nu op articulen gekoord
zijnde zig seer frivool met leugens komt
te behelpen, en het gemeene rolletje
van negatief is speelende, met onder
anderen voort te geven.

Dat vermits de snaphaan toen hij deselve op
voorn: Bartholomeus aanleggende met
afgong, den Kans absenten, en niet te
vinden zijnde Christen Barrido in wiens
huijs gew: Bartholomeus toen was,
uijt helve komende, de steen van deselve
vast geset hebbende, op Bartholomeus

gekomt

gevuurt en kem geraetst heeft van de
antwoorden op voorm: articulen geg:
Lo R: kien bezijden —

aangezien volgens het gevoelen van
Joost den Damhouder en de andere regts-
geleerde hij evenwel strafbaer is,
want —

Joost den Damhouder segt in zijn praxis
Crim: Cap: 70 No 4 pag mihi 129
aldus: Ende soo wie raad gegeven
heeft jmand dood te slaan, / soo dat
't faict nimmermeer gebeurt soude
hebben; hadde hij het niet gedaan /
die is te puniceren als den principale,
en voegd daer bij:

Ende hier uijt blijkt hoe dangereuselijk
zij missen, ende doolen, die alleenlijk rekee-
nen ende estimeeren doodslagers te zijn,
die dooden metten hande, ende met den
geenen, door wiens raad, bedrog, verma-
ningen ofte verwectinge, de menschen
sslagen, oft gedood worden —

Item No 6: ende soo wie last gegeven,

oft

oft bevolen heeft jmand te dooden, of
dood te slaan, / soo dat 't faict nimmer,
meer gebeurt soude hebben, hadde hij
het niet belast, of bevoolen / die is te
puniceren als de principale.

Moet den geene, E: agtb: keeren, die eenet:
raad of last gegeven heeft om jmand
te doden, deselfde straf lijden; als
den daeder selfs

Hoeveel te meer is den geen: schuldig gene:
straffe te ondergaan, die niet alleen
met een quaden opset, de snaphaan
geladen maer daar mede ter
plaetse, alwaer gem: Bartholomeus
was gegaan, de haan van deselve over,
gehaeld en op hem aangelegt heeft

Ma S: V: L: segt in zijn R: H: R: 4e boek
24 de No 4. die hem laet omtrapen om
een ander te dooden, werden soo wel
den omtrapen, als die geene, die het
aanneemt, swaerder gestraft, gemeent
met het lichaam op een rad te
stellen, rabraken, vierendeelen, en dier-
gelijke, en dat dien volgens.

op

op den 5: april 1669 binnen amsteldam
Jan nieuwkerk, die van seker Jood
omgekogt, een ander Jood om seker
kleyn gewin had doorsteken, half dood
gewongt, voort geraebraekt, en zyn
lichaam op een rad gesteld is. —

Een anderen zegt gew. S.V.L. in het 5:
boek 27: deel No 15: dat by het hof
van holland anno 1583 gestaan is, dat
een misdadige uyt kerkenbrigheyd de
pyn doorstaande, of N: zyn confessie
weder roepende zoo wanneer de bewysen
van zig selvs klaer, en genoeg zyn,
egten evenwel verwesen, en g'executeert
behoord te werden —

Voorts by het 28: deel No 9: in
anno 1521 verstaan is, dat het feyt
by den schuldpligtige in de pyn bekent,
en daernaa buyten de pyn wederom
ontkent, met een verklaring dat de
bekentenis maar alleen was geschiet
om de pyn te ontgaan; den sodanige niet
wederom behoorde gepynigt te werden; maer
om dat de bewysen van zig selfs klaer,

en

en genoeg waren, in deselve zaeke
des niet tegenstaende, den schuldigen
verwesen is.

Werd den geene, die in de pyn zyn misdaed
bekent, en daernae ontkent, evenwel
gestraft; soo vermeent den Vyssen
met onderwerping van uwe agtb:
wysen gevoelen dat men den gev:
in desen, die buyten pyn zyn
misdaed wydlopig bekent heeft,
ook wel mag straffen, schoon
denselven nu de negative is
speelende,

en daer om is denselven naer VE: agtb:
versogt te hebben, het manquerende in deze
uyt hun nobile officie hier by te voegen.

Concluderende dat den gev:
in den hoofde deses vermelt,
by difinitive vonnisse van
VE agtb: sal werden sklaert,
tewesen een mandes doods,
voorts gecondemneert ter
plaetse, daer men hier
gewoon is, criminele
sententie

Sententie Lexecuteeren,
gebragt, en aldaar aan den
Scherpregter overgeleverd zijnde,
door den selven op een Eoute
Cruijs gebonden van onderen
op gelede bracht Lewenden,
datter de dood naevolgt,
en vervolgens het doode romp
op een Eorde gesleept, en
naer het Buijten geregt
gebragt zijnde, aldaer op
een rad Lot proije van de
lugt, en vogelen des Eemels
gesteld Lewenden, Cum
Expensis, ofte Les alsulken
anderen fine, als Vd agte
&a

Gepribeert in rad
van justitie ter steede
Corinn op den 27 Ibre
1793

Implorerende op, en in alles &c.

[signature]

Crimineelen Eysch
en conclusie van den onderhoof
man en fiscaal Nicolaas
Bonjer A.O. Eyss.

Contra

Den Christen lascarijn Ba
tiaen alias Baadjen van
Caramoetrodbij gelegen in Ee
land van Paroe, thans sre
en ge

Translaat ola door den ragia
van Paroe aan den EE:
agtb: heer Commandeur
Renicus Siersma
gesz: ontv: den 8: April
A°. 1743.

De huysen van de Corombins van Pali
[illegible] gebrooken, gespoljeert, en alles
[illegible] stoolen, mitsgaders nu,
en dan nog andere onhebbelijk heeden
bedreeven hebbende, heeft men dien
dief gebonden, en gevleugelt hier
gebragt, en wij hebben beslooten,
hem selfs te straffen, maer overden
kende de Goede intelligentie die er
is tussen ons en UEE: Agtb:, senden
wij hem onder Geleyde van twee
Personen na derw:, wijders sal sal
wadoor UEE: Agtb: alles bekent
maeken

maecken. Geteekent bij Sijn hot: —
/: onderstond :/ Voor de translatie
Cochim dato als boven — /: was geteekent:
Cs. van Meeckeren Gs: translateur

Accordeert
[illegible]
Aleng

355

L^a L

Pro fisco

Comparerende voor de Voegen: gecommitteerde
Leeden uit den agtb: raad van Justitie deser
stede de Christen vrouw Isabella Pereira,
weduwe wylen den Toepas Fernandes de Lima.
Inwoonderesse tot Carancoerij, dewelke onder
verkoning van den Christen Lascorijn Bastiaon
die sij betuigd den ygenssen tewesen, die haare
soon vermoord heeft, door vertaling van den
Jo: tolk klagenden wijse tekennen gaf; hoe dat
uit 10 a 12 Jaaren geleden, sij deposante
benevens haar man, en familie op Palaertij
wesende tot consummatie van het huwelijk
zijsken haar oudste dogter Simaa, en den
Toepas Domingos de Faria, aldaar van de
heydense Chegos Chembakacherij Ittij Camara,
en Caenje Cora verstaan had; dat den
voorm: Christen Lascorijn Bastiaon Soude gesegt
hebben; dat dewijl hij dat vrouwensch, tot sijn
huis vrouw niet heeft kunnen krijgen, hij op
de bruijloost van haar, een Schenkagie
van eenig vleesch Soude senden, om reeden
den bruid haar vader hem eens geslagen had,
over sijn hardiesse, en het rugtbaar maken
dat hij met dat vrouwmensch Soude trouwen;

Dat

dat hij meede voor dien tijd eenige hagels
gegoten heeft, vragende aan den Clego
Coenje Cora, hoeveel hij van noden soude
hebben, om een man ter neder te vellen
en dat dese Clego daarop soude g'antwoord
hebben, dat een enkeld hagel daartoe genoeg
was: dat hij gev: in cas subject sijn woord
had gehouden, en den broeder van de
bruid heeft ter neder geschoten, vlugtende ten
eersten na uitgevoerde moord van gem:
Canauconnij: nog verklaart de deposante
gehoort te hebben, dat de voorm: bastiaan
meermalen op Paroe geweest maar naart
agterhaald is geworden, dan laast over
begaane dieverije.

Waarmeede de deposante haare klagt
depositie ijndigende, belijgd denselven
inhoud de opregte en suivere waarheyt
is behelsende.

Aldus gedaan en gedeposeert binnen de stad
Cochin ter ordinaris Raad Camer van den
Agtb: Raad van Justitie, op den 17: Junij

anno

359

anno 1793. in presentie van de E:
N:s Keijser, en Steykamer van Zuilen
beijde Leden, uit den Raad voorm:
die de minute deses nevens den
deposant, Zaalman en mij Secretaris
hebben onderteekend.

Twelk getuigd

Maan Klijn
Secret:

Comparerende voor de naegen: gecommitt: Leden
uit den agtb: Raad van Justitie deser steede de depo-
sante in de voorenstaande klagt depositie gem:
dewelke aan haar m: wederom ten overstaan van
den Onderkooyman, en fiscaal deses commandements
N:s Bruijn, door vertaling in de Portugeese taal,
en in presentie van den ge: Christen Lasconijn
bastiaan van woorde t: woorde voorgehouden
en te verstaan gegeven sijnde, bleef sij bij denselven
inhoud ten vollen persisteeren.

Wijders aan de deposante voorgehouden sijnde
door voorm: Officier de navolgende
vragen, heeft sij daarop laadanig g'antwoord, als
voor reden is ter neder gesteld

1,

1

antw: Mij camara woont op Chadanattij, den tweede op Caraucoerij

1

Waar de Chegers bij haer klagt depositie vermeld woonagtig sijn,

2

antw: in mijn huis tot Caraucoedij

2

Waer, en terwat plaatse sij lieden 't verhaalde door den gevangen baadjen of Bastiaan aan haer verhaald hebben,

3.

antw: na de dood van mijn Soon Bartholomeo de Luna.

3

of Sulx is geschied voor dat haar Soon vermoord is geworden dan wel na dato, en hoe gem haer Soon Genaamd was:

9

antw: mijn Soon is op Caraucoendij

9

en terwijl sij Legt, zij deposante

361

coendij, om eenige provisie voor de bruiloft intehoyen gebleven

deposante, benevens haer man en familie op Paloerte sijn gekomen zo word haar gevraagd of gem: haar Soon met hun lieden niet meede gekomen is; —

5

antw: op Caraucoerij, in het voorhuis van Seker Christen huis.

5

Waar gem Bastiaan hem heeft vermoord, op palloerty, off Caraucoedij in sijn Eygen huis dan wel buiten 't selve

6

antw: het is geschied na het vermoorden.

6

en indien de deposante op de 3.de vrage mogt seggen dat de gev: Chegers voor dat haar Soon is vermoord Geworden

haer

haer 't seggen van den
moordenaar, haar heeft
bekent gemaakt, als
dan te vragen, waerom
zij dan haar soon naer
derwaerts heeft geson,
den,

7.

antw: In het Sulx van eenige
Soldaat gekoort, en dat hij Sig
Sontijds bij Sijn broeder op
Caricoerij woonagtig had op,
gehouden.

7

Van wie zij gehoord heeft
dat gem moordenaar
te meermalen, nae be,
gane moord, op Ca,
rancoedij geweest is
waar hij huijs gehouden
en of hij Eenige bloed,
vrunden daar nog
heeft,

8

8

8

363

antw: Ja.

of het dode lichaam
van meergem: haer
soon toen in de Stad
niet is gebragt en
gevisiteerd geworden

Aldus gerecolleert gepersisteert, nader gevraagt ende
Cantwoord binnen de Stad Cochin ter ordinaris Raad
Camer op den 19: Junij anno 1793 in praesentie
van de E: D: Bos en Steyfaunus van Zuilen
beyde Leeden uit den Raad voorm

Als gecommitt

gesteld bij Isabella + Pereira

Dr. Bos.

[signature]

voor de Translatie

Voor de Staling

Dr. Weyts

mij present

Dr. Klijnze
Secret

La. M.

Comparerende voor de vaegen, gecommitt.de Leden uit den agtb. Raad van Justitie deser steede de comparante in de ~~[illegible]~~ staande ~~[illegible]~~ vraag-pointen gem.; dewelke aan haar door vertaling van de Jo. Tolk, articulatim van woorde tewoorde voorgelooden synde heeft sy daarop in dien vaegen geantwoord, als voor ieder is ter nedergesteld.

365

Vraagpoincten opgesteld, en vergegeven aan twee gecommitteerde Leden uyt den agtb. Raad van Justitie deser steede door, ende van wegen Nicolaes Cowijn onderhoopman, en fiscael alhier, omme daer op gevraagd te werden de vrouw Isabella pereira wed.e wylen den toepas Fernando de Lima Inwoonderesse op Carancoedij, mitsg.s desselvs tegenwoordigheid, woorden in margine deses voor yder vrage ter neder gestellen. —

1.

of den gev.: Castiaan Cevorens ten haren huys niet gewoon was nu, en dan te komen?

2.

of 't waar is dat hy haer dogter Simoa Lehuwelyk zoogt heeft?

3.

Soo meede dat de gev.: ny haer man hem 't ja woord daer toe gegeven hebben? —

9.

1.

antw.: Ja.

2.

antw.: Ja.

3.

antw.: neen.

9.

antw: om dat denselven een Lascorijn, en geen Lolpas is.

4.

Soo neen, Vrragen, of Sulx geschiet is, om dat de dogter van toepassen afkomstig, en hy gev: een Christen Lascorijn is; dan wel om wat reeden?

5.

antw: dat heeft in desselfs Believen gestaan.

5.

Indien voorgeeft, om dat hy een Christen Lascorijn is, als dan Vrragen, hoe dan syn moey met des gevr: mans kleen broeder is getrouwt geweest! —

6

antw: mijn man heeft aan mij verhaalt, dat Bastiaon: Sulx soude hebben gesegt, maar hij heeft mij niet gesegt van wien hij Sulx gehoort heeft.

6.

aan wien heeft den gevangen gesegd, dat hy met de dogter van de gevr: soude trouwen, en wie haar, of haar man Sulx Schaelt heeft? —

7

antw: 2e Soons. Bartholomeus en en Pascaal.

7.

hoeveel soons de gevr: heeft gehad, en hoe die genaamt waaren? —

8

8

antw: mijn man heeft hem alleen geslagen, en mijn Soon Bartholomeus, heeft haar beyde uit malkander gelolyen.

8.

of haar man, en gem: haar soons Lesaemen den gev: niet geslagen hebben, dan wel wie nevens haar man!

9

antw: ik heb gehoort dat Bartholomeus, hem niet heeft geslagen.

9.

of haar soon Bartholomeus hem gev: niet meede heeft geslagen!

10

antw: in een Kruin van een mooqua, die nu overleden is, heeft mijn man hem Bastiaon met een Stok geslagen, soo als ik heb gehoort.

10.

waar, of ter wat plaats, en waarmeede zij hem geslagen hebben?

11.

antw: omtrend 4 a 5 maands van tevoors, de juiste day weet ik niet.

11

hoelang voor dat haar soon is Smoord geworden, Sulx geschiet is! —

12.

antw: Ja meede na Paloertij gegaan, en van daar weder gereverteert, na Coerancoerdij, om hetzelve en andere te koop.

12.

of gem: haar soon met de bruyt niet meede na paloertij is gegaen, en weder vandaar op Caran, Coedij gekomen om 't een, en ander voor de bruyloft te koopen,

dan

dan wel, of hy ten dien tijnde op carancoedij is gebleven?

13.

antw: Ik heb van mijn man verstaan, dat hij ~~[illegible]~~ gehoort heeft, Bastiaan Satisfactie sonde nemen over de ontvangene slagen.

13.

of de gevr: dan wel haerman, of de soons, voor dat haar soon Barth: is smoord geworden, van niemand heeft gehoord, dat den gevr: tot dese gruwel daad geresolveert was? —

14.

antw: 3. dage van te vooren synde gewest op een donderdag savonds, en vrijdags morgens heb, ben wij tijding gekregen, door de toegesondene macquaas van Pedro Rebello; wij waren toen op Pailoertij.

14.

hoeveel dagen voor den bestemden dag van 't freeren den bruijloftsfeest, is haar soon smoord; en wanneer zij daar de tijding van heeft gekregen, door wie gegeven, en waer zij nevens haerman toen waeren?

15.

antw: wij sulx hoorende, ben ik terug gegaan na carancoedij, maar onderwegen het daade ligchaam ontmoedende, heb ik daar van kennis gegeven in de stad, en het lijk is toen ook in de stad gebragt door Pedro Rebello, mijn man was terselver tijd na angicaimaal, om iets in te coopen.

15.

of gen: tijding haer op pa-loertij niet is gebragt, en of zij daer op nevens haarman naer carancoedij niet syn gegaen, en wie meer? —

16

16.

b'antwoord in de voorenstaande vrage.

16.

wanneer lesamen aldaar zijn gekomen, waer zij haer smoorden soon heeft gevonden; noementlijk; daer hij is smoord geworden, dan wel in haer eigen huijs, en wie daar gebragt heeft? —

17.

antw: in het voorkuis van de Christen Barido, de huisen leggen twee kuinen ver van malkaar, of hij nog leeft, dan niet, dat weet ik niet.

17.

of zij niet weet tenoemen voor wiens voorkuijs dese moord is geschiet, en hoe ver 't selve van haer huijs gelegen is; soo meede of hij nog leeft? —

18.

antw: de kogel was door de arm in de sijde ingegaan, egter ik weet niet, of het was de regte ofte linke zijde: hij heeft niet langer geleeft als 5. a 6. uur na de [illegible], soo als ik verstaan heb.

18.

waar de kogel haar soon getroffen, en hoelang denselven, volgens seggen van den eigenaer van 't huijs, daer zij is smoord geworden, nog geleeft heeft? —

19

16

antw: Vrijdags, door Pedro Rebello in de stad gebragt, en op Pailaenty begraven, maar of het gevisiteert sij, weet ik niet.

19.

wanneer 't lijk hier in de stad is gebragt geworden, wie meede gekomen; en of 't selve in 't hospitaal is g'opent, en gevisiteert geworden; soomeede waar 't selve is begraven?

20.

antw: het wierd eenige weeken uitgesteld.

20.

hoeveel dagen daar naar is het bruijloftsfeest gecelebreert?

21.

antw: neen.

21.

of zij niet en weet, wie de snaphaan heeft toegekomen, waarmeede de geb: haar soon heeft gemoord

22.

antw: neen dat heb ik niet gehoort, dese Cannaryn leeft nog, en woont op Carancaldij.

22.

of zij niet heeft gehoord dat een Cannaryn in naeme nanne de zijgenaar daar van was; en waar denselven is woonende.

Corlim den 25e Junij 1793.

Aldus gevraagt ende beantwoord binnen de Stad

Codrus

[signature]

371

Corlim ten ordinaris Raadcamer op den 25e Junij anno 1793 in presentie van de Ds. Dr. Bos en Stephs. van Zuilen beyde Leeden uit den raad voorn.

Als gecommitt.

[signature]

[signature]

voor de staling

Dr. Weyts

gesteld [signature] by Isabella Pereira

Mij present

[signature]

Comparerende voor de naegen: gecommittde Leeden uit den agtb. Raad van Justitie deser steede de g'interrogeerde in de voorenstaande vraag pointen gen: dewelke aan haar nu wederom: benevens de gegevene antwoorden ten overstaan van den Ondercuopman en fiscaal deses Commandements Nicolaas Bowijn, in presentie van den geb: Bastiaan door ventaling van den Jongtalk van woorde tewoorde voorgehouden sijnde, bleef sij daarbij als nog persisteeren.. alteneerende op de 12. art: dat de bruid reeds 't Jaar van te voopen na Palaentij is vertrokke.

Aldus gerecolleert en gepersisteert binnen de Stad Corlim, ter ordinaris Raadcamer op den 26e Junij anno 1793, in presentie van de

E.

La N°

De Bos en Stephanus van Zuilen beyde Leden uit den raad naomen

Ret gecommitt.

gesteld bij / Isabella Pereira

De Bos

mij present

[illegible]

[illegible] Klijn
Secret

voor de staling
Dr Weyts Jr Vaz

Profisco

373

Compareerde voor den aangenoemde Gecommitteerde Leden uit den agtb raad van justitie deser Steede, den toepas Salvadoor Rebello inwoonder tot Chattanattij in het gebied van den Ragia van Laroe den welken ter requisitie van den onderkoopman en Fiscaal deser Commanderije Nicolaas Bowijn en onder verthoning van den gev. Bastiaan door vertaling van den jongtolk getuygde en verklaarde waar, en waaragtig te wesen, gelijk doet bij desen hoe nu omtrend 8 à 10 Jaren geleden, den gev. Bastiaan, sig had laten ontvallen dat de dogter van den Toepas Fernandes, sijn vrijster off boeltje was, reeden waarom gem. Fernandes aan sijne twee soons te weten den verslagen Bartholomeu, en Laco, off Lascoal ordre gegeven heeft voors. gev. Bastiaan snel afteroffen, gelijk geschied is, in weder wraak had d° Bastiaan tegens alle de inwoonders van Caramcoeri gesegt, dat wanneer de dogter van voors. Fernando kwam te trouwen met een ander als met hem

hij

hij op haer bruijloft een varken Soude slagten
en haer dat toesenden, denoteerend daermeede de
bruijd haer broeder, den reets genoemden
Bartholomeu, donderdagh voor het Trouwen
vandat vrouwmensch, is demoord ook geschied
des avonds tussen 7 en 8 uuren; en zo haest den
vader vanden attestand Pedro Rebello, daer
kennisse van kreeg, is hij naar derw: gespoed
en dewijl den dader sig ten eersten op de vlugt
begeven heeft, had des attestants vader
voorm: soden gequetsten als den broeder
vanden Moorder gev: genomen, en met sig
meede na Chattanattij gebragt, om des anders
daags hier in de stad te brengen, en op 't ver
soek vanden verslagen, die nog in 't leven
was, wierd Evengem broeder vanden ho
micide gelargeert, om dat hij daer niets
toe g'adhibeerd had; ——

Eyndigende hiermeede den attestand Syne ge
gevene verclaring, die hij betuigd de suivere
en opregte waerheid te behelsen, voor reden
van wetenschap gevende, dat alt geen in
desen getuigd, gehoort, en denae het vermoorden

derest in persoon bijgewoond, en de gesien heeft,
oversulx bereijd blyvende, Syn getuigde, ten allen
tijden met solemnelen Eede te Sullen bekrag
tigen;

Aldus gedaan, en g'attesteerd binnen de stad
Cochim ter ordinaris raadcamer op den 26:en
Juny 1793 in presentie van d'E: Daniel Bos:
en Stephanus van Zuijlen beide leeden
uit den raad voorm:, die de minute deses
nevens den attestand, jongtolk, en Mij
secretaris hebben ondertekend;

Welk Getuijgd

Maan Elijn
Secret:

Comparerende voor de vraagen gecommitt.de Leeden uit den agtb: Raad van Justitie deser Steede, den teenvoegeerende in de nevenstaande vraagpointen gem:, dewelke aan hem door vertaling van den Jo: tolk articulatim van woorde tewoorde voorgehouden sijnde, heeft hij daarop soodanig geantwoord, als voor ieder is ter nedergesteld.

Vraagpointen opgesteld, en aen twee gecommitteerde Leeden uyt den agtb: Raad van Justitie deser Steede overgegeven door, ende van wegen Nicolaas Bowijn, onderkoopman, en fiscaal deser Commanderije, omme daar op gevraagd tewerden den toepas Salvadoor Rebello Inwoond.r tot Chattanattij, en desselfs tegevene antwoorden in margine deses voor ijder vrage ter neder testellen. —

1.

antw: 20. Jaaren, Catholijk Tolk van de koning van Panoe

Eerstelijk tevernemen naer desselfs ouderdom, religie, en waarmeede sig is geneerende?

2.

antw: een quartmijle

2.

Hoe ver Chattanatty van Carancoerij is gelegen? —

3

antw: Ja

3.

of den gevr: op den 26.e der Jo: Leeden maand Junij ter requisitie van bovengem: fiscaal een Schaaring, aangaende het vermoorden van den toepas Carkolomeus de Lima, niet heeft gepasseert? —

9.

9.

antw: neen.

4.

Soo Ja, tevragen, of den gevr: met lijgen ooren, den gevangen Castiaan, of Caadjen, heeft hooren zeggen, dat de dogter van den toepas Fernando, en Suster van voorm: Cartholo: Syn Coeltje, of vrijster was?

5

antw: neen.

5.

Soo ook, dat gem: Fernando, om die reeden aan Syn twee Soons zijnde voorsz: Carth: en paco of pasquale Colast heeft, om gem: Castiaan snel afterossen?

6

antw: neen.

6.

of den gevr: gesien heeft, dat gem: Castiaan door haer is geslagen geworden?

7.

antw: ik heb het niet gesien nog gehoord maar van verscheyde personen gehoort dat de vader ende beyde Soons hem geslagen, om dat hij uitgestraait had, de dogter van Fernando had veroneert, en Fernando om die reeden deselve aan niemand hoort geven, als aan hem.

7.

Soo neen, van wie Zulcx gehoord heeft, en of Fernando ook niet meede geslagen heeft; waer, en waarmeede? waarom

8

antw: van den Clego Ittij comare en van de overledene Clego Cauije Coorée

8.

Van wie den gevr: gehoord heeft, dat gem: Castiaan

Sonde

Sonde gesegd hebben, dat wanneer voorm: dogter met een ander als met hem quam te trouwen, hy op haer Cruijloft, een varken Sonde slagten, en haer dat toesenden?

9

antw: Savands omtrent 9 uuren heeft mijn vaders Suster Catharina, thans op Calicoet waanagtig, aan mijn vader Pedro Rebello, Sulx late bekend maken.

9.

hoelaat inden avond stond des gevr: vader Pedro Rebello tijding, wegens 't schieten door meergem: Castiaan op voorm: Cartholomeus, heeft gekregen, en door wie?

10.

antw: daarvan weet ik niet.

10.

of voor de Cohomene tijding een Schoot niet is gehoord aan de kant van Fernandes woo-ning, dan wel daar ontrent?

11

antw: met mijn aom Jorge Pereira en mijn broeder Ignatio Pereira door Lelye van een vaartuig

11.

In wiens geselschap is de vader vanden gevr: naer derwaarts gegaan; en of Sulx Lvoet, dan wel met een vaartuig is geschiet?

12

12.

antw: aan het huis van Carido alwaar de geschote Cartholomeus is terwederlag.

12.

waar des gevr.s vader hem eerst heeft gevoegd, namentl: den huijs van voorsz: Cartholo:, en plaatse daer denselven gequetst lag, of naer 't huijs van voorengem. Castiaans. —

13

antw: in 't huis van Carido.

13.

waar des gevr.s vader den gequetsten Cartholomeus heeft gevonden?

14.

antw: 's nagts over tien uuren

14.

hoelaat het inde nagt geweest is, wanneer gem: Cartholom.s op Cattanatti den huijse van des gevr.s vader is gebragt geworden? —

15

antw: Ja den Eijgenaar van 't huis in name Carido. is meede gegaan na mijn vaders huis

15.

of den Eijgenaar van 't huijs daer desen Cartholomeus is gequetst geracht, meede gekomen is? en hoe Eijgent. is. —

16

antw: Ja.

16.

of gem: gequetsten voor syn

oplijden

oplijden heeft gheaart, en gesegd, dat den gev. Caadjen hem geschoten heeft? —

17

antw: Ja hij heeft gesegd, dat hij daende was iets te eten

17.

of gem. Cartrol: niet heeft gesegd, waarmeede hij bezig was, wanneer hij de kogel in syn Lijf kreeg? —

antw: als even

18.

Soo Ja, Zulx beseggen?

19

antw: Ja.

19.

of hij niet heeft gesegd, dat hij voor dat de schoot is gedaan, de haan van een snap-haen heeft hooren kwirken? —

20.

antw: Ja

20.

Soo ook dat hij Zulx horende aan den Eijgenaar van 't huijs, daer hij toen rijst sat te eten synde den christen Carrido gevraagd heeft, wat het was?

21.

21.

antw: Carrido heeft g'antwoord: wie weet, wat hebbeest ofte Buffel eenig droog kant in de keyning niet breecht.

21.

Wat antwoord seyde den gequetsten, dat hy van gemelte Carrido daer op heeft gekregen?

22.

antw: dat weet ik niet, ik heb het niet gehoord.

22.

of den gequetsten daar nevens ook niet heeft gesegd, dat desen Carrido na het hooren vallen van de haan van de snap-haen buyten de deur geweest, en ten eersten weder binnen gekomen is? —

23.

antw: na mijn best onthoud door de regter arm die vermorseld was in het kent.

23.

of den gevr: gesien heeft, waar de kogel hem Carthol: getroffen heeft? —

24.

als even

24.

Soo ja beseggen, waer, en op wat plaats van desselfs Lichaam?

25.

antw: Smorgens ten 3. uuren en dus 6. uuren daarnaal

25.

Naer sloop van ontrent hoeveel uuren, dat gemelte Cartholomeus den huyse van des gevr: vader is gebragt geworden, is denselven komen lesterven?

26

antw: Ja, door myn vader.

26.

of 't Lijk des anderendaags hier in de stad niet is gebragt geworden, en door wie? —

27

antw: Dat weet ik niet, ik ben niet meede in de stad geweest.

27.

of 't selve alhier in 's Comp: hospitaal gevisiteert, en g'opent is geworden? —

28

antw: in de kerk tot Pailaerty.

28.

Waar 't Lijk van gem: Cartholomeus is begraven geworden? —

29

autes: Soo als ik hes gehoort, nam nen, vleijde nainod en clagol, die niet meer raad tenaamen, is'en nam tesaamen miste nigie gewees tuffren, Bando en Bartholomeus, om reeden, Barth. lomeus alte gemeenschaam met des eenes vrouw sonde de oft hebbe.

29.

Is lemnijn gehoord wend, dat Cosen gem: Cannido voorkennisse gehad haefs, wegens gewaagd wend; Soo word den gem: gevraagd, of meergem: Cannis Kolomeus; is Cannido ooijt voor das groot vrunge misdaa met malhandy gehad hebby,

30.

autes: ik heb anders geen reeden gehoort, als dat het sonde lergé houden Sijn over de voorn: vrouw.

30.

Soo wen Schryven, of den gem: niet gehoord heefs, wat reeden gem: Cannido sonde gehad hebben, om gem: Mooord te bestammen?

31.

autes: mijn vader hoorende dat Canido in dese mooord gestemt had, sibilde hem laten vatten, maar hij de lugt dagvaan krijgende, liefst hem met sijn familie na Mangattij begeven, eer daar waar thans vaant weet ik niet.

31.

Was reeden Heefs hem Cannido voors: mooord gestemt, om sig van Cananoorij, met vrouw, en kinderen te bevrijden; is waar by Kans is wonder?

32

32.

autes: neem maar Soo als mijne vader na dien tijd van Lechen Sijn slaven Christina gent: verstond, heefs baptiaan met Sijn moon vader, des maergem: Baptiaan gewaen 3 dage lang op een nelij schuur buiten Schiedam staande hem verborgen, die aan dezelve 8 dagen Cinnis een pattasij koon vooral: meijd, die vleeselijk met hem of wel schuur heefs opgo- dadelijk verlichte voorsende, dat men hem Soosen gehonden! — soeste en te vatten, heefs hij Sig daar- van gelaten gevalsoert, sijnde gem: meijd Christina aan de handen gehjes voorleeden.

385

32.

Of hoe waar is, dat des gem: Baptiaan 8 dagen Cinnis een pattasij schuur heefs opgo-

33.

autes: het is waar niet seffied, maar Baptiaan met Sijn gesin op de nelij schuur een verborgen lebbende, heefs magelijk mijne vader voh Lechen te vernieuwden.

33.

Soo Ja, waarom hij is go- vlugt, en waarom gelargeert?

39.

autes: niets anders, als wie effen bij de 22 vraje is Cautevoord.

39.

Soo neen, wat daen waar is, Schalen? —

35.

autes: uit 't huis van Lechen Corombin Barcha nelij en klaetjes gestolen heb bende, bij nagt, en nog nieen daarmit in de burgstal Cofraet, waarom Cillende haale, is hij gevat, gem: Cafriaan door den Koning en na hem waarts gestonden gewendes, van paard hem waarts is go- sonder gewonden? —

Batavia den 16en augusto 1793.

Aldus gedaan gesloten Cautevoord binnen de pad Cadie ter on- dissaris

Dinaris Raadcamer op den 16e aug.ti anno 1793
in presentie van de Ed. Nicolaas Keyser en
Hendrik Wendelin Koller, beyde Leeden uit den
Raad voorn.

Als gecommitt.

Salvador Rodt

N. Keyser

Wm. Koller

Mij present

voor de Staling

Klyn
Secret.

Compareerde voor de naegen: gecommitteerde
Leeden uit den agtb: Raad van Justitie deser
steede den g'interrogeerde in de nevenstaande
vraagpointen gem.; dewelke aan hem nu wederom
ten overstaan van den Onderkooxman en
fiscaal deses Commandements N.s Boxyn
in presentie van den gev: Castiaan, door
vertaling van den J.o tolk van woorde tewoorde
benevens de daarop verleende responsien
voorgehouden sijnde, bleef hij daarbij ten
vollen

ten vollen persisteeren.

Wijders door den Officier aan den g'interro
geerde voorgehouden werdende de onderstaande
vragen heeft hij daarop soodanig g'antwoord
als voor ieder is ter nieder gesteld.

1

antw: in het huis van mijnen
swager hebben sij mij ontmoed, en
gesproken

Of den araatja andrez Vaz
en 2. Lascorijns den 26. ofte 27.
der J.o leeden maand Junij
ten sijnen huise op Chatta
natty niet sijn gekomen
Dan wel waar sij hem gev.de
ontmoed en gesproken
hebben?

2

antw: dat uit ordre van sijn Ed. agtb:
waren gekomen, omme Carkij agte
vatten, en ik heb g'antwoord, hij is
niet alhier, maar reeds voor eenige
tijd na Mangattij vertrokken.

2

Dat gem. andree, aan
den gev.de heeft bekend ge
maakt, en hoedanigen antw.
den gev.d aan hem heeft toegevoegd

3

antw: Ja en ik ben selfs met
een mansjoux meedegevaaren.

3

Of hij gev.d aan hem araatja
niet heeft gesegd, met sijn

onder

onderhebbende Lascorijns aldaar te verblijven, en dat hij gev.d iemand van Sijn volk na Mangattij Sonde Senden, om na den bewusten Christen Barido te vernemen?

9

Twee Lascorijns en ik ben seeft meede gegaan.

9

Wie den gev.d den dien ijnde derwaarts heeft gesonden?

5

Antw: ik met de Lascorijns wederkomende heb aan de araatja gerapporteerd, dat Barhij reeds voor 15. dagen van Mangattij vertrokken sij, soo als van de inwoonders had verstaan.

5

Wat dese uitgesondene met Sijn terugkomst hem heeft gerapporteerd?

6.

antw: de inwoonders hebben aan mij gesegd dat Barido voor omtrend 15. dagen was verluist, maar niet waarom, waarheen, of waar tegenwoordig Sij onthoud en dat heb ik aan de araatja ook gesegd

6

Of hij daarnevens niet heeft gesegd, wanneer, waarom, en wanwaarts geen Barido van Mangattij is weggegaan, en waar hij Sij kans onthoud?

7

Antw: niemand weet waar hij is.

7

Of er geen middel Sal wesen, om die Barido in handen te krijgen?

8.

8

antw: de naam Chembocacherij Chiraan is mij onbewust, onder de inwoonders van Carancoerij

8

Of op Carancorij Seeker Chego de name Chembogacherij Chiraan gewoond heeft, ofte nog is wonende?

9.

antw: neen, maar de geheele overheid weet dat Bastiaan Sulx gedaan heeft, om dat hij na het gedaane feyt, Sij met de vlugt g'absenteerd heeft.

9.

Of den gev.d gehoort heeft, dat hij een van de getuigen is, die de bewuste manslag door den gev.d Baadjen hebben Sien doen?

10.

antw: Tanje Cone.

10.

Hoe den Chego genaamt is, die op den dag van de terugkomst van voorm. andrée en Lascorijns van Chattanattij des avonds op Carancorij is gestorven.

11

antw: hij heeft er ook van gewetens, uit Suspicie van de vlugt van Bastiaan. maar of hij de moord meede aangesien heeft, weet ik niet

11

Of desen Chego gesien heeft den begane moord door den gev.d Baadjen ofte Bastiaan:

12.

antw: neen.

12

Of den gev.d ooit heeft gehoord, dat door d.o Baadjen aan

iemand

iemand is verhaald geworden
hoe en op wat wijse
mits gaders op wiens
aanrading, en waarom
hij den beruchten Cartho
lomeus heeft om 't leven
gebragt?

13.

Vervalt.

13

Soo Ja, te seggen, aan wien
baadjen, sulx heeft gedaan,
dan wel ~~of~~ van wien den geord.
sulx heeft gehoord?

Wijders heeft den attestant sijn verleende attestatie
en voorgehoudene Cantwoorde vragen, nevens
het nader gevolgde recollement en daarbij gegeve
antwoorden, met Eede Solemneel bevestigd, door
het opleggen sijner regter hand op het heijl Evangeli
um St. Johannis, en het uit spreken deser woorden
Ik sweere op het heijl Evangelium St. Johannis
dat alle het geene in desen getuigd heb, de
oprigte en suivere waarheijd is behelsende,
Aldus gerecolleert, gepersisteerd, nader gevraagd ende
Cantwoord binnen de stad Cochin ter ordinaris
Raadcamer op den 25. September, anno 1793. in

presentie

presentie van de E. Johannes van Doorslaar, en
Jan Jansen Lemmet, beyde Leden, uit den Raad
voorn.

Salvador Rebelo

Als gecommitt.

Joh. van Doorslaar

J. J. Lemmet

voor de Staling

Bodlinde

Mij present

Maan Lijn
Secret.

L.o O.

Pro Fisco

Comparanten voor de vaegen: gecommitt.ee
Leeden uit den agtb: Raad van Justitie deser steede
den araatja Andree Vaz, en de Christen Lasconijns
antij van Mattamkerij, en Chachangattij Ban-
kij, dewelke ter requisitie van den Ondercoop-
man en fiscaal deses Commandements Nicolaas
Bouwijn door vertaling van den Jongtolk,
Lesamen verklaarden waar ende waarachtig
tewesen, hoe dat op den 26.e ofte 27.e der
J.o gepasseerde maand sij alle drie door den
E.E. agtb. Heer Commandeur Reinicus Siersma,
nae Mangattij gesonden sijnde, omme Leeker
Christen Barkij gevangen tenemen, en herwaarts
tebrengen: op Chattanattij aankomende,
de Soon van den overlede Pedro Rebello
in name Salvadoor Rebello aan den eersten
comparant den araatja andree heeft gesegd, hij
met de onderhebbende Lasconijns, ter dier plaetse
Soude blijven, en dat hij Salvadoor, middelen
wist, om gew.de Barkij aldaar te doen
komen; Sendende voorts sijn volk na
Mangattij, om Barkij tehalen, maar dese
uitgesondene terug komende rapporteerden

aan

aan Salvadoor Rebello en de attestanten
dat Barkij niet meer op Mangattij was,
maar dat hij sig eldens met de vlugt had
begeven: om welke reeden de attestanten
de weg na herwaarts over Carancoerij ne-
mende, traden in het huis van den Chego
Chembagacherij Chiraan, sijnde een van
de getuigen die de manslag heeft sien doen,
denwelken doodsiek ter hooij leggende, nog
dien ijgensten avond de klok omtrend agt
uuren in presentie der attestanten stierf,
gelijk sij comparanten met hunne teruggekomste
daarverslagh van hebben gedaan, aan voorm.
Officier deser steede.

Waarmede de Attestanten haare verklaring
ijndigende betuigen denselven inhoud de suivere
en opregte waarheijd is behelsende, voor
reden van wetenschap gevende, dat
al 't geen hierboven is ternedergesteld,
in persoon mede aangehoort, aangesien
en bijgewoont hebben, en blijven oversulx

gereed

gereed haar g'attesteerde met solemneelen
Eede, des noods sijnde tebekragtigen.

Aldus gedaan en g'attesteerd binnen de stad
Cochin ter ordinaris Raadcamer op den
20e Julij anno 1793 in presentie van de
Ed. Jan Jansen Lemmet en Stephanus van
Zuilen beijde Leeden uit den Raad voorm:
die de minute deses nevens de attestanten
Holk, en mij Secretaris hebben onderteekend,

't welk getuigd

Raan Klijn
Secret.

Compareerden voor de naegen: gecommitteerde
Leeden uit den agtb: Raad van Justitie deser
steede de attestanten in de voorenstaande
verklaring gem., dewelke aan hem nu wede-
rom ten overstaan van den Ondergoopman
en fiscaal deses Commandements Nicolaas
Bouijn, in presentie van den gez:
bestaan door vertaling van den Jo. Holk
vanwoorde tewoorde voorgehouden sijnde
bleeven sij bij dies inhoud als

nog

mag persisteeren

Wijders door den Officier aan de attestante voorgehouden zijnde de navolgende vragen hebben hij daarop Loodamij geantwoord, als voor ieder is terwijlen gesteld

1

antw: Ja

off den Sr: agtb: heer Commandr haer naer mangattij niet gesonden heeft om den Christen Barido gevangen te nemen, en herwts te brengen

2.

antw: Barbij en Barido is een naem

2.

soo ja, hoe sij dan hem Barido bij voorsz: kunne Sklaringh met de naem van Barbij hebben konnen baptiseeren

3.

antw: in zijn sijgen huijs

3.

waer zij, op Chattenattij komende den soon van petro rebello, in name salvadoor rebello hebben gesproken; te weten in zijn sijgen huijs, dan wel sigens anders

4.

4.

antw: Ja. hij heeft aen mij gesegt om daer te blijven; maer off hij selfs naer mangattij gegaen is en weet ik niet

4: 397

off gem: salvadoor aen den eersten attestant gesegd hebbende, met zijn onderhebbende lascorijen aldaer te blijven, sig selfs naer mangattij niet heeft voorgedaen

5

antw: Ja

5.

en vandaer wederkomende, niet heeft gesegd, dat Barido daer niet meer te vinden was.

6.

antw: hij heeft zijn volk daer na toegesonden, maer off hij selfs mede gegaen is dat weten wij niet salvadoor en het volk dat hij daer op uijt gesonden had, rapporteerden ons dat Barido aldaer niet meer was.

6.

hoe zij dan hebben opgegeven, dat voorsz: salvadoor, sijn volk na mangattij soude gesonden hebben, en met de terugkomst van 't selve aen salvadoor gerapporteert heeft, gew: Barido op mangattij niet was.

7.

antw: salvadoor

7.

wie haer gesegd heeft, off van wien zij gehoord hebben, dat den Chego Chembogachery Chieraam, een van de getuijgen is, die de bewuste manslagh hebben zien doen

8.

8.

ntus. Ja.

8.

offret Kuijs inret voltbre Lij attes,
tanten og Kund Brughroun
van Cattanattij, og Caraucoorij
Woon gestruden, Dendego
Combogacrij Conje coron
niet toekomt.

9.

Neen. Als Conje Krowich
Woon. vandegend overleden
is man naam Combogacrij
Chiracru

9.

offals Krouje coron den geend
niet is, die de aanstanten
Legger, of die aboud ten 8:
juren is gestorven

Wijder Exhibaen de attestanten den inhoud vande
voorstaande Verklaringe van de Wijvrouw mentt
voorgelezen vragen nadat ze gezwoudaut
waarbij nader met Solemnele Eede Constigt der
Overleggers haare Landt regter landen of het Kylig
Evangelium Sct Johannes en het nijt Geschrift
dezer voorder voor ider apart gedaan. Sle
Sweer op 't Kylig Evangelium Sct Johannes dat
alt gene indezen gethuigt hebbe de Sijne
regtregte waarheijt is Elvefond.

Alsus gerecolleert & geperfecteert nader gerecurgt
voor Cautionaire [illegible] Cummerdstad coram Dicto
raade Cander op den 24 Xber: 1793 in presentie van de
Johannes van Doorslaar en Jan Jansen Lemmet
Cavijde evden nijt den raade Cooram:

Als getuijgen:

Mijn present

Sr Sr Lemmet.

Voordezkaling

W. v. d. Linde

Pro Fisco

399

Comparerende voor de Regten: Gecommitteerde
Leden uit den agtb: Raad van Justitie dezer
Steede den Christen Catholijcque Borgeu, inwoon
den tot Caramocheli demselven vrijwillig
confesserende en beleed Coe dat nu onlangs
12. Jaaren geleden Sij de Sijden van de
comparerende Cantholomeus de Lima, van
haar oudens en Broeders ten Huwelijk
verlogt, en het Jawoord van dezelve be
komen hebbende, na verloop van eenigen
tijd, gem: oudens en Vrienden den oudens
uitgebeeneude, aan den Confessant, een gaede
vragt slagen, in stede van Sijn Bruijdegom
den gegeven: dat den Confessant dienoven
bij de Dam van de Bruid Pedro Rebello, Sig
Beklagende, ten antwoord heeft gekregen.
Hebben Sij 'n geslagen, dat dan reden
'n Be Sij Vaarneen glij hout. Dat na dezen
voorm. Sijn Bruid, met een ander verloofde
Sijnde om te trouwen, en Cantholomeus
Dezelve nevens de verdere Familie na Pailocate
gebragt hebbende, om aldaan het Bruiloofts
feest te celebreeren, reden geresenteert is

nae

nae Caramoecadi, om het een en ander inte-
kopen, en na Pailoentij tebrengen: Dat
bij die Occagie den Confessant gem: Bartho-
lomeus ten gew: plaatse ontwaerende, Savonds
omtrent 6. a 7. uuren, staande in seeker huis
aan de voordeur iets te eeten, een schietgewein
heeft opgevat, en daarmede opstraat gaande
na Bartholomeus heeft aangelegd, en niet tegen-
staande het gewein de eerste keer weigende
voor de Tweedemaal Soodanig heeft geraakt
dat aanstonds tenneder viel: dat den confessant
na het gepleegde feijt is gevlugt in de binnen
landen van Angicaimaal, van waar na
verloop van een Jaar in 't Berkenhoense
is vertrokken en verbleeven tot in de
verwelkene maand maart. Wanneer weder
in 't land van Paroe komende op seeker
plaats aan de voordeur van een Co-
rombin aankloppende, en niemand ten
voorschijn komende, Legens de deur heeft
met force aangestoten, die niet gesloten
sijnde openging: Dat den confessant daarop
binnens huis stappende, door eenige
daarin sittende Corombins opgevat, en na

de

de koning van Paroe is gebragt geworden,
onder voorgeven dat den Confessant Nelij
en Sout had gestolen.

Waarmeede den Confessant Sijn vrijwillige
confessie yndigende, betuigd derselver inhoud
de opregte en suivere waarheijt is be-
helsende.

Aldus gedaan en vrijwillig geconfesseert, binnen
de stad Cochin ten ordinaris Raadcamer
op den 9. april anno 1793. in presentie
van de Ed. Jan Dirk van der Brugge, en
godefridus Weijerman, beijde Leeden uit den
Raad voorn: die de minute deses, nevens
den confessant, Mallabaarse Lock, en mij
Secretaris hebben onderteekend.

Twelk getuigd

Johan Klijn
Secret

Compareerende voor de naegen: gecommitteerde
Leeden uit den agts: Raad van Justitie deser steede
den gew: Christen Lascorijn baatje: in de voorenstaande
confessie, gem: dewelke aan hem nu wederom, door

vertaling

vertaling in de mallabaarse taal ten overstaan van den Ondercoopman, en Fiscaal deses Commandt. Nr. Bowijn R. O. Griffn. van woorde tewoorde voorgehouden ende te verstaan gegeven sijnde, bleef hij bij derselven inhoud ten volle persisteeren.

Wijders door de voorm. Officier aan den gev. voorgehouden werdende, de navolgende vragen, heeft hij daarop soodanig geantwoord; als voor ieder is ter neder gesteld.

1

antw: Bastiaan, mijn ouders waren gent. Andrienja, en anna,

hoe des gev. regte doop en toenaam is, soo mede die van sijn ouders?

2

antw: Vrans 28. Jaars

hoeveel jaren den gev. nu alheeft bereijkt,

3

antw: mijn ouders waren toen reeds daad.

off sijn ouders, wanneer hij de Moord aan Bartholomeus de lima heeft begaan nog int leven waren en nog sijn; —

9

9

antw: waarom soude ik sulx niet doen mogen, want mijn moeij is getrout geweest met Isabella haar mans kleenbroeder,

En terwijl gem. de lima een toepas, en hij gev. een christen lascorijn is; hoe het kan sijn, dat de ouders, en broeders van d.o Delima hen tja woord soude gegeven hebben, sijn susten ten huwelijk te geven;

5

antw: de vader en moeder van de dogter en ik, en van de bruidschat is toenmaals niet gesproken.

wie alpresent sijn geweest wanneer den gev. 't ja woord heeft gekregen, en hoe veel tot bruijdschat beloofd?

6

antw: de vader en sijn twee soons, hebben mij geslagen, om dat ik vriendschap met de dogter hield.

wie de gene sijn geweest, die den gev. geslagen hebben, en waarom,

7

antw: aan de voordeur van het huis van de Christe Caridos twee huisen besijden het huis van den Christe Fernando.

voor wiens voordeur van het huijs heeft voorm. Bartholomeus gestaan wanneer door den gev. is geschoten

8

8

antw: 5 Kruinen ver.

8

hoe ver 't selve van des gev. huijs lag;

9

antw: een Canarijn Naval gent.

9

wie de Snaphaan is toegekomen; —

10

antw: dien ijgenste avond, met [illegible] en een kogel

10

of den gev. deselve op dat moment heeft geladen, dan wil wanneer en waar mede

11

antw: neen maar na dato dat de slage had ontfangen.

11

of den gevr. al voor dato niet van voornemens is geweest hem lima te vermoorden?

12

antw: neen.

12

of niemand gesien heeft wanneer door den gev. gem. Schoot is gedaan; —

13

antw: ik heb tegen verscheyde menschen gesegt, dat ik hem soude vermoord, om dat ik zoo geweldig met besemb en stokken geslagen was,

13

of den gev. voor dat gem. feyt heeft bedreven aan niemand heeft bekent gemaakt tot dese Enorme daad genegen te wesen; —

19

19

aan verscheyde menschen mij een name thans onbekend.

19

405

Soo ja te seggen aan wie,

15

antw: Ja.

15

of den gev. aan de Chegers in namen Cheribogacherij Itti Comera, en Coenje Coren niet heeft verklaert gem. d'lima te sullen vermoorden; —

16

antw: een dag van te vooren; en ik heb aan gem. Sulx niet gevraagt.

16

hoe veel dagen voor de begane Crimen Sulx is geschiet; en of hij aan gem. Chegers niet heeft gevraagt terwijl hij besig was eenige kogels te gieten, hoe veel van noden sal weesen, om een man ter neder te vellen,

17

vervalt

17

wat antwoord hij op 't een en ander van haar heeft ontfangen; —

18

18

antw: ik heb de Snaphaan verkogt, en ben voorts na angicaimaal, Baikam, en Berkencoer gegaan.

18

Wat den gev: naar 't begaan van gem: feyt gedaan, en waar hij de Snaphaan gelaten heeft; —

19

antw: ieder een.

19

Wie degene Syn die van gem: moord, kennisse hebben gehad, eer dat hij het volbragte; —

20

antw: alleenlijk alle maanden eens op Paroe geweest bij mijn vrund, om deselve te sien, en toen vertrok ik weer.

20

hoe veel dagen of maanden voor dat hij door den koning van Paroe herwaards is gesonden geworden, in 't land van d: koning al geweest is; —

21

antw: twee vairos ken ik op Paroe, bij die zeug ik huishoudt: maar op Caraucoerdij woont mijn broeder, neven, en andere bloedvrunden.

21

of hij aldaer iemand van syn bloedvrunden heeft, en waer hij huis gehouden heeft; —

22

antw: 's morgens ten 9. uuren.

22

hoe laat het in de nagt geweest is, wanneer hij door

de

407

de Corombins aldaer is gevat geworden; —

23

antw: een van mijn bekende vairos had voor desen in dat huis gewoont, en daarom denkende, dat nog daarin huisvesten, heb ik aangestoten.

23

ten welken Eynde de gev: de deur van deselve heeft aangestoten;

24

antw: neen.

24

of Zulx niet is geweest om iets te steelen; —

25

antw: neen niet met roven ende steelen, maar van mijn inkomst op Caraucoerdij, en ook van den Prins van Berkencoer.

25

of hij gev: van roven, en steelen 't zedert de begane moord niet heeft geleest, dan wel waer meede;

26

antw: 8. dagen

26

hoe veel dagen hij naar 't begaan van gem: feyt nog op Caramoekodij heeft vertoest eer hij in de buiten landen van angicaimaal is vertrokken;

27

antw: om mijn huis en bekende te sien, en dat geschiede 's maands eens ofte tweeheers.

27

wat hem gemoveert heeft van Berckencoer weder herw: te komen, en of hij Zulx niet meermaals

meermaals als nu heeft
gedaan ; —

28

Voorts rondborstig te verkla-
ren hoe veel huysen van de
Coromblins en andere of
Lanoe heeft bestolen, en
waer in het bestolene be-
staen heeft ; —

28

antw: ik heb nooit eenig huis
of iemand bestolen, maar ik
was alleen gehouden, om
mijne ouden vrund den
nairo te sien

Aldus gerecolleert, gepersisteert, nader gevraagd
ende Cantwoord binnen de Stad Cochin, ter
ordinaris Raadcamer, op den 19. Junij anno
1793. in presentie van de Ed. Dr. Bos, ende
Stephanus van Zuylen beyde Leden uit den
Raad voorn:

Als gecommitt.

Dr. Bos.

Dr. Zuylen

gesteld bij / + / Castiaan

My present

Maart Zijn
Secret.

voor de vertaling uit 't portugees

Dr. Weyts

Jr. Vaz

La R

Comparerende voor de nevegen Gecommitt.d Leden uit den agtb: Raad van Justitie deser Steede de ges: in de nevenstaande articulen gem: dewelke aan hem, articulatim van woorde tewoorde, door ventaling van den Jo: Toch voorgehouden werdende heeft hij daarop saadanig geantwoord als voor ieder is ter neder gesteld.

Articulen opgesteld, ende overgegeven aan twee gecommitteerde leden uit den Agtb Raad van Justitie deser Steede door ende van wegen Nicolaas Bowijn onderkoopman, en fiscaal alhier, omme daar op gevraagd ende geexamineerd te werden den ges Christen Labcoryn baadjen of bastiaan, mitsgaders desselvs tegevene responsiven in margine deses voor ieder vrage ter neder te stellen; —

1

antw: Ferdinando hij hadde twee soone Barth: Lomeus, en Pasquaal

1

hoe de vader van de door den ges vermoorde Barth: genaamd was, hoeveel soonen hij gehad heeft, en hoe deselve genaamd sijn; —

2

antw: Ja, en beijde soons.

2

of gem Bartholomeus hem ges meede geslagen heeft

3

antw: in de kruin van een mooqua hebbe hij mij geslagen met een besten, een Tottang, en een Gabba gabba

3

waer, ter wat plaats, en waer meede zulx is geschied; —

9

9

antw: ik was in die thuin, hij
hebbe mij overvallen en geslagen
sonder dat ik wand te gonde ke
en bevonden ik haen begaan houe;

5

antw: Neij hij hier niemand ge
slelijden gevonden, hij hebbe mij
geslagen, soo lang het haar gelubte

6

antw: 1. Daar

7

antw.: vijf maande bevonden
had ik den Snaphaan ontvangen
van de Compagnije waarin
steede van inhaet

8

neem maar in steede van
intrest van 700. fou: die gem
Compagnije
Schepenjaar bij Schilding was.

9.

antw: 1 thuin naast mij en de
Schild; nae het Begane feijt, sag ik
den Snaphaan aan mijn cousijn
matse gegeven die dat selfde verkogt
heeft, soo als ik gehoort heb.

9

wat dat hij voorgegeven hebbe
waarom hij hem soegen, waar
om sulke geschiede, en ob den
geo hem niet verweert heeft;

5

of hij hem so lang geslagen
hebben als hij haen hart, en belieste
dan wel door iemand is geschijeen
en door wie;

6

hoe lang voor dat hij voorts:
bantk: heeft doot geschooten
sulx is voorgevallen;

7

hoeveel dagen, voor t begaen
van gem Moord den geo de
Snaphaan van den Cannaijn
naest heeft gelevert, en ouden
wat voorgevon;

8

oft teenen van d Snaphaen
Eijnes niet is geschied om
gem bantk: te vermoorden,

9

waer sinds Cannaijn is
woonend, en aan wie den geo
de snaphaen, heeft verkogt, en
voor hoeveel,

10

vensaet.

11

antw: Dat weet ik niet

12.

antw: Ik ben niet wallens gesint om iemand
te vermoorden, maer bantk heeft mij daertoe
aengeraden, en gesept dat ik voor hem soude
dat Fenijnige afsijnaat van Ijser koop en den
Arabis aan Sijn huis souden solde: Dat bantk
meer dien avond in het huis van bantk Schijnende
te sien. De snaphaan heeft genoeg geladen, sonde
persuade, in de deur van een Seye digt bij d voors
huis is gaan staen, en als Bartholomeus heeft
aangeklopt, die in het voorhuis bij de deur sat
rijst te eeten, doet den Snaphaan met afgaande
is bantk bij mij gehouw, en gesept, waarom sluit
gij niet toe; en ik antwoorde, dat lieve
deeden voldoe sluiten; heeft bantk de snaphaan
van mij afgenomen, de speenaet geset, en op Bar,
tholomeus gesiurt en dadelijk gedoodt hebbende
de bartholomeus Sijnende te sluiten, is bantk in het huis gelopen, nae gaende de Snaphaan
van Sig. en heeft niet verdoodt aan niemand Sulx te openbaren.

13.

antw: Ja verscheijdemaale gesijt maar niet
gesproke.

14.

antw: Neij gebaept waarg, om iemande
te vermoorden.

10

waer meede hij den Cygenaar
van dien heeft te weede de Geesteld
en wanneer Sulx geschiet is,

11

ob meenigen bantk: nee ende
een deel familie van de Bruijt
haer na Daloen tij gebragt
hebbende, om t een, en aen,
den voor de Bruijloft in te koo
pen weden van daer op Cana
moeradij is gekomen, dan
wel ob hij ten gem Sijde al
daer is omtrocken;

12

ob Drie geo naan t ondsangen
van de slagen van de vaders, en
de 2 Soons van de Bruijt, van
Gedagten is Geweest hem
bantk: te vermoorden, dan
wel een van die 3 welke hij
geen Eenst mogt komen te
ontmoeten,

ob hij haer t zedert mengens
heeft ontmoet;

19

ob hij gem gedagten al toen

de

De Magen heeft gekuegen, hij
opgevat gehad

15.

autus: Canido:

15

voe den geen heeft bekent ge-
maakt dat voors Cauth:
ten huijse daer hij gen han
verwoond heeft wad gekomen

16.

autus: ik heb op de groote Syde aan
gehoord van verwing heen door en door
te schieten, maar de Snaykaan raeij;
gende, sach Canido op de selfde ruijte
als ik aangelegt en Cauthoueen
door de Schuyte aan en Syde door en door geschoten, sodat ik vermeen, sittende in de
Patraij van Pedro Rebello in annebt.

16

waer op heeft den gen: desnag
haer nad Cauth: aangelegt
en Getroffen;

17.

autus: ontrent ½ uur heb ik op de ij
gende plaats Blijven staan, en sien
daetse veel menschen aankomende, daer
ik gegaan nae t huis van Pedro Rebello
met de Snaykaan.

17

ob den gen na de gedane schoo
ten Cauten vandaen is gegaen
dan wel hoe lang daer is Blijven
staan;

18.

autus: in t huis van Pedro Rebello

18

waer of wiens huys den
gen nadebegane Moord 8
dagen aldaer heeft Gtoeft;

19.

autus: Ja ik heb sulx gehoord van
Canido, dat Cauthoueen, in de regte
arm, en Syde, en voorts door en door
gesaakt was.

19

ob dengen wie tijd niet heeft
Gehoord, waer hij get heen
Cauth: heeft getroffen, en
van wie;

20

20

autus: Canido heeft nog een
woont op Maugattij, maar
Fernando is Dead.

20

ob den Christen Cauxido
aan welkens woonhuis dengen
d: Cauth: is verwoond gehoord
en den christen Fernando die
twee huysen Suytwaards van
daan woonde mogt hebben
Syn, en waer Sythaus Syn
woonende;

21.

autus: neem het huis van Canido
is het huis van Fernando.

21

hoe veel gen twee huysen van
't huis van den verwoonden
leggen;

22.

autus: ik heb op Penan geen vonde
naer als op Caranconduij, by die
ben ik 2 maalen geweest van
Cerhenaen komende.

22

ob hij gen, waarneen van
Cen kennen aan quam, op Paroe
bij Syn Broeders, en andere
bloedverwanten met huijsge-
houden heeft;

23.

autus: neen want ik heb Sulx aan
niemand bekend gemaakt als aan
Canido, en die liep mij aangerade.

23

ob niemand van de gene, aan
wien hij bekent gemaakt
heeft, tot deze Choesne daed
Genegen te weesen, hem get
Sulx niet heeft afgeraden, dan
wel wat Antwoord van de
Selve bekomen;

antw: niemand af, en Carido aan-
geraden.

29
wie de gene Syn geweest, die
hem Sulx afgeraden, en aange-
raden hebben; —

25.
antw: omtrent 15. dagen voor
het voltrokkene bruylofts feest
en 2 dage voor de
bestemde dagh.

26
hoeveel dagen voor de bestemden
dag van't bruylofts feest den
ger. meergem. Barth:
heeft vermoord; —

26.
antw: neen

26
of den ger. niet heeft gehoord
dat 't doode Lichaam in de
Stad gebragt en g'opend is
geworden, in Comp. hospitael

verwalt:

27
Soja, van wie hy Sulx verstaen
heeft;

28.
antw: Carido heeft my Sulx aan-
geraden, en ook selfs vermoord

28
of voorm. Carrido, hem ger.
niet heeft gecondescend.t voor
Barth: te vermoorden; —

29
of mangattij met Syn
geheele familie

29
waer denselven Sigtans onthoud,

Corinne den 26. Juny 1793

[signature]

Aldus gevraagt ende Cantwoord binnen de Stad

Corinne

Corinne ter ordinaris Raadcamer op den
26. Junij anno 1793 in presentie van de
E. D. Bos en Stephanus van Zuiden, beyde
Leeden uit den Raad voorn.

Als gecommitt.

D. Bos.

gesteld / + / bij Castiaan.

[signature]

Mij present

[signature]

voor de Staling
Dr. Weyts

[signature]

Compareerden voor de naergen: gecom-
mitteerde leden uyt den agtb: raad van
Justitie den ger: in de voorenstaende
articulen gem: dewelke aen hem nu weder
om benevens de daer op Sleende respon-
siven ten opstaen van den onderkoopman
en fiscaal deses Commandements
N. Bowijn, door Staling van den Stolk
aen hem van woorde te woorde weder voorgehouden
ende te Staen gegeven Sijnde bleef hij daer
bij als nog persisteeren alterende egter
op de 2e vrage, dat Ferdinandus en Zoon pasqual hem alleen
geslagen hebben.

wijders

wijders voor den officier Ex: off: aenden geo: nog voorgehouden sijnde de navolgende vragen heeft hij daer op geantwoort als voor ieder vrage is ter nedergestelt

1

Antw: neen ik heb de waerheijt niet gesegt bij mijne Confessie en recollement.

1.

off hij geo: bij zijn sleende Confessie de dato 9 april ende daer op gevolgde vragen bij dies recollement vanden 19: Junij J: leden aengaende de door hem begane moord aenden persoon van Bartholomeus de Lima, de waerheijt niet heeft beleden

2.

Svalt

2.

soo ja. te vragen, hoe hij nu sulx bij de aenkom voorgehoudene articulen in dato 26: Junij voorn: is negerende, met te seggen

3.

Antw: de snaphaen niet willende losgaen heeft Barido deselve van mij afgenomen, de steen vastgeset, vuur gegeven en Bartholomeus geracht

3.

op art: 12. en 16 dat sints de snaphaen toen hij deselve op voorm: de Lima aenleggende met affgongh, den Christen Barido uijt 't huijs komende ende steen van deselve vast geset hebbende op Bartholom: gevuurt, en geracht heeft

4.

4

Antw: Ja ik heb het aen Barido alleen bekent gemaekt

4.

voorts op art: 23. dat aen niemand bekent gemaekt heeft, tot dese snorme dat 't genegen te zijn geweest, als alleen aen Barido

5

Antw: hoe kannen de heeren mijn straffen, ik heb 't beijt niet gedaen, Barido heeft het gedaen

5.

off de geo: hierdoor, de welcke sciende straffe niet zoekt te ontgaen meenende dat men van de ware geschapentheijt deser sakken niet wel onderrigt is

6

Antw: ik hebbe niets gedaen dat straffe sdient heeft wat sal ik bekennen

6.

off den geo: niet moet bekennen dat al 't geene bij zijn confessie ende is recollement is ter nedergestelt de suijvere waerheijt bekelt, en daerom schuldig is de daer toe staende straffe te ondergaen

7.

Antw: de straffe die Barido sdient heeft sal ik die moeten ondergaen?

7.

dan wel off hij van gedagten is dat hij met 't beschuldigen van Barido daer van vrij sal raken

8.

Antw: de heeren hebben geen regt om mij daer voor te straffen

8.

ende wijl in dese zaeke, schoon Barido de schoot heeft gedaen den geo: de oorsaeke, daer van en aende dood van Bartholomeus schuldig is, soo werd smaend de waerheijt te bekennen.

9.

9

Antw: Barido heeft het mijn niet aengeraden

9.

voorts werd den gev: gevraegd waer, om voorsz: Barido kem gev: heeft aengeraden gew: Barth: te smoorden

10

Antw: om die reden heeft Barido Bartholomeus dood geschoten

10.

off zulx niet is geschied, om dat gem: Barth: met gew: Baridos vrouw alte familiaer geleeft heeft. —

11.

Antw: Ja ik hebinde pattay in arrest gesteten 8 dagen

11

off 't voorgeven van den gev: op art: 16: dat hij 8 dagen langs naer de begane moord inde pattaij van petro rebello in arrest sonde gesteten hebben, in leugenen niet en best aet

12.

Antw: petro rebello heeft mij in arrest genomen, om de waerheijt te zeggen wie Barth: smoort heeft, en heeft mij ook weder gelargeert

12.

soo neen, wie hem in arrest heeft genomen; waerom en door wie is gelargeert

13.

Antw: Neen

13

off hij niet moet betrennen dat niemand hem in arrest heeft genomen, maer dat hij naer 't smoorden van Bartholomeus met zijn moordgeweer 3 off meer dagen lang op een nelij schuur van gem: rebello buijten 's huijs staende sig sborgen heeft.

14

14

Antw: Neen

14. 42

en sulx met gedagten om gem: rebello mede te smoorden

15.

Antw: Barido, en petro rebello hebben mijn gesegt dat de trogel door en door gegaen was toen sat ik in arrest maer van de meijt Christina weet ik niets

15.

off voorm: Barido, en des gev: broeder hem gev: niet hebben betrent gem: waer de trogel van gedane schoot doorden gev: aen gew: Bartholom: is geraekt; soo mede de meijt van gem: rebello Christina gem: die hem gev: eenige dagen op de nelij schuur sborgen, en te eeten gegeven heeft

16

Antw: Ja

16

off hij op alle de voorrust: art: na waerheijt heeft b'antwoort

17.

Antw: dat kennen de heeren doen, wat ik weet heb ik gesegt,

17.

off hij wel weet, dat indien hij de waerheijt comt te swijgen en te negeren, men andere middelen sal gebruijken om de waerheijt te doen beleijden.

Aldus gecollecteert en gepersisteert nader gevraegt ende b'antwoort binnende stad Cochim ter ordinaris raedcamer op den 25 September 1793 in presentie

L. R.

presentie van de Ed. Johannes van Dooreslaar en Jan Jansen Lemmet beijde leden uijt den raad voornd.

als getoonnd.

Joh. van Dooreslaar

Ry Castraer gestelt (+) selfs

J. J. Lemmet

voorde staling

my present

W. v. d. Linde

J. Graaff

gesw. Clerq

423

Ik ondergeschr. Kambagat kerij Itti cora Crego getuige waer en waeragtig te weesen, gelijk doet bij desen, dat Batjen Mapule tegens mij gesegt heeft, soo bij aldien den toepas Jannando zijn dogter met hem niet liet trouwen, dat zij sondag het huwelijks feest soude houden, en dat hij donderdag voor het huwelijk, hem [illegible] werken ter schenk soude doen toekomen, en soo als hij gesegt heeft, [illegible] hij is het land uijtgelopen, en dit [illegible] ik in waerheijd weete. [illegible] drie streepjes beschenende [illegible] van Kambagat kerij Itti Cora Crego

voor de translatie
Colom den 26. Jber 1793. —

J. P. Muckeren G. Taanders

425

L.a S.

427

Extract Crimineele Rolle
gehouden voor den Agtb. [illegible]
van Justitie binnen de [illegible]
Cochim

op

Vrijdagh den 27.e 7ber. Anno 1793
Smorgens ten 8 uuren

Alle Present

Den Eyss.r Ex Off. overleverd in rade
sijn schriftelijke, crimineelen Eysch met
de verdere papieren ten laste van
den gev. ingezonnen, en concludeerd
als in fine.

Den gev. voor mondeling antw.
segd. dat soo swaare strafe niet heeft
verdiend, nadien de moord aan Bar-
tholomeus niet heeft uitgevoerd, ongeagt
door Carido daartoe aangeraden is
geworden, maar dat Carido den
snaphaan van den gev. afnemende
geen moord heeft begaan en versoekt
om die reeden van haar agtb.
om een genadig vonnis

Den Ondercoopman, ende
fiscaal deses Commandements
N.o Bowyn Eyss.r E.O.
Contra

Den Christen Lascorijn Castiaan
ofte Baadjen van Coenancoendig
tot Parroe, Skeenen gev. en gedde

Omme over het Smoor
van den Christen Bar-
tholomeus Eysch ad mortem
te aankoren

Den Raad des Eyss.r Ex Officio crimineel
Eyss.

Eysch, gelesen, en aangehoord hebbende het mondeling antwoord, en verhaal van den gev:; heeft na aandagtige deliberatie goedgevonden de stukken ten lectura rond te senden

Accordeert

Emanuel Elyn
Secret

429

Extract Crimineele R
gehouden voor den agtb: raad
Justitie deser steede

op

Woensdagh den 16e 8ber A° 1740
[illegible] ten 8 uuren
alleprezent

Voorts op het crimineele proces van den
Coopman en fiscaal Nicolaas Bowijn
Eysch contra den gev: Christen Lascorijn Bo
off Baadjen van Caramacoedij, gelegen in het
van Turcoe op moord gepleegt aen den Christen
Cholomeus de Lima op Coerancorij woonagtigh
aendagt geresigneert, de stukken geresumeert
ende op alles gelet sijnde, wat in desen ter ma
was dienende, heeft den raad na het colligee
der vota ten diffinitive gevonnist als volg

Den Raad met aandagt &a

Doende regt uijt name ende van wegen haar
hoogmoogende de heeren Staten Generaal der
vereenigde Nederlanden onsen wettige
souveraine overigheijt, condemneert de
Baatjen off Bastiaan, omme gebragt sij
te plaetse alwaer men gewoon is crim
sententien te Executeeren aldaer aende
scherp regter opgeleverd sijnde, met de co
om den hals, aende stijl van de galgh gegesel
brandmerkt, en voor Vijffentwintig Jaren
kettingh geklonken te werden, omme ge
de dien tijt aen 's Comp: gemeene we

voor

voorde kost te arbeyden sonderloon; [illegible]
Expensis, met ontheggingh van des Fyssers [illegible]
verder en anders gyschte in cas subject tegen [illegible]
gev: gedaan en genomen

Accordeert,

[illegible]

Rijn
Secret

Ranicus Sursma Comman-
deur en oppergebieder der Custe malla-
baar Canara en Wingurla

Aandagtelyk gelesen en geresumeert hebbende den schriftelyken Fysk en conclusie benevens een Dictum door den ondercoopman en fiscaal dezes Commandements Nicolaas Bouwyn Ex officio Fyss.r onder dato 27 Xber. Ao. leden en 1 dezer in Rade van Justitie g'Exhibeert tegen de Christen Lassoryns Bastiaan, oft Baaijen van Coekancoerdy tot paroe, Antony Paulo, en Thomé alle van Angicanin: kans Scheeren gevangens, d'Eerst oft 't smoorden van den Christen Bartholomeus, en de overige of presumptive hoedieft, waar of by diffinitive vonnisse door den voorm. Raad onder dato 16 Courant gevelt, gecondemneert en gesententieerd zyn als volgt

Den Eerst gem. gevangen Bastia[illegible] omme gebragt zynde terplaatse alwaar men gewoon is criminele sententien te executeeren, aldaar aan den Scherpregter opgeleverd zynde, met de Coorde om den hals aan de styl van de galg gegeselt, gebrandmerkt, en voorvyf entwintig jaren in de Letting geklonken te werden omme gedurende dien tyd aan Comp.s gemeene werken voor de kost te arbeyden

Sonder

sonderloon Cum Expensis, met ontzegging
van des Eyssers Sders of anders g' Fysz in
cas subject, en deverdere gevangenen, ar[illegible]ling
nij, pailo, en Kome gelargeert uit Eu[illegible]
detentie onder hand tasting sub pœne Cuchen
fesi et convicti, omme den allen lyden
geroepen zynde wederom voorgem. Raad
te schreynen.
So is 't, dat wy, nakype deliberatie, en na
afwogen hebben alle het geene der sake
is dienende, ons met voorm. sententien en
geweysde hebben g' Conformeert, gelyk wy
Confirmeeren en approbeeren by desen
met last en ordre aan voorm. Raad van
Justitie met de Executie van den Fersz
gem. gevangen volgens het geresolveerde op
den 17e 8ber 1736. by Fersz gelegenheid
voorttevaren, en de Cargatie van de overige
drie gevangenen op heden te doen Effect for-
teeren

Actum In de Stad Cochim den
10e 8ber Anno 1793

[illegible]

[illegible] ordonnantie van dz. N.
agtb. heer Commandeur in
Opgem.

[illegible] Quantimond [illegible]

433

Register der Papieren

gehoorende ten processe van
den onderkoopman en Fiscaal
deser Commanderije Nicolaas
Bouwijn R: off: Fyffer

Contra

De Christen Lasconijns Caeli-
attoe Battij, of Bastiaan, en
Calattil mattoe of matthijs
Jo. woonagtig geweest op
Crus demilagrie, thans gheven
gev: en gedn. —

La A. Schriftel: dictum heden door den Fyffer
opende jegens de gev.s in Judicio
afgelevert. —

" B. Gerecolleerde klagt depositie van den paten
Cassanairo van voorsz: Crus demila-
grij dedato 9e 8ber: Jo. leeden en een Stroog
van den 10: 8ber: —

" C. Do. Stoog van den Christen Lasconijn Lona
dedato 6e aug. Jo. weeken. —

" D. Do. en bedigde Schaning van
den

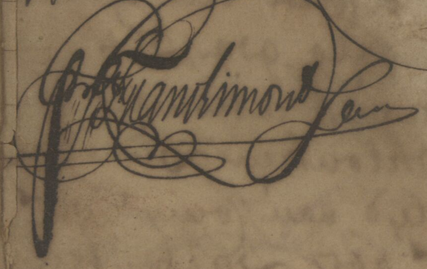

den geweldigen van Baijpin Anthonij de Costa, en de lab. conijns Dommingo de Orta, en Caijtano ged.t 18: Oben: boven gem.: —

L.a E. geresolleerde en bij Tedigde Shlaring van de lab. conijns Batty van S.a de Sande en Anthony de Orta van den 30: den Tvengem.: maend —

" F. d.o d.o d.o van de lab. conijns Manuel de Cruz, en Pedro van Clackan, Gatty de dato 23: Oben: Voorm.: —

" G. d.o d.o d.o van den tadpas Pasqual de Couto en de Christen lab. conijns Coenoe Singel Jonge, Coddachenij manico, en Palakel Carrido, de dato C: Oben: Tvengem.: —

" H. d.o d.o d.o van den paten vigair van de Kerk van voorm.: Cruis de milagre Francisco de Couto, de dato 12: Ofen maend. —

" I. geresolleerde Confessie, en daen bij gevoegde

B'andwoorde

B'andwoorde articulen, van den gev.: Batty boven gem.: —

L.a K. geresolleerde Confessie en daen bij gevoegde B'andwoorde articulen van den gev.: Mator voorm.: —

Collim den 16: Oben: anno 1793. —

[signature]

L.a L. Extract [illegible] van 15: Oct.r 1793

" M. d.o d.o " 19 Oct.r 1793. —

Register
Der Papieren ten
Laste vande gevangens
Batty, en Matoe.
geleesen den 15: nov: 1743
D. Bos.

Geleezen en Versonden
den zelven Datum
Joh: van Doorestaan
Geleesen Medio Novemb: 1743
D. Huyser.

dem geleesen daar
J. Weyerman
[illegible] die ut supra
[illegible] Koller
geleesen en overgegeven
datum als boven daar
J. A. Lemmet.
geleesen den 16: 9bre 1743.
[illegible] Huysen

Dictum

Ed: Agtbare Heeren

Om in Agtb: denwaard toedragt deser saeken voor oogen tebrengen, soo segt den Fiscaal dat uyt de omstandigheden der papieren, die deser onder een apart register sijn Sellende in Agtb: sal komen te consteeren. —

Dat de gevs: Indesen, sijnde de Christenen Cascoryns Coeliattoe Batty, of Bastiaan, en Catatil mattoe of Matthijs, nevens den Lattiteerende Pallatoecherij Manij, den porter Cassanairo van Cruis de mi Lagrie in naam Matthijs beschuldigt hebbende —

Dat hij een Bacholerij haan van haen, die sij in gesellschap vanden Chego Ittijadij onderdaen vanden poljetter voor 29: Pans: gehogt hebben, soude gestoolen hebben —

Gem: Cassanairo daeroe aen den vigair van de Kerk aldaen Francisco de Couto klagtig gevallen sijnde, en maintenant Sschoekende. —

Den

Denselven gem: 3: pers: bij sig geroepen, en
haer gevraegt heeft, of sulx dewaerh: was,
en of sij getuijgen hadden, met dewelke zij
haer voorgeeven souden kunnen bewaerheden.
Waerop sij ten andw: gevende, dat zij het wel
wisten, en dierhalven sulx met Ede
wilden bekragtigen. —

Is gem: vigair, haere Conscientie willende
probeeren, of sij ook standvastig soude blijven
nevens haer inde kerk gegaen, of quasi
den Ed van haer wilde afneemen. —

Dog siende dat sij gereet, en gewillig waeren
haer gesegde met Ede gestand te doen,
seijde den selven tegens haer noodsaekel:
daervan eerst kennis aenden J. Jagtb: Er
Commandr moest geven, en deffelvs ordre
hier inne swagten. —

Waertoe gem: 3: persoonen sig genegen ge-
„troond hebbende, heeft gem: vigair met
de onderlingen, en diaconen van gem:
kerk, en voorsz: Cassanairo den gem: Tijn-
„de, de reijse herwaerts ondernoomen. —

Dog

Dog tot aen de drie botiquen komende, en
den Cassanairo vandaer voor nijt, souden
na gem: vigair, en het Eden geselsch: te-
„wagten, nade stad gegaen sijnde. —

Keerde hij vigair, nevens voorsz: per-
„soonen weder na voorm: Cruis de
milagrie. —

Gem: Cassanairo svolgens hier inde stad
Scheenen sijnde en sijn klagten aenden
oppergebieden deser Cristen gedaen, en
sijn Jagtb: bekaagd hebbende, hem
klagen aenden Tijffer terenvoijeeren. —

Heeft hij dien poten, nademaal toen op 't sluijten
vandepoort was, en geen lascorijns bij de
werken had, belast, des anderen daags
weder te komen, met belofte hem
als dan een lascorijn te sullen bijsetten,
om voorsz: 3: pers: ter Examinatie
te roepen. —

Maar sij hier van dewelt gekreegen hebbende,
swoegden sij haer in geselsch: van voorm:
Rego Ittijadij bijden nagiadoor

van

vanden Paljetten met kunne klagten. —

Denwelken ~~lid~~ des anderen daags ongeagt de gev.t en Cassanairo onderdanen sijn van d'Ecomp.e, enderhalven niet bevoegd was, sig met hun sack te bemoeijen, door 4: mai„ros gem.e Cassanairo, bij hem heeft Caten haelen. —

Ignit voorsz: vigair siende, heeft hem Cassanairo op dien dag inde kerk, onder sijn beskerming genoomen, om onderweegs geen affronten, die de nairos gewoon sijn, in soo een gelegentheijd de christenen aente„doen, telijden, vide de Sklaring geq. L.a H desen annex. —

Dog des anderen daags meergem.e Cassanairo uijt vrees voor eenige onmaken van daer geretireert, en bij den Affer gekomen sijnde, heeft 't gepasseerde van 'sdaags te„vooren almede ter kennisse gebragt. —

Dieden geweldigen van baijpin belast heeft om voorm.e onrustige gasten bij hem te brengen, ter sijnde nade gesteldheijt

van

van de sack te sneeuwen. —

Denwelken, laer niet eerder als op den 13.e april of 'sdaags voor de 7.e gepasseerde paeschdag op baijpin ten huijse van sekere toepasse vrouw Dominga Pires met 't slagten van een koebeest besig vindende, en hun d'orere vanden Tijffer bekent maekende. —

Sijn sij tesamen met den geweldigen uijt dat huijs tot naest de kerk aldaer gekomen, en hebben den tweeden gev.t Mattoe, en den thans absenten Many vandaer het op een lopen geset. —

Als wanneer een vande twee Cascorijns, die gem.e geweldigen bijsig had gem.t Caitano, haar svolgende, is den eerst gem.e Cattij, die mede lopen wilde, doorden anden Cascorijn Domingo wel gevat geworden.

Maar door 't worstelen uijt de handen van gem.e Cascorijn, enden geweldigen ontslipt, en voorbijde 3: botiquien in 'spaljetten gebied, bij sijn voorsz: 2: maekens komen„de —

heeft

Geeft met embloot mes inde hand, den
Kerst gem: Lascorijn toegeroepen, seggende
kant gij maer om, en wat mij op. —

Ingeent gem: Lascorijn siende, en hoonende, is
terug gekeert, ende Svolgens bijden geweldi-
gen en voorsz: sijn maet gekomen. Siet
de Sklaring getl: Lda D. hier beseijden. —

Ageve: en hun absenten maet Manij wel
wetende, dat sij op de klagten van voorsz:
Cassanairo gesogt wierden, en derhalven
sulx op hem willende wreken. —

Gingen sij nadat of iedermaand Maij 7e leden,
savonds ten 9: uuren, terwijl den Christen
Lona naer t gebergte van Mateatoen
was, ten sijnen huijse, alwaer zij wel
wisten dat den Cassanairo woonde. —

Dog den tweeden gev: enden absenten Manij
eenige stappen terug blijvende, is den
Kerst gem: gev: Cattij met embloot
mes de deur vande keijning genadert. —

Waar op doen sekere slaeve meijd van

gem:

gem: Lona in name Maxiana
gevraegt, sijnde, wat hij daer quam
doen, terwijl haer heer niet te huijs
was. —

Repliceerde denselven, dat uit huijs
wilde wesen, om met jemand te spreken.

Ingeent gem: meijt hem niet willende
toestaen, is hij Cattij naer sijn 2: mac-
kers terug gegaen, en met deselve
eenige woorden gesprooken hebbende
is hij voor de tweede maal aendeur
vande keijning gekomen. —

Drijgende de meijt voorsz: dat soo bij
aldien sij hem niet wilde binnen
laten, hij haer uijt 't huijs bij 't hair
soude sleepen. —

Dit gesegt en misschien bijdat geval
gesien hebbende dat den toepas Pasquaal
de Couto, enden Christen Lascorijn
Benoechingel Jonze indat huijs waer-
ren, ging nevens sijn twee mackers

van

vandaar weg, sonder eenige feytelijkheden
te pleegen, siet de beedigde Sklaring van
gem: toepas, en Christen las conijn onder
L:a G hier besijden. —

Twelk door meer gem: Cassanaire aenden
Tijffer almede ter kennisse gebragt sijnde,
ordonneerde denselven 2: van sijn las conijns
om gem: onrustige gasten optevatten,
en herwaerts te brengen. —

Welke daerop uijt gegaen sijnde, enden
Jerst gem: gev: voorbij de kerk van
Cruis de milagrie vindende, hebben zij
hem opgevat. —

Bijwelke gelegentht denselven eenbloot
mes trekkende, en de las conijns tselve
van hem soekende te ontweldigen
wierd een van haer daer mede inde vingen
gequest, sonder te konnen seggen, of t
trekken van gem: mes doorden gev:
geschiet is, om haer te quetsen. —

Vanwaer gem: las conijns hem Jerst gem:
gev: Catty ten huijse van voorm: Christe

Lona

Lona gebragt hebbende, om Svolgens
steede waarts te brengen. —

Liet sig aldaar meede vinden den Ego
Ittijadij inden beginne deses geweld, Sfoe-
kende aende las conijns, a den gev: te
langeeren, met te seggen dat hij voor hem
bong soude blijven. —

Maer sijnde niet willende doen, heeft
gem: Ego Ittijadij de kardiesse gehad
aen gem: las conijns te seggen, dat
wanneer sij den gev: voor bij de 3: boti-
quen souden brengen, sij hem uijt haere
handen soude ontweldigen. —

In met de mede Regos Coenjecanden
of Coenje Cannen en Cotsjoe adij mitsga-
dens eenige Christenen met namen
Carki, Carrido, aijpoe, Chiko, en nog
eenige bij namen onbekent met stocken
W: gewapent voor uijt aen gem: 3: boti-
quen soude gaen wagten, om gel: hij seijde,
den gev: uijt de las conijns handen te
ontweldigen. —

Oog

Dog de Lascorijns de bedrijging van gem: Ittij-
adij hoorende, kwijnden een vaertuijg van
boven gem: Christen Lona, en bragten
daar mede den gev: Battij terwaten naken-
waerts. —

Waar door de gem: Regos hun voornemen
seijdelt sijnde, is een vande selve in
name Coenjecanden, of Cannen, op dien
selven dag bij gem: Lona gekomen. Een
drijgende met Ass woorden. —

Door het verhuuren van uw vaartuijg, heeft
men mijn vrund nadestad gevoert, En
soo hij het geluk heeft weder te komen,
sal ik maeken, dat hij 't aan uw
wreeken sal. —

In slaande op sijn borst svolgde hij aldus,
En soodat niet en gelukt, sal ik
uw selvs Castijden. —

Dog intussen lieten den tweeden gev: ende
absenten manij, die naendat hun maet
Battij, doondelas corijns steedewaerts
is gebragt geworden, haer aendeheijning

van

van gem: Lona vinden, drijgden hem
Lona meede, om voorsz: reeden, te sullen
smoorden, en svolgens na maer te
vlugten. —

Gel: sulx uw agtb: breedspraekel: sal
tevooren komen, met alleen uijt 't Stoog
door meergem: Lona aendem: agtb:
heen command:, en oppergebieden desen
Custen afgegeven, maer ook uijt
de beedigde Sklaaringen vande
Lascorijns Battij van Sa Asaide, en
Anthony de Orta, mitsgaders de Christen
Lascorijns Coerinchingel Jorze,
Codacherij manico en Polekel Carrido,
geg: La C. E. en G. hier ten Lande. —

Voegende den Tijffer hier nog bij, dat hij niet
nagelaten heeft sig te bijvoeren, om
voorsz: Regos Ittijadij, Coenje Canen,
en Catsjoe adij, mitsgaders de Christenen,
die bij haen gem: Stoog gesegt wend, in
hun geselschap te sijn geweest, om den
gev: Battij aende 3: Botiquen uijt des

Lascorijns

Lasconijns handen te ontweldigen, mede in
sijn magt te krijgen. —
maar Smits, niet een van alle Dselve, soowel
als des gev.s macken manij, sekenlijk
doorvrees voor straffe bij hun Leuregten
Sdient sig schuijl sijn Loindende, niet
Levinden is geweest. —
Heeft denselven goedgevonden met de Exam-
minatie vande gev.s voortevalmen, om een
Sijnde vandesack te b'ogen. —
Ingeint dan geschiet sijnde, brengt den
eerst gem.: gev.: Battij eenel: tot sijn Scho-
ning tebende, op de aenkem voorgehoudene
articulen, art: 13: dat hij van sigselven
bij den nagiadoor vanden paljetten
niet is geweest, maar op de gedane klagten
vanden Chego Ittij adij hij gev.: bij hem
nagiadoor is geroepen geworden. —
Op art: 20: dat hij met het bloot mes inde
hand, den Lasconijn, die sijn maets, van
Baijpin tot aende drie Botiquen Svolgt
heeft, niet soude gedrijgt, en toegeroepen
hebben, om hem gev.: te komen opvatten. —

voorts.

voorts op art: 26: 29: 30. 32. en 33. dat
hij met sijn mackens ten huijse van den
Christen Lasconijn Lona niet is geweest,
om den paten Cassanairo, eenig leed aentedoen,
maar wel dat alleen dan is geweest, om de
Chego Ittijadij te roepen. —
Den tweeden gev.: Maetoe ontkent almede
tot sijn Schoning bij de aenkem voorgestelde
articulen, op het 12., 21. tot het 32., en het
93. artijkels, niet alleen dat hij bij den
nagiadoor voorm.: enten huijse vanden
Christen Lona in gesz.: van sijn mackens
geweest is, maar ook het dreijgement
door hem nevens den absenten Manij aen
gem.: Lona op den dag van Battijs arrest
gedaen. —

Maar aengesien bij de bekeigde Schaningen
ten lasten vande gev.s belegt, en hiervoren
Smelt, ten Contrarie komt te blijken,
soo sol den Rijssen sig ten vollen aendies inhoud
gedraegende, Zeggen. —

Dat.

Dat de gedoentens van de gev: in desen, en hun voorvlugtigen mackens, sacken sijn van geen goeden gevolge, en dat dienhalven deselve in hun geboorte moeten wenden gesmoort, aengesien sulx sijn strekkende tot sagtinge, en bespottinge van den souverain, en die de justitie in deselve naem administreeren. —

Smeerende den selven denhalven deselve niet ongemerkt kunnen wenden gepass:, maar zij gev: in cas subject anderen den exempel behooren te wenden gestraft, met soodanige straffe als uw: agtb: ten voordeele, en rust den gemeene best en voorkoming van diergelijke ongeregeltheden mogt komen te oordeelen, de gev: te meriteren.

Maar omme den Affen, na uw: agtb: sogt deeben, het manqueerende in desen te willen suppleeren, dunkt bevoegt te sijn te mogen. —

Concludeerende, dat de gev: in desen gemeld door uw: agtb: diffinitive vonnisse sullen

wenden

wenden gecondemneert, omme in presentie van twee gecommitteerde leeden, uijt desen agtb: rade, en ten afstaen van den Affen aendepaal van den selven den eene voor, en den andere na, door de Affens gebonden sijnde wel strengel: met rottings geslagen mitsgaders voor den tijd van 10: agten en volgende jaren in de ketting geklonken te wenden, den sijnde aenst: comp: gemeene wenken voor de kost te arbijden, sonder loon, cum expensis, ofte den

alsulken

G. Exhibeert in
Rade van Justitie
ter steede Cochim
op den 16e Oct.
A: 1793.

alsulken anderen Eind
als &c.

Imploreerende op, en in
alles &c. &c.

[illegible]

Dictum Contra
De gevangens Battij
Matoe.

L.a A.

Compareerde voorde naergenoemde gecommit-
teerde leden uijt den agtb. raed van Justitie
deser stede, den catholijke pater Matheus
Cassa naijro, van Cruz de milagre, denwelken
onder Schoning van de gevangens Mattij, en
Bastiaen, door Schaling van den Jo. tolk
klagender wijse tekennen gaff; hoe dat
nu 5 maenden geleden, indemaend maert
de voorm.d twee gev.s bij kem deposant aen
huijs kromende, kem bekent maekten, dat
een kaen kadden slooren, en denselven
niet anders souden weder krijgen, tenware
kij deposant mede ging, en kielp soeken, het
welke kij deposant afslaende, quam eenigen
tijd daerna in de maend april voorm.d Battij,
in geselschap van nog twee sijner maets, (aen het
huijs vanden Christen Cascorijn Lona; int welke
den deposant sat,) die buijten de deur bleven,
maar Battij een blood mes in de hand hebbende,
riep dat de deposant soude bij kem kromen
het welke de deposant weggerende, sijn voorm.
die persoonen weggegaen, en na die
tijt hebben zij gedrijgt kem deposant te
vermoorden, en dat gedaen sijnde na
maké te vlugten, soo als de Cascorijns
manico Codacherij, en Carido aen kem
schaeld hebben,

Waermeede den deposant deese zijne klagt
depositie sijndigende, betuijgt deselve de suij-
vere en opregte waerheijt te bekelsen

aldus

Aldus gedaen en gedeposeert binnen de stad cochim ter ordinaris raedcamer op den 4 September 1743. in presentie van de Ps. Nicol. keyser en Godef. Weijerman beijde leden uijt den raed voorm: die de minute deses nevens den deposant, taelman, en mij geswore clercq hebben onderteekent

Twelk ik Getuijge

D. Graaff
Gesw. Clercq

Compareerde voor de naergen: gecommitteerde leden uijt den agtb. raed van Justitie deser stede, den deposant in de voorenstaende klagt depositie gem: dewelke aen hem in presentie van de gev. enten ofstaen van den onderkoopm: en fiscael deses Commandem.t N. Bowijn door Stalingh van den Jo. tolk van woorde te woorde voorgehouden, zijnde bleef hij daer bij ten vollen persisteeren

Wijders door den off: Ex: officio aenden deposant voorgehouden zijnde de navolgende vragen heeft hij daer op g'antwoord als voor ieder artic is ter neder gestelt

1.
antw. Pasqual de cooto, en Coerichingel Jorzie

1.
wanneer den gev. Batti, hem deposant ten huijse van den christen Lona, met een blood mes in de hand quam soeken wie in zijn gesel schap is geweest

2.
antw. Ja

2. 457
off den deposant met gem: persoon ooyt eenige rusie off: questie of een haen heeft gehad.

3.
antw: in plaets van mondelingh antwoort geeft den deposant ons een schriftelijk stoog desen haner

3.
Soo ja zulx nader waerheijt te schalen

Aldus gedaen gerecolleert, gepersisteert nader gevraegt ende b antwoort binnen de stad cochim ter ordinaris raedcamer op den 11e 8ber 1743. in presentie van de Ps. Stephanus van Zuijlen en Joan Klijn beijde leden uijt den raed voorm:

Als gecommitteerden

gestelt bij cassa naijro ([illegible] +) den pater matthaeus

[illegible]

Mijn Presentie

Michaan Klijn

Noonder Stalingh

D. V. C. Linde

D. Graaff
Gesw: Clercq

La. B.

Xtevens.

459

Vertoog gedaen maken,
ende met veel eerbied overgegeven
aan den Heer Nicolaas bowijn
onderkoopman, en fiscaal deser
Commanderijen door Mattaij
Cassanayro van het Cruijs de
Milagre

E. Heer

Coeliattoe batti, Callatil mattoe en palatoe,
Cherij manij hebben met haer drien den Schouder
bescheuldigt, dat hij haer kaan gestoolen had, deser
Zaeke in de kerk van het Cruijs de milagre voor
den vigairo van deselvde kerke wesende
gehoort, en g'examineert, vraagde den vigairo
haer off zij getuigen hadden, dat den verkoond.
Zulx gedaan had, en was het antwoord, dat
zij geen getuigen hadden, maer met een
Ped zoude houden bekoomen, Zulx de waerh.
was, den vigairo Zulx verstaande, seijde dat
hij geen Ped van haer houde nemen sonder
ordre van zijne Sagtt., haer recommanderende
naer de stad Legaan, Consent te Schoeken, dan
weder te komen, om den Ped af te leggen,
maer in plaatse van Zulx te doen, addresseerde
zij haer aan den regiadoor van den paljetten,
den Schouder Zulx verstaande, qu'aan hier in

De

de stad, en gaf daer kennisse van aan
Zyn Ed. agtb. Zyn Ed. agtb. sond kem met
een lascoryn bij den officier, en wijl Zyn Ed.
tom geen lascoryns had, beval den Strooud.
morgen wederom te komen, den Strooudr
na de kerk keerende, bevond dat door Justigatie
van haer, 1 maynas van den Paljetter
gesonden waren, om den Strooudr te halen,
uit vrees is den vertrooudr op dien dag
in de kerk gebleeven, 's daags daar aan
is den vigaire met den vertrooudr in de stad
geweest en hebben den officier daer rapport
van gedaan, dien eygensten dag, sond den
officier den geweldiger van Baÿpin
met twee lascoryns om haar te roepen met
last, en ordre soo sy daer niet present en
waren, aan hare huysen te zeggen, dat zy
geroepen zyn, zedert zyn zy hier in de stad
niet geweest, en men heeft haar niet
vernomen, op Baÿpin heeft haar
naderhand den geweldiger, en de lascoryns
bevingeld, twee zyn ontvlugt, en Batti
is alleenig gekregen geworden, en in het
herwaerts ~~[illegible]~~ brengen is hy door het
worstelen mede den dans uitsprongen,

Volgens

vervolgens te samen benoorden, de drie
botiquen vergaderende, riepen zy den gewel-
diger, en de lascoryns toe, treffende
hare messen, houdt vat aan mij, den
geweldiger zulx siende, is hier in de stad
gekomen, en den Ed. fiscaal daer rapport
van gedaan, eenigen tyd naer dato terwijl
den vertrooudr uit voor huys van
Lona zat, te samen met den toepas
Paco, of Pascoal de Couto, en den
Christen lascoryn Pierre, quamen
die drie quanten daer ook, Batti zyn
mes uytkalende, proeft in huys te komen,
maar de meyt Maria van dat huys
aan de deur staande, verhinderde hem het
inkomen, onder dese protestatie dat
haer heer, en vrouw niet thuys waren,
en zy hem niet soude laten inkomen,
of het soude met haer dood wesen,
en dewyl door Zyn Ed. agtb. goede ordre
Mattoe, en Batti tegenwoordig in de
trouk zitten, derhalven versoekt den
Strooudr ondersoek van zaken te

willen

L^a B

[illegible] laten doen, en hem regt, en
[illegible] [illegible]. In de [illegible] van

Heer

Grimder 10^e
8ber 1793

WEE ootmoedige
en gehoorsamen Dienr

[illegible] +

463

Verlooge gedaan, en overg[illegible]
[illegible] aan den E.E. agtb: heer
Rantius Siersma
Commandeur, [illegible] Overgebieder
der [illegible], Cannara
en Wingerla [illegible] den Erist-
lasc[illegible] Lo[illegible] woonder van
het [illegible] de [illegible], wegens het
ongelyk welk [illegible] Sockt
aantedoen

E.E. agtb: welgebiedende Heer

Gelagte voor den [illegible] [illegible] ten
laste van Coeliattoe [illegible] [illegible] [illegible] manij, en
Coeliattoe mator over het [illegible] van de Eerender
van den Cassanaro [illegible] de milagre, die
andere questie [illegible] [illegible] [illegible] om die:
drie persoonen [illegible] maer zij hun toevlugt tot
den ragiadoor van den Paljetter [illegible], wilden de
ordre van den [illegible] niet [illegible], Zeedert [illegible]
gem: [illegible] fiscaal den geweldiger [illegible] Baijpin, en 3:
lascoryns omme die Eerender dieven en questie
[illegible] te agterhaelen, en gevanchet: Eie
in de stad te brengen, die drie dengemeten Eae
op [illegible] [illegible] [illegible], zijn de twee het
gevaer ontvlugt, en Batti is maer alleen
gekreegen, dog door het worstelen, is Eij mede
toenmaels [illegible] geraebt; den 28: van de Jongst
gepasseerd

Den eygenaren dag [illegible] ander Lego
van den paleijse in naer Coenja Canen
legen den verkoopen der voor verbúúrz
van ino vaartuijg [illegible] vinnd
naar Oostad Spoort, [illegible] gelijke
Lieden wolde komen, [illegible] dat hij
aan ino worden zal [illegible] op Lijn
borst verwacht hij, en [illegible] nidt, en
gelicht, Zal ik ino [illegible] tijden,
en daar van hebbe den [illegible] coander
tot getuijgen genomen [illegible] rica,
ino van het meergen: Cnijn [illegible] mila,
gre, nog een [illegible] ssal yro, 3
de Lab conijn Matte [illegible] Ande,
nog meent den [illegible] toon [illegible] aan met
twee getuijgen [illegible] dat de twee
ontloopen maetse van Catti; manij,
en matoe hare verbo [illegible] hebben,
den verkoonder [illegible] benevens
en vervolgens naar matie [illegible] verlúgtz,
dit moet den verkoonder tijden, om
dat hij een vaartuijg verhúúrt heeft,
en Regte beliefd hij dit alleb der
leste plaetz gaez, en een order de Heiz
tot ruit, en veilig leijt van den Stroom

den

Den eygenaren dag passeerde reeder Tuls Sond den S: Jacob
voor de derde rock, en betraptte Catti aan
[illegible] de milagre, nijt de Lego onder
van den Lupaleijetter; en eenige Inlanders
[illegible] 10: personen gnamen gevaapend
[illegible] op Caijpin aan de dijn Catti
Catti uijt handen dier hem gevangen gh,
hebben te verlossen, en ter Lulx gestrubbd
en ander nijt de Lego van den
[illegible] Stij addij, Vogt den Lab
conijn van ondergno: S: Jacaal borg voor
Cab [illegible] Cijpen soo Cijaldin men
[illegible] en Zonde hem Catti te
[illegible] hem mede brengz
[illegible] operlooduz, maer de
[illegible] order hadde al
[illegible] aanteeuwen, Lulx Stand
de Lego [illegible] hem dan wolg, nij
en hem op de rang wolde waerneminz, de
Lab conijn wolde begrijpen dat hij hem Catti
Landen Lodan afraading zmakez, voerde
de Lab conijn Catti naar de canno, of aan
[illegible] wierd een [illegible] van den
Stroonder, en voerd [illegible] Catti soo
Lwaters naar Oostad, waar door de Lego
in een [illegible] Lij [illegible] het geworde

Ontvangen
6: Aug

Ontvangen
6: Aug

Ontvangen
6: Aug

botiquen zijn gekomen, om
gew: Patti uijt handen vandie
hem gev: genomen hebben, te
slossen, bij namen tenoemen

5

antw: dat weet ik niet
maer zij hebben den cassa
nairo beschuldigt dat
hij de haen gestolen had,

5.

Voorts word hem gevraegd,
hoedanigh dat met dat stee,
len, en andere questij meer
tusschen gem: 3 persoonen
enden cassanairo gelegen
is.

Aldus gedaen gerevolleert geperfisteert nae
gevraegt en b'antwoort binnen de stad cochin
ter ordinaris raedcamer op den 30e 8ber: 1745
in presentie vande Ss Nicolaas Keijser en
Stephanus van Zuijlen beijde leden uijt den
raed voorn:

gestelt bij / + / Cona

Mij Present

D. Graaff
Gl. Cler.

als gecommit:

N. Keijser

W. Zuijlen

voor de Staling

J. v. d. Linde

L: C:

Compareerden voordenaer genoemde gecom-
mitteerde leden uijt den agts: raad van
Justitie deser stede, den geweldiger opt Fijland
baijpin Anthony de Costa, domingo d'orte
en Caijtana, alle drie inwoonders opt boven-
gem: Fijland dewelke onder Stroningh vande
gev: matoi en battij die zij betuijgen de fij-
genste tweesen waer van in desen zijn
spreekende ter requisitie vandenonde
coopman en fiscaal deses commandement
N: bowijn endoor Skaling vanden Jo: tolk
sklaerde waer en waer agtig tweesen gelijk
zij ider apart sklaren bij desen

Den 1: attestant sklaert dat in de maend april
Jo: weken benevens den 2: en 3: getuijge uijt
ordre vanden req: na baijpin gesonden werdende
onde twee bovengem: gev: binnen, te roepen
deselve heeft ontmoet inde woning vande christen
vrouw domingo pieris, en aen deselve, die
bezigh waren een koebeest teslagten gem:
ordre bekend gemaekt hebbende de voorm:
2 gev:, nevens den absenten macher van haer
in name manij den attestant gevolgt zijn
tot naest de kerk van baijpin terwel-
kers plaetse manij eerst met seker araat-
je willende spreeken ende attestanten sulx
niet toestaende matoi ende absenten mani
het op een loopen geset hebben, endoorden
3: attestant caijtano svolgt werdende, den
tweeden attest: na battij, die mede lopen
wilde is toegesprongen hem gevat, en met
denselven eenige tijt worstelende, dog niet
overmeesteren konnende sijndelijk den 1: attest:
mede is daer bij gekomen die hem battij
bij de roemael vattende, en batti sgter hen
bij de outslippende den 1: attest: het roemael en het
mes van voorm: battij dat den 2: dito vandenselven

had.

Comparaeerde voor de gerechte ondergetekende gezworen
Jurisdictie der Stad
Leyden uyt dringende reden van
Jurisdictie der Stad
Leyden uyt dringende reden van
Jurisdictie der Stad
Leyden uyt dringende reden van

L.a D.

Voorts hebben de attestanten den inhout van deze Stellingen met Sol solemnele Eedsaflegt door't opleggen hunner handen op't heylig Evangelium S.t Johannes uit wat Letteren deselve waaren door den Notaris apart gedaan, Ik Sweer op't heylig Evangelium S.t Johannes dat alle geen in deesen getuijgt Hebbe de Suijvere en opregte waarheijt is Helpe my God

Aldus gedaan gepasseert gepasseert en Geattesteert nader gerecht en Geattesteert Buitog: met Sol solemnele Eedsaflegt binnen Batavia Fort Cochin ter Comptoir raadsa: mer op den 30.e Octob.r A:1793 in presentie van S.r Nicolaas Keijser en Stephanus van Zuijlen beijde leden uijt den raad voorn:

als getuijgen:

D. Keijser

Stephanus van Zuijlen

voor de Stalinge

D. W. de Linde

Compareerden voor de navolgende gecommitteerde Raden des agtbaren Casteel Batavia de Heeren Cornelis Jacob Matti van Suchtelen en Antonij Dorte Boelhouwer drie „ningen van de Comp.a Batta en Malabe, ter requisitie van den Ondercoopman der Fiscaal de Wed.e Commandeur N: Couwijn voorstalinge van de Heeren Clerck waar den waarachtig bevonden gelijk te samen Skeeren bij desen

dat nu omtrent drie maanden geleden de attestanten uijt order van den officier na Baijgin Lijen gesonden, om Catti op te halen; alwaar komende gem: Batti met twinden sijne, daartoe na cruijs vermelde voor bij de Heeren geweest, Batti aldaar ontmoetten de Hebben de attest: den op gemelt, in welke opsaten Rij Battij den Bloot met twee handen, de attestanten den t selve ontvouwende, waar uijt den eerste att: den sond in de singer hoft gehaeregen; brengende den Battij na dat Rijk van den Heere Laccorijn Lona alwaar den Chirgo sijn adij, tegen de attest: hoft gesegt Battij naar te vergeeren, sindat Rij voorheen Borgtogt Beijden, maer Rij attest: dat niet willen doen, voorts: sijn adij tegens haer hoft gesegt, als gij hen voorbij de drie Batiquen Liet Obingen dan Zal ik den rot uijt te landen wenden: de attestanten, dat horende dat den drie van aantuijgs van bovengem: Lonas en Bragon Catti te water na dat stad waer mede de attestanten dese saak gedaan, Skaring sijnde gedaen Getuijgen dese, een inhout dese Suijvere en oprechte waarheijt is te Helpen, voor recht dese van

Watenstaag

wettenschap grondt, dat dit geen d voorsz.
Stuart in egenen boom bijgewoont, gezien
en gehoort hebben, blijven ook Zulx
bevestigen gaarne d wanneer dit noodig oft
van te Stoft worden d, nader met Ed
Jaramenten te bevestigen,

Aldus gedaan en getekent binnen d
Stad Cochim in d ordinaris raadcamer
op den 30e Octbr: 1742 in presentie van
de E: Nicolaas Keijster en Stephanus
van Zuijlen beijde leden dijer d
raad voorsz: als d ten minute d Schrijver
d attestanten, tavlman, en mij getee
kend hebben dese presente

Twelk ik Getuijge

Graaff
Geswooren

Comparerende voor de navergen: gecommitteerden uijt den agtb: raad van Jndostid
dese stadt de attestanten in d voorsz
staande Skearing & geen: oorsaken d aan
hen mishandelingen ten opstaen van den
onderkoopman en factoor dese comman
dements Ds Cowijn en ingevalle
van d gro: batti en Matoe, door de ha
ling van den Jetock, aan woord te
worden voorgehouden Zijn d blijven
Zij bij dese persisten in plaats den solven
Zeer stantvesten,

Wijders

wijders hebben den ff Schoffieio aan
dattestanten voorgehouden Zijnde d
navolgende vragen hebben Zij daar
op geantwoort als volgt in d articule
is d: inder gestelt

1.

Artio dentiert: wij hebben dat off wanneer d attestanten op
niet gezien maar hoog dijt Stuk aanden Regte Ttijdij
daar van, hebben wij dat gehoort grooijgert hebben, dengto:
Batti te langaeren, offaan
kon opstgeraen, Zij attestt:
niet gezien, offgehoort
hebben, dat enige Regte
en Kristen Christijne, met
Stocken geslagen, voor
uijt op Baijen aan d
Cotiquen Zijn gaan wagten
onder gro: batti uijt d
attestants Kaiden te Stoffe

2.

Artio: dat neen wij niet

2.

Soo Ja te Segen wie d Schoe
Zijn en hoe gestaadt

3.

Artio: dat neen wij niet
naar onder te satten dese
van Reen is een saamen
gezet en dringer

3.

voorts wend gedragen
off voorsz: batti, 't Schoot met
uijt te verhinderen niemand gee
machtigt Zoude d attestan
tegenstaen, dan wel wat
Zij daar mede Zoude
willen doen

voorts

Lij E.

voorts volgen de attestanten der inhoud van haare Verklaringen die bij het vooglezen dezer gevraagd en gezegd zijn dat zij dezelve Verklaringen uit Hr Zalige mond voor hun gedaan, ook voor Recht bevestigen, en dat zij getuigen voor Recht dat de Heer Overleden Predikant Ds Johannes Theodorus Vermeulen op het Dijlig Evangelium S. Johannes dat alle geen in dese gedaagde waar bij is Verklaard

Als nu gedaagde, gevolmagtigde ingesteede in dese gedaagde, nader gehoord en bautio in regt Hr Zalige Edelachtbaar Heer Carolus Theodorus Ordt Raad van Indie den 5de Augt 1743 in qualitate quo gedagt Hr Godefriedus Weijerman als gecommitteerde Heer Koller bijde erven wijl den Heer voorm:

als gecommitteerde Hr Godefriedus Weijerman

Hr Koller.

in qualitate quo

Hr Linde

gestelde athesa (+ + +) bij de voorm:

mij Presidt

Graaff

Greffier

483

Comparerende voor de nagenoemde gekommitteerden uijt den agtb: raad van Justitie deser plaats, de Heer Laetorijns Mamuel de Croix, en pedro van Checkangatlij, de volmagtigde Heeringh van de Heer Batti en Mattoe en die bij dezelven zoveel kennis en bekendheid te hebben waar van in deser plaats gehandeld, ter requisitie van den onderkoopman en fiscaal deses Commandements Nicolaas Bourg van Staling van den 3de dese, gelaard waar en waarachtige bevonden zulke bij Stilaren bij deses.

Dat nu antwoord dese maanden gelden, uijt order van den Edelagtb: heer Commandeur Lijn gezonden na Cruz Divilagoe, en alwaar uit kuijs vanden Chinesen Laetorijn alma komende, bij lona ontladt gezogt van den nagt in de kerk te blijven, maar niet langer dan in gemeenschap tijde, dewijl zij agt Liggen dangen: lona uithuijs van sekere Chinesen Laetorijn gegaan, en alwaar Lijn tot Zandewindsdags smorgens ten 9 uuren, wanneer lona ons dat wederkommen, als dat matoe thuijs waa gekomen, zij daar op nagenoeg: Luijs gaande, hem vindende gewaarschout Ebbady, dat uijt order van Syn Edelagtb: toegezegt: gaanwe vindat zij meer na de stad most gaan, gelijk Luijs door hem ook gedaan is

Waar mede de attestanten dese haare Verklaring Lijnerigende bevestigen dezelver inhoud dese zoo nogmaals waarheid te Erkennende, voor welken van wetenschap gevende alt geen voorts: staat iemand bijgevoegt te hebben en bij een ofte Luijs bevrijd daar gattestered dat nooit ofte daar toe Slagt Zijnde met de Solemnele te storken

als voren

Aldus gedaen en gattesteert binnen de stad Cochin terord: raedcamer op den 23e 8ber 1743 in presentie van d: Ds Nicolaas Keijser en Stephanus van Zuijlen beijde leden uijt den raed voorm: die de minute deses, nevens de attestanten, taelman, en mij gesw: Clercq hebben onderteekent

Twelk ik Getuijge

D. Graaff
gesw: Clercq

Compareerde voorde naergen: gecommd: leden uijt den agtb: raed van Justitie deser stede, de attest: inde voorenstaende schlaringk gemelt dewelke aen ken nu wederom in presentie vande gev: voorm: ten opstaen van den ondercoopm: en kist: deses Commandements Nicolaas bowijn, voor staling van den Jo tolk van woorde te woorde voorgehouden zijnde bleven zij bij derselver inhout als nog persisteeren

Wijders hebben de attestanten den inhoud van kare schlaring met ede solemneel bevestigt doort opleggen karer handen op't heijligk Evangelium St Johannes en't uijtspreken deser woorden door ider van hem apart gedaen Ik sweer op't heijlig Evangelium St Johannes dat al't geene in desen getuijgt hebbe de suijvere en opregte waerheijt is bekelsende

Aldus

Aldus gedaen gerecolleert gepersisteert ende met ede solemneel bevestigt binnen de stad Cochin terord: raedcamer op den 30e 8ber 1743 in presentie vande Ds Nicolaas Keijser en Stephanus van Zuijlen beijde leden uijt den raed voorm:

gestelt bij de hoes / + / manuel

gestelt bij Cacungaty / — / pedro van

als gecommd:

D. Keijser

Ds Zuijlen

voorde staling

J. W. Linde

Mij Present

D. Graaff
Gesw: Clercq

L.a F

Compareerden voor de naergenoemde gecommit-
teerde leden uyt den agtb: raed van Justitie deser
Steede, den toespas Pasqual de Cooto, nevens de
christen lascoryns Coerichingel Jorzie; Codach-
manico, en Palacel Barido, alle inwoonig
tot cruz de milagre, dewelke onder stooning
van de gev: Matoe en Batti die zy betuyg-
wel te kennen, ende sygenste te wesen waer
van in desen syn spreekende, ter requisitie
van den onder coopman en fiscaal deser
commanderyd Nicolaes Bowyn, door
stalingh van den J.e tolk, sklaerde waer en
waer agtigh te wesen gelyk sy sklaren
bij desen.

De twee eerste attestanten sklaren dat in de
jongst gepasseerde maend may, den christen
lascoryn Lona inwoonder op bovengem: cruz
de milagre, na het gebergte van maliantoer
strocken, en zy attestanten ingem: huysgekom-
men zynde, om den pater cassa naero matte
die mede in het voorm: huys woont geselschap
te houden, 's avonts omtrent negen uuren
aldaer mede scheenen zynde gevangens
voorm: en nog eenderde macher mani
genaemt, die thans absent is, dat mani
en Matoe eenige stappen terugh blyvende

Batti

Batti met een bloot mes de deur vande
keyningk genadert, en door seekere slave
meyt Mariane gevraegt werdende, wat
hy daer dede dat haer heer niet kuys was,
Batti heeft gerepliceert in het kuys wilde
wesen om met imant te spreeken, het
welk de meyt egter wygerde, en Batti naer
de twee voorm: machers terugk gestapt
en met deselve eenige woorden gesproken
hebbende, voorde tweedemaal aende deur
vande keyningk is gekomen, onder bedrij-
gingk, dat by aldien voorm: meyt hem
niet wilde binnen laten, hy haer uyt 't
kuys by 't haer wilde slepen, en dit gesegt
hebbende, ging nevens syn twee machers
wegk sonder eenige feytelykheden te plegen
de twee laeste attestanten, Sklaren dat inde
maend aug: J: leden uyt ordre vander
requirant twee lascoryns na cruz de
milagre gesonden synde, om Batti te
vatten, zy gem: lascoryns te kulpe komende
en Batti op revier steedewaerts gebragt
zynde, de attestanten ter selver tyt nog in het
kuys van Lona wesende, uyt de mond van
Matoe en Mani, die aende keyningk van
voorm: wooning quamen, gehoort hebben

dat

dat nadien Lona oorsaek was van Ba-
ties arrest, zy hem Lona souden smoord
en volgens na Mahl vlugten.

Waermede de attestanten deselve Sklaring
syndigende, betuygen derselver inhoud
suyvere en opregte waerheyt is bekelsende
voor reden van wetenschap gevende, dat
alt geene hier boven is ter nedergestelt
ider in persoon aengehoort, aengesien
en bygewoont hebben, en blyven op zulx
gereed, haer g'attesteerde des noods ofte
daer toe gevergt werdende, nader met
de solemneel te bekragtigen

Aldus gedaen en g'attesteert binnende
stad Cochin ter ordinaris raedcamer
op den 5e: octob: 1790. in presentie van
de Ss. Nicolaas Keyser en Joan Klip,
beyde leden uyt den raed voorm: d:
de minute deses, nevens de attestanten
taelman, en my gesw: Clercq hebben
onderteekent

Welk ik Getuyge

A. Graaff
gesw: Clercq

1

antw: d 2: 3 en 4 att: Legger Ja.

5

tw: 2: 3: en 4 att: Ja.

6.

antw: d 2: en 4 att: antw:
van Ja.

7.

antw: 2. 3. en 4 att: antw:
van Ja

antw: d 2: 3: en 4 att: antw:
van Ja.

1.

offdienst geen: laccorijns ~~Pulp~~ Loosduijn
woggen dy tsoden geen: dego niet
Lubt gesegt, waerna Lonidau
vergt, wij sullen Lonog dwaz
wel waarnemen

5.

off de laccorijns Pulp Loosduijn
een aardtuijg van dy Christen
laccorijns Lona niet Lubbenge
Lubt, en daer mede den geo:
Batti tswaterwaard gesoert

6.

offde aenstaen opsien Bloedtdaags
den dienst codtijd samen aen
gein: Lona niet Lubben Loosduijn
Lwggen, door it plunderen van een
aardtuijg, Lubt nu mijnoordt
naer desstad gesoert, soo dijt Pulp
Lubt voor Lubhouden, Salik
maken dat dijt aen een soree
Lun Sal

7.

ondtvolgens met it Slaen op
Lijn Borst: en soo dat sindt
en gelicht, Sal ik in Selfde
tijd en

A.

offde geo: Batti, en mato, beng
Lend den abenten mani, ook be
"vorens eenige ruijne, off anderstsge
gein: gaten cafda naer o matten
Lubben gela

9

antw: d 2: 3 en 4: att: antw:
Legger dat den gaten vol coo Ja, ~~Pulp~~ Calven, waarop
gantsch met Lendtijden, lust Lvoorgevallen, ondtdaanig
gedaat, en dat Pulp ik tot, met de gelegenh:
gekomen om een Bataalij
Laden, die Battij Leijd Lom voor gein: gaten ontstolen te
"
"
"

Lª G.

Compareerde voorde naergeeden gecommd
uijt den agts: raad van Justitie deser
Francisco De Cooto vigaire
vande kerk op Cruit de milagre, de
welke ter requisitie van den onderkoop
man en fiscaal deses Commandement
N: Bowijn door staling van den Jt: tolk
sklaerde waer en waaragtigh te wesen gelijk
hij sklaert bij desen

Dat nu omtrent agt Emaenden geleden
den pater Cassa nairo bij hem attestant
is komen klagen dat Batti mattoe en
den latiteerende Lascorijn Manikem
bij schreijde menschen kaeren beschuldigt
dat hij een kaen van kaer zoude gestolen
hebben; schoekende hem attestant om man
tenue, dat hij attestant hier op heeft lat
roepen de voorm: drie personen, en kaer
affgevraagt off zulx de waerheijt zij, en of
er getuijgen waren die zulx gesien hadde
zij daerop repliceerende het selve wel
weten, Igter geene sdere getuijgen nog
zijn, dat zij vande waerheijt oftuijgen
waren, en zulx met Ede wilden b
kragtigen; den attest: kare conscientie
willende probeeren off zij ook stand vas
bleven, nevens kaer lieden indeke
is gegaen, dogh siende dat zij gereed
bestendigh bleven met Ede kaer gesch
gestand te doen; den attest: aen kaer
lieden heeft gezegt, noodsakelijk
van eerst kennis indestad moest ge
aen den EE: agts: heer Commandeur
endesselfs ordre hier inne swagten
't welk voorm: drie personen koor
daer inne hebben geconsenteer
gaende hij attest: den pater Cassa n
nevens de drie voorm: personen t
aende drie batiaenen, terwelker
den Cassa nairo voorvijt nade stad g

Sond

Sonderop den attestant en sijn gesellschap
te wagten, den attest: zulx ziende weder
terugk is geskeert na Cruz de milagre
benevens voorm: drie personen, dat
Sonderendags vier nairos door den ragiadoor
van den paljetter gehouden werden
om den cassa nairo te halen, hij attest:
den Evengem: cassa nairo onder sijne be-
scherminge heeft in de kerk genomen
om onderweegs door de nairos geen be-
spottingen te lijden, sdaegs daer aen
dikgeregte cassa nairo, eerst na baijpin
en van daer agter 's comp: buijtenkuijn
zigh heeft geretireert, vanwaer na al-
voorens zijn beklagh in de stad had gedaen,
tot Cruz de milagre is gereverteert
betuijgende den attest: verder dat de regte
geschapenheijt van die saek hem onbewust
is, maer wel wenste dat den pater cassa
nairo op een ander plaets zijn dienst
mogte presteeren, en dat dese rugie niet
zoude zijn voorgevallen, bij aldien hij zig
met die menschen niet bemoeijt had,

waer mede den attestant dese zijne gegeven
Sklaring sijndigende betuijgt derselver
inhoud de suijvere en opregte werkeijt is be-
kelsende voor reden van wetenschap gevende
alt geene voorsz: staet in persoon gehoort
bijgewoont en uijt gevoert te hebben blijvende
op zulx bereijd zijn g'attesteerde des noods ofte
daertoe gevergt werdende met sede te sterken
aldus gedaen en g'attesteert binnen de stad
Cochim op den 12: 9ber: 1743 in presentie van de
S: Jan Jansen Lemmet en Jan Klijnbeid
beiden uijt den raed voorm: die de minute
deses nevens den attest: en mij gesw: Clerca
hebben onderteekent

Twelk ik Gtuijge

L. Graaff
G. Clerca

Compareerde voor de naergenoemde
gecommd: leden uijt den agtb: raed
van Justitie deser steede den attestant
in de voorenstaende Sklaring gem:
dewelke aen hem nu wederom ten
opstaen vanden onderloopm: en
fiscaal deses Commandements N:
Bowijn, en in presentie van de beijde gevangs bat
en matos van woorde te woorde voorge-
houden zijnde bleeff hij daer bij alsnog
persisteeren met dese alteratie dat niet de gev: maer w.
de ouderlingen en diaconen met den attestant na de 3 botiq: en weder van
daer terugk zijn gegaen

Wijders door den officier Sp. officio aender
attestant voor gehouden zijnde dena-
volgende vragen heeft hij daerop g'antw
woort als voor ider derselver is ter
nedergestelt

1.

Antw: zijn zijn niet bij mijn
geweest maer wel de ouder-
lingen en diaconen, daerom
heb ik aende gev: niets seggen
off belasten konnen

1.

den attestant, nevens de
gev: en haer mac bre-
manij van de 3 botiquen
terugk keerende, wat
haer gesegt off bevol-
heeft te doen

2.

Antw: dat weet ik niet

2.

op wiens klagten heeft
ragiadoor van den pal
den cassa nairo door
laten halen

3

Antw: ik weet 't niet vast, maer
ik heb zoo gehoort van andere

3

off zulx niet is geschied
de klagten van voorsz: dr
nen, en den Rego Ittij ad

4.

antw: ik heb anders niet gehoort, als dat coenje cannen tegens Lona gezegt heeft doorit skuuren van uw vaertuijgh hebben zij batti nade stad gebragt

4.

Off hij attest: gehoord heeft de drijgemeenten, die door den Chego ~~Ittijadij~~ coenje cannen op den dagh, wanneer batti herwts is gebragt geworden aen den christen Lona zijn gedoen, teroorsake denselven een vaertuijgh skuurt, om batti herwts te brengen

5.

antw: dat weet ik niet

5.

Loo mede dat gem: Chego coenje cannen, Ittijadij en cotjoeadij, mitsgs. eenige christenen aen de 3 boticquer zijn gaen wagten, om gem: batti uijt des Lascorijns handen te ontweldigen

6.

antw: Zwart

6.

Indien van Ja, bijname tenoemen wie gem: christene zijn geweest

voorts heeft den attestant zijne sleende attestatie ende bij recollement voorgehouden b'antwoorde vragen nader met Ede bevestigt doorit opleggen zijner regterkant opt heilig Evangelium S. Johannes en t uijtspreken deser woorden Ik sweer bij mijn Priesterlijk woort dat al t geen in desen getuijgt hebbe de suijvere en opregte waerheijt bekelst

Aldus

499

Aldus gedaen gerecolleert en gepersisteert galtereert nader gevraegt en b'antwoort mitsgaders met Ede bevestigt binnen de stad cochin ter ordinaris raedcamer op den 14e 9ber: 1793 in presentie van de Ss. Godefridus Weijerman en Hendrik Wendelin Koller beijde leden uijt den raed voornd:

als gecommd:

Godf. Weijerman

O. P. Dannenberg

Jhn Koller

Mij Present

Voor de Staling

R. W. Linde

D. Graaff
Gl. Clerq

501

Aldus Gedaan en Geconfesseerd binnen de stad Cochim ter ordinaris raed, camer op den 1 Jber: 1743. in presentie van de Ed: Nicolaas Keyser en Godefridus Weijerman beijde leden uijt den raed voorm: die de minn te deses, nevens den confessant, taelman, en mij gesch: clerq hebben onderteekent

Twelk ik Getuijge.

L. Coraaff
g. s. clerq

Compareerden voor d'naergenoemde gecommitteerden uyt d'agtb: raad van Justitie deser Steede d'Leeden Christen Lascorijn genaemt Batti out 40 Jaren oudt d'welcke door overtuyginge van den Jo: tolck vrijwillig geconfesseert en bekent hebbe, dat sij oock d'Schelagie van den Capitain naire in arrest gebragt hebbe, wel wetende dat sulcx niet mach dat hun vrouw Zulck toegestroomen tot Zijne ontlastinge dat sij confesseert wesende d'Capitain naire, en andere mantie gebragt hadden, ende Capitain naire Zijne goetie daertoe niet afgeraden, maer gedaen hadden Ende gedaen van den confessant met d'voorsz: vrijwillige confessie d'welcke sij voor Zijne Rechte ontstentenis, waer op den confessant bij den eygen gegaen Zijnde, aen dezelven voorgevallen Staet, en regt gedaen heeft, dat volcks Sijne niet is geschiet, maer geen eygen daerop regt g'antwoort, als dat sij Land naer Batavia gaen, en daer van hemelsch gesin en volgens aen Sijn regt doen, sulcx geen eygen ook naer Batavia is gegaen, maer onder Sijn promesse is aen den confessant geen regt geschiet, maer daer integen door geen eygen dwang aen den confessant gedaen en sij wijders voor den eygen is gecommuniceert geworden

Waer mede den confessant d'selve sijne vrijwillige confessie Eyndigende, Staet d'selve d'selve bevonden en agregte waerheijt is Conform

Actum

Comparerende voor d'naergenoemde gecommitteerden uyt d'agtb: raad van Justitie deser Steede, den 9de: in navolgende artikelen gedaen: dewelke aen den Halingh aen den Jo tolck van woorde tot woorde voorgelesen Zijnde heeft sij daerop g'antwoort als voor is geschiet

art: 1 is ter neder gestelt

antw: Ja

1

Articulen opgestelt, en aen Hare gecommitteerde Leeden uyt den Agtb: Raad Van Justitie deser Steede overgegeven door ende van wegen Nicolaas Bowrijn onder Koopman en fiscaal deser Commanderije, omme daarop gehoord, ende geExamineerd te worden den geb: Christen Lascorijn Coeliattoe Batti of Castiaan, mitsg: desselfs tegenere responsiven in margine desselfs voorgeden

Mage den neder te stellen.

1

of den geen niet is geraakt soo als in't hoofd deser staat vermeld?

2

antw: Ja

2

Soo Ja, wanneer of sij den gene niet is, die op den 9de der Jo: Leden maand d'Cons: van confessie van de gecommitteerde Leden der agtb: raad van Justitie staet heeft?

3

3.

antw: mijn onderdom weet ik niet, [illegible] gewonnen, niet curij tijfferen

3.

Soomede nae desselvs onderdom en waarmeede hij sijn kost gesogt, en gewonnen heeft? —

4.

antw: matoe, maine en den chego Jtij adij

4.

Wie de gene sijn geweest, die de haan, waar van den gev: bij sijn confessie meld, nevens hem gehogt hebben, behalven des paeter cassanairo matthens. —

5.

antw: Ja

5.

of deselve niet sijn geweest den meede gev: Calatil mattoe, of matthijs, den absenten palla toechery manij, en den heijdens chego Jtiadij. —

6.

antw: matoe heeft hem onder sijn bewaring gehad, ende pater woont twee thuijnen, ver van matoe

6.

wie van haer vieren gem: haen onder sijn bewaaringh heeft gehad, en hoe ver den selven van 't huijs van voorm: paeter is woonende. —

7.

antw: matoe heeft mijn gewaerschouwt dat de pater met 't voorstroijen van eenige nelij de haen opgevat heeft. —

7.

wat Sseehering den gev:, en gem: sijn maats hebben, of wie haer schaald heeft, dat voorm: paeter gew: haan

met

met 't voorstroijen van eenige rijst voor sijn huijs, gestolen heeft? —

antw: matoe

8.

wie de gene geweest is, die eerst op deze saeck aan den paeter vigair van de kerk op Cruz de milagre, gehlaagt heeft?

9.

antw: Ja.

9.

of gem: vigair den gev: en sijne maats niet heeft gevraagd of zij getuijgen hadden, dat den paeter cassanairo haan haan gestolen heeft

10.

antw: Ja

10.

of zij daer op niet hebben g'antwoord van neen, maer met een eed sonder konnen betoonen, sulx de waarheijd was? —

11.

antw: Ja.

11.

of den vigair haer tot replig niet heeft gedient, dat hij geen eed van haer konde afneemen, sonder ordre van den Ed: agtb: heer command:, of den officier?

12.

12.

antw: Neen, waer hebben gesegt als dat den vigaer nade stat zou gaen en daer om schoeken

12.

en of denselven haer niet heeft gerecommandeert, naer d'stad te gaan, daer toe consent te zoeken, en weder te komen, om den eed af te leggen?

13.

antw: den Chego Ittij adij heeft aenden paljetter geklaegt, en toen ben ik daer ook geroepen

13.

of zij in plaats van Sulx te doen, haar aanden ragia, door vanden paljetter, niet hebben g'addresseert? —

14.

antw: dat weet ik niet

14.

of gem: ragiadoor op haar schoek 9. nayers niet heeft gesonden, om meergem: pater cassanairo met geweld bij hem te brengen. —

15.

antw: wij hebben niets beloofd, mag ook gegeven

15.

wat, of hoeveel fan: zij daer toe aan gem: ragiadoor belooft, of gegeven hebben?

16.

antw: dat weet ik niet

16.

of den cassanairo, om reeds op art: 19. geweld op dien dag syn eblijf, uyt vrees, niet heeft moeten neemen,

binnen

binnen de kerk aan [illegible] de milagre? —

17.

antw: Neen ik ben bijden ragiadoor niet geweest maer hij heeft den geweldiger laten roepen, en gesegt als de heeren, haer wilden binnen de stad hebben, hij haer zoude senden.

17.

of des anderen daags den geweldigen van Caypin, en 2. Lascoryns, den gev:, en syn maets Mattoe, en manij komende te roepen, zij haer toevlugt bij voorsz: ragiadoor genomen hebbende, niet geweigert hebben, bij de officier te komen? —

18.

antw: Ja.

18.

of naar dato gem: geweldige en 3. Lascoryns vanden [illegible] haer op den 13e april, of daags voor paesch dag, in scomp: Lemiet op Caypin ontmoetende, den gev: door een van gemelte Last: in naeme domingo niet is gevat geworden?

19.

antw: Ja.

19.

of den gev: en syn maets daer op niet [illegible] belooft goedwillig meer te sullen komen, en daar nae door 't worstelen gemelte Last: handen onthomen sijnde, nevens syn voorm: maats aan het lopen niet hebben geset? —

20.

20

antw: ik heb matroe niet gezien terselvertijt

20.

en gekomen zijnde voor by de 3: Cotiquen in Spaljetters gebied, den gev: syn maer Maettoe sijn mes uijttrekkende, aan de Last:, die hem evolgde, niet heeft gesegd, komt vat ons nu, op Ik sal dit mes in u hart steeken.

21

antw: ik weet dat niet

21.

of gem: Lastorijn Lulx siende, en hoorende, niet weder drug geheert is?

22

antw: Ja

22.

of eenigen tijt daar naer, terwijl den Christen Lastorijn Lona van Cruz de milagre naer 't gebergte van maleantoer vertrokken, en niet dehuijs was, den voorm: Cassanaire, die meede in gem: huijs woond, desaenen met den toepas pasqual de Conto, en de christen Joris, aen het voorhuijs zaten, den gev: en syn 2. markers des voornagts den 9. uuren, daerook niet syn gekomen. —

23

antw: ik heb het mes bloot in mijn handen gehad, maer ik ben daer alleen geweest.

23.

gem: Syne markers eenige

Happen

50

Happen drug blijven

gev: met een bloot mes inde hand, de deur vande heijning niet genadert

24.

antw Ja.

29.

of de meijt van voorm: La in naeme Mariana Lulx siende, hem gev: niet heeft gevraagd, wat hij daardeede, terwijl haer heer niet dehuijs was? —

25.

antw: neen

25.

of den gev: daer op niet heeft g'antwoord, dat in 't huis wilde wesen, om met Jmand desprekken? —

26.

antw: ik heb geen markers bij mij gehad, maer ik ben terug gegaen

26

't gunt door gem: meijt geweijgert synde, den gev: drug nae syn 2. markers niet is gegaen? —

27.

antw: Neen.

27.

en met deselve eenige woorden gesproken hebbende voor de tweede mael aan de deur vande heijning niet is gekomen?

28.

28.

en aan gem: meyt gedreyge heeft, dat by aldien zij hem niet wilde binnen laeten, hij ger: haer uyt 'huys bij 't hair soude slepen

29.

Antw: ik ben alleen weggegaen sonder iets te seggen

29.

of den ger: na dit gesegd te hebben, nevens syn twee maats niet is weggegaan?

30.

Antw: ik ben alleen daer gekomen om den Ego Jhij adij te roepen

30.

wat den ger: en syn gem: 2 maats in soo een laeten avond daer gedoen hebben gehad? —

31.

Antw: Jhij adij boeengen

31.

en wie den ger: daer heeft willen spreeken? —

32.

Antw: Neen want wij hebben daer toe geen den gehad.

32.

of den ger: en meergem: syn maats daer ten huyse niet syn gekomen, met voornemen, den voorm: pater Cassanaire eenige leet aantedoen? —

33.

33.

Antw: mijn soeken is den Cassanaire niet geweest maer om den Ego Jhij adij

33.

Indien van neen, [illegible] lijnde dan, hem [illegible] buyten 's huys willen [illegible]

34

Antw: Neen, daer toe heb ik geen reden gehadt

34.

Soo by aldien voorsz: pater Cassanaire, den toepas pascoal de Couto, en den Christen Joris in syn gesellsz: niet heeft gehad, en de meyt Mariana hem ger: het Inkomen in haer heers huys, niet heeft gehindert; of den ger: als dan hem Cassanaire, met syn mes niet soude gequest hebben

35

Antw: Ja:

35.

of den ger: na dato doorde uytgesondene Lascorijns vanden officier in naeme Batti van Sa de Sande, en anthony d'orta voor by de kerk op Cruz de milagre niet is betrapt, en opgevat geworden?

36.

Antw: ik heb het mes in mijn handen gehad maer niet na hem gestoken.

36.

of den ger: bij dat op vatten met een bloot mes op haer niet heeft gestoken?

37.

37.

Antw: [illegible]

37.

of gem: Lasc.s hem 't selve willende ontweldigen, daar door de eerstgem: Lasc: een snee inde vinger niet heeft bekomen?

38.

Dat weet ik niet

38.

en wanneer deselve hem gev: steede waarts "wilden" brengen, eenige heydende Chegos, en Christenen met storken gewapent voor uyt op Caypin aande 3. Cotiquen niet syn komen wagten om den gev: uyt handen van voorsz: Lasc.s te slossen.

39

Antw: daer weet ik niets van

39.

wie deselve zyn, en hoe genaamt? —

40

Antw: ~~[illegible]~~ ik [illegible] adij daer [illegible] maer wat zij daer gedaen heeft weet ik niet

40.

of een de Lasc.s voorm: met des gev: van Cruz de mi.t zyn Strooken, des Chegos Jsti addij, les huyse vanden Christen Lascorijn Lona, gekomen synde, aan gem: Lasc: niet heeft Esogt om des gev: te langeeren, met belofte hem les allen tijdes, des

Seyssende

41

Antw: dat weet ik niet

41

of Smits gem: Lasc: sulx weygerden Ledo voorm: Chego niet h gesegd: als gij hem voor de 3. Cotiquen zult brengen, dan sal Jk hem wel uyt u handen krijgen?

42.

Antw: Ja. Zij hebben mijn te water na de stad gevoert

42.

of de Lasc.s sulx horende een vaartuyg van voorsz Lona niet hebben gehuurd en daar meede den gev: [illegible] water na de stad gevo

43.

Antw: wij zijn g'excommu niceert geworden, maer oft selve of die zaeke is dat weet ik niet

43.

of 't Schieden vande kerk en excommuniceeren door des vigair voormeld, aande gev: en syn maats, niet is geschiet, om dat zij den pastor Cassanairo bovengem: voor een dief, die hun haen sonde gestolen hebben Sklaart, en uyter zulx met getuygen niet konde bewysen. —

99.

antw: [illegible]

99.

of den gev: niet moet
bekennen, dat alle de
Christenen, onderdaenen
Syn van d' Comp: —

45.

antw: om dat wij geen
getuijgen hadden

95.

Soo Ja, waarom hij gev:,
en Syn markers dan,
Indien den pater cassa-
naire, haar haan had
gestolen; en den vigair
haar geen regt heeft
willen doen, bij den
officier alhier niet hebben
ge-addresseert?

46.

antw: om dat wij geen
getuijgen hadden, soo
zijn wij nijt vrees bij
den officier niet durfen
komen op deshelfs ontbod

96.

wat needen haar daar
en legen hebben doen
moveren, om onwillig
te zijn selfs op 't ontbod
van gem: officier bij
hem te komen, maar
wel bij den regiadoor van
den paljetter te gaan,
en hem te sooken om
gem: cassanaire leet, en
schande aante doen? —

97.

antw: Ja ik ben straffbaer
om dat ik d' ordres niet
heb g' observeert

of den gev:
bekennen,
Syn maats
door 't plegen v
het voorenstaande
wil, en bethoonde
hoorsaemheyd, de daar
staande straffe Edien
hebben. —

Cochim den 5e

Aldus gedaen gevraegt en
b'antwoort binnen de stad
cochim ter ordinaris
raedcamer op den 5e
9ber: 1793 in presentie
van de E: Godefridus
Weyerman en H: W: Koller beijde leden
uijt den raed voorm:
als gecommit:

Godf: Weyerman

H: W: Koller
voor de Schaling

[illegible] Linde

gestelt bij (+) bottij

my Present

[illegible] Graaff
Gfbrce

244

[illegible] voor de naergend: gecommen
[illegible] uyt den agtb: raed van Justitie
[illegible], den gev: in de voorenstaande
[illegible] articulen gem: dewelke aen hem
nu wederom, ten opstaen van den
ondercoopm: en fiscael des Com-
mandements N: Bowijn, door ver-
talingk van den Jo: tolk van woorde
te woorde zijn voorgehouden, bleef
hij desselfs gegevene antwoorden
als nogh persisteeren

wijders door den off: Fx off: aenden
gev: nog voorgehouden sijnde de na-
volgende vragen, heeft hij daer opg
antwoort als voor ider articul is
ter nedergestelt

1.

Antw: aen den ragiadoor

1

off den Chego Jttij adij of de
pater cassanairo aen den
paljetter selfs dan wel
aen sijn ragiadoor hee
geklaegt —

2.

Antw: hij heeft geklaegt
= de cassa nairo de [illegible]
[illegible] hadt, en daer op
[illegible] t slogt

2.

hoedanigen klagte hij
Jttij adij gedaen heeft.

3.

57

3.

antw: om dat ik part aen
de haen had

bij

4.

antw: dat weet ik niet

off zijn
en Ma
hem gev:
roepen

5.

antw: om dat den Chego
Jttij adij in de Kuijn van
Lona Surij tijffert,

en terwijl
adij int [illegible]
Christen Lo
en woonde
gevraegd, [illegible]
dat den gev: da
laten avond [illegible]
om hem [illegible]

Aldus gedaen, gerecolleert, gep
nader gevraagt, en de b'antwoor
de stad cochim ter ord: raed [illegible]
den 7: 9ber 1743 in presentie va
E: Godefridus Wijerman en [illegible]
Koller beijde leden uijt den raed voorn

als gecommen:
Godf: Wijerman

gestelt ( ) bij batt
mij Present

[illegible] Kollen
voorde [illegible]eingt

[illegible] Graaff
Gevrg